

Haninge
kommun

Kommunfullmäktiges protokoll

2016-06-13

Plats och tid Skärgårdssalen
Måndag 2016-06-13, kl. 13.00–18.55

Beslutande Kenneth Forsberg, ordförande (S)
Sahir Drammeh, 1:e vice ordförande (MP)
Marietta de Pourbaix-Lundin, 2:e vice ordförande (M)
Meeri Wasberg (S)
Göran Svensson (S)
Anders Nordlund (S), § 213-224
Maria Fägersten (S)
Mikko Svensson (S)
Annett Haaf (S)
Göran Eriksson (S), § 216-240
Yosefin Janabi (S)
Joakim Spångberg (S), § 219-240
Ann-Christine Erlandsson (S)
Tomas Jensen (S)
Margareta Bernhardsson (S)
Christer Erlandsson (S)
Linda Wilén (S)
Jorge Galvéz (S)
Martina Mossberg (M)
Michael Fridebäck (M)
Alexandra Anstrell (M)
Sven Gustafsson (M)
Sedat Dogru (M)
Sara Sixten (M)
Marin Tomic (M)
Joakim Goding (M)
Mats Mattson (M), § 225-240
Kristoffer Eriksson (M)
Pernilla Kjellin (M)
Gilbert de Wendel (M)
Birgitta Karlfeldt (M)
Daniel Lassnäs (M)
Mikael Kjellin (M)
Kjell Larsson (M)
Jenny Manners (SD)
Yvonne Forsberg (SD)
Kennerth Valtersson (SD)

Christian Lindefjärd (SD)
Mehmet Coksürer (MP)
Johan Svensk (MP)
Tobias Hammarberg (L)
Kristina Hallberg (L), § 216-240
Pia Lublin (L)
Nafi Cilgin (V)
Samuel Skånberg (V)
Tove Ovsiannikov (V)
Petri Salonen (C)
Ulla-Britt Öhman (C), § 225-240
Joachim Krylborn (KD), § 213-224
Marie Litholm (KD), § 213-224
Mattias Bernhardsson (RS)
Anna Ragnar (-), § 213-220
Marianne Reinemar (-), § 213-220

Ove Schramm (S), tjänstgörande ersättare för Sepideh Erfani (S)
Marina Andersson (S), tjänstgörande ersättare för Åsa Westlund (S)
Jaan Ungerson (S), tjänstgörande ersättare för Göran Eriksson (S), § 213-215 samt Anders Nordlund (S), § 225-240
Barbro Nordgren (S), tjänstgörande ersättare för Joakim Spångberg (S), 213-218 samt Latifa Larbi (S), § 225-240
Esa Kalasniemi (S), tjänstgörande ersättare för Latifa Larbi (S), § 213-224
Kerstin Hedin (S), tjänstgörande ersättare för Sait Drammeh (S)
Lars Lindholm (M), tjänstgörande ersättare för Mats Mattsson (M), § 213-224
Bernt Strömberg (SD), tjänstgörande ersättare för Dennis Askling (SD)
Eva Karlsson (SD), tjänstgörande ersättare för Eva Manners (SD)
Acer Tuncer (MP), tjänstgörande ersättare för Anna Ragnar (-), § 221-240
Birgitta Ahlgren (MP), tjänstgörande ersättare för Marianne Reinemar (-), § 221-240
Kjell Bjerrehorn (L), tjänstgörande ersättare för Kristina Hallberg (L), § 213-215
Gustav Klockhoff (L), tjänstgörande ersättare för Jeanette Hellmark (L)
Elisabet Sandberg (C), tjänstgörande ersättare för Ulla-Britt Öhman (C), § 213-224
Suzanne Kickan Enman (KD), tjänstgörande ersättare för Marie Litholm (KD), § 225-240
Berith Jansson (KD), tjänstgörande ersättare för Joachim Krylborn (KD),

§ 225-240

Robert Bielecki (RS), tjänstgörande ersättare för Lina Rigney Thörnblom (RS)

Ersättare

- Madeleine Palmgren (S)
- Gunnel Trelje (S)
- Maria Levin (S)
- Ali Reunanen (M)
- Ewa Wasiewicz (M)
- Sadik Akan (M)
- Charlotte Schröder (M)
- Lennart Törnberg (M)
- Teodora Cioran (M)
- Inger Granberg (M)
- Hans Rosén (V)

Justeringens plats och tid Kansliet, 2016-06-22

Paragrafer 213 - 240

Sekreterare
_____ Rebecca Band

Ordförande
_____ Kenneth Forsberg (S)

Justerare
_____ Sahir Drammeh (MP) _____ Marietta de Pourbaix-Lundin (M)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen av kommunfullmäktiges protokoll tillkännages genom anslag. Datum då anslaget sätts upp och tas ned framgår nedan.

Beslutande organ	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2016-06-13
Datum då anslaget sätts upp	2016-06-15 avseende § 231-232, 234 2016-06-23 avseende § 213-230, 233, 235-240
Datum då anslaget tas ned	2016-07-07 avseende § 231-232, 234 2016-07-15 avseende § 213-230, 233, 235-240
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelsens kansli
Underskrift	<hr/> Rebecca Band, sekreterare

Innehållsförteckning

Ärende	Sida
§ 213 Kungörelse.....	9
§ 214 Justering	10
§ 215 Mål och budget 2017-2018	11
§ 216 Haninge kommuns tertialuppföljning, T1 2016	15
§ 217 Motion från Henrik Svensson (SD) om förbättra skolelevers inläring och resultat, bordlagt ärende	19
§ 218 Motion från Mattias Bernhardsson (RS) om åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn, bordlagt ärende	23
§ 219 Motion från Mattias Bernhardsson (RS) om projekt för fler bostäder åt flyktingar, bordlagt ärende	26
§ 220 Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter - De nyanlända och flyktingarna, bordlagt ärende	30
§ 221 Motion från Henrik Svensson (SD) om fall- och skadeprevention, bordlagt ärende.....	33
§ 222 Svar på interpellation från Joachim Krylborn (KD) om hur stora barngrupperna får vara, bordlagt ärende.....	35
§ 223 Svar på interpellation från Sara Sixten (M) om Haninges förskolors större barngrupper och minskad personaltäthet, bordlagt ärende	36
§ 224 Svar på interpellation från Martina Mossberg (M) om kommunal fastställning av ålder, bordlagt ärende.....	37
§ 225 Svar på interpellation från Samuel Skånberg (V) om hyresrätter i Vega, bordlagt ärende.....	38
§ 226 Svar på interpellation från Martina Mossberg (M) om Haninges näringslivsarbete, bordlagt ärende	39
§ 227 Marköverlåtelseavtal berörande del av Åby 1:27.....	40
§ 228 Försäljning av del av Kalvsvik 16:1 och Alby 1:9.....	42
§ 229 Tillsyn av sprängämnesprekursorer - Ändring av förbundsordningen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.....	44
§ 230 Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer	47

§ 231 Uppdrag till Södertörns brandförsvarsförbund att årligen justera taxan för sotning och brandskyddskontroll i enlighet med det av SKL och SSR fastställda sotningsindex.....	50
§ 232 Revidering av plan- och bygglovstaxan	53
§ 233 Överlåtelse av köpe- och markanvisningsavtal avseende nya verksamhetsområdet Albyberg	56
§ 234 Befrielse från uppdrag	58
§ 235 Val till vissa uppdrag, tidigare bordlagda	59
§ 236 Val till vissa uppdrag	60
§ 237 Framställan av interpellationer och frågor	61
§ 238 Anmälan av motioner	62
§ 239 Anmälan av medborgarförslag.....	63
§ 240 Meddelanden	65

§ 213 Kungörelse

Kungörelsen är anslagen på kommunens anslagstavla 2016-06-02 och införd i ortstidningen Mitt i Haninge enligt kommunfullmäktiges beslut.

Förslag till beslut

1. Sammanträdet är kungjort i laga ordning.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Sammanträdet är kungjort i laga ordning.
-

§ 214 Justering

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande Sahir Drammeh (MP) och 2:e vice ordförande Marietta de Pourbaix-Lundin (M) utses att jämte kommunfullmäktiges ordförande justera kommunfullmäktiges protokoll onsdag 2016-06-22.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande Sahir Drammeh (MP) och 2:e vice ordförande Marietta de Pourbaix-Lundin (M) utses att jämte kommunfullmäktiges ordförande justera kommunfullmäktiges protokoll onsdag 2016-06-22.
-

Dnr KS 2016/2

§ 215 Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Enligt den av kommunen antagna budgetmodellen ska kommunfullmäktige i juni besluta om Mål och budget 2017- 2018 innefattande kommunfullmäktiges mål, uppdrag och indikatorer, ekonomiska ramar för 2017, investeringsbudget för 2017 med investeringsplan 2018-2019 och ekonomisk plan för 2017-2019.

Den politiska kommunledningen har arbetat fram ett förslag till Mål och budget 2017-2018.

Bilagorna 1-2 är av informationskaraktär och ingår inte i budgetbeslutet.

Underlag för beslut

- Förslag till Mål och budget 2017-2018
- Protokoll Kultur- och fritidsnämnden 2016-05-10 § 57
- Tjänsteutlåtande KOFN 2016-05-02
- Underlag Stadsbyggnadsnämnden 2015-05-18
- Protokoll Socialnämnden 2016-05-03 § 63
- Tjänsteutlåtande SN 2016-04-26
- Protokoll Äldrenämnden 2016-04-27 § 59
- Protokoll Grund- och förskolenämnden 2016-05-04 § 53
- Tjänsteutlåtande GFN daterat 2016-05-04
- Protokoll Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2016-05-03 § 46
- Tjänsteutlåtande GVN daterat 2016-04-27
- Tornberget protokoll 2016-05-12 § 44 inkl tjänsteutlåtande
- Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer 2016-05-11

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till gemensamt förslag (bilaga) gällande mål och budget 2017-2018 från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag till mål och budget 2017-2018.

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas gemensamma förslag och Sverigedemokraternas förslag. Ordföranden ställer de tre förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Utdebiteringen för 2017 för Haninge kommun fastställs till 19:68 per skattekrone, vilket är oförändrat.
2. Bifogat förslag till Mål och budget 2017- 2018 fastställs.
3. En borgensram för Tornbergets till totalt 2 900 mnkr medges.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell och Michael Fridebäck - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen med motiveringen att kommunfullmäktigeledamöterna ska kunna ta del av allt underlag och få möjlighet att analysera detta.

Martina Mossberg (M) yrkar att ärendet ska avgöras under pågående sammanträde.

Ordföranden ställer förslaget att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen mot förslaget att ärendet ska avgöras vid

pågående sammanträde och finner att fullmäktige har beslutat att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen.

Votering begärs och följande voteringsproposition läses upp och godkänns: ”Den som vill att ärendet ska återremitteras röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.”

Omröstning sker med voteringsanläggning och resultatet av omröstningen är 28 ja-röster mot 33 nej-röster. (Omröstningsresultat, se bilaga.)

Ordföranden konstaterar att omröstningsresultatet innebär att fullmäktige har beslutat att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen genom minoritetsåterremiss.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen genom minoritetsåterremiss med motiveringen att kommunfullmäktigeledamöterna ska kunna ta del av allt underlag och få möjlighet att analysera detta.

Ordföranden meddelar, efter samråd med vice ordförandena, sin avsikt att ett extra sammanträde ska äga rum 2016-06-20 kl 16.00 för behandling av ärendet Mål och budget 2017-2018. Presidiet är inte enigt om tidpunkten för det extra sammanträdet.

Martina Mossberg (M) yrkar att ärendet behandlas vid kommunfullmäktiges nästa ordinarie sammanträde 2016-09-12.

Ordföranden konstaterar att i enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning beslutar ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, om tid för extra sammanträde, varför Martina Mossbergs (M) yrkande inte ska ställas under proposition.

I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning beslutar ordföranden att ett extra sammanträde ska äga rum 2016-06-20 kl 16.00 för behandling av ärendet Mål och budget 2017-2018.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ordförandens beslut om extra sammanträde 2016-06-20 kl 16.00 godkänns.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Marin Tomic, Marietta de Pourbaix-Lundin, Joakim Goding, Lars Lindholm, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Birgitta Karlfeldt, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin och Kjell Larsson – samtliga (M) – Jenny Manners, Yvonne Forsberg, Kennerth Valtersson, Christian Lindefjärd, Eva Karlsson och Bernt Strömberg – samtliga (SD) – Tobias Hammarberg, Kjell Bjerrehorn, Gustav Klockhoff och Pia Lublin – samtliga (L) – Joachim Krylborn och Marie Litholm – båda (KD) – Mattias Bernhardsson och Robert Bielecki – båda (RS) – samt Anna Ragnar (-) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga nämnder, Haninge Bostäder och Tornberget

Dnr KS 2016/265

§ 216 Haninge kommuns tertialuppföljning, T1 2016

Sammanfattning

Fyra av fullmäktiges mål har följts upp och bedömts utifrån sina indikatorer. Sjukpenningtalet i Haninge har tyvärr ökat sedan årsskiftet och det är liknande utveckling på nationell nivå. Flera förvaltningar i kommunen samverkar för att förbättra folkhälsan avseende alkohol, narkotika, doping och tobak samt i det förebyggande arbetet mot hedersrelaterat våld och trygghetsfrågor. Trots dessa insatser har folkhälsan i Haninge försämrats.

Haninge.se har utnämnts till Sveriges bästa kommunala hemsida av företaget InternetWord.

Arbetslösheten för 16-64 år har ökat i Haninge, vilket avviker jämfört med genomsnittet för Stockholms län där arbetslösheten har minskat något. Indikatorn är knuten till målet "Ett växande näringsliv och fler i egen försörjning". Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetar för förbättrade resultat hos eleverna genom fortbildningsinsatser hos lärarna. Socialnämndens verksamheter bidrar till att barn och unga fullföljer sin utbildning genom ett närvaroteam som drivs tillsammans med utbildningsförvaltningen.

Marknadsföring av bostadsbyggande och den kommande översiktsplanen är viktiga faktorer för att bidra till nya bostäder i bra lägen. Socialförvaltningen samarbetar med kommunstyrelseförvaltningen för att få fram bostäder till socialtjänstens målgrupper inklusive de nyanlända.

Kommunens budgeterade resultat för 2016 är efter april månad 83,1 miljoner kronor (mnkr), vilket är 19,7 mnkr lägre än ursprunglig budget som var 102,8 mnkr. Verksamhetens nettokostnader är 43,3 mnkr eller 3,4 procent högre än motsvarande period föregående år. Tillsammans prognostiserar nämnderna ett överskott på 2,8 mnkr. Prog-nosen för kommunen som helhet är 76,9 mnkr, vilket är 6,2 mnkr lägre än budget.

Sjukfrånvaron har ökat med ca 0,5 procentenhet för hela Haninge kommun jämfört med samma period förra året. Alla förvaltningar

utom kultur- och fritidsförvaltningen har ökad sjukfrånvaro. Den långa sjukfrånvaron har ökat i flera yrkesgrupper; till exempel barnomsorgspersonal, handikappomsorgspersonal, gymnasielärare och äldreomsorgspersonal. Sjukfrånvaron har ökat i samtliga åldersgrupper. Den korta sjukfrånvaron har däremot minskat.

Kommunstyrelsen och alla nämnderna har ett antal uppdrag från kommunfullmäktige att genomföra. Efter fyra månader har många uppdrag kommit igång eller planeras starta senare under året. Bilaga 1 innehåller en lägesrapport över samtliga uppdrag.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram en delårsrapport med bilaga och föreslår att uppföljningen godkänns.

I samband med överläggningar med Nynäshamns kommun om budgeten för Södertörns upphandlingsnämnd har parterna gemensamt konstaterat att

- inrättandet av nämnden har varit en framgång med avseende på att en betydande höjning av kompetensnivån i upphandlingsfrågor har skett
- medvetenheten i linjeorganisationen om vikten av att upphandling sker affärsmässigt och formellt korrekt har ökat väsentligt
- förvaltningarnas efterfrågan på upphandlingshjälp har som en följd av ovanstående ökat väsentligt
- upphandlingsnämndens resurser räcker inte till för att tillgodose behoven
- entreprenadavtal för stora investeringsobjekt prioriterar sig själva på bekostnad av upphandling av ramavtal, som därmed släpar efter i den meningen att alltför många ramavtal har förlängts eller löpt ut.

Mot ovanstående bakgrund har parterna under hand enats om att föreslå att nedanstående åtgärd beslutas 2016 i resp kommun och därefter genomförs.

Den ovan nämnda eftersläpningen av hanteringen av ramavtal hanteras genom en tillfällig resursförstärkning. Förstärkningen

består av att upphandlingsnämnden tilldelas resurser för att på begränsad tid anställa personal och/eller köpa konsulttjänster för att ”beta av” den anhopning av ej upphandlade ramavtal mm som föreligger. Kostnaden beräknas till en (1) mnkr 2016, vilket båda kommunerna kommer att behandla i samband med sina resp ärenden till kommunfullmäktige om uppföljning efter tertial 1. För Haninges del innebär det 620 000 kr. som tillförs kommunstyrelsen för att sedan via avgift överförs till Södertörns upphandlingsnämnd. Finansieringen förslås ske genom att ianspråkta 620 tkr ur kommunfullmäktiges reserv för oförutsett.

Underlag för beslut

- Delårsrapport 1 2016
- Bilaga 1 Sammanställning av KF uppdrag enligt mål och budget 2016-2017

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Uppföljningen godkänns.
2. Kommunstyrelsens ram utökas med 620 tkr för en förstärkning av upphandlingsresurser.
3. Finansieringen sker genom att ianspråkta 620 tkr ur kommunfullmäktiges reserv.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut – kommunstyrelsens – och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger

att Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) lämnar ett gemensamt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Uppföljningen godkänns.
2. Kommunstyrelsens ram utökas med 620 tkr för en förstärkning av upphandlingsresurser.
3. Finansieringen sker genom att ianspråkta 620 tkr ur kommunfullmäktiges reserv.
4. Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) medges lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För verkställighet: ekonomiavdelningen

För kännedom: Nynäshamns kommun, Södertörns
upphandlingsnämnd

Dnr KS 2015/273

§ 217 Motion från Henrik Svensson (SD) om förbättra skolelevers inläring och resultat, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Sammanfattning

Henrik Svensson (SD) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige beslutar

1. att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionens slut.

2. att undervisningstiden eleverna ges av Haninges kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20 %, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.

Motionen har remitterats till grund- och förskolenämnden samt till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. De båda nämnderna har tagit fram ett gemensamt yttrande som beslutades av grund och förskolenämnden 2015-10-21, § 117 och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2015-10-19, § 94.

Nämnderna skriver i sitt gemensamma yttrande angående den första punkten att alla elever ska ha en utbildning som präglas av trygghet och studiero och ibland kan de disciplinära åtgärder som finns i skollagen vidtas. Rektorn beslutar i dessa frågor och har en skyldighet att ta fram egna ordningsregler som exempelvis kan innehålla förbud mot att använda mobiltelefoner under lektionstid.

Gällande motionens andra punkt skriver nämnderna i sitt gemensamma yttrande att timplanen i matematik utökades

nationellt fr.o.m ht-13. Timplanen anger ett minimum av undervisningstid och varje rektor kan genom beslut utöka timplanen utifrån behov. Studiedagar används för bl.a. kompetensutveckling för lärare och lärarnas årsarbetstid regleras i avtal.

Elevernas antal skoldagar regleras enligt Skolförordningen (2011:185).

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av nämndernas yttranden och vill förtydliga vad som regleras i lag.

Motionären föreslår i den första beslutspunkten att föräldrar och elever undertecknar ett skriftligt samtycke till att mobiltelefoner och surfplattor får låsas in av läraren. Rektor eller lärare får enligt Skollagen 5 kap. 22 § omhändertaga föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen.

I motionen avses en frivillig överenskommelse snarare än att omhändertaga föremål som används på ett störande sätt. Enligt Skollagens 2 kap. 10 § beslutar rektorn om sin enhets inre organisation och kommunstyrelseförvaltningen anser därför att det är en fråga som bör avgöras av respektive rektor. Att omhändertaga föremål som mobiltelefoner och surfplattor på frivillig basis innebär också ökat ansvar för kommunens skolor ur stöldskyddsperspektiv.

Motionens andra förslag till beslut innebär att undervisningstiden i vissa ämnen föreslås utökas. Som nämnderna skriver i sina yttranden finns regler kring timplan, lärarnas arbetstid och elevernas antal skoldagar. Eventuella beslut om utökande av timplan inom dessa förutsättningar fattas av rektor.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av de båda nämndernas yttranden samt ovan gjorda förtydliganden att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Motion från Henrik Svensson (SD) om förbättra skolelevernas inläring och resultat

- Grund- och förskolenämndens yttrande 2015-10-21, § 117.
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande 2015-10-19, § 94.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Alexandra Anstrell (M) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Moderaterna (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Pia Lublin (L) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Liberalerna (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och Kennerth Valterssons (SD) bifallsyrkande. Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska bifallas.

Maria Fägersten (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att motionen ska avslås.

Tobias Hammarberg (S) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande.

Alexandra Anstrell (M) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger att Tobias Hammarberg (L) och Alexandra Anstrell (M) lämnar varsitt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.
2. Tobias Hammarberg (L) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).
3. Alexandra Anstrell (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Reservationer

Jenny Manners, Yvonne Forsberg, Kennerth Valtersson, Christian Lindefjärd, Eva Karlsson och Bernt Strömberg – samtliga (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För kännedom: Grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Dnr KS 2015/248

§ 218 Motion från Mattias Bernhardsson (RS) om åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson, RS, har i en motion till kommunfullmäktige, Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn, yrkat bifall på motionen som helhet eller på varje enskild att-sats. Motionen omfattar 19 att-satser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inhämtat yttranden från grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och Haninge Bostäder AB. Förvaltningen föreslår mot bakgrund av vad som sägs i förvaltningens tjänsteskrivelse och i respektive yttrande att motionen ska anses vara besvarad vad avser samtliga 19 att-satser.

Underlag för beslut

- Motionen.
- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-04-12
- Grund- och förskolenämnden § 113 , inkl utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden § 93, inkl utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse
- Socialnämnden § 172, inkl socialförvaltningens tjänsteskrivelse
- Yttrande från Haninge bostäder

Överläggningar i kommunstyrelsen

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Petri Salonen (C) yrkar med instämmande av Alexandra Anstrell (M), Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Joachim Krylborn (KD) bifall till kommunstyrelsens förslag att anse motionen i dess helhet besvarad.

Mattias Bernhardsson (RS) yrkar med instämmande av Anna Ragnar (-) att motionens att-satser 4, 6 och 14 ska anses besvarade i enlighet med kommunstyrelsens förslag samt att motionens att-satser 1-3, 5, 7-13 och 15-19 ska bifallas.

Tove Ovsiannikov (V) yrkar att motionens att-satser 1, 4, 6-10 och 14 ska anses besvarade i enlighet med kommunstyrelsens förslag samt att motionens att-satser 2-3, 5, 11-13 och 15-19 ska bifallas.

Kommunfullmäktige behandlar först motionens att-satser 4, 6 och 14 gemensamt och därefter motionens att-satser 1-3, 5, 7-13 och 15-19 gemensamt.

Att-satser 4, 6 och 14

Ett förslag föreligger: Att anse aktuella att-satser i motionen besvarade.

Ordföranden konstaterar att det enbart finns ett förslag till beslut - att anse de aktuella att-satserna i motionen besvarade - och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Att-satser 1-3, 5, 7-13 och 15-19

Två förslag föreligger: Att anse aktuella att-satser besvarade samt att bifalla aktuella att-satser.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att anse aktuella att-satser besvarade.

Ordföranden konstaterar att fullmäktige därmed beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag att anse motionen i dess helhet besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För kännedom: Motionären, GFN, GVN, SN, Haninge Bostäder, KSF

Dnr KS 2015/37

§ 219 Motion från Mattias Bernhardsson (RS) om projekt för fler bostäder åt flyktingar, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson (RS) skriver i rubricerad motion att många flyktingar bor kvar i Migrationsverkets asylbolenden efter att de fått uppehållstillstånd, vilket försenar möjligheterna till etablering i samhället. Eftersom antalet flyktingar som anvisas till Haninge kommun kan komma att öka i framtiden anser motionären att boendeförsörjningen för flyktingar behöver ses över och föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att anskaffa fler lägenheter för flyktingar samt

Kommunstyrelsen får i uppdrag att minska användandet av boende av karaktären vandrarhem.

Motionen har remitterats till socialnämnden, som i sitt yttrande 2016-01-26, § 9, skriver att socialförvaltningen i samråd med kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram en plan för tillgång till fler lägenheter. Den modell som socialförvaltningen tagit fram innebär att mottagna flyktingar erbjuds en genomgångslägenhet under initialt två år. En pool med genomgångslägenheter av varierande storlekar skapas genom förhyrning av separata lägenheter och blockförhyrning av grupper av lägenheter. Det kan också bli aktuellt att uppföra tillfälliga byggnader på tidsbegränsat bygglov. För att långsiktigt säkra tillgång till lägenheter för flyktingmottagandet behöver avtal tecknas med de fastighetsägare som producerar nya hyresrätter om inhyrning av en andel av dessa lägenheter. Ett årligt inflöde av nya lägenheter behövs för att klara behoven för flyktingmottagande.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av socialnämndens yttrande. Socialförvaltningens svar grundar sig i den plan för boendemöjligheter för flyktingmottagande som beslutades av socialnämnden 2015-09-29, § 140. Enligt den utredning som då gjordes står det klart att Haninge kommun behöver skapa en pool med 75-100 genomgångslägenheter att hyra ut i andra hand till mottagna flyktingar. Tillgången till lägenheter ska säkras på det sätt som socialnämnden beskriver i sitt yttrande enligt ovan.

Socialförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen samarbetar för att boendeförsörjningen ska fungera. Socialförvaltningen ansvarar för förvaltning och tillsyn av lägenheterna, medan kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet ansvarar för anskaffning av lägenheter till lägenhetspoolen. Exploateringsenheten på kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att förhandla om tillgång till en andel lägenheter i samband med förhandlingar om markanvisningsavtal och exploateringsavtal.

Haninge kommun har tecknat avtal med Migrationsverket om att ta emot och erbjuda bostad till 98 nyanlända under 2015. 2016-03-01 trädde en ny lag i kraft som ger staten rätt att anvisa flyktingar till kommunerna, enligt beräkningar rör det sig om ca 250 individer för Haninges del.

Eftersom antalet personer som kom till Sverige och därmed även till Haninge kommun ökade kraftigt under 2015, har regeringen 2015-12-10 beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. För Haninge kommun innebär det ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016. Kommunfullmäktige beslutade 2016-02-15, § 21, om fördelning av statsbidraget till de olika nämnderna. Bland annat har socialnämnden tilldelats 450 tkr för att täcka kostnader för administration av genomgångslägenheter.

Kommunstyrelseförvaltningen har tilldelats 700 tkr för att täcka kostnader för arbete med att ta fram boenden för ensamkommande flyktingbarn och lägenheter till nyanlända flyktingar.

Haninge kommun arbetar på många sätt för att nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd ska få möjlighet att hyra en

genomgångslägenhet och ser att det är en av flera åtgärder som bidrar till integration och etablering i samhället. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av denna redogörelse att motionen anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motionen
- Socialnämndens beslut 2016-01-26, § 9, med bilagor
- Socialnämndens beslut 2015-09-29, § 140 med bilagor
- Socialförvaltningens och kommunstyrelseförvaltningens gemensamma tjänsteskrivelse 2015-09-01, Plan för boendemöjligheter för flyktingmottagande

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar, med instämmande av Kennerth Valtersson (SD) att motionen ska avslås.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens och avslagsyrkandet från Martina Mossberg (M) och Kennerth Valtersson (SD). Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad med hänvisning till socialnämndens yttrande och kommunstyrelseförvaltningens redogörelse.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell och Michael Fridebäck - samtliga (M) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Mattias Bernhardsson (RS) yrkar med instämmande av Petri Salonen (C) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det enbart finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad med hänvisning till socialnämndens yttrande och kommunstyrelseförvaltningens redogörelse.

Expedieras: Akt

För kännedom: Socialnämnden, motionären

Dnr KS 2015/269

§ 220 Motion från Henrik Svensson (SD) om
effektivisering av kommunens verksamheter -
De nyanlända och flyktingarna, bordlagt
ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Sammanfattning

Henrik Svensson (SD) skriver i rubricerad motion att Haninge kommun står inför stora ekonomiska utmaningar i samband med flyktingmottagandet. Motionären hänvisar till en utredning av kostnader för flyktingmottagande som gjordes i Växjö kommun år 2011 och menar att Haninge kommun och Växjö kommun är jämförbara både gällande befolkningsstorlek och liknande volymer av nyanlända. Eftersom Henrik Svensson (SD) vill sänka kommunalskatten med 25 öre år 2016 anser han att kommunens ekonomi behöver förbättras. Därför föreslår han i rubricerad motion en effektivisering av kommunens verksamheter genom uppsägning av överenskommelserna med Migrationsverket om mottagande av nyanlända och ensamkommande barn.

Socialnämnden skriver i sitt yttrande 2016-03-22, § 43, att förslaget inte är lämpligt. Sedan januari 2014 har Migrationsverket rätt att anvisa ensamkommande flyktingbarn även till kommuner utan överenskommelser. Sedan 1 mars 2016 har Migrationsverket även rätt att anvisa även nyanlända med uppehållstillstånd till kommuner.

Vidare skriver socialnämnden i sitt yttrande att det är kontraproduktivt att inte arbeta med mottagandet av ensamkommande barn och med nyanlända vuxna och familjer. För kommunerna gäller att aktivt arbeta med mottagningen och integrationen av de nyanlända för att främja etablering i arbete och samhällsliv och långsiktigt erbjuda och åstadkomma delaktighet i samhället. Om kommunerna inte arbetar med frågorna proaktivt riskerar vissa kommuner, t ex ankomstkommunerna, där

ensamkommande barn bor den första tiden, att belastas mycket hårt. Individer kan ställas långvarigt utanför både bostads- och arbetsmarknad. En negativ spiral av social marginalisering riskerar att uppstå och de grupper som hänvisas till socialtjänsten växer.

Socialnämnden skriver att mottagandet av nyanlända kräver insatser som initialt kan vara kostsamma för stat och kommun, därför är beredskap och förmåga att arbeta proaktivt mycket viktigt. Denna typ av beredskap är viktig för hela socialtjänstens område och socialtjänsten behöver därför ständigt arbeta proaktivt i samspel med aktuella omvärldsförändringar.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av socialnämndens yttrande och har inget övrigt att tillföra. Mot bakgrund av yttrandet föreslår förvaltningen därför att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter – De nyanlända och flyktingarna inkom 2015-06-04

- Socialnämndens yttrande 2016-03-22, § 43 inkl bilagor

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens och yrkandet från Kennerth Valtersson (SD). Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Petri Salonen (C) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M) bifall till kommunstyrelsens förslag att motionen ska avslås.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Martina Mossberg (M) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger att Martina Mossberg (M) lämnar ett särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.
2. Martina Mossberg (M) medges lämna ett särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För kännedom: Socialnämnden, motionären

Dnr KS 2015/480

§ 221 Motion från Henrik Svensson (SD) om fall- och skadeprevention, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Sammanfattning

I en motion från Henrik Svensson (SD) vill Sverigedemokraterna att kommunfullmäktige beslutar

– att kommunen utreder och åtgärdar de bostäder som kommunen äger samt att kommunen kräver vid bygglovsansökningar att bostäderna är anpassade så att nivåskillnader, trappor, hissar och andra miljöhinder inte medför en begränsad aktivitet och delaktighet för personer 65 år eller äldre.

– att äldreförvaltningen ska tilldelas ett årligt belopp, utöver den planerade budgeten för äldreförvaltningen, på 1,5 miljoner kr som öronmärks speciellt till fler fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder för personer 65 år eller äldre. Äldreförvaltningen får bestämma hur dessa medel ska användas på bästa sätt. Förslag till hur dessa kan användas ges i bilaga 1 till motionen.

Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, äldrenämnden och Haninge Bostäder.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar genom stadsbyggnadsnämndens och äldrenämndens remissyttranden att förebyggande arbete kring fall- och skadeprevention redan bedrivs.

Stadsbyggnadsnämnden och Haninge Bostäder följer i byggprocesser och vid anpassningar de myndighetskrav som finns utifrån Boverkets byggregler (BBR). Haninge Bostäder har i sitt äldre bostadsbestånd ibland svårt att göra anpassningar med hänsyn till avsaknad av ex. hiss. Sådana anpassningar blir oskäligt dyra. Äldrenämnden vidtar minst de förebyggande åtgärder som föreslås i motionen.

Mot bakgrund av äldrenämndens redogörelse kring motionens bilaga, punkterna 1 – 14, anser kommunstyrelseförvaltningen vidare att det inte är motiverat att öronmärka ytterligare 1,5 miljoner kr till ett preventionsarbete som redan bedrivs i skälig omfattning och som utgår från nämndens egen ambition.

Underlag för beslut

- Motion om fall- och skadeprevention
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2015-12-10, § 180
- Äldrenämndens beslut 2015-12 17, § 148
- Haninge Bostäders svar 2016-01-21
- Boverkets byggregler BBR avsnitt 8, PDF

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Christian Lindefjärd (SD) yrkar med instämmande av Annett Haaf (S) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden konstaterar att det enbart finns ett förslag till beslut - kommunstyrelsens - och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse.

Expedieras: Akt

För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, Äldrenämnden, Haninge Bostäder, motionären.

Dnr KS 2015/588

§ 222 Svar på interpellation från Joachim Krylborn
(KD) om hur stora barngrupperna får vara,
bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Svar lämnas av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

Förslag till beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/154

§ 223 Svar på interpellation från Sara Sixten (M)
om Haninges förskolors större barngrupper
och minskad personaltäthet, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Svar lämnas av grund- och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).

Förslag till beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/155

§ 224 Svar på interpellation från Martina Mossberg
(M) om kommunal fastställning av ålder,
bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Svar lämnas av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Förslag till beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/156

§ 225 Svar på interpellation från Samuel Skånberg
(V) om hyresrätter i Vega, bordlagt ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Svar lämnas av stadsbyggnadsnämndens ordförande Göran Svensson (S).

Förslag till beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Expedieras: Akt

Dnr KS 2016/199

§ 226 Svar på interpellation från Martina Mossberg
(M) om Haninges näringslivsarbete, bordlagt
ärende

Ärendet bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-05-16.

Svar lämnas av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Förslag till beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen är besvarad.

Expedieras: Akt

Dnr KS-MEX 2016/64

§ 227 Marköverlåtelseavtal berörande del av Åby 1:27

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2014-09-29, § 216, att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta detaljplan för del av fastigheten Åby 1:27, förskola i Västerhaninge. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra byggnation av förskola med åtta avdelningar med tillhörande förskolegård, parkering och angöring. Ett detaljplaneförslag som innebär detta godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2016-04-20.

Parallellt med detaljplanearbetet har kommunstyrelseförvaltningen förhandlat med Tornberget Fastighetsförvaltnings AB om en överenskommelse avseende genomförandet av detaljplanen. Förhandlingen har resulterat i ett marköverlåtelseavtal som främst reglerar överlåtelse av mark planlagd som kvartersmark, respektive parts åtaganden, samt iordningsställande och finansiering av allmänna anläggningar. Avtalet innebär att Tornberget Fastighetsförvaltnings AB förvärvar mark av kommunen till ett överenskommet pris om 2 000 kronor per kvadratmeter BTA, köpeskillingen kan dock som lägst bli 2 600 000 kronor.

Förvaltningens synpunkter

Under förutsättning av att Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s styrelse godkänner och undertecknar marköverlåtelseavtalet, anser kommunstyrelseförvaltningen att avtalet ska godkännas. Kommunfullmäktige bör även ge Tornberget ett uttryckligt medgivande till att förvärva mark av kommunen.

Underlag för beslut

- Marköverlåtelseavtal berörande del av Åby 1:27, förskola, med tillhörande bilagor.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Marköverlåtelseavtal berörande del av Åby 1:27, förskola, godkänns.
2. Tornbergets förvärv av mark från kommunen medges under förutsättning av att Tornbergets styrelse godkänner marköverlåtelseavtalet.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Marköverlåtelseavtal berörande del av Åby 1:27, förskola, godkänns.
2. Tornbergets förvärv av mark från kommunen medges under förutsättning av att Tornbergets styrelse godkänner marköverlåtelseavtalet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Mex

För kännedom: Tornberget Fastighetsförvaltnings AB

Dnr KS-MEX 2016/65

§ 228 Försäljning av del av Kalvsvik 16:1 och Alby 1:9

Sammanfattning

Foodmark Sweden AB har anmält intresse av att förvärva en tomt inom Albyberg. Bolaget som äger Rydbergs, Lomanders, Mills och Fjällbrynt, bedriver tillverkning på flera ställen i Sverige bl.a. i Jordbro. Meningen är att inom tomten i Albyberg uppföra en byggnad i två våningar om minst 10 000 kvm BTA där man kan samla all sin verksamhet, utom fabriken på Gotland. Antalet sysselsatta inom Albyberg kommer till att börja med uppgå till ca 80 för att senare utökas till ca 120.

Förhandlingar med bolaget har resulterat i ett förslag till avtal. I avtalet regleras att företaget får förvärva en tomt om ca 19 295 kvm av Kalvsvik 16:1 och Alby 1:9 mot en ersättning om 1550 kr/kvm tomtyta när bygglov erhållits och bygget påbörjats. Företaget betalar en handpenning när avtalet undertecknats. Från 2016-08-01 arrenderar företaget tomten fram till dess byggnadsskyldigheten uppfyllts och förvärv kan ske.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har bedömt att företaget uppfyller de kriterier som företag bör ha för att passa in i Albyberg, bl.a. många anställda. Mot bakgrund av tomtens läge och grundförhållanden samt den stora arealen, anser kommunstyrelseförvaltningen att köpeskillingen är marknadsmässig.

Underlag för beslut

- Förslag till avtal med bilaga undertecknat av bolaget 2016-05-04.
- Översiktskarta.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. En tomt om ca 19 295 kvm av Kalvsvik 16:1 och Alby 1:9 säljs till Foodmark Sweden AB.

2. Köpe- och markanvisningsavtal undertecknat av Foodmark Sweden AB godkänns.

Kommunfullmäktiges beslut

1. En tomt om ca 19 295 kvm av Kalvsvik 16:1 och Alby 1:9 säljs till Foodmark Sweden AB.
2. Köpe- och markanvisningsavtal undertecknat av Foodmark Sweden AB godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX

För kännedom:

Dnr KS 2016/246

§ 229 Tillsyn av sprängämnesprekursorer - Ändring av förbundsordningen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Sammanfattning

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Smohf) beslutade 2016-04-19, § 16, att föreslå kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö att ändra förbundsordningen så att ansvaret för att bedriva den kommunala tillsyn som avses i lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer läggs på förbundet.

Bakgrunden är en ny lag respektive förordning om sprängämnesprekursorer, d v s kemiska ämnen som finns tillgängliga på marknaden och som tillsammans med andra ämnen kan användas för tillverkning av hemgjorda sprängämnen. Kommunen ska enligt lagen utöva tillsyn över att de ekonomiska aktörerna kräver att tillstånd uppvisas innan de tillhandahåller i lagen angivna ämnen, över vissa koncentrationsgränser, till enskilda personer.

Kommunen har frihet att organisera sin verksamhet utifrån hur tillsynen bäst kan bedrivas. De verksamhetstyper som kan bli föremål för kontroll enligt lagstiftningen om sprängämnesprekursorer är t ex färg- och järnhandlare samt byggvaruhus. Dessa besöks av Smohf i samband med tillsyn enligt andra lagstiftningar, varför direktionen anser att samordningsvinster skulle uppnås om även den nu aktuella tillsynen lades på förbundet.

Av direktionsbeslutet framgår att samråd har skett mellan medlemskommunernas säkerhetsstrateger, Smohf och Södertörns brandförsvärsförbund och parterna är överens om att Smohf är den naturliga tillsynsmyndigheten.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av Smohf:s direktionsbeslut föreslår kommunstyrelse-förvaltningen att följande tillägg (fetmarkerat) görs i § 6 första stycket i förbundsordningen:

Kommunalförbundet ansvarar för att ombesörja den myndighetsutövning genom prövning, tillsyn och kontroll som ankommer på medlemmarna enligt miljöbalken (1998:808), **lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer**, livsmedelslagen (2006:804), smittskyddslagen (2004:168), lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter inkl de lokala hälsoskydds-föreskrifterna. Förbundet skall vidare svara för de övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Vid den genomgång av gällande förbundsordning som föranletts av Smohf:s direktionsbeslut, har förvaltningen noterat ett behov av ytterligare justeringar.

I likhet med lagen om sprängämnesprekursorer utgör livsmedelslagen ett komplement till särskilda EU-förordningar. För enhetlighetens skull föreslår förvaltningen därför följande förtydligande (fetmarkerat) i § 6 första stycket i förbundsordningen:

... livsmedelslagen (2006:804) **inklusive tillämpliga EU-förordningar**, smittskyddslagen...

I slutet på 2009 beslutade Smohf:s medlemskommuner om en ändrad andelsbestämning i § 9 i förbundsordningen. Omfördelningen av andelar mellan kommunerna skedde gradvis under en övergångsperiod och tillämpas fullt ut sedan 2013. Eftersom övergångsbestämmelserna har spelat ut sin roll föreslår kommunstyrelseförvaltningen att det aktuella stycket i § 9 i förbundsordningen tas bort.

Kommunstyrelseförvaltningen har haft underhandskontakt med Nynäshamns kommun och Tyresö kommun. Dessa avser att behandla ärendet om ändring i förbundsordningen i augusti

respektive i september. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att den reviderade förbundsordningen fastställs att gälla från och med 2016-10-01, under förutsättning att kommunfullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut.

Underlag för beslut

- Förbundsordning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund med föreslagna revideringar inarbetade.
- Gällande förbundsordning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds direktionsbeslut 2016-04-19, § 16
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-10
- Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär 15:13

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förslag till reviderad förbundsordning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund fastställs att gälla från och med 2016-10-01. Därmed upphör nu gällande förbundsordning att gälla.
2. Beslutet i punkt 1 gäller under förutsättning att fullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förslag till reviderad förbundsordning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund fastställs att gälla från och med 2016-10-01. Därmed upphör nu gällande förbundsordning att gälla.
2. Beslutet i punkt 1 gäller under förutsättning att fullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

För kännedom: Nynäshamns kommun, Tyresö kommun

Dnr KS 2016/230

§ 230 Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Sammanfattning

Direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Smohf) beslutade 2016-04-19, § 17, att föreslå kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö att anta föreslagen taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Smohf:s direktion har i tidigare ärende föreslagit att fullmäktige i medlemskommunerna genom en ändring i förbundsordningen lägger ansvaret för att bedriva den kommunala tillsyn som avses i lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer på förbundet.

Enligt lagen om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsynen och lagen bemyndigar kommunen att meddela föreskrifter om tillsynsavgiftens storlek. Utgångspunkten i förarbetena är att den som orsakar en kostnad också ska betala för den. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för all verksamhet som kommunen bedriver.

Direktionen för Smohf föreslår att taxan ska bestå av en timavgift för all kontroll. Storleken på timavgiften föreslås kopplas till aktuell timavgift i förbundets taxa för arbete med provning och tillsyn enligt miljöbalken, vilken omfattar övrig tillsyn inom kemikalieområdet. Timavgiften för 2016 är 1 020 kr.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av Smohf:s direktionsbeslut föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kommunfullmäktige fastställer den föreslagna taxan för förbundets verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer. Detta under förutsättning att fullmäktige i tidigare ärende beslutar att fastställa föreslagen revidering av förbundsordningen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund samt att fullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut om förbundsordning och taxa.

Kommunstyrelseförvaltningen har haft underhandskontakt med Nynäshamns kommun och Tyresö kommun. Dessa avser att behandla ärendet om ändring i förbundsordningen samt fastställande av taxa i augusti respektive i september. Förvaltningen föreslår därför att taxan, i likhet med förslaget till reviderad förbundsordning, ska gälla fr o m 2016-10-01.

Underlag för beslut

- Förslag till taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds direktionsbeslut 2016-04-19, § 17
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds tjänsteskrivelse, daterad 2016-04-19

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Föreslagen taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer fastställs att gälla fr o m 2016-10-01.
2. Beslutet i punkt 1 gäller under förutsättning att fullmäktige i tidigare ärende beslutar att fastställa föreslagen revidering av förbundsordningen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, samt att fullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut om förbundsordning och taxa.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Föreslagen taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer fastställs att gälla fr o m 2016-10-01.
2. Beslutet i punkt 1 gäller under förutsättning att fullmäktige i tidigare ärende beslutar att fastställa föreslagen revidering av förbundsordningen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, samt att fullmäktige i Nynäshamn och Tyresö fattar likalydande beslut om förbundsordning och taxa.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

För kännedom: Nynäshamns kommun, Tyresö kommun

Dnr KS 2016/225

§ 231 Uppdrag till Södertörns brandförsvarsförbund att årligen justera taxan för sotning och brandskyddskontroll i enlighet med det av SKL och SSR fastställda sotningsindex

Sammanfattning

Direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff) beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2016, § 29, att föreslå medlemskommunerna att uppdra åt Sbff att fr o m 2016 fortlöpande justera taxan för sotning och brandskyddskontroll i enlighet med det av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund (SSR) förhandlade sotningsindex.

Förbundsdirektionen framför i beslutet att en löpande indexjustering vore att föredra, då meddelande från SKL och SSR om fastställt sotningsindex kan komma i ett sent skede vilket innebär att det är svårt för fullmäktige i respektive medlemskommun att hinna behandla indexjusteringen före det datum då den ska vara genomförd.

Förvaltningens synpunkter

Enligt beslut i Högsta förvaltningsdomstolen i slutet av 2013 (mål nr 3835-12) får ett kommunalförbund inte själv fastställa sina taxor, utan det ska kommunfullmäktige i förbundets medlemskommuner göra.

I syfte att undersöka möjligheten att förenkla framtida hantering av indexregleringar har kommunstyrelseförvaltningen varit i kontakt med SKL. Enligt SKL:s förbundsjurister kan kommunfullmäktige i respektive medlemskommun uppdra åt Södertörns brandförsvarsförbund att fortlöpande reglera respektive taxa utifrån sotningsindex. Eftersom beräkningsgrunderna därigenom är fastlagda i taxorna blir förbundets taxereglering enbart av tillämpnings-/verkställighetskaraktär. Om däremot beräkningsgrunderna för taxorna ska ändras måste varje medlemskommun fatta beslut om detta enligt nu gällande ordning.

Med anledning av SKL:s ovanstående bedömning föreslår kommunstyrelseförvaltningen att fullmäktige ger Sbff i uppdrag att årligen reglera taxan för sotning respektive taxan för brandskyddskontroll i enlighet med sotningsindex. De värden som ligger till grund för sotningsindex är dels löneökningar i avtalet mellan SKL och SSR, dels konsumentprisindex.

Förvaltningen föreslår även att följande bestämmelse införs i respektive taxa.

Indexreglering av taxan

Ersättning för brandskyddskontroll (respektive sotning) enligt denna taxa revideras årligen med det sotningsindex som fastställs av Sveriges Kommuner och Landsting samt Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund.

Underlag för beslut

- Södertörns brandförsvärsförbunds direktionsbeslut 2016-04-22, § 29
- Taxa för sotning från 2015-07-01
- Taxa för brandskyddskontroll från 2015-07-01

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige Kommunfullmäktige beslutar

1. Södertörns brandförsvärsförbund ges i uppdrag att årligen reglera taxan för sotning respektive taxan för brandskyddskontroll i enlighet med sotningsindex.
2. I gällande taxa för sotning respektive för brandskyddskontroll införs som nytt sista stycke följande bestämmelse:

Indexreglering av taxan

Ersättning för brandskyddskontroll (respektive sotning) enligt denna taxa revideras årligen med det sotningsindex som fastställs av Sveriges Kommuner och Landsting samt Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Södertörns brandförsvarsförbund ges i uppdrag att årligen reglera taxan för sotning respektive taxan för brandskyddskontroll i enlighet med sotningsindex.
2. I gällande taxa för sotning respektive för brandskyddskontroll införs som nytt sista stycke följande bestämmelse:

Indexreglering av taxan

Ersättning för brandskyddskontroll (respektive sotning) enligt denna taxa revideras årligen med det sotningsindex som fastställs av Sveriges Kommuner och Landsting samt Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För kännedom: Södertörns brandförsvarsförbund, förbundets övriga medlemskommuner

Dnr KS 2016/203

§ 232 Revidering av plan- och bygglovstaxan

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2015-12-10, § 182, att föreslå kommunfullmäktige att godkänna en taxehöjning för lantmäteriverksamheten fr o m 2016-01-01. Den föreslagna taxehöjningen innebär att kopplingen till prisbasbeloppet tas bort samt att taxan kopplas till faktiska kostnader för produkter och tjänster. På grund av ett misstag har stadsbyggnadsnämndens beslut inte kommit att behandlas av kommunfullmäktige.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2016-04-20, § 52, att föreslå fullmäktige att godkänna en höjning av plan- och bygglovstaxan med 5 % utom vad gäller i tabell 1, tillbyggnad eller påbyggnad över 40 kvm som fastställs till 11 000 kr. Bakgrunden är att nämndens kostnader för framtagande av detaljplaner och handläggning av bygglov har ökat, bl a på grund av ökade löne- och rekryteringskostnader. Taxerevideringen föreslås gälla fr o m 2016-07-01. Nämnden föreslår även att kommunfullmäktige godkänner den föreslagna revidering av taxan som nämnden beslutade om 2015-12-10, att gälla fr o m 2016-07-01.

Förvaltningens synpunkter

Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag till taxa, där de ändringar som föreslås av stadsbyggnadsnämnden 2015-12-10 respektive 2016-04-20 har arbetats in.

Kommunstyrelseförvaltningen vill förtydliga att den taxehöjning avseende lantmäteriverksamheten som stadsbyggnadsnämnden föreslog i december, inte föreslås höjas med ytterligare 5 % i och med stadsbyggnadsnämndens beslut i april. I övrigt har kommunstyrelseförvaltningen ingenting att invända mot stadsbyggnadsnämndens förslag.

Underlag för beslut

- Förslag till taxa med ändringar föreslagna av stadsbyggnadsnämnden 2015-12-10 samt 2016-04-20 införda
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2016-04-20, § 52

- Sammanställning jämförelse bygglovstaxor, daterad 2016-03-22
- Stadsbyggnadsnämndens beslut 2015-12-10, § 182
- Tidigare förslag till taxa, daterad 2015-11-17

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Förslag till taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet inom plan- och bygglagens område samt kart- och mätteknisk verksamhet m m fastställs att gälla från och med 2016-07-01. Därmed upphör nu gällande taxa att gälla.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Sven Gustafsson (M), Suzanne Enman (KD) och Tobias Hammarberg (L) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut – kommunstyrelsens – och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med förslaget. Därefter finner ordföranden att fullmäktige medger att Sven Gustafsson (M), Suzanne Enman (KD) och Tobias Hammarberg (L) lämnar ett gemensamt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Förslag till taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet inom plan- och bygglagens område samt kart- och mätteknisk verksamhet m m fastställs att gälla från och med 2016-07-01. Därmed upphör nu gällande taxa att gälla.
2. Sven Gustafsson (M), Suzanne Enman (KD) och Tobias Hammarberg (L) medges lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga).
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

Dnr KS-MEX 2016/81

§ 233 Överlåtelse av köpe- och markanvisningsavtal avseende nya verksamhetsområdet Albyberg

Sammanfattning

Inom Albyberg har träffats köpe- och markanvisningsavtal för flera tomter. Överlåtelsen av tomterna sker inte förrän bygglov finns och en husgrund färdigställts varför det kan ta uppemot 1,5 år från avtalstecknande till köp. I avtalen finns en paragraf om överlåtelse av avtalet där det finns reglerat att överlåtelse av avtalet till annan inte får ske utan kommunens medgivande. Eftersom avtalen godkänts av kommunfullmäktige blir tolkningen att detta medgivande måste ges av kommunfullmäktige.

Ett av de bolag som träffats avtal med är All Remove Fastigheter AB. De önskar nu överlåta Köpe- och Markanvisningsavtalet för Västra tomten, av koncerninterna skäl, till det helägda dotterbolaget Fastighetsbolaget Kalvsvik 16:18 AB, org.nr 559057-2623.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att önskad överlåtelse av avtalet får ske under förutsättning av att moderbolaget går i borgen för obetald del av köpeskillingen.

Förvaltningen föreslår vidare att kommunfullmäktige fattar beslut om att det är kommunstyrelsen som ska godkänna vidareöverlåtelser av köpe- och markanvisningsavtal som träffas avseende tomter i nya verksamhetsområdet Albyberg och att kommunstyrelsen för egen del delegerar rätten att godkänna till kommundirektören. Denna ordning gäller redan för motsvarande överlåtelser i stadsdelen Vega, genom beslut av kommunfullmäktige 2014-05-12, § 96, samt beslut av kommunstyrelsen 2014-04-28, § 99.

Underlag för beslut

- Gällande Köpe- och markanvisningsavtal för del av Kalvsvik 16:1, västra tomten, tecknat med All Remove Fastigheter AB.

-Registreringsbevis för Fastighetsbolaget Kalvsvik 16:18 AB.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Gällande Köpe- och markanvisningsavtal för del av Kalvsvik 16:1, västra tomten numera Kalvsvik 16:18, får överlåtas till Fastighetsbolaget Kalvsvik 16:18 AB, org.nr 559057-2623 under förutsättning att moderbolaget går i borgen för obetald del av köpeskillingen.
2. Kommunstyrelsen ges rätt att godkänna vidareöverlåtelser av köpe- och markanvisningsavtal avseende tomter inom nya verksamhetsområdet Albyberg.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 2 ovan ges kommundirektören i uppdrag att besluta om godkännanden av vidareöverlåtelse av köpe- och markanvisningsavtal avseende tomter inom nya verksamhetsområdet Albyberg.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Gällande Köpe- och markanvisningsavtal för del av Kalvsvik 16:1, västra tomten numera Kalvsvik 16:18, får överlåtas till Fastighetsbolaget Kalvsvik 16:18 AB, org.nr 559057-2623 under förutsättning att moderbolaget går i borgen för obetald del av köpeskillingen.
2. Kommunstyrelsen ges rätt att godkänna vidareöverlåtelser av köpe- och markanvisningsavtal avseende tomter inom nya verksamhetsområdet Albyberg.

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX

För kännedom:

Dnr KS 2016/5

§ 234 Befrielse från uppdrag

Följande avsägelser har inkommit till kansliet:

Leonard Ekström (M), ersättare i kultur- och fritidsnämnden

Förslag till beslut

1. Ovanstående befrias från sitt uppdrag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående befrias från sitt uppdrag.
Leonard Ekström (M), ersättare i kultur- och fritidsnämnden
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De entledigade

Berörda gruppledare

Berörda organ

Dnr KS 2016/5

§ 235 Val till vissa uppdrag, tidigare bordlagda

Ersättare i äldrenämnden efter Acer Tuncer (MP) t o m 2018-12-31

Bordläggning (MP)

Förslag till beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

Ersättare i äldrenämnden efter Acer Tuncer (MP) t o m 2018-12-31

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

Ersättare i äldrenämnden efter Acer Tuncer (MP) t o m 2018-12-31

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

Dnr KS 2016/5

§ 236 Val till vissa uppdrag

Ersättare i kultur- och fritidsnämnden efter Leonard Ekström (M) t
o m 2018-12-31

Bordläggning (M)

Förslag till beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

Ersättare i kultur- och fritidsnämnden efter Leonard Ekström
(M) t o m 2018-12-31

Kommunfullmäktiges beslut

1. Nedanstående val bordläggs.

Ersättare i kultur- och fritidsnämnden efter Leonard Ekström
(M) t o m 2018-12-31

Expedieras: Akt

För verkställighet:

Personalavdelningen (löneenheten och Maine Söderlund)

Kansliet KSF (förtroendemannaregistret)

För kännedom:

De valda

Berörda organ

§ 237 Framställan av interpellationer och frågor

KS 2016/294

Interpellation från Martina Mossberg (M) om ökade kostnader för sjukpenning

Förslag till beslut

1. Interpellationen framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Interpellationen framställs och besvaras vid nästa sammanträde av kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S).

Expedieras: Akter

För kännedom: Politiska sekreterare

§ 238 Anmälan av motioner

Inga motioner har inkommit till kansliet.

§ 239 Anmälan av medborgarförslag

KS 2016/273

Medborgarförslag: Ge ungdomar mellan 15-18 år 10 dagars jobbgaranti varje sommar från sommaren 2017 och framåt

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till socialnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till socialnämnden för beslut.

KS 2016/274

Medborgarförslag: Gångbro till Nynäsvägen 150, golfhallen

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

KS 2016/277

Medborgarförslag: Ta bort parkbänkarna som står utställda i skogspartier mellan Brandbergen och Vendelsöalm

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

KS 2016/282

Medborgarförslag: Bygg trafikljus vid infarten/utfarten till Vega

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadsnämnden för beslut.

Expedieras:

Akter

För kännedom:

Förslagsställarna

Berörda nämnder

§ 240 Meddelanden

Om inget annat anges finns meddelandena hos kommunfullmäktiges sekreterare.

Protokollsutdrag grund- och förskolenämnden 2016-05-23; § 58
Medborgarförslag: Diskutera ekonomiska villkor för att SPF ska kunna fortsätta sin matlagningskurs i Brandbergens skolkök, dnr GFN 2016/76

Protokollsutdrag socialnämnden 2016-05-24; § 84 Information om kvartalsrapport till Inspektionen för vård och omsorg för första kvartalet 2016 gällande ej verkställda beslut, dnr SN 2016/121

Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2016-05-18; § 62
Medborgarförslag: Rusta upp vägen till Tornbergets naturvårdsområde, dnr KOFN 2016/60

Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2016-05-18; § 63
Medborgarförslag: Stort behov av förbättringar av elljusspåret i Vendelsö, dnr KOFN 2016/61

Protokollsutdrag stadsbyggnadsnämnden 2016-05-18; § 69
Medborgarförslag: En inhägnad hundrastplats i Tungelsta, dnr SBN 2016/135

Protokollsutdrag stadsbyggnadsnämnden 2016-05-18; § 70
Medborgarförslag: Trafikmiljö i Vendelsö, dnr SBN 2015/247

Protokollsutdrag stadsbyggnadsnämnden 2016-05-18; § 75
Fördelning av överskottsmedlen

Protokollsutdrag grund- och förskolenämnden 2016-05-23; § 73
Mobil förskola – motion från Kristdemokraterna

Protokollsutdrag gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2016-05-24; § 55 Uppdrag att utreda effekter och konsekvenser av samverkansavtal och gemensam programpeng för introduktionsprogrammen

Protokollsutdrag äldre- och vårdnämnden 2016-05-25; § 72 Rapportering enligt socialtjänstlagen

Förslag till beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Expedieras: Akter

Förvaltning
Klicka här för att ange text.

Avdelning/Enhet
Klicka här för att ange text.

Handläggare
Rebecca Band, kommusekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-10-28

Diarienummer
KS 2015/369

Sida
1 (1)

Kungörelse

Sammanfattning

Kungörelsen är anslagen på kommunens anslagstavla 2016-MM-DD och införd i ortstidningen Mitt i Hanninge enligt kommunfullmäktiges beslut.

Förslag till beslut

1. Sammanträdet är kungjort i laga ordning.
-

Förvaltning
Klicka här för att ange text.

Avdelning/Enhet
Klicka här för att ange text.

Handläggare
Rebecca Band, kommunsekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-10-28

Diarienummer
KS 2015/370

Sida
1 (1)

Justering

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande Sahir Drammeh (MP) och 2:e vice ordförande Marietta de Pourbaix-Lundin (M) utses att jämte kommunfullmäktiges ordförande justera kommunfullmäktiges protokoll ___dag 2016-MM-DD.

Dnr KOFN 2016/85

§ 57 Remiss: Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Den politiska kommunledningen har överlämnat förslag till mål och budget 2017-2018. Förslaget innehåller mål och drifts- och investeringsramar för 2017 samt planer för 2018 och 2019. Kultur- och fritidsnämnden ges möjlighet att lämna synpunkter på föreslagen mål och budget senast 2016-05-11.

Förvaltningens synpunkter

Enligt föreslagen budget för år 2017-2018 förslås kultur- och fritidsnämnden tilldelas en ekonomisk ram motsvarande 190 000 tkr. Det motsvarar en ökning med 8 200 tkr i jämförelse med den ekonomiska ramen för år 2016. Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Förvaltningen ser positivt på det föreslagna budgettillskottet eftersom det innebär att nuvarande verksamheter kommer kunna fortsätta hålla samma kvalitet samt att delar av den verksamhet som idag finns kan fortsätta att utvecklas.

Förvaltningen har inga synpunkter gällande de uppdrag som givits till nämnden eftersom samtliga bedöms som möjliga att genomföra under budgetperioden. Förvaltningen vill dock framföra synpunkten att uppdrag som givits till andra nämnder där kultur- och fritidsnämnden förväntas delta/samverka bör beskrivas även i anknytning till kultur- och fritidsnämnden för att säkerställa att båda nämnder har god kännedom om samt känner ansvar för uppdragen.

Förvaltningen ser positivt på den föreslagna investeringsbudgeten. I föreslagen investeringsbudgeten utgår förvaltningen från att tilldelade 50 000 tkr gäller två idrottshallar då förvaltningen sedan tidigare har inlett arbetet med dessa enligt plan.

Ytterligare synpunkter från förvaltningen återfinns i bifogat tjänsteutlåtande.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande Remissvar Mål och budget 2017-2018, daterat 2016-05-03
- Remissversion av Mål och budget 2017-2018, daterad 2016-04-21

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens remissvar och antar det som sitt eget.

Överläggningar i nämnden

Mehmet Coksürer (MP) yrkar på en mindre omformulering av förvaltningens förslag till beslut, enligt nedan.

Nuvarande beslutsformulering:

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens remissvar och antar det som sitt eget.

Förslag till ny formulering:

1. Kultur- och fritidsnämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss: Mål och budget 2017-2018 till Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut - dels förvaltningens förslag och dels Mehmet Coksürer (MP):s förslag.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden bifaller Mehmet Coksürer (MP):s förslag.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss: Mål och budget 2017-2018 till Kommunstyrelsen.

Reservationer

Joakim Goding (M), Kristoffer Eriksson (M) och Leonard Ekström (M) deltar inte i beslutet.

Expedieras: Akt, registrator KSF

Förvaltningschef
Maria Lindeberg

Kultur- och fritidsnämnden

Remissvar Mål och budget 2017-2018

Bakgrund

Den politiska kommunledningen har överlämnat förslag till mål och budget 2017-2018. Förslaget innehåller mål och drifts- och investeringsramar för 2017 samt planer för 2018 och 2019. Kultur- och fritidsnämnden ges möjlighet att lämna synpunkter på föreslagen mål och budget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Enligt föreslagen budget för år 2017-2018 förslås kultur- och fritidsnämnden tilldelas en ekonomisk ram motsvarande 190 000 tkr. Det motsvarar en ökning med 8 200 tkr i jämförelse med den ekonomiska ramen för år 2016. Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Förvaltningen ser positivt på det föreslagna budgettillskottet eftersom det innebär att nuvarande verksamheter kommer kunna fortsätta hålla samma kvalitet samt att delar av den verksamhet som idag finns kan fortsätta att utvecklas.

Budgetunderlaget behandlar inte det fortsatta införandet av nolltaxa men förvaltningen utgår från att tidigare beslut om stegvist införande gäller. Föreslagen budgettilldelning innebär att förvaltningen räknar med att kunna fortsätta införandet av nolltaxa i den takt som sedan tidigare är beslutad.

Inom ramen för tilldelad budget räknar förvaltningen med att kunna fortsätta utveckla kulturskolan med nya uttrycksformer samt med särskilt fokus på att öka utbudet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Tilldelade medel beräknas även kunna bekosta delar av det föreslagna kulturpaket som föreslås genomföras i samverkan med utbildningsförvaltningen.

Utöver föreslagen budgettilldelning ser förvaltningen behov av ökade anslag till fastighetsunderhåll. Förvaltningen vill därför understryka att avsaknad av medel

riskerar att skapa negativa effekter för förvaltningens fastighetsbestånd både på kort och lång sikt. Bedömningen är att utifrån dagens fastighetsstatus skulle det planerade underhållet behöva vara 3,5 miljoner per år de närmaste tre åren.

Förvaltningen ser redan idag behov av en utvecklad samverkan med föreningslivet. Utöver detta kan framtida behov tillkomma som ett resultat av den pågående bidragsöversynen. Detta gäller även den typ av stöd som föreningar kan behöva vid hyreshöjningar eller andra oförutsedda händelser.

För att fortsätta utvecklingen med att erbjuda medborgarna bra service ser förvaltningen att utvecklingen av IT-tjänster behöver fortsätta. Behoven som förvaltningen ser gäller bland annat infrastruktur, utveckling av befintliga och nya e-tjänster samt utveckling av den digitala kompetensen. Arbetet med dessa behov behöver utifrån föreslagen ram skjutas på framtiden.

Förvaltningen har inga synpunkter gällande de uppdrag som givits till nämnden eftersom samtliga bedöms som möjliga att genomföra under budgetperioden. Förvaltningen vill dock framföra synpunkten att uppdrag som givits till andra nämnder där kultur- och fritidsnämnden förväntas delta/samverka bör beskrivas även i anknytning till kultur- och fritidsnämnden för att säkerställa att båda nämnder har god kännedom om samt känner ansvar för uppdragen.

Förvaltningen ställer sig positiv till den förändring som föreslås vad gäller införandet av informationsmått som en komplettering till dagens resultatindikatorer. Minskandet av antalet indikatorer för att istället fokusera på de som anses viktigast och påverkbara ur ett kommunalt perspektiv ses som en utveckling av styrmodellen. Antalet indikatorer kan med fördel även i framtiden utvärderas och rationaliseras för att på så vis effektivisera rapporteringen och säkerställa att kvalitativa indikatorer används.

Förvaltningen ser positivt på den föreslagna investeringsbudgeten. I föreslagen investeringsbudgeten utgår förvaltningen från att tilldelade 50 000 tkr gäller två idrottshallar då förvaltningen sedan tidigare har inlett arbetet med dessa enligt plan.

Dnr SBN 2016/236

§ 72 Remiss: Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen har fått den politiska kommunledningens förslag till mål- och budget 2017-2018 på remiss.

Förvaltningen har läst förslaget och finner att ramökningen för drift på 11 mkr täcker det sammanlagda behovet för pris- och löneökningar, volymökningar samt kapitalkostnader för planerade investeringar. Ramökningen täcker delvis äskade medel för utveckling och kvalitetshöjande åtgärder.

VA har erhållit äskade investeringsmedel för åren 2017 och oförändrad ram för 2018-2019. Äskade medel för Poseidons Torg är också erhållna. Däremot har investeringsbudgeten för Väg-, Park- och Trafikverksamheterna dragits ner i storleksordningen 15 % år 2017 och 2018. Enligt förslaget ska cykelplanen genomföras vilket kommer att innebära nedprioritering av andra projekt, exempelvis brounderhåll, trafiksäkerhetsåtgärder och lekplatsupprustning. Stadsbyggnadsnämnden kommer att prioritera investeringarna inom förslagens ram och fatta beslut om fördelning bland objekten senast 2016-10-31.

Förvaltningens synpunkter

Driftbudget

Stadsbyggnadsnämnden föreslås en driftbudgetram på 131 000 tkr. Det är en höjning med 11 000 tkr jämfört med 2016. Förvaltningen hade äskat sammanlagt 12 255 tkr i utökad ram. Det sammanlagda behovet för pris- och löneökningar, volymökningar samt kapitalkostnader för planerade investeringar (7 535 tkr) inryms i ramen. Förvaltningen hade äskat 4 720 tkr för utveckling och kvalitetshöjande åtgärder men har erhållit 3 465 tkr. Detta täcker en ny tjänst som markförvaltare för Tornbergets fastigheter 720 tkr, saltsopning av GC-vägar 1 000 tkr och utökning av beläggningsprogrammet 1 745 tkr.

Investeringsbudget

Den neddragna investeringsramen för Väg-, Park- och Trafikverksamheterna är bekymmersam. För 2017 och 2018 rör det sig om 4 450 tkr/år (ca 15 %). Cykelplanen har pekats ut som viktig prioritering. Då återstår i första hand att dra ner på brounderhåll, trafiksäkerhetsåtgärder och lekplatsupprustning

Underlag för beslut

- Följebrev KSF.
- Mål- och budget 2017-2018, remissversion 2016-04-21.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Trafik- och arbetsutskottet överlämnar ärendet till stadsbyggnadsnämnden utan eget ställningstagande.

Sven Gustafsson (M) deltar ej i beslutet.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sven Gustafsson (M), Mikael Kjellin (M) och Nonna Karnova (M) deltar ej i beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

Dnr SN 2016/141

§ 63 Svar på remiss - Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Den politiska ledningen har lämnat förslag till mål- och budget 2017-2018 på remiss till samtliga nämnder. Förvaltningen väljer att kort kommentera förslaget

I förslaget till budgetram föreslås en ekonomisk ram om 850 miljoner kronor. Det är en ökning med 39,8 miljoner kronor jämfört med 2016 års budgetram. Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar. Ökade IT- och infrastrukturkostnader ska hanteras inom befintlig budgetram.

Förvaltningens bedömning är att den föreslagna budgetramen innebär ett fortsatt besparingsåtagande. Det pågående effektiviseringsarbetet kommer att fortsätta och nämnden bedömer att budgetramen innebär rimliga effektiviseringskrav.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss – Mål och budget 2017-2018
- Remiss - Mål och budget 2017-2018

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss om mål och budget 2017-2018
2. Socialnämnden överlämnar svar på remiss om mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

1. Socialnämndens arbetsutskott överlämnar till socialnämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i socialnämnden

1. Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna deltar inte i beslutet.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss om mål och budget 2017-2018
2. Socialnämnden överlämnar svar på remiss om mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsen

För kännedom: Leo Bogle, Henrik Tiselius

Svar på remiss om Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Den politiska ledningen har lämnat förslag till mål- och budget 2017-2018 på remiss till samtliga nämnder. Förvaltningen väljer att kort kommentera förslaget

I förslaget till budgettram föreslås en ekonomisk ram om 850 miljoner kronor. Det är en ökning med 39,8 miljoner kronor jämfört med 2016 års budgettram. Tilldelad budgettram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar. Ökade IT- och infrastrukturkostnader ska hanteras inom befintlig budgettram.

Förvaltningens bedömning är att den föreslagna budgettramen innebär ett fortsatt besparingsåtagande. Det pågående effektiviseringsarbetet kommer att fortsätta och nämnden bedömer att budgettramen innebär rimliga effektiviseringskrav.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss – Mål och budget 2017-2018
- Remiss - Mål och budget 2017-2018

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss om mål och budget 2017-2018
2. Socialnämnden överlämnar svar på remiss om mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Siw Lideståhl
Gerlofstig
förvaltningschef

Lena
avdelningschef

Bakgrund

Den politiska kommunledningen har överlämnat förslag till mål- och budget 2017-2018. Förslaget innehåller mål och drifts- och investeringsramar för 2017 samt planer för 2018 och 2019.

Nämnderna ges i och med detta tillfälle att lämna synpunkter på förslaget mål- och budget 2017-2018.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ansvariga inom förvaltningens kansli i samarbete med ansvariga på ekonomiavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Socialnämnden har i förslaget fått en ramökning med 4,9 procent jämfört med 2016. Det motsvarar 39,8 miljoner kronor. Ramökningen kompenserar för delar av bedömda volymökningar i verksamheten samt pris- och löneökningar under 2017.

Förvaltningen bedömer att den tilldelade budgetramen innebär ett effektiviseringsåtagande på ungefär 0,6 procent, vilket är cirka 5 miljoner kronor.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att avsätta pengar, tillgänglighetsmiljonen, för utvecklingsarbete för personer med funktionsnedsättningar. Detta uppmuntrar till nytänkande inom området.

Förvaltningen önskar ett förtydligande kring uppdragen om sommarjobb. Socialnämnden får enligt förslag uppdraget att öka antalet sommarjobb för ungdomar och tillsammans med det lokala näringslivet utveckla en ny sommarjobbmodell inför sommaren 2017. Kommunstyrelseförvaltningen får uppdraget att tillsammans med socialnämnden utreda möjligheterna att upphandla objekt med fokus på trygghet, inkludering och delaktighet för unga i åldrarna 17-18 år i behov av feriearbete.

Förvaltningen anser att indikatorn till mål 3, delaktighet i genomförandeplaner, inklusive särskilt boende och daglig verksamhet bör utgå. Uppföljning av indikatorn medför omfattande

manuellt arbete. Svårigheter finns även i att kvalitetssäkra innehållet.

Under punkt 5.5 i Investeringsbudget för 2017 och plan 2018-2019 bör en uppgift korrigeras. Socialnämnden föreslår i stället följande text: "Socialnämnden gör bedömningen att en ökning av antalet lägenheter i särskilt boende bör ske med cirka sex lägenheter per år och att behovet av lägenhet i servicebostad är större än behovet av lägenhet i gruppboende."

Expedieras: Akt
För verkställighet: Kommunstyrelsen
För kännedom: Leo Bogle, Henrik Tiselius

Dnr ÄN 2016/189

§ 59 Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Den politiska kommunledningen har den 21 april överlämnat förslag till mål och budget 2017-2018. Nämnderna och Tornberget har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till kommunstyrelseförvaltningens registrator senast den 11 maj.

Förvaltningens synpunkter

Driftbudgetram

Förslaget till ramfördelning innebär en utökad driftbudgetram för äldrenämnden med 43 100 tkr, från 688 900 tkr 2016 (nivån för 2016 fastställdes vid kommunfullmäktige 18 april 2016) till 732 000 tkr 2017. Ramökningen ska täcka pris och löneökningar och volymförändringar jämfört med 2016.

Förvaltningen har tidigare gjort beräkningen att pris och löneutvecklingen under 2017 motsvarar en merkostnad med 20 000 tkr jämfört med 2016.

Samtliga förvaltningar har fått i uppdrag att arbeta fram effektiviseringar för att täcka huvudparten av kostnadsökningar kopplade till pris- och löneutveckling 2017 jämfört med 2016 års nivåer.

Förvaltningens nuvarande bedömning är att de effektiviseringsåtgärder som vidtagits under 2015 och 2016 kommer att få fullt genomslag under 2017 och ge minst 10 000 tkr i minskade nettokostnader 2017 jämfört med 2016.

Utrymmet för volymökningar under 2017 jämfört med 2016 års volym beräknas med föreslagen ram uppgå till cirka 33 000 tkr.

Förvaltningen har utifrån befolkningsprognosen för 2017 beräknat att volymökningen 2017 kan hamna på en nivå som motsvarar ökade nettokostnader med cirka 43 000.

Förvaltningen ser det som positivt att förvaltningens redovisade behov av resurstillskott för 2017 års volymutveckling har beaktats i budgetförslaget.

Förvaltningen ser det också som positivt att det även 2017 finns en avsatt buffert under kommunfullmäktige för att täcka volymförändringar som inte ryms inom tilldelade budgetramar.

Investeringsbudget

Förslaget till investeringsbudget rymmer resurser till alla de områden som äldreförvaltningen lyft fram inför perioden 2017-2019.

Uppdrag utifrån kommunfullmäktiges Mål

Vad gäller uppdrag/utredningar som föreslås läggas på äldrenämnden har äldreförvaltningen inga synpunkter på föreslagen skrivning. Men föreslår att skrivningen om samverkan mellan Kultur- och fritidsnämnden och äldre-nämnden även skrivs in under stycket om uppdrag till kultur- och fritidsnämnden.

Att utveckla samverkan med andra förvaltningar för att bredda utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter och uppdraget att kartlägga och vidta åtgärder för att minska sjuktalen bland anställda inom äldrenämndens ansvarsområde ligger helt i linje med äldrenämndens och äldreförvaltningens redan inslagna väg.

Ansvarsområde mm

Förvaltningen vill uppmärksamma några skrivningar i Mål och budget 2017-2018 som behöver förtydligas.

Äldrenämndens ansvarsområde:

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för äldrenämnden. Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård- och omsorg till personer 65 år och äldre vad gäller hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende/växelvård och särskilt boende.

Äldrenämnden ansvarar för samordningen av tillgänglighetsarbetet i kommunen.

Äldrenämnden ska tillsammans med andra nämnder och styrelser verka för att de äldre har tillgång till ändamålsenliga bostäder.

Underlag för beslut

- Mål och budget 2017-2018, Remissförslag 2016-04-21

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål- och Budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Överläggningar i äldrenämnden

Sedat Dogru (M), Suzanne Enman (KD), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) deltar inte i beslutet. Ordförande Annett Haaf (S) finner att det finns ett förslag till beslut och att äldrenämnden kan besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål- och Budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Sedat Dogru (M), Suzanne Enman (KD), Matts Wallin (L) och Eva Karlsson (SD) deltar inte i beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr GFN 2016/115

§ 53 Remiss: Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

I grund- och förskolenämndens dokument ”Budgetförutsättningar 2017 och framåt” som utgjorde underlag inför ”ekonomikonferens 2017” den 8 mars 2016 framgår att Utbildningsförvaltningens egna schablonberäkningar visade på ökade kostnader för Grund- och förskolenämnden med 6,3 procent till 2017, vilket motsvarar en sammanlagd kostnadsökning med 100,0 mnkr för att behålla en oförändrad nivå i verksamheterna under 2017 jämfört med 2016. Dessa kostnadsökningar beror på fler barn/elever, beräknat antal nyanlända, prispförändringar samt höjda lokalhyror för genomförda re- och nyinvesteringar i skollokaler.

I det här remissvaret har samtliga parametrar uppdaterats och lagts in i den faktiska budgetberäkningsmodellen för 2017 som Grund- och förskolenämnden använder och som också ersätter den tidigare schablonmässiga uppräkningsmodellen. Den nu reviderade beräkningen av budgeten för 2017 visar på att Grund- och förskolenämndens budget skulle behöva ökas med 83,1 mnkr för att kunna bibehålla en oförändrad nivå på verksamheten utifrån redovisade förutsättningar. Detta är en minskning med 17,3 mnkr i förhållande till det som redovisades vid ekonomikonferensen i mars i år men 3,1 mnkr högre än den nu föreslagna ramökningen på 80,0 mnkr till 2017. Förändringen beror bland annat på förändrat antal nyanlända med anledning av en förändrad flyktingpolitik i Sverige och Europa. Det beror också på avsaknad av tröskeeffekter men också på en underskattning av de positiva dynamiska effekterna som kan uppstå när budgeterade kostnadsökningar ska fördelas per capita i elevpengssystemet vid kraftigt ökande volymer.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens synpunkter redovisas i det bilagda remissvaret.

Underlag för beslut

- Remiss från kommunfullmäktige 2016-04-21 Mål och budget

2017-2018.

- Remissyttrande från utbildningsförvaltningen 2016-05-04-
Remissvar Mål och budget 2017-2018.

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Tobias Hammarberg (L), Sara Sixten Karlberg (M) och Sverre Ekdahl (M) deltar inte i beslutet.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Controllerenheten
Anders Höglund

Grund- och förskolenämnden

Remissvar - Kommunfullmäktiges mål och budget 2017-2018, remissversion

Bakgrund

Kommunfullmäktige presenterade den 21 april sitt remissförslag för kommunens mål och budget för 2017-2018. Samtliga nämnder har getts tillfälle att lämna synpunkter på detta förslag.

Grund- och förskolenämnden föreslås en ökning av budgetramen med 80,0 mnkr (+ 4,7 procent) 2017 jämfört med 2016 års budgetram som uppgår till 1.605,0 mnkr.

I kommunfullmäktiges förslag till mål- och budget 2017-2018 ges Grund- och förskolenämnden även i uppdrag att föreslå en fördelning av nämndens budgetram mellan elevpengsystemet och den anslagsfinansierade delen. Vidare ges Grund- och förskolenämnden också i uppdrag att utifrån denna fördelning lägga förslag till elevpeng för 2017.

Sammanfattning

I Grund- och förskolenämndens dokument "Budgetförutsättningar 2017 och framåt" som utgjorde underlag inför "ekonomikonferens 2017" den 8 mars 2016 framgår att Utbildningsförvaltningens egna schablonberäkningar visade på ökade kostnader för Grund- och förskolenämnden med 6,3 procent till 2017, vilket motsvarar en sammanlagd kostnadsökning med 100,0 mnkr för att behålla en oförändrad nivå i verksamheterna under 2017 jämfört med 2016. Dessa kostnadsökningar beror på fler barn/elever, beräknat antal nyanlända, prisförändringar samt höjda lokalhyror för genomförda re- och nyinvesteringar i skollokaler.

I det här remissvaret har samtliga parametrar uppdaterats och lagts in i den faktiska budgetberäkningsmodellen för 2017 som Grund- och förskolenämnden använder och som också ersätter den tidigare schablonmässiga uppräkningsmodellen. Den nu reviderade beräkningen av budgeten för 2017 visar på att Grund- och förskolenämndens budget skulle behöva ökas med 83,1 mnkr för att kunna bibehålla en oförändrad nivå på verksamheten utifrån redovisade förutsättningar. Detta är en minskning med

17,3 mnkr i förhållande till det som redovisades vid ekonomikonferensen i mars i år men 3,1 mnkr högre än den nu föreslagna ramökningen på 80,0 mnkr till 2017. Förändringen beror bland annat på förändrat antal nyanlända med anledning av en förändrad flyktingpolitik i Sverige och Europa. Det beror också på avsaknad av tröskeeffekter men också på en underskattning av de positiva dynamiska effekterna som kan uppstå när budgeterade kostnadsökningar ska fördelas per capita i elevpengsystemet vid kraftigt ökande volymer.

Förändring budgetbehov 2017 GFN - Sammanfattning

Baserat på uppräknig av 2016 års beslutade grundbidrag med 1,9 procent.

Beskrivning	Förändrat budgetbehov 2017 i februari 2016 - Schablon	Förändrat budgetbehov 2017 i april 2016 - "elevpengsbaserat"	Förändring
Volymökningar 2017	46,1	47,8	-1,7
Volymökningar 2017, anslagsfinansierad budget		5,4	-5,4
Volymökningar 2017, "strukturbidrag för nyanlända elever" reviderad	8,5	4,3	4,2
Volymförändringar 2017, "Vårdnadsbidrag"		-1,7	1,7
Prisförändringar 2017 (2,7%), exklusive ändrade lokalkostnader	42,6	37,0	5,6
Dynamisk volymeffekt prisförändringar 2017 (0,8%)	-14,2	-13,1	-1,1
Ändrade lokalkostnader 2017	17,0	15,2	1,8
Dynamisk volymeffekt ändrade lokalkostnader 2017		-11,9	11,9
Summa:	100,0	83,1	16,9

Remissvar

Lokalhyror

Tornberget avser att 2017 ha oförändrade hyror till kommunen, exklusive kapitalkostnader för nya investeringar 2016. Hyran kan dock skilja mellan olika typer av verksamhetslokaler. De föreslagna budgetramarna för respektive nämnd bygger på en bedömning av kostnaderna för hyres-, volym- och verksamhetsförändringar.

För Grund- och förskolenämndens del höjs hyrorna från Tornberget preliminärt med 15,2 mnkr vilket motsvarar en ökning med 7,9 procent som en följd av kapitalkostnader för ny- och reinvesteringar som aktiveras under 2016 och 2017. Framförallt är det de ökade kapitalkostnaderna för upprustning av ett antal förskolor, reoveringen ombyggnationen och utökningen av kapaciteten på Måsöskolan, upprustningen av Vendelsöalmsskolan och Tornbergets planerade underhåll som bidrar till de ökade hyrorna. Störst genomslag för de höjda lokalhyrorna sker inom förskolan där lokalkostnadsersättningen i elevpengen ökar med 8,6 procent till 2017 för att täcka de ökade lokalkostnaderna. Detta eftersom den kommunala förskolan prognostiseras att ha relativt oförändrade volymer under 2017 i förhållande till 2016.

Den dynamiska effekten i elevpengsystemet innebär att de höjda lokalyrorna med 15,2 mnkr för 2017 bara belastar 2017 års budget för grund- och förskolenämnden med 3,3 mnkr.

Anslagsfinansierad budgettram

Utbildningsförvaltningen föreslår till 2017 en oförändrad fördelning mellan anslagsfinansierad budget och elevpengsystem, dvs. full volymkompensation med 2,9 procent samt 1,9 procent i pris- och lönekompenation (grundbidragsdelen i elevpengen). Den anslagsfinansierade delen av Grund- och förskolenämndens budget uppgår i det här förslaget till 215,8 mnkr för 2017, vilket är en ökning med 9,2 mnkr och motsvarar en ökning med 5,3 procent.

Benämning	Budget 2016 (tkr)	Volymkomp	Priskomp.	Förändring av verksamhet	S:a volym & priskomp.	Budgetförslag 2017 (tkr)
		2,9%	1,9%			
Nämnd, myndighets- huvudmannakostnad	102 327	2 990	1 940		4 930	107 260
Administrativt avdrag, egen verksamhet	-66 936	-1 950	-1 270		-3 220	-70 160
Tilläggsbelopp för barn med särskilda behov	105 679	3 090	2 010		5 100	110 780
Skolskjutsar	20 140	590	380		970	21 110
Skärgårdsbidrag öar	10 370	0	200		200	10 570
Modersmål	15 710	460	300		760	16 470
Modersmål förskolan	2 120	60	40		100	2 220
Fritidsverksamhet 10-13 åringar	6 590	190	130		320	6 910
Fritidsverksamhet 10-13 åringar, utökningar 2017				1 618		1 620
Förvaltningsreserv	9 000	0	0		0	9 000
Delsumma: (tkr)	205 000	5 430	3 730	1 618	9 160	215 780

Under hösten 2016 kommer att Svartbäcksskolan påbörja försöksverksamhet med egen öppen fritidsverksamhet för 10-13 åringar och från och med januari 2017 planerar även Måsöskolan att starta upp en motsvarande verksamhet. Kostnaden för den här verksamheten uppgår till 0,8 mnkr/år och enhet, vilket är den genomsnittliga kostnaden för motsvarande verksamhet som Kultur- och fritidsnämnden bedriver idag. Den här kostnaden avser enbart personal- och verksamhetskostnader.

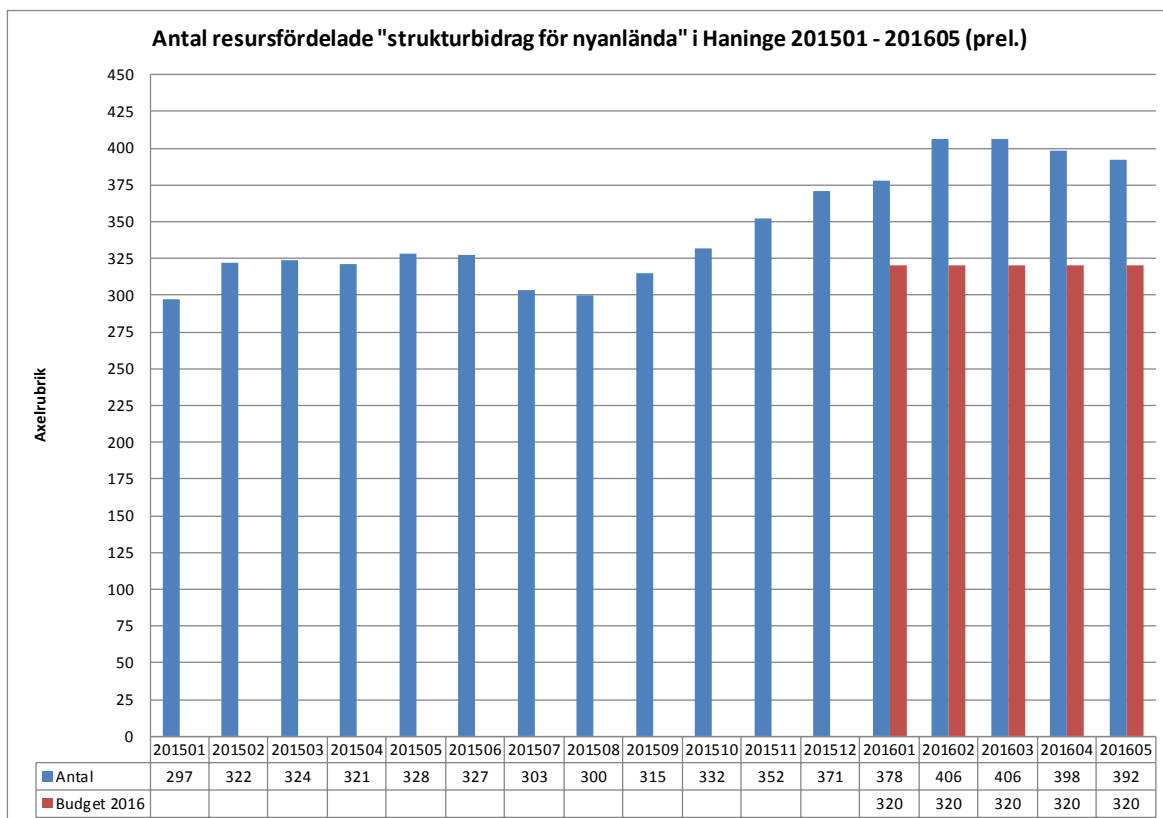
Vårdnadsbidrag

Under det första halvåret 2017 kommer de sista vårdnadsbidragen att betalas ut. Utbildningsförvaltningen bedömer att årssnittet kommer att uppgå till 25 vårdnadsbidrag/mån under 2017.

Strukturbidrag för nyanlända

Nedanstående diagram visar utvecklingen av antalet nyanlända elever i Haninge under perioden januari 2015 till maj 2016 (prel.). I Haninge får dessa elever ett särskilt bidrag, "strukturbidrag för nyanlända" under sina 3 eller 4 första år i grundskolan.

Det som framgår av nedanstående diagram är att antalet nyanlända elever ökade kraftigt under andra halvåret 2015 och i början av 2016. Volymerna var som störst i januari och februari 2016 men har sedan minskat något i april och maj 2016. Antalet individer är också oregelbundet fördelade under året.

Sedan 2016 ingår "strukturbidrag för nyanlända" i kommunfullmäktiges elevpengssystem och därmed hanteras även eventuella volymavvikelser inom ramen för fullmäktiges volymreserv. Detta säkerställer därmed också en stabil resursfördelning under ett och samma budgetår.

Enligt nyligen presenterad information från migrationsverket förväntas det totala antalet asylsökande att bli något lägre än tidigare bedömningar, vilket också inkluderar ensamkommande asylsökande barn. Det här kommer troligtvis också att påverka Haninge i motsvarande omfattning.

I slutet av 2015 redovisade utbildningsförvaltningen prognoser som pekade mot 400-450 nyanlända elever i Haninge under 2016, en ökning med 80-130 barn i förhållande till 2016 års budgeterade volymer på 320 individer. Ovanstående diagram visar däremot på att antalet individer ser ut att minska under 2016 i förhållande till de nivåer som var i början av 2016. Orsaken beror troligtvis på de åtgärder som vidtagits både i Sverige men också inom övriga Europa.

Det är svårt att prognostisera antalet nyanlända elever framöver men den bedömning utbildningsförvaltningen gör idag är att antalet elever med rätt till "strukturbidrag för nyanlända" i genomsnitt kommer att uppgå till 364 individer från och med hösten 2016, se även nedanstående tabell.

Period	Årskurs	Antal person
201605	F-kl	21
201605	1	29
201605	2	32
201605	3	30
201605	4	36
201605	5	29
201605	6	32
201605	7	48
201605	8	70
201605	9	64

Utfall 2016-05 exkl. årskurs 9	327
Nya nyanlända elever till F-klass ht/16	21
Ökning till ht/16 av år 6 till år 7	16
Ny volym from. ht/16	364

Eftersom det finns en stor osäkerhet kring antalet nyanlända elever framöver föreslår utbildningsförvaltningen att kommunstyrelseförvaltningen genomför ytterligare en avstämning innan kommunfullmäktige definitivt beslutar om 2017 års budget i juni. Om de budgeterade volymerna slutligen skulle bli högre än 364 behöver grund- och förskolenämndens totala budgetram för 2017 förändras i motsvarande grad för att inte påverka disponibel budgetram att fördela inom det ordinarie elevpengsystemet.

Förslag till elevpeng 2017

I budgetförutsättningarna för 2017 prognostiseras en prisförändring på 2,7 procent (dec-15) baserat på det prisindex som SKL tagit fram. Utbildningsförvaltningen bedömer att grundbidraget behöver ökas med 1,9 procent för att verksamheterna ska kunna behålla en oförändrad nivå under 2017 jämfört med 2016. Den föreslagna ökningen av budgetramen med 80,0 mnkr tillsammans med utbildningsförvaltningens förslag till fördelning av budgeten mellan anslagsfinansierad budget och pengsystem skulle innebära ett effektiviseringsåtagande på 1,5 mnkr, se nedanstående specifikation.

Effektiviseringsåtgärde 2017 vid uppräknig av grundbidraget 1,8%	Förändring pengsystem 2017 (förslag)
Vårdnadsbidrag	0 kr -1 728 000 kr
Ped.omsorg 1-3 år	-125 528 kr -1 481 210 kr
Ped.omsorg 4-5 år	-70 650 kr -811 901 kr
Ped.omsorg 6-9 år	0 kr
Förskola 1-3 år	-308 361 kr 27 726 792 kr
Förskola 4-5 år	-218 592 kr 12 310 980 kr
Fritidshem 6-9 år	-159 144 kr 7 412 159 kr
Grundskola år F-6	-426 465 kr 16 978 989 kr
Grundskola år 7-9	-220 633 kr 8 741 941 kr
Summa:	-1 529 372 kr 69 149 750 kr

Utbildningsförvaltningen lämnar följande förslag till elevpeng för 2017 och är baserade på redovisade förutsättningar i det här remissyttrandet.

Verksamhet	Förslag till elevpeng 2017			
	2017	2016	Förändr. i kr	Förändr. i %
Pedagogisk omsorg 1-3 år	103 537 kr	101 714 kr	1 823 kr	1,8%
Pedagogisk omsorg 4-5 år	88 041 kr	86 491 kr	1 550 kr	1,8%
Pedagogisk omsorg 6-9 år	51 745 kr	50 834 kr	911 kr	1,8%
Vårdnadsbidrag	36 000 kr	36 000 kr	- kr	0,0%
Strukturbidrag för nyanlända	98 500 kr	98 500 kr	- kr	0,0%

	Förslag till elevpeng 2017		
	Grundbidrag	Lokalpeng	Elevpeng
Förskola 1-3 år	100 553 kr	20 355 kr	120 909 kr
Förskola 4-5 år	94 007 kr	20 355 kr	114 363 kr
Fritidshem 6-9 år	35 601 kr	4 835 kr	40 435 kr
Grundskola år F-6	50 681 kr	11 445 kr	62 126 kr
Grundskola år 7-9	66 306 kr	16 901 kr	83 206 kr

	Förändring i kr mot fg. år (2016)		
	Grundbidrag	Lokalpeng	Elevpeng
Förskola 1-3 år	1 770 kr	1 606 kr	3 376 kr
Förskola 4-5 år	1 655 kr	1 606 kr	3 261 kr
Fritidshem 6-9 år	627 kr	-4 kr	623 kr
Grundskola år F-6	892 kr	-10 kr	882 kr
Grundskola år 7-9	1 167 kr	-1 569 kr	-402 kr

	Förändring i kr mot fg. år (2016)		
	Grundbidrag	Lokalpeng	Elevpeng
Förskola 1-3 år	1,79%	8,6%	2,9%
Förskola 4-5 år	1,79%	8,6%	2,9%
Fritidshem 6-9 år	1,79%	-0,1%	1,6%
Grundskola år F-6	1,79%	-0,1%	1,4%
Grundskola år 7-9	1,79%	-8,5%	-0,5%

Föreslagen elevpeng 2017, förskola 1-5 år

För att bibehålla en oförändrad nivå i verksamheten bedömer utbildningsförvaltningen att grundbidraget i elevpengen generellt sett behöver ökas med 1,9 procent utifrån nuvarande volymökningar inom förskolan.

I nuvarande förslag till budget 2017 medges en ökning av grundbidraget med 1,8 procent vilket är 0,1 procent lägre än av utbildningsförvaltningen bedömd nivå och motsvarar ett samlat effektiviseringsåtagande på 0,5 mnkr i elevpengssystemet för förskolan.

Föreslagen elevpeng 2017, grundskola årskurs F-9 inkl. fritidshem

För att bibehålla en oförändrad nivå på verksamheten bedömer utbildningsförvaltningen att grundbidraget i elevpengen generellt sett behöver ökas med 1,9 procent utifrån nuvarande volymökningar inom grundskolan inklusive fritidshemsverksamheten.

I nuvarande förslag till budget 2017 medges en ökning av grundbidraget med 1,8 procent vilket är 0,1 procent lägre än av utbildningsförvaltningen bedömd nivå och motsvarar ett samlat effektiviseringsåtagande på 0,8 mnkr i elevpengssystemet för grundskolan inklusive fritidshemsverksamheten.

Statsbidraget ”Investering för fler anställda i skolan”

Haninge kommun har för läsåret 15/16 beviljats 15,3 mnkr i statsbidrag för den s.k. ”lågstadiesatsningen”. Det här statsbidraget är villkorat och åtagandet ska ha uppfyllts under bidragstiden 1 juli 2015 till 30 juni 2016.

Det här bidraget kommer huvudmännen enligt skolverket att kunna ansöka om även för läsåret 16/17, dvs. att det påverkar även budgeten 2017. Ansökningsdatum för läsåret 16/17 är dock ännu inte fastställt av skolverket. Detta beror på att regeringen har aviserat förändringar i den förordning som styr bidraget, förändringar som kan påverka hur bidraget ska användas.

Utbildningsförvaltningen bedömer att den nu föreslagna ökningen av budgeten till 2017 kan ge rimliga förutsättningar för Haninge kommun att uppfylla kraven för att få ta del av det här statsbidraget även för läsåret 16/17.

Förslag till beslut:

Utbildningsförvaltningen föreslår att,

- Grund- och förskolenämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål- och budget 2017 – 2018 till kommunstyrelsen

Dnr GVN 2016/65

§ 46 Remiss: Mål och budget 2017-2018

Sammanfattning

Kommunfullmäktige presenterade 2016-04-21 sin remissversion av kommunens Mål och budget 2017-2018. Samtliga nämnder har getts tillfälle att senast 2016-05-11 lämna synpunkter på detta dokument.

Kommunfullmäktige föreslår en ökning av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens driftsram med 20 000 tkr jämfört med 2016 års ram. Den nu föreslagna driftsramen uppgår till 407 000 tkr och den föreslagna investeringsramen är 6 000 tkr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens synpunkter redovisas i det bilagda remissvaret. Sammanfattningsvis räcker inte den föreslagna driftsramen till att täcka både merkostnader för nya Fredrikbyggnaden, uppräknig av programpriser för introduktions- och särskoleprogrammen och pris- och löneökningar inom Centrum Vux, Navigatorcentrum och den centrala förvaltningen. Den föreslagna investeringsramen begränsar nämndens förutsättningar att kunna bemöta oförutsedda investeringsbehov.

Underlag för beslut

- Remiss från kommunfullmäktige 2016-04-21 – Mål och budget 2017-2018.
- Remissyttrande från utbildningsförvaltningen 2016-04-27 – Remissvar Mål och budget 2017-2018.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål och budget 2017-2018 till

kommunstyrelsen.

Åsa Radne (L) Veronica Pagard Salem (M) och Kenth Martell
(KD) deltar inte i beslutet.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningens registrator

Ekonomiavdelningen
Linn Eriksson

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Remissvar Mål och budget 2017-2018

Bakgrund

Kommunfullmäktige presenterade 2016-04-21 sin remissversion av kommunens Mål och budget för 2017-2018. Samtliga nämnder har getts tillfälle att senast 2016-05-11 lämna synpunkter på detta dokument.

Kommunfullmäktige föreslår en ökning av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens driftsram med 20 000 tkr (+5,2 procent) jämfört med 2016 års ram. Den nu föreslagna driftsramen uppgår till 407 000 tkr, vilket är 8 000 tkr mer än den preliminärt föreslagna ramen.

Driftsram

Vid ekonomikonferensen 2016-03-08 presenterade förvaltningen ett totalt behov på 25 978 tkr för att kunna fortsätta bedriva samma verksamhet som under 2016, med reservation för utvecklingen av antalet nyanlända elever.

Remissförslaget medger inte kompensation till skolorna för den ökade hyreskostnaden som Fredriks nya lokaler innebär. Lokalerna tas i bruk till höstterminen 2016 och lokalkostnaderna ökar med en halvårseffekt redan under innevarande år och med ytterligare en halvårseffekt under 2017. I den föreslagna ramen finns endast utrymme för en partiell kostnadskompensation och med lokalkostnadsfördelningsprincipen inom nämnden påverkar det samtliga gymnasieskolor och även Centrum Vux. Gymnasieskolorna har programpeng per elev som intäktskälla, där intäktsökningen regleras via samverkansavtalet inom Kommunförbundet Stockholms län (KSL). Ökningen per program tar dock inte hänsyn till ökade kostnader för lokaler från ett år till ett annat, vilket betyder att undervisningskostnaderna tvingas minska för att skolan ska kunna betala högre lokalkostnader. Det medför lägre personaltätet i gymnasieskolan med ett ökat antal elever per lärare som följd.

Förslaget medger inte heller programprisökningar för de program som inte omfattas av samverksavtalet inom KSL. Det handlar om introduktionsprogrammen och särskolans program, som till

ekonomikonferensen beräknades öka med 2 170 tkr ifall de skulle följa samma kostnadsökning som övriga programersättningar. Att inte kompensera skolenheterna för pris- och löneökningar betyder att ersättningen urholkas och skolan tvingas till personalneddragningar för den målgrupp som redan är allra svagast. Beträffande introduktionsprogrammen ligger Haninge bland de kommuner i länet som betalar lägst ersättning per elev.

Därtill saknas utrymme för pris- och lönekomensation för Centrum Vux, Navigatorcentrum och den centrala förvaltningen, utan ramarna förblir på 2016 års nivå. Inför ekonomikonferensen beräknades denna kostnadsökning till 2 119 tkr. Centrum Vux skulle således varken få pris- eller lönekomensation och dessutom högre lokalhyra, om hyreskomensation för nya Fredrik uteblir. Personaltätheten måste därmed minska och färre lärare tvingas bära en större del av arbetsbördan. Även på Navigatorcentrum och den centrala förvaltningen kommer färre anställda behöva göra mer jobb i och med utebliven komensation för pris- och löneökningar.

Avslutningsvis vill utbildningsförvaltningen föreslå en teknisk ramjustering från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till grund- och förskolenämnden avseende kostnaden för studie- och yrkesvägledning för grundskoleelever. Vid centraliseringen av studie- och yrkesvägledning och bildandet av Navigatorcentrum fick gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ett ramtillskott avseende grundskoleelever. Studie- och yrkesvägledning är dock skolans ansvar att tillhandahålla och bekosta och därför behöver ramen flyttas från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till grund- och förskolenämndens pengsystem. Då kommer grundskolorna få en ökad peng som ska användas till att betala Navigatorcentrum för tillhandahållna tjänster. Tidigare har det funnits ett glapp mellan vad skolorna betalar för studie- och yrkesvägledning i det administrativa avdraget och vad förvaltningsledningens grundskoledel i sin tur betalat till samma lednings gymnasiedel. Mellanskillnaden har stannat på förvaltningschefsnivå på grund- och förskolenämnden och utgör den föreslagna ramjusteringen på 1 400 tkr.

Investeringsram

Kommunfullmäktige föreslår en investeringsram på 6 000 tkr för inventarier och lokalanpassningar, vilket är 2 000 tkr lägre än vad utbildningsförvaltningen uppgav vid ekonomikonferensen. En stor andel av nämndens investeringsram har under de senaste åren använts till IT-utrustning för elever. IT är ett föränderligt område där utrustningens kapacitet förändras och även prisbildningen på olika typer av utrustning förändras. Förutom planerade IT-investeringar krävs även medel till att kunna byta ut befintlig utrustning på grund av ålderdom och förslitning. Därtill tvingas enheterna ibland till oförutsedda investeringar på grund av

att maskiner och inventarier måste ersättas akut. Den föreslagna ramen begränsar nämndens förutsättningar att kunna bemöta oförutsedda behov och således även nämndens förmåga att skapa en trygg och säker arbetsmiljö för både elever och personal.

Ansvarsområde

Beskrivningen av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde behöver justeras för att stämma överens med nuvarande förhållanden och terminologi. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att texten ändras enligt följande:

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I Haninge kommun är följande skolformer organiserade under gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning inklusive svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskoleutbildning, särskild utbildning för vuxna och gymnasiesärskola. Vidare har nämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens svar på remiss Mål och budget 2017-2018 till kommunstyrelsen.

Mats Öhlin
Förvaltningschef

Peteris Smitmanis
Gymnasiechef

2016-05-12

§ 36 – 50

§ 44

Remissvar mål- och budget 2017-2018 (bilaga)

Ekonomichef Mats Tapper redogör för utsänt ärende.

Den politiska kommunledningen har överlämnat förslag till mål- och budget 2017-2018. Förslaget innehåller mål- och drifts- och investeringsramar för 2017 samt planer för 2018 och 2019.

Förslag till beslut:

Styrelsen beslutar att godkänna förslag till remissvar.

Styrelsen beslutar enligt ovan med korrigeringen att en föreslagen mening gällande toalettstädning stryks i remissvaret.

Omedelbar justering

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

2016-05-13

Dnr: 211/2016

Haninge kommun
KSF
registrator

Remissvar Mål och budget 2017-18

Den politiska majoritetens remissversion av Mål och budget 2017-18 innehåller förslag om att Tornberget har hyresnivå i enlighet med Tornbergets bedömning som överlämnades till kommunen i februari 2016. I denna del finns således ingenting att erinra.

Det är glädjande att beslut tas för att upprusta respektive ersätta flera av de byggnader som Tornberget redovisat vara uttjänta eller i behov av större upprustningar. Några finns dock med först år 2018 och några finns inte med alls. Eftersom den ökande risken för akuta skador kan göra byggnaderna helt eller delvis obrukbara under en tid så är det viktigt att kommunen skaffar sig en beredskap för oplanerad evakuering.

Styrelsen för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

11 maj 2016

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommundirektören

PM

Mål och budget 2017-2018, kommentarer till föreslagna ekonomiska ramar och mål för kommunstyrelsen.

1. Bakgrund

Den politiska kommunledningens förslag till kommunfullmäktiges Mål och budget 2017-2018 har remitterats till nämnderna. I budgetförslaget ingår ramar även för kommunstyrelsen. Styrelsen avger dock inget remissvar. Kommunstyrelsen behandlar ärendet efter remissrundan till nämnderna och lägger ett slutligt förslag till kommunfullmäktige. I slutförslaget ingår ekonomiska ramar och mål för kommunstyrelsens egen verksamhet.

Förfaringssättet ovan innebär följaktligen att kommunstyrelseförvaltningen inte skriver fram något förslag till remissvar till kommunstyrelsen. Förvaltningen har i stället ställt samman föreliggande kommentarer till budgetförslaget, i första hand avseende effekter på förvaltningens eget arbete med olika frågor.

Kommunstyrelseförvaltningen har i likhet med övriga förvaltningar redovisat sin allmänna syn på verksamheten de närmaste åren vid den s k ekonomikonferensen, som ägde rum i mars 2016. I den redovisningen framgår förvaltningens bedömningar av kostnadsutveckling, behov av nya utvecklingsresurser, angelägna utvecklingsområden mm.

2. Kommunstyrelsens och kommunstyrelseförvaltningens budget

Kommunstyrelsens budget är indelad i tre områden, förtroendemannaorganisationen, kommunstyrelseförvaltningen samt gemensamma kostnader. I reviderad budget 2016 är anslaget totalt 199 350 mnkr och fördelningen mellan dessa är:

	Budget 2016 (tkr)
Förtroendemannaorganisation	31 103
Kommunstyrelseförvaltning	93 400
Gemensamma kostnader	74 847
Totalt	199 350

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterrassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 85 02

Fax/e-post
08-606 81 40
bengt.svenander@haninge.se

Postgiro
1265-8

Bankgiro

Den preliminära ramen som låg till grund för kommunstyrelseförvaltningens bedömningar vid ekonomikonferensen innebar för kommunstyrelsen en utökning av ramen med 4 500 tkr för volymökningar 2017 och pris- och lönekomensation till totalt 203 850 tkr. Den ramen täcker i princip de löpande kostnadsökningarna i den verksamhet som bedrivs under 2016.

I underlaget till ekonomikonferensen redovisade kommunstyrelseförvaltningen följande behov utöver den preliminära ramen.

	2017	2018
Möta utökningen av antalet uppdrag	800	800
Utredning Årsta slott	500	
Ledarutveckling	500	500
Utökning med en lokalcontroller	700	700
Genomförande av handlingsplan Brandbergen	300	
Utvecklingsprogram Stadskärnan	150	150
Utredningar färjeförsörjning Utö och Dalarö		300
Ortsutveckling Vendelsö och Dalarö		300
Summa	2 950	2 750

Den ekonomiska ramen i det nu remitterade budgetförslaget för 2017 är 205 000 tkr. Den föreslagna ramen täcker löpande kostnadsökningar i den verksamhet som bedrivs under 2016 samt knappt 40 % av ovan redovisade behov. Det innebär att de vid ekonomikonferensen redovisade övriga tillkommande kostnaderna endast till en mindre del täcks inom ramen. Varje ny kostnad därutöver måste finansieras med motsvarande kostnadsänkning i övriga delar av verksamheterna.

En del av kommunstyrelsens verksamheter är intäktsfinansierade vilket innebär att de inte finns med i kommunstyrelsens ram. Om en kostnadsökning inte kan tas ut i högre priser mot andra förvaltningar innebär detta att kommunstyrelseförvaltningens rationaliseringsbehov är i motsvarande mån större. Styckepriserna är 2016 för femte året i rad oförändrade (undantaget kostnaderna för datorarbetsplatser och andra datorer, kostnaderna för lönebehandling samt kostnaderna för upphandlingsverksamheten). Oförändrade priser innebär en löpande rationalisering, som inte kan fortgå i samma takt hur länge som helst.

3. Kommunstyrelseförvaltningens verksamheter

Kommunfullmäktige har redan i Mål och budget 2016-2017 samt i ett antal separata beslut pekat ut frågor som påverkar kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplanering, bemanning, kompetensbehov mm. Även kommunstyrelsen har fattat ett antal beslut med motsvarande påverkan.

En successiv justering av förvaltningens interna resurser pågår löpande. En höjd prioritet för vissa frågor eller tillkomsten av nya frågor är erfarenhetsmässigt inte enkel att möta med motsvarande nedprioritering eller avveckling av frågor. Därför måste resursbehovet alltid prövas noggrant och löpande.

Kommunstyrelseförvaltningen utgår i sitt arbete från kommunstyrelsens årliga Strategi och budget (internbudgeten). Vad som anges där är grunden för att kunna planera och resurssätta såväl det löpande arbetet som olika utvecklingsarbeten. Det är nödvändigt att tänka mer långsiktigt än ett år i taget vid denna planering.

Samtidigt får kommunstyrelseförvaltningen löpande nya uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. I ett läge där kommunstyrelseförvaltningens resurser inte kan ökas, kan detta leda till ökad sårbarhet, mindre utrymme att arbeta med frågor som dyker upp under verksamhetsåret, risk för att inte få fram ärenden i tid. Särskilt en minskad flexibilitet för att möta förändringar under året är allvarligt. Även stödfunktionerna gentemot övriga verksamheter kan påverkas.

4. Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer till remissversionen av Mål och budget 2017-2018

Driftbudgeten

På sid 9, femte stycket sägs följande.

Till varje mål finns även ett eller flera informationsmått. Dessa mått har kommunen mindre möjligheter att påverka och informationsmått har därför inga målvärden. De flesta informationsmått följs upp årligen, men undantag finns.

Utan att värdera sakinnehållet i de valda resultatindikatorerna med målvärden resp de valda informationsmått utan målvärden, kan det noteras att det finns flera exempel på att det inte är självklart varför vissa mått anses påverkbara och andra inte. Det bör övervägas om det krävs ett mer utförligt resonemang för att öka förståelsen för hur valen har gjorts.

På sid 9, sjätte stycket sägs följande.

Nämnder och kommunala bolag ska i sina strategidokument ange om det finns mål, resultatindikatorer och informationsmått som de inte anser är tillämpliga för deras verksamheter.

Fråga uppkommer om vem som prövar om nämndens bedömning av tillämplighet är godtagbar. Det bör förtydligas om kommunstyrelseförvaltningen skall ha någon roll att aktivt bevaka denna fråga under övriga förvaltningars beredning av sina nämnders strategidokument samt vad som händer om förvaltningen bedömer att tillämplighet råder och nämnden beslutar motsatsen.

På sid 9, näst sista stycket, sägs följande.

Målområdena kommer inte att bedömas.

Givet sammanhanget är det svårt att tolka innebörden, som alltså bör klargöras.

Resultatindikatorn för mål 9 (sid 16) behöver förtydligas för att öka förståelsen för vad den anses mäta.

På sid 21, fjärde stycket, sägs följande.

Kommunstyrelsen ska prioritera arbete för att stärka barns rättigheter och möjligheter i Haninge. Arbetet med implementering av Barnkonventionen i kommunens verksamheter ska intensifieras och barnfattigdom ska motverkas.

Redan i samband med att barnkonventionen ratificerades av riksdagen gjordes ändringar i skollagen och i socialtjänstlagen, som anpassades efter konventionen.

Kommunfullmäktige behöver precisera vad som nu förväntas av kommunstyrelsen.

Ansvar för det egentliga arbetet riktat till barn och deras vårdnadshavare åvilar flera av de andra nämnderna. Uppdraget till kommunstyrelsen behöver förtydligas så att det inte uppfattas som att fullmäktige inskränker de andra nämndernas ansvar.

På sid 21, femte stycket, sägs följande.

Det förebyggande folkhälsoarbetet ska stärkas och Haninge ska ta nytag i arbetet med förebyggande folkhälsa med särskilt fokus på barn och familjer.

Kommunfullmäktige behöver precisera vad som menas med ”nytag” och vad som nu förväntas av kommunstyrelsen. Den absoluta merparten av kommunens kontakter med barn, barnfamiljer och övriga invånare sker under nämndernas ansvar och genom deras linjeorganisationer. Det innebär i många fall stora möjligheter till kunskapsspridning, attitydpåverkan mm. Uppdraget till kommunstyrelsen behöver förtydligas.

Det kan noteras att kommunfullmäktiges hållbarhetsberedning har i uppdrag att under mandatperioden göra en genomlysning av folkhälsoarbetet i kommunen. Uppdraget till kommunstyrelsen behöver även av detta skäl förtydligas, för att undvika dubbelarbete.

På sid 21, sjunde stycket, sägs följande.

Exploaterings- och näringslivsfrågor ska prioriteras tillsammans med byggandet av nya bostäder. Haninge ska inte bara bygga det antal bostäder som behövs för att tillgodose den kvantitativa efterfrågan utan också skapa hållbara och trivsamma livsmiljöer. Kommunstyrelsen ska arbeta för att fler ungdomsbostäder ska byggas i Haninge.

Kommunfullmäktige har under flera år i varierande ordalag uttryckt ovanstående ambitioner. Det har i olika omgångar lett till att resurserna för fysisk planering har utökats. Kommunstyrelseförvaltningen vill här erinra om hur resonemanget har förts när det gäller kommunstyrelsens resurser.

Årskostnaden för en planarkitekt hos stadsbyggnadsförvaltningen kan schablonmässigt anges till 0,7 mkr. Beloppet avser lön, personalomkostnader, kostnader för arbetsplats, IT-stöd mm. Delar av kostnaden kan täckas med intäkter genom plankostnadsavtal.

Samtidigt är det viktigt att veta att om kapaciteten för att ta fram detaljplaner ökas, så måste motsvarande resurser inom mark- och exploateringsverksamheten tillföras. Denna verksamhet sköter förberedelser för och genomförande av detaljplaner i form av exploateringsavtal, markinlösen, gatukostnadsutredningar, beräkning och projektering av anläggningsarbeten mm. Kostnaden för personal kan schablonmässigt beräknas som ovan. Intäktsidan är inte given, utan beror på vilken typ av projekt som genomförs. För att undvika underbudgetering är det rimligast att inte ta med några intäkter i beräkningen.

Det finns dock inte något rakt samband mellan resurser för planarbete och resurser för mex-arbete. Det sistnämnda arbetet kan variera stort beroende på vilken typ av detaljplan det gäller. Det är stor skillnad i arbetsinsatser mellan en exploatering av kommunens egen mark eller mark med endast en extern exploatör, jämfört med omvandlingsområden där antalet motparter (främst befintliga fastighetsägare) är väsentligt större. Det finns naturligtvis även andra faktorer som påverkar resursinsatsen.

På sid 22, första och andra styckena, sägs följande.

Bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är en form av diskriminering som ska motverkas. För att stärka jämlikheten i Haninge skapas Tillgänglighetsmiljonen. Kommunala verksamheter ska kunna söka pengar till projekt som underlättar för människor med funktionsnedsättningar.

Ska beredas av kommunala handikapprådet till kommunstyrelsen.

En administrativ rutin behöver tillskapas av kommunstyrelseförvaltningen. Den kan antagligen utformas på liknande sätt som rutinen för fördelning av klimatmiljonen. Tiden från ”utlysning” till beslut om fördelning av klimatmiljonen är ca sju månader. Beslut om fördelning 2017 tas strax före årsskiftet 2016/2017. Första gången tillgänglighetsmiljonen skall fördelas kommer beslut inte att kunna tas förrän en bit in på 2017. Därefter kan arbetet komma i fas, dvs fördelningen av 2018 års pengar bör kunna beslutas före utgången av 2017.

På sid 22, sjätte stycket, sägs att hållbarhetsberedningen skall bereda fördelningen av klimatmiljonen till kommunstyrelsen, dvs innan kommunstyrelsen beslutar om fördelningen. Eftersom det remitterade budgetförslaget avser 2017 innebär texten att hållbarhetsberedningen medverkar i beredningen första gången inför fördelningen av 2018 års klimatmiljon.

I kommunfullmäktiges beslut om att inrätta hållbarhetsberedningen (2016-03-21, § 55) anges ingen roll för hållbarhetsberedningen i fråga om klimatmiljonen. Om beredningen skall medverka redan inför fördelningen av 2017 års medel behöver det förtydligas.

På sid 22-23 behandlas kommunens kostnader för Södertörns överförmyndarnämnd, Södertörns upphandlingsnämnd, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och Södertörns brandförsvarsförbund. I samtliga fall anges att överläggningar pågår med övriga berörda kommuner om budget 2017. Som räkneexempel visas nedan vad en kostnadsökning med 2 % innebär.

Södertörns överförmyndarnämnd	124 000 kr
Södertörns upphandlingsnämnd	124 000 kr
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	110 000 kr
Södertörns brandförsvarsförbund	1 076 000 kr

Om detta inträffar ökar kommunens kostnader med 1 434 000 kr. Det innebär att mer än hela skillnaden mellan den inledningsvis nämnda preliminära ramen och ramen i föreliggande remissförslag till budget försvinner. Om ramen inte ökas i motsvarande mån måste kommunstyrelsens och kommunstyrelseförvaltningens kostnader sänkas till en nivå under den preliminära ramen. Därmed inskränks kommunstyrelsens möjligheter att fullgöra de uppgifter kommunfullmäktige ålägger kommunstyrelsen.

Södertörns överförmyndarnämnd

Den ”vanliga” verksamheten inom överförmyndarverksamheten löper på, men ökningen av ensamkommande barn utgör stora påfrestningar för organisationen. Hösten 2015 var prognosen att antalet ensamkommande barn skulle öka väsentligt under 2015 och 2016 och förväntades ligga i intervallet 400 till 575. I december 2015 var antalet 874 och i mars 2016 är antalet 1 065. I december 2016 förväntas antalet uppgå till 1 420. Antagandet bygger på följsamhet med Migrationsverkets prognos från februari 2016.

Under tiden det ensamkommande barnet är asylsökande så kan kostnaden återsökas hos migrationsverket. Efter det att barnet har fått uppehållstillstånd är det kommunen som finansierar kostnaden. Överförmyndarnämnden har ansvaret för de som vistas i de fem samverkande kommunerna, dvs även de barn som andra kommuner placerar i kommunerna.

Volymökningen inom verksamheten har varit kraftig, 49 % jämfört med 2014, främst beroende på ensamkommande barn. För att kunna hantera det ökade antalet ärenden är bedömningen att det behövs ytterligare bemanning motsvarande två årsarbeten 2017. För arvoden till gode män ökar kostnaderna med 4 430 tkr trots att arvodet sänks från 1 700 kr/månad till 1 000 kr/månad. Annars skulle ökningen vara ca 10 000 tkr. Till detta kommer en volymökning inom den övriga verksamheten på 445 tkr. Totalt medför detta ett behov av att öka bidraget från kommunerna med 6 355 tkr till totalt 30 210 tkr.

För Haninges del innebär det att årskostnaden ökar med 1 652 tkr jämfört med 2016.

Södertörns upphandlingsnämnd

Överläggningar om budgeten för Södertörns upphandlingsnämnd har förts med Nynäshamns kommun. Parterna har gemensamt konstaterat att

- inrättandet av nämnden har varit en framgång med avseende på att en betydande höjning av kompetensnivån i upphandlingsfrågor har skett
- medvetenheten i linjeorganisationen om vikten av att upphandling sker affärsmäs-sigt och formellt korrekt har ökat väsentligt
- förvaltningarnas efterfrågan på upphandlingshjälp har som en följd av ovanstående ökat väsentligt
- upphandlingsnämndens resurser räcker inte till för att tillgodose behoven
- entreprenadavtal för stora investeringsobjekt prioriterar sig själva på bekostnad av upphandling av ramavtal, som därmed släpar efter i den meningen att alltför många ramavtal har förlängts eller löpt ut.

Mot ovanstående bakgrund har parterna under hand enats om att föreslå att följande åtgärder beslutas i resp kommun och därefter genomförs.

1. Entreprenadupphandlingar och andra motsvarande upphandlingar för investeringsobjekt överstigande 3,5 mnkr skall bära sina egna upphandlingskostnader. Det betyder att kostnaderna inte skall belasta den årliga summa som parterna finansierar upphandlingsnämnden med. Kostnaderna skall i stället räknas in i kalkylen för resp investeringsobjekt. Detta föreslås gälla fr o m 2017-01-01. För Haninges del föreslås därför att Mål och budget, avsnittet om upphandling på sid 44, kompletteras med följande text.

Upphandlingsnämnden finanseras genom avgifter från respektive kommun. Entreprenadupphandlingar och andra motsvarande upphandlingar för investeringsobjekt överstigande 3,5 mnkr skall bära sina egna upphandlingskostnader. Det betyder att kostnaderna inte skall belasta den årliga summa som parterna finansierar upphandlingsnämnden med.

Effekten av detta beräknas bli att upphandlingsnämnden på helårsbasis tillförs ca 700 000 kr utan att det årliga beloppet ökas. Resurser frigörs således för att hantera ramavtalsupphandlingar mm.

2. Den ovan nämnda eftersläpningen av hanteringen av ramavtal hanteras genom en tillfällig resursförstärkning. Förstärkningen består av att upphandlingsnämnden tilldelas resurser för att på begränsad tid anställa personal och/eller köpa konsulttjänster för att ”beta av” den anhopning av ej upphandlade ramavtal mm som föreligger. Kostnaden beräknas till en (1) mnkr 2016, vilket båda kommunerna kommer att behandla i samband med sina resp ärenden till kommunfullmäktige om uppföljning efter tertial 1. För Haninges del innebär det 620 000 kr.

Kostnaden beräknas därefter till tre (3) mnkr för 2017, vilket för Haninges del innebär 1 860 000 kr.

Eftersom det handlar om en tillfällig förstärkning innebär förslagen ovan inte att det sätts en ny högre nivå även inför 2018. Ny prövning av resurserna för upphandlingsnämnden kommer att ske under arbetet med Mål och budget 2018-2019.

3. För att ytterligare effektivisera upphandlingsverksamheten har parterna under hand enats om att öka kraven på att upphandlingar samordnas mellan kommunerna. Förslag till upphandlingsregler kommer att utarbetas i syfte att i högre grad än idag säkerställa att parallella upphandlingar undviks. Syftet är också att i snabbare takt än hittills åstadkomma gemensamma löptider för avtal i de båda kommunerna, vilket i sig underlättar framtida upphandlingar och är arbetstidsbesparande.

Under 2014 och 2015 har arbetet med samordnad varudistribution och effektiva inköp drivits i projektform. Detta ingår fr o m 2017 i den ordinarie verksamheten.

Årskostnaden beräknas till 3,4 mnkr per år för bemanning motsvarande två årsarbeten, systemkostnader samt avskrivningar på investeringen. För Haninges del innebär det ökade kostnader med 2 108 tkr.

Sammantaget innebär förstärkningen av resurserna för upphandling samt kostnaderna för effektiva inköp och samordnad varudistribution ökade kostnader för upphandlingsnämnden med 6,4 mnkr. Finansieringen sker via ökade avgifter från kommunerna och Haninges andel blir 3 968 tkr. Denna kostnad kommer att debiteras respektive nämnd efter samma fördelning som de nuvarande kostnaderna.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Smohf)

Överläggningar har förts mellan medlemskommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Ett möte med ledningen för Smohf ägde rum 2016-04-15. Smohf har presenterat sin syn på hur stor kommunernas årliga avgift till förbundet bör vara, dels m h t förbundets arbetsuppgifter och dels m h t till att avgiften inte har höjts de senaste åren därför att förbundet har utnyttjat tidigare upparbetade överskott. Härutöver har

Smohf justerat sina tillsynsavgifter, vilket också har bidragit till att kommunernas avgifter inte har behövt ökas.

Överläggningarna mellan kommunerna har resulterat i att medlemsavgiften 2017 föreslås öka med 1,9 mnkr till totalt 12,8 mnkr. För Haninge innebär det att avgiften ökar med 1,0 mnkr till 6,8 mnkr. Beloppet föreslås inarbetas i det slutliga förslaget till Mål och budget 2017-2018.

Södertörns brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund har framfört sin syn på hur stor medlemskommunernas årliga avgift till förbundet bör vara. I enlighet med den rutin för budgetsamråd som gäller har kommunernas ekonomichefer träffat förbundet för en genomgång av underlaget för de ekonomiska bedömningarna mm. Av minnesanteckningarna från mötet 2016-04-07 framgår att ekonomichefernas bedömning är att avgiftshöjningen bör hamna mellan 2,0 och 2,5 %. En av förutsättningarna för bedömningen är att förbundet möter sina ökande pensionskostnader med att börja ta i anspråk de pensionsavsättningar som har gjorts under ett antal år. För Haninge innebär en höjning inom det angivna intervallet ovan att avgiften ökar med mellan 1,1 mnkr och 1,3 mnkr.

Rutinen för budgetsamråd innebär att nästa steg är att brandchefen diskuterar budgeten med medlemskommunernas kommundirektörer, vilket sker 2016-05-13. Kommundirektörerna lämnar en rekommendation inför det slutliga budgetsamråd som sker mellan medlemskommunernas kommunstyrelseordföranden och förbundsdirektionen. Detta samråd sker 2016-05-31.

Sammantaget innebär ovanstående att räkneexemplet på sid 6 ovan kommer att överträffas med bred marginal (totalt 6,6 mnkr för upphandlingsnämnden, överförmyndarnämnden och miljö- och hälsoskyddsförbundet samt en kvarstående risk om minst 1,1 mnkr för brandförsvarsförbundet, totalt 7,7 mnkr). Finansieringen av upphandlingsnämnden kommer att debiteras övriga nämnder och kommunstyrelsen påverkas endast av sin andel. Den kvarvarande ökningen, 3,8 mnkr, får kommunstyrelsen hantera inom ramen. En ”normal” uppräknings, 1,4 mnkr, bör kommunstyrelsen kunna hantera inom den föreslagna ramen.

Tillgänglighetsmiljonen (se sid 22 i det remitterade budgetförslaget samt sid 5 ovan) måste också, om inget annat beslutas, rymmas inom den remitterade budgetramen.

Om inte kommunstyrelsens möjligheter att fullgöra sina uppgifter skall inskränkas måste kommunfullmäktige justera den ekonomiska ramen för kommunstyrelsen. Om ingen justering görs måste kommunstyrelsen hitta åtgärder för att sänka sina kostnader med 3,4 mnkr, vilket motsvarar ca 1,7 %. Denna procentsats gäller förutsatt att kostnader kan sänkas inom samtliga delar av kommunstyrelsens budget. Som framgår av sid 1 ovan utgörs kommunstyrelsens budget av tre huvudområden,

Förtroendemannaorganisationen, Kommunstyrelseförvaltningen och Gemensamma kostnader. Om kostnadssänkningen skall ske enbart inom kommunstyrelseförvaltningen motsvarar den ca 3,5 %.

Investeringsbudgeten

Mål och budget 2016-2017 innehåller bl a att planarbetet för Jordbro centrum skall återupptas och drivas i enlighet med kommunstyrelsens beslut om planuppdrag 2014-09-29, § 226. Planarbetet återupptas inom kort. Investeringsbudgeten borde därför innehålla en uppgift om medel för att bygga ett nytt kultur- och föreningshus, med start 2018.

Bengt Svenander

För ett jämlikt och solidariskt Haninge

Vänsterpartiets förslag till
mål och budget 2017-2018

Vänsterpartiet i Haninge
vansterpartiet@haninge.se
08-606 83 60

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Kommunens styrmodell	3
2.1 Definition av begrepp i styrmodellen	3
2.2 Samband mellan styrdokument och styrmodellen.....	5
2.3 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning.....	5
3. KF:s mål, uppdrag och styr tal för 2017 – 2018.....	6
3.1 Målstruktur och uppföljning.....	6
3.2 Målområde Välmående kommuninvånare	7
3.3 Målområde Utveckling.....	9
3.4 Målområde En attraktiv närmiljö	11
3.5 Målområde Effektivitet, Kvalitet och service	12
4. Nämndvisa ramar, direktiv och uppdrag för 2017-2018.....	14
4.1 Kommunstyrelsen	15
4.2 Grund- och förskolenämnden	18
4.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	19
4.4 Kultur- och fritidsnämnden	20
4.5 Socialnämnden	21
4.6 Stadsbyggnadsnämnden	22
4.7 Äldrenämnden.....	23
4.8 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	24
5. Investeringsbudget för 2017 och plan för 2018-2019	25
5.1 Kommunstyrelsen.....	27
5.2 Grund- och förskolenämnden	28
5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	29
5.4 Kultur- och fritidsnämnden	30
5.5 Socialnämnden	31
5.6 Stadsbyggnadsnämnden	31
5.7 Äldrenämnden.....	32
5.8 Kommunala bolag: Tornberget AB.....	32
6. Ekonomisk plan 2016-2018.....	34
7. Ekonomi- och verksamhetsstyrning	36

7.1 Intern kontroll.....	36
7.2 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval.....	37
7.3 Interna resultatenheter.....	37
7.4 Lokalfrågor	38
7.5 Delegationsordning och attestreglemente	39
7.6 Drift-och investeringsbudget, över- och/underskott samt tilläggsanslag.....	40
7.7 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet	41
7.8 Uppföljning och återsrapportering	41

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Utdebiteringen för 2017 för Haninge kommun fastställs till 20.08 per skattekrona, vilket är en höjning med 40 öre.
2. Vänsterpartiets förslag till mål och budget 2017- 2018 fastställs.
3. En borgensram för Tornbergets till totalt 2 900 mnkr medges.

1. Inledning

1.1 Vision för Haninge kommun – En organisation byggd av solidaritet

Invånarna i Haninge deltar i att utveckla kommunen till en alltmer demokratisk organisation utifrån solidariska värderingar; alla människors lika värde, oavsett ålder, utbildning, kön, sexuell läggning, funktionsvariation eller etniskt ursprung. Enskilda, organisationer och civilsamhället är med och utvecklar kultur- och föreningslivet. Kommunen och övriga samhällsinstitutioner samverkar och bjuder in medborgare till dialog före beslut.

Haninge Bostäder har stärkt sin position som allmännyttigt bostadsföretag. Hyrorna hålls nere och fler hyresrätter byggs även i attraktiva lägen. Bostadsförmedlingen garanterar alla en bostad till rimlig hyra. I Haninge finns lika delar egna hem, bostadsrätter och hyresrätter.

Barns bästa sätts i främsta rummet i alla beslut där barn och unga berörs. Barnkonsekvensanalyser görs även i samhällsplaneringen. Det finns en grundskola i varje kommundel som kan möta elevernas behov och som tar tillvara på barnens och de ungas olika kunskaper och förutsättningar. Barn och ungdomar garanteras en god start i livet i Haninge.

Kommunen samverkar aktivt med högskolor som finns representerade i kommunen i olika former för att stimulera barns lärandeprocesser på bästa möjliga sätt.

Kommunfullmäktige beslutar om fördelning av resurser utifrån de övergripande politiska målen om demokratisk utveckling och solidarisk fördelning. Kommunens nämnder genomför målen.

Många har uppdrag som fritidspolitiker. De samarbetar med invånarna som får god kännedom om det politiska arbetet. Nämndernas sammanträden är i princip offentliga. Kommunala beslut finns sedan länge att hämta via Internet som är tillgängligt på alla bibliotek som finns i alla kommundelar liksom på kommunens medborgarcentrum.

I de olika verksamheterna t ex äldreboenden och idrottsanläggningar finns styrelser som utsetts av dem som använder de olika tjänsterna. Skolor och förskolor har föräldra- och elevråd med inflytande över verksamheterna. Äldre har stort inflytande över de aktiviteter som kommunen erbjuder. Medborgare som tar del av hemtjänst vet bäst vilka önskemål och behov de har och kan bestämma mycket mer över sina hemstjänsttimmar. Haninges ungdomar har hög andel som går vidare till gymnasiet och högskolor. Kvalitén i undervisning och inom förskolorna följs upp via fortlöpande kompetensutveckling. Ett tydligt genusarbete är förankrat i både för och grundskolan och personalen får kontinuerligt utbildning.

Haninge kommun har utsetts till Sveriges bästa arbetsgivare. Kommunledning och fackliga organisationer har en god och respektfull kommunikation. Personalen har en rimlig arbetssituation och arbetstid samt en god och utvecklande arbetsmiljö. Den känner trygghet och värdighet i sitt arbete. Arbetsuppgifter och förväntningar är tydligt definierade och genom den kontinuerliga

kompetensutvecklingen upplever de flesta arbetstillfredsställelse. Personalen påverkar sin arbetssituation och de fackliga organisationernas kunskap tas tillvara och bidrar till den positiva utvecklingen.

Kommunen har ett tydligt och aktivt arbete som rör frågor kring miljö och klimat och arbetar ständigt med att utveckla detta. Alla kommunala verksamheter har en miljöplan att utgå ifrån och kommunen underlättar för medborgarna att vara miljövänliga och klimatsmarta genom bra kollektivtrafik, gång och cykelbanor och effektiva sätt att källsortera. Transporterna är mer samordnade och fossilfria, bostäderna som byggs är klimatsmarta, maten som äts i kommunen är till stor del vegetarisk, ekologisk och närproducerad och kommunens upphandlingar låter miljönyttan vara drivande. Då offentlig konsumtion har mindre klimatpåverkan än privat konsumtion så bidrar också den utbyggda välfärden till ett hållbarare Haninge.

All kommunal verksamhet är till stor del skattefinansierad. De fåtal avgifter som finns fungerar som styrmedel t ex inom miljö- och energiområdet.

Kommunen bidrar till att frigöra alla människors resurser och utjämna skillnader i levnadsvillkor. Alla får förutsättningar att delta efter förmåga och skapa sig ett gott liv.

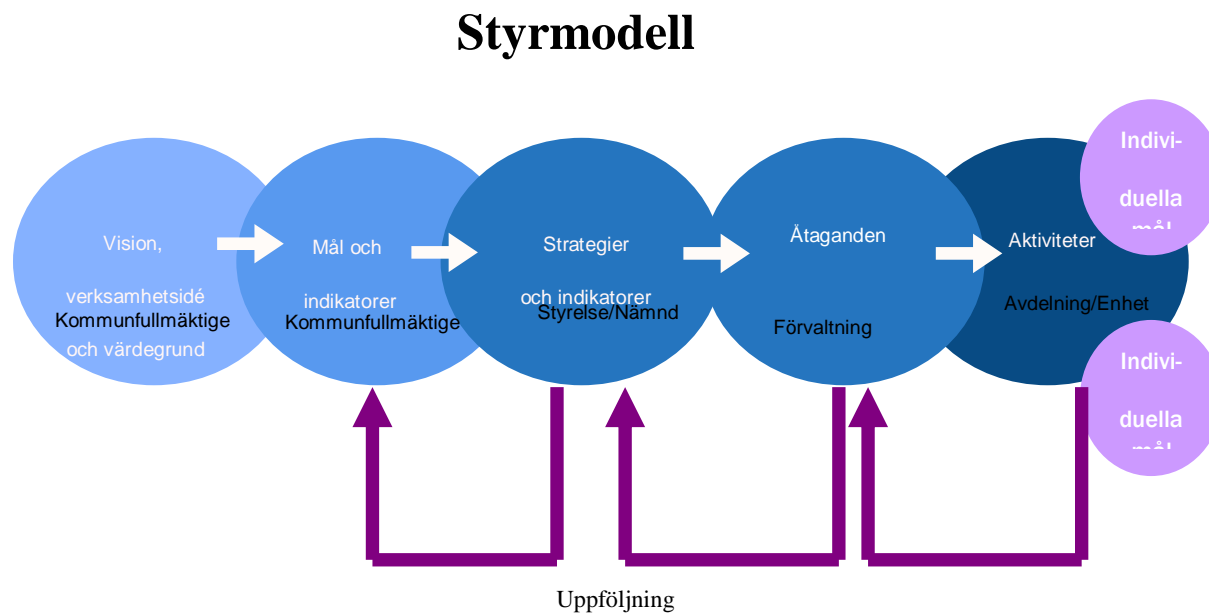
Kommunens ansvar är att på bästa sätt förvalta, samverka, hushålla och fördela invånarnas gemensamma resurser så att invånarna i Haninge trivs och upplever goda förutsättningar att skapa sig ett gott liv.

Nafi Cilgin (V)
Gruppledare

Carina Wellton (V)
Ordförande

2. Kommunens styrmodell

Styrmodellen ska bidra till fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att strukturen för styrning blir begriplig och distinkt. En bestämd arbetsprocess innebär att resurser kan användas effektivt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjligheter att ha överblick över resultat och kvalitet.

2.1 Definition av begrepp i styrmodellen

Fullmäktiges mål, målområden, resultatindikatorer och informationsmått

Målen i styrmodellen är de övergripande målen som omfattar hela kommunen och som fastställs av kommunfullmäktige. Målen ska peka ut en riktning och anknyta till visionen. Målen anpassas utifrån de ekonomiska ramarna och avser ett eller flera år. Viss uppdatering av målen sker årligen i samband med att fullmäktige beslutar om mål och budget.

Fullmäktige beslutar om resultatindikatorer med målvärden 2018 för de övergripande målen.

Till varje mål finns ett eller flera informationsmått som kommunen följer. Informationsmått har inte målvärde, men följs upp årligen och kan lyftas upp till resultatindikatorer vid behov.

Nämndernas strategier och indikatorer

Strategierna är ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt eller färdriktning för att nå målen. En strategi beskriver mönster av beslut och handlingar för att nå framtida framgång. Utifrån kunskap om nuläget och vilka insatser som ger mest effekt fattas beslut om de vägval som prioriteras för att nå målet.

Utifrån fullmäktiges mål utformar nämnderna strategier. Flera av fullmäktiges mål kan omfattas av samma strategi. Nämnder bör inte utforma egna direktiv eller nämndspecifika mål då det finns en risk att det blir för många olika styrsignaler till förvaltningen. Det finns också kommunövergripande strategier som nämnden har att förhålla sig till vid utformningen av sina strategier. Detta gäller till exempel det personalpolitiska programmet och klimatstrategin.

Om nämndens verksamheter kan påverka fullmäktiges resultatindikator ska nämnden följa upp och använda indikatorn för styrning. Nämnden kan fastställa egna indikatorer och målvärden (2018) kopplade till sina strategier där det är möjligt.

En kommun

Kommunens arbete är uppdelat på flera ansvarsnämnder och förvaltningar, men utgör ändå en kommun. För att uppnå bästa effektivitet och nytta med kommunens arbete krävs ett kommungemensamt agerande och koncernövergripande synsätt. Kommunstyrelsen och dess förvaltning har därför ett särskilt ansvar att samordna nämndernas och förvaltningarnas arbete utifrån fullmäktiges mål. Synkroniseringsvinster ska eftersträvas.

Förvaltningarnas åtaganden och aktiviteter

Ett åtagande kan beskrivas som en förpliktelse eller ett förhållningssätt. Åtaganden görs ofta på ett års sikt.

Utifrån nämndens strategier formulerar förvaltningen sina åtaganden. Varje åtagande ska kunna hänföras till fullmäktiges mål och nämndens strategi. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar.

Inom förvaltningen bryts åtaganden ned till aktiviteter, d.v.s. vad ska vi på vår förvaltning/avdelning/enhet utföra för att åtagandena ska fullföljas? Ett åtagande kan bestå av en eller flera aktiviteter. Aktiviteten anger konkret vad som ska göras för att förvaltningen ska klara sitt åtagande. En aktivitet kan vara ett projekt, en utredning eller löpande arbete. Aktiviteterna är oftast ettåriga.

Om uppföljning och styrning i en förvaltning behöver förstärkas bör förvaltningen skapa indikatorer (nyckeltal) för att följa upp åtaganden eller aktiviteter.

Individuella mål

Alla medarbetare ska ha individuella mål som är kopplade till avdelningens eller enhetens aktiviteter. Dessa är i sin tur kopplade till förvaltningens åtaganden och nämndens strategier som i nästa led är kopplade till fullmäktiges mål. De individuella målen följs upp i resultat- och målsamtal mellan medarbetare och chef.

2.2 Samband mellan styrdokument och styrmodellen

I kommunen finns styrdokument på olika nivåer och med olika målgrupper, innehåll och detaljeringsgrad. Styrdokument är ett verktyg för att omsätta värdegrunden inom olika verksamhetsområden, få ökad enhetlighet och att alla jobbar för samma mål.

Det finns styrdokument som tas fram gemensamt med andra aktörer (kommuner, landsting etc.). I sådana fall kan Haninge kommun inte kräva att den egna styrmodellen ska följas i fråga om benämning, mallar, uppföljning eller annat. Det kan även finnas krav i speciallagstiftning eller branschstandards som måste beaktas.

Oavsett om det handlar om flerpartsöverenskommelser, nationellt regelverk eller branschstandards, så bör de integreras på lämpligt sätt i själva processen – planering, genomförande, uppföljning/utvärdering och åiterrapportering.

2.3 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

Det politiska ansvaret

Respektive nämnd ansvarar inför kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att den av kommunfullmäktige beslutade budgeten inte överskrids. Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ som fattar beslut om mål och fördelar ekonomiska ramar utifrån politiska prioriteringar. Den tilldelade ramen ska rymma nämndernas verksamhet under budgetåret. Kommunstyrelsen är kommunens högsta verkställande organ och svarar för samordning och tillsyn av nämnderna.

Nämnderna ska ta fram strategier och genomföra verksamheten enligt fullmäktiges mål, följa upp och åiterrapportera enligt direktiv. Kommunens styrdokument ska beaktas i nämndernas arbete och vid framtagande av strategier för att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Övriga politiskt tillsatta organ styrs av fastställt reglemente eller särskilda uppdragsdirektiv.

Förvaltningarnas ansvar

Kommundirektören är chef över och leder förvaltningschefernas arbete med de kommungemensamma frågorna. Förvaltningscheferna ingår i kommundirektörens ledningsgrupp. Kommundirektören är också förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen.

Det är förvaltningschefens uppdrag att leda förvaltningens arbete. Men förvaltningschefen har även ett ansvar för kommunen som helhet och ska medverka samt genomföra åtgärder som är nödvändiga för kommunens bästa.

Varje förvaltningschef utser en förvaltningsledning vars uppgift är att:

- Verkställa beslut
- Understödja det politiska styrsystemet, så att dess intentioner och värderingar får genomslag.
- Tydliggöra ansvar och befogenheter i organisationen.
- Se till att information och kommunikation fungerar både i och utanför förvaltningen.
- Initiera och uppmuntra till utvecklingsinsatser och i övrigt skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Kommunens anställda verkar för målen genom att fatta verksamhetsbeslut inom ramen för resurser och kompetens. Respektive chef är ytterst ansvarig för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och politiska mål.

3. KF:s mål, uppdrag och styr tal för 2017 - 2018

3.1 Målstruktur och uppföljning

Fyra målområden med 12 mål. Kommunens målstruktur bygger på fyra övergripande målområden som ska bidra till att Haninge blir en bättre kommun att bo, leva och verka i. Till varje målområde finns mål som följs upp med resultatindikatorer. Sammanlagt finns 12 mål.

Vänsterpartiet anser att lagen om valfrihet (LOV) inte är ett sätt att mäta kvalitet och vi är kritiska till dem negativa konsekvenser som loven medför. Vi motsätter oss resultatindikatorn som lyder "antal tjänster som omfattas av lov" i målområde 11. Vi anser även resultatindikator som lyder "Resultat i % av skatteintäkter och statsbidrag" i målområde 10 och att resultatet ska uppgå till över 2 % 2018 inte borde vara ett mål i sig. Vi tycker inte att det nödvändigtvis är det bästa för kommunen, att alltid spara, i vissa situationer kommer kanske kommunen behöva satsa extra på kommunens verksamheter istället.

I princip gäller målområden och mål för alla kommunens nämnder och bolag.

Resultatindikator med målvärde

Målen följs med en eller flera resultatindikatorer. Kommunen kan påverka och styra resultatet för dessa indikatorer. Varje resultatindikator har ett målvärde som ska uppnås senast 2018. Det finns inga målvärden 2017. Resultatindikatorer följs upp minst en gång årligen.

Grundprincipen är att alla resultatindikatorer gäller alla nämnder och bolag. Vissa nämnders verksamheter kan påverka en resultatindikator mer än andra.

Informationsmått utan målvärde

Till varje mål finns även ett eller flera informationsmått. Dessa mått har kommunen mindre möjligheter att påverka och informationsmått har därför inga målvärden. De flesta informationsmått följs upp årligen, men undantag finns.

Nämnder och kommunala bolag ska i sina strategidokument ange om det finns mål, resultatindikatorer och informationsmått som de inte anser är tillämpliga för deras verksamheter.

Uppföljning och bedömning av mål, resultatindikatorer och informationsmått

Kommunfullmäktiges mål ska följas upp i samband med delårsrapportering och årsredovisning. För varje resultatindikator (med nytt utfallsvärde) ska en prognos göras om målvärdet kommer att uppnås eller inte. Om målvärdet inte kommer att uppnås ska åtgärder föreslås. Uppföljning och analyser av resultatindikatorer görs av den eller de verksamheter som störst möjlighet och kunskap inom det aktuella området.

Prognoserna av resultatindikatorerna blir underlaget för att bedöma om fullmäktiges mål kommer att uppfyllas helt, delvis eller inte.

Informationsmått ska följas årligen. Uppföljning och analys av ett informationsmått görs av den verksamhet där måttet är relevant.

Målområdena kommer inte att bedömas.

Förutom kommunfullmäktiges mål finns kommunövergripande styrdokument som är av betydelse för samtliga verksamheter. Styrdokumenterna tillsammans med målen utgör grunden för nämndernas strategier. Styrdokument finns på kommunens hemsida.

3.2 Målområde Välmående kommuninvånare

Mål 1. God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina livsvanor i en positiv riktning.

Mål 1 Resultatindikatorer		2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Andel fyraåringar med övervikt (%)		12,4	-			9,0
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)		46	43			57
Andel elever som inte använder alkohol, narkotika, tobak, dopingmedel (ANTD)	Åk 9	58	-		-	66
	Gymnasiet åk 2	27	-		-	35

Informationsmått för mål 1 är:

- Sjukpenningtal
- Nöjd medborgarindex (NMI) för idrotts- och motionsanläggningar

- Nöjd medborgarindex (NMI) för kultur
- Folkhälsa - Självskattad hälsa
- God psykisk hälsa för årskurs9 respektive gymnasiet årskurs 2 (mäts jämna år)

Mål 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.

Mål 2 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Kostnad för skadegörelse på kommunala byggnader (kronor per invånare)	14,47	13,00			<=10,00
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	-				90
Attitydundersökning stadskärnan (skala 1-5)	3,1	2,9			4,0

Informationsmått är:

- Trygghetsindex (SCB)
- Nöjd inflytandeindex (SCB)
- Trygghetsindex för unga (Rädda Barnen)
- Trygghetsindex lokala BRÅ (skala 0-6, låga värden eftersträvas. Mäts vartannat år)

Mål 3. Stöd och omsorg som ger mervärde för individen

Kommunens stöd- och omsorgsverksamhet är en kärnverksamhet som alltid ska präglas av värdighet. Fokus ska alltid ligga på att individens möjligheter till utveckling så att dennes frihet ökar.

Mål 3 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad insats (%)	66				80
Nöjdhet bemötande i hemtjänst 65- (Målvärde och basvärde tas fram under 2016)					
Delaktighet i genomförandeplaner, inklusive särskilt boende och daglig verksamhet. (Målvärde och basvärde tas fram under 2016)					

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI), äldreomsorg SCB

3.3 Målområde Utveckling

Mål 4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Alla barn växer upp med olika bakgrund och förutsättningar. Skolan i Haninge ska bidra till utjämning av elevers olika förutsättningar. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Kommunen ska arbeta målmedvetet och förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av sin utbildning. Vuxenutbildningen och SFI ska utformas med utgångspunkt i att individen på kortast möjliga tid ska få reella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Mål 4 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
NY Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet (%) (KKIK mått 18)	85,2	85,7			87,0
Genomsnittligt meritvärde Åk 9	214				221
Andel med gymnasieexamen inom tre år (%)	57				61
Andel 16–20-åringar som varken arbetar eller studerar (definition, basvärde och målvärde tas fram under 2016)					

Informationsmått är:

- Andel elever godkända i nationella prov åk 3 (KKIK mått 17 B)
- Andel elever godkända i nationella prov åk 6 (KKIK mått 17 A)
- Andel som når kunskapskrav godkänt alla ämnen årskurs 9 (%)
- Andel med minst 325 i meritvärde (%) baserat på 17 ämnen
- Andel som upplever arbetsro/studiero i skolan i årskurs 8 och gymnasiet årskurs 2 (%)
- Kostnad per betygspoäng, åk 9 (kr)
- Andel med examensbevis från gymnasiet (%)
- Grundläggande vuxenutbildning; andel (%) godkända
- Svenska för invandrare (SFI); andel (%) godkända
- Övergångsfrekvens till eftergymnasiala studier (%)

Mål 5. Meningsfull fritid

Innebörden av en meningsfull fritid är olika för alla. Kommunen ska i utformningen av kultur- och fritidsutbud anpassa sig till efterfrågan så att det kommer så många invånare som möjligt till del.

Mål 5 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Attitydundersökning ungas fritid (%) (basvärde och målvärde tas fram under 2016)					
NY Elever som deltar i musik- eller kulturskola (andel av invånarna 7-15 år, %)	8				
Bibliotekens utlåning inkl. e-böcker (antal per invånare)	4,5	4,1			5,0
NY Deltagartillfällen i idrottsföreningar, (antal/invånare i åldern 7-20 år)	25				29

Informationsmått är:

- Nöjd regionindex (NRI) fritidsmöjligheter SCB

Mål 6. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara på de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen ska verka för att fler invånare ska ha ett arbete att gå till. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet samtidigt som nya samarbeten med företag och andra organisationer skapas för att utveckla utbudet av arbetstillfällen. Det ska finnas goda möjligheter att börja om i livet.

Mål 6 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
SBA:s nöjd kund index för företagare: (KKIK mått 34).	66 *	69,3			73
Antal arbetstillfällen i kommunen	26 881	27 179			29 000
Antal företag i kommunen per 1000 invånare	50,3				52
Andel hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd av alla hushåll med ekonomiskt bistånd(%)	32,7				29,0

*avser mätning 2013

Informationsmått är:

- Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen (betygsskala 1-6) (Svenskt Näringsliv)
- Handelsindex
- Nya företag per 1000 invånare (KKIK mått)
- Arbetslöshet 16-64 år (%)

- Antal gästnätter

3.4 Målområde En attraktiv närmiljö

Mål 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 7 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Andel miljöbilar i kommunorganisationen (%)	28	27			50
Andel ekologiska livsmedelsinköp (%)	30	33			50
Energieffektivisering i kommunal verksamhet (kWh/kvm korrigerat för ett normalår)	-	190			160

Informationsmått är:

- Fosforhalt i Drevviken (µg/l)
- Nöjd medborgarindex (NMI), miljöarbete

Mål 8. Nya bostäder i bra lägen

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv

Mål 8 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Antal färdigställda lägenheter (ackumulerat till 2018)	-	641			2 400
Ledtider för bygglov Definition, basvärde och målvärde tas fram 2016	-	-			

Informationsmått är:

- Nöjd region index (NRI) Rekommenderar kommunen
- Nöjd kundindex (NKI) byggherrar

Mål 9. Hög tillgänglighet

En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga.

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. Fysisk tillgänglighet är en förutsättning för allas delaktighet. Kommunen har stort ansvar i att öka den fysiska tillgängligheten, både i egna verksamheter samt att genom plan- och byggprocessen säkerställa tillgängligheten vid byggnation. Arbete eller meningsfull sysselsättning är en av de viktigaste faktorerna för att kunna vara delaktig i samhället. Kommunen kan samarbeta med näringslivet och genomföra riktade insatser för att öka delaktigheten på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Mål 9 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
NY Indikator Arbetsmarknad; maxvärde 100 % (Alla frågor inom området arbetsmarknad, kommunenät från Myndighet för delaktighet källa)		22 %	45 %		60 %

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI), gång- och cykelvägar
- Nöjd regionindex (NRI), kommunikationer
- Nöjd medborgarindex (NMI), gator och vägar
- Fysisk tillgänglighet (Alla frågor om fysisk tillgänglighet, källa enkät Myndighet för delaktighet)

3.5 Målområde Effektivitet, Kvalitet och service

Mål 10. Ordning och reda på ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. För detta krävs flexibilitet inom våra egna verksamheter och ett koncerntänkande där samordning av tjänster och lokaler bidrar till lägre kostnader. Externa aktörer som utför kommunala tjänster bidrar till en ökad mångfald och ökad effektivitet genom konkurrens, men framför allt ökad valfrihet hos de som måste utnyttja tjänsterna.

Mål 10 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Resultat i % av skatteintäkter och statsbidrag	2,0	2,0			>=2
Budgetföljsamhet (avvikelse %)	0,0	-0,3			+0,5 till - 0,5

Mål 10	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
NY Andel digitala fakturor (av totala fakturor) Kommunstyrelseförvaltningen tar fram definition, utfallsvärde och förslag målvärde 2018					
Avtalstrohet (%)	87	82			90

Informationsmått är:

- Skattesats
- Soliditet (%)
- Finansiella nettotillgångar (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Kassalikviditet (%)
- Resultat före extra ordinära poster (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Genomsnittligt resultat 3 år (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Skattefinansieringsgrad av investeringar (%)

Mål 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster.

Mål 11	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Antalet tjänster som omfattas av LOV	4	4			8
Andel av medborgarna som via telefon till kommunen får ett direkt svar på en enkel fråga (%)	-	48			56
Andel som får svar på e-post till kommunen inom två dagar (%)	-	89			95

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI)

Mål 12. En attraktiv arbetsgivare

Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Mål 12	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Hållbart medarbetarindex (HME)	78,2	78,5			83,0

Mål 12 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Sjukfrånvaro (%)	7,0	7,6			5,0
Frisknärvaro (definition, värden tas fram 2016)					

Informationsmått är:

- Personalstruktur (antal anställda per anställningsform, kön, yrkeskategori; åldersfördelning och antal anställda samt antal årsarbetare)
- Tidsanvändning (mer- och övertid)
- Personalomsättning (personalomsättning och avgångar på egen begäran samt pensionsavgångar)
- Lönestatistik (lönespridning)

4. Nämndvisa ramar, direktiv och uppdrag för 2017-2018

De ramar som det kommunfullmäktige fastställer för 2017 kommer vara styrande även om budgetprocesser kommer att gå igenom årligen. Omprövningar av de olika verksamheternas målformuleringar, resurstilldelning och kvalitetsdeklarationer kan komma att bli aktuella beroende på hur förutsättningarna har förändrats vad gäller t.ex. finansiering, lagstiftning, befolkning, arbetsliv, näringsliv m.m.

Under avsnitt 4.1 redovisas förutsättningar för driftbudgetramar 2017 nämndvisa budgetramar och direktiv och kommentarer till dessa.

Totalt beräknades skatteintäkterna och generella stadsbidrag för 2017 till 4 330 000 tkr. Det är enligt prognos från Sveriges kommuner och landsting, SKL, daterad 2016-02-26. Prognosen utgår från en oförändrad skattesats på 19,68 kr. I samband med vårpropositionen har regeringen föreslagit att 10 miljarder skall fördelas till kommuner och landsting från och med 2017. En preliminär fördelning visar att Haninge kommer att tilldelas 43 038 tkr av dessa. Tillsammans med prognosen från SKL blir de totala skatteintäkterna och generella statsbidragen 4 373 038 tkr.

Vänsterpartiets förslag till ekonomiskt mål är att de kommande åren ha ett ekonomiskt överskott på en procent (1 %). Målet är att trygga kommunens verksamhet och bygger på en god ekonomisk hushållning. Målet innebär för 2017 ett positivt resultat på 43 mnkr. På sikt är Vänsterpartiets målsättning att ha ett budgeterat överskott på 2 %. Vänsterpartiet utgår också från 2010 års skattesats, vilket ger ytterligare 72 mnkr för att kunna finansiera fler satsningar, ökad kvalitet och utbyggd välfärd. Vänsterpartiets sammanlagda ram blir 4 415 700 tkr.

Nedan redovisas ramförslaget med exakta belopp för varje nämndområde.

Styrelse/nämnd (tkr)	Justerad budget 2016	Ramskillnad	Vänsterpartiets förslag till budget för 2017
Kommunstyrelsen	199 350	13 150	212 500
Grund- och förskolenämnden	1 605 000	155 500	1 757 500
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	386 000	42 000	428 000
Kultur- och fritidsnämnden	181 800	19 200	201 000
Socialnämnden	810 200	59 000	870 000
Stadsbyggnadsnämnden	120 000	11 000	131 000
Äldrenämnden	688 900	63 100	752 000
Valnämnden	100	0	100
Revisionen	1 600	0	1 600
Kommunfullmäktiges reserv	20 000	15 000	35 000
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27 000	0	27 000
Totalt	4 040 950	374 750	4 415 700

4.1 Kommunstyrelsen

Ansvarsområden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har på uppdrag av Kommunfullmäktige ett övergripande ansvar för att leda kommunens utveckling. Kommunstyrelsens arbete bör utföras med ett uttalat fokus på jämställdhet, hållbarhet och gemensam välfärd.

Driftbudget kommunstyrelsen 2016

Ekonomisk ram 2017: 212 500 tkr

Förändring från 2016: 13 150 tkr

Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta med att bli en än bättre arbetsgivare. Samarbetet med de fackliga organisationerna ska stärkas. Alla anställda i kommunen ska erbjudas heltid, deltid ska vara en möjlighet. Kommunens centrala jämställdhetsplan ska brytas ner på varje förvaltning och enhet. Kommunen ska arbeta aktivt för att upphandlingar ska ske på ett sådant sätt att sociala krav och krav på kollektivavtal kan ställas.

Jämställdhetsombud ska utses på alla förvaltningar och arbetsplatser med fler än tio anställda. Rekryteringsplaner som bevakar mångfald bland de anställda avseende kön, ålder, funktionsvariation och etnisk bakgrund ska upprättas. Mentorskap ska utvecklas så att den äldre arbetskraftens erfarenheter tillvaratas i syfte att undvika tidiga pensionsavgångar och därmed kompetensförlust.

Kommunstyrelsen ska prioritera arbete för att stärka barns rättigheter och möjligheter i Haninge. Arbetet med implementering av Barnkonventionen i kommunens verksamheter ska intensifieras och barnfattigdom ska motverkas.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att utveckla den sociala hållbarheten i Haninge. Generella trygghetsfrågor ska prioritera och samverka med Polisen ska fortgå. Det förebyggande folkhälsoarbetet ska stärkas och Haninge ska ta ny tag i arbetet med förebyggande folkhälsa med särskilt fokus på barn och familjer.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldreförvaltningen utforma ett pilotprojekt om sex timmarsarbetsdag för de anställda.

Särskilt budgeterade medel i kommunstyrelsen

Hållbarhetsberedningen

Haninge ska vara en föregångskommun gällande klimat/miljöarbete och präglas av en långsiktigt hållbar utveckling. Ett aktivt och strategiskt hållbarhetsarbete ökar kommunens attraktionskraft och skapar en tryggare framtid för barn och unga att växa upp i. Ekologiskt och social hållbarhet ska genomsyra dem verksamheter, strategier och investeringar som kommunen genomför redan från start.

Hållbarhetsberedningen ska ta fram ett förslag till klimat- och miljöprogram som ska kunna antas i kommunfullmäktige under våren 2017. Samt ansvara för att det under mandatperioden görs en genomlysning av folkhälsoarbetet i kommunen.

Ska bereda fördelningen av Klimatmiljonen till Kommunstyrelsen.

Ramen för hållbarhetsberedningen är 700 tkr

MR-beredningen

Syftet med beredningen är att belysa och bedriva opinionsarbete kring frågor som rör mänskliga rättigheter. Beredningen ska hjälpa, stötta och driva på frågorna kring demokrati, delaktighet och jämlikhet mot nämnderna. Samt arbeta för att motverka diskriminering för en inkluderande och jämlik kommun. Beredningen ska arbeta utåtriktat mot medborgarna genom workshop eller seminarier som ska verka främjande för demokrati och antidiskrimineringsarbetet, detta tillsammans med andra kommunala verksamheter.

Beredningen ska dela ut Jämställdhetspriset och Mångfaldspriset.

Ramen för MR-beredningen är 500 tkr.

Södertörns upphandlingsnämnd

Upphandlingsverksamheten ingår i en gemensam nämnd, Södertörns upphandlingsnämnd, med Nynäshamns kommun. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndsorganisation. Invånarnas inflytande

över den kommunala servicen ökar via valfrihet. Valfrihet ökar utbud, mångfald och tillgänglighet, liksom möjligheter till nytänkande och innovationer. Detta gagnar också de verksamheter som fortsätter att drivas i kommunal regi. Vid upphandling av tjänster ska kommunen ställa krav på entreprenörer vad gäller anställningsvillkor och arbetsmiljö för anställda så långt detta är lagligt möjligt. Andra prioriterade områden är klimat, miljö, energi, transporter och folkhälsa. Höga och tydliga miljökrav ska ställas vid upphandlingar. Klimataspekten och kvalitén är viktiga aspekter vid upphandlingar, oavsett vilken vara eller tjänst det gäller.

Budget avser Haninges del och är för 2017 10 700 tkr. Finansieringen sker genom att en fördelning av kostnaderna till nämnderna Nämnden totala omslutning är 17 300 tkr.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, landstinget, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Landstinget bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent.

Haninges del i finansieringen av förbundet 2017 är 2 400 tkr.

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fyra kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsen anslag. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Budget avser Haninges andel av kostnaderna och är för 2017 7 800 tkr. Nämndens totala omslutning 2017 är 32 200 tkr.

Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö. Haninges del av den totala avgiften till förbundet för 2017 är 6 800 tkr.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt 10 kommuner.

Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn. Haninges andel är 16,7 procent och medlemsavgiften för 2017 beräknas till är ca 55 000 tkr. Det exakta beloppet har ännu inte fastställts.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Kommunstyrelsen ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.2 Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområden

Haninge kommun ansvarar för att alla barn och ungdomar ska ha tillgång till utbildning av hög kvalitet. Grund- och förskolenämndens ansvarsområde omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, skolbarnsomsorg och särskola.

Driftbudget grund- och förskolenämnden 2017

Ekonomisk ram 2017: 1 757 500 tkr Förändring från 2016: 152 500 tkr

Budgetramen för 2017 ska täcka pris- och löneökningar.

Utbildning är en viktig pusselbit av livet som ger möjlighet att skapa sig det liv man själv vill. Oavsett vilka förutsättningar ett barn har ska förskolan och skolan vara så pass flexibel att behoven kan tillgodoses och aktivt arbeta för att alla barn når målen och bli rustade för gymnasiestudier och arbetslivet. Skolan har också en viktig del i arbetet med värdegrund och demokratiaspekten. Skolan ska vara en plats där trygghet och utveckling råder och som oavsett

Förskolan ska präglas av en god inne och ute miljö som stimulerar barnens utveckling och lek samt är arbetsmiljömässigt hållbar för personalen. Flexibiliteten ska öka och barnomsorg på obekväma arbetstider ska också erbjudas i kommunal regi.

Alla barn ska ha rätt till full tid i förskolan oavsett om föräldrarna är arbetslösa, föräldralediga eller sjukskrivna. Förskolan är till för barnen i första hand och de ska inte drabbas om föräldrarnas förhållanden ändras.

Vilket synsätt pedagogerna har mot barnen är på många sätt bidragande till deras uppfattning om sig själva och världen. Många av oss vurmar för att alla ska få se ut, vara och klä sig som man själv vill, oavsett vad man väljer att definiera sig som. Vi vet också att könsroller är normerande och reproduceras dagligen både i förskolor, skolor och samhället i stort. Därför ska genuspedagogik och normkritiskt tänkande ingå i förskolepersonalens fortbildning.

Läxhjälp ska erbjudas av varje skola till de elever som har det behovet. Fler behöriga förskolelärare, lärare och speciallärare behöver anställas och Haninge ska ha en lärartäthet som svarar mot barnens behov och ligga minst i nivå med riksgenomsnittet.

All verksamhet som har samband med skoldagen, t ex skolresor och studiebesök ska vara avgiftsfri. Det är ett exempel på hur mobbning kan undvikas av elever som har ekonomiskt svaga hemförhållanden. All verksamhet i skolan ska vara befriad från sponsring. Det drogförebyggande programmet ska fortsätta att implementeras i Haninges alla skolor och förskolor. Skolhälsovården utvecklas så att alla barn har möjlighet att få stöd och i elevhälsoteamet ska det finnas tillgång till kurator, skolsköterska, skolpsykolog och specialpedagog.

Kommunen ska via skolor och fritidsgårdar erbjuda alla tjejer i 8:e och 9:e klass feministiskt självförsvar. Den vardagsrädsla som många unga tjejer och kvinnor lever med är oacceptabel och kommunen ska

arbeta aktivt med att öka tryggheten i det offentliga rummet. En del kan vara bättre belysning i dem offentliga miljöerna, en annan feministiskt självförsvar och att arbeta med värdegrund och genusarbete i skolorna.

Det ska till en översyn av skolpengssystemet, där behov ska vara vägledande för utformningen. Dagens system där barn kvantifieras behöver moderniseras.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Nämnden ansvarar för gymnasiet och vuxenutbildningarna i kommunen. Även för SFI (svenska för invandrare).

Driftbudget gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2017

Ekonomisk ram 2017: 428 000 tkr Förändring från 2016: 42 000 tkr

Budgetramen för 2017 ska täcka pris- och löneökningar.

Valet av gymnasieutbildning spelar en avgörande roll för individens, och i förlängningen även kommunens framtid. Därför är det viktigt att eleverna får ett bra stöd av studie- och yrkesvägledare. Kommunen måste också sträva efter att en större andel än idag fortsätter att studera på eftergymnasial nivå.

Gymnasieutbildningen i Haninge ska vara attraktiv och utvecklande för eleven och ett prioriterat område är att öka andelen elever som går ut med minst godkända betyg och en gymnasieexamen vid 20 års ålder. Utbildning är en viktig förutsättning för ett kommande yrkesliv och starten på vuxenlivet. Därför måste alla även på gymnasienivå få rätt förutsättningar utifrån behov, att genomföra gymnasiestudier. Haninge ska utöka samarbetet med högskolor och universitet genom olika former av projekt för att öka andelen sökande till eftergymnasial utbildning. Kommunen ska på alla gymnasiala utbildningar erbjuda eleverna att läsa kurser så eleverna kan få chans till högskolebehörighet.

Det ska finnas goda möjligheter att studera i vuxen ålder och att lära hela livet. Därför behövs det en väl utvecklad vuxenutbildning och chans till att studera gymnasiekompetens i kommunen. Antalet platser inom komvux ska öka. Särskilt viktigt är att möta behoven inom bristyrken. Vid sidan av de reguljära gymnasieutbildningarna utvecklas snabbspårsutbildningar för att möta upp arbetsmarknadens behov av arbetskraft.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.4 Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för kultur- och fritidsnämnden. Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsanläggningar, föreningsstöd, fritidsgårdar, kulturmiljö, biblioteks- och kulturverksamhet.

Driftbudget kultur- och fritidsnämnden 2017

Ekonomisk ram 2017: 201 000 tkr Förändring från 2016: 19 200 tkr

Budgetramen för 2017 ska täcka pris- och löneökningar.

Ett rikt kultur och idrottsliv är en viktig del av livet för många människor, både vuxna och barn. Haninge ska kunna erbjuda ett stort urval av olika aktiviteter, både organiserade och spontana för en aktiv och meningsfull fritid. Detta leder till möten där intressen, möjligheter och erfarenheter kan utbytas och skapa en integrerad och bejakande kommun.

Barn och ungas livsvillkor ska inte avgöra deras möjligheter till att utöva sina intressen eller få en meningsfull vardag och därför vill vi se en ökad kolloverksamhet på sommarhalvåret för barn och unga i Haninge. Så många som möjligt ska få chans att upptäcka skärgården och andra platser som är en del av kommunen och som kan bidra till nya erfarenheter och aktiviteter. Vi vill att alla barn ska få fina sommarminnen, även de barn och unga vars familjesituation är ansträngd ekonomiskt eller på annat sätt problematisk.

Haninge kommun har en del olika platser som kulturhuset i Handen och Jordbro kultur och föreningshus där människor kan mötas och uttrycka sin kreativitet. Vi vill utveckla dessa platser samt verka för ett allaktivitetshus i Brandbergen. Detta möjliggör för människor att ses över kommungränserna och bidrar till en ökad integration och möjlighet till aktivitet som inte är kommersiell. Detta kan också öka viljan att skapa egna föreningar och cirklar. Kommunen behöver ha fler lokaler där medborgarna själva kan utöva sina intressen.

Haninge ska vara för alla, oavsett vem du är och definierar dig som. Därför bör Torvalla simhall och kommunens fritidsgårdar som i ett första steg, hbtq certifieras. Detta för att öka kunskapen för normkritiskt tänkande och kunna erbjuda alternativ för t.ex. ombyte vid simning samt personalens bemötande.

Det ska finnas chans till en aktiv och meningsfull fritid oavsett vart en bor. Därför ska det finnas fritidsgårdar i alla kommundelar som har generösa öppettider även på kväll, lov och helg.

Den kulturskola som vuxit fram i kommunen ska fortsätta att utvecklas, kulturskolan ska erbjuda barn och unga i kommunen olika estetiska verksamheter utan att familjer behöver ha goda ekonomiska resurser. Därför vill vi se en fortsatt nolltaxa så kultur utövandet kommer alla till del.

En barnchecklista ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.5 Socialnämnden

Ansvarsområden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för socialnämnden. Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg (inklusive flyktingfrågor), arbetsmarknadsåtgärder, handikappomsorg samt serveringstillstånd i kommunen. Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som på ett aktivt sätt stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet.

Driftbudget för socialnämnden 2017

Ekonomisk ram 2017: 870 000 tkr Förändring från 2016: 59 000 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris och löneökningar.

Alla medborgare ska känna att de kan vända sig till socialförvaltningen för stöd, råd och hjälp i olika situationer och skeenden i livet. Alla kan drabbas av arbetslöshet, sorg eller allvarliga situationer som våld eller missförhållanden som påverkar många i omgivningen. Därför behöver det finnas insatser som är främjande och proaktiva i sin karaktär för att stävja värre situationer. Det proaktiva arbetet ska fortsätta vara stort i Haninge och utvecklas på de områden där det behövs och anpassas efter behoven som uppstår.

Att öka Ungdomars och nyanländas möjligheter till inträde på arbetsmarknaden är en stor utmaning. Att skapa en sommarjobbgaranti där kommunen i samverkan med andra relevanta aktörer kan garantera alla ungdomar sommarjobb är en bra väg. På så vis får många unga människor en första kontakt med arbetslivet vilket i sin tur kan bidra till en minskad ungdomsarbetslöshet.

Inga barn ska behöva vräkas från sitt boende på grund av föräldrarnas situation.

Våld i nära relationer och då framförallt mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem som kommunen ska arbeta aktivt med för att motverka. Ingen kvinna som behöver skydd ska nekas detta. Det proaktiva arbetet för att motverka våld är viktigt och behövs kunskap om ute i kommunens verksamheter. Samt samverkan med olika instanser för att möjliggöra att rätt stöd och hjälp ges, Kvinno- och mansjouren är viktiga aktörer.

För att kunna fullfölja sitt arbete ska Socialnämnden kunna disponera hyreslägenheter och förvaltningens tillgång till lägenheter måste öka. Speciellt när vår omvärld är orolig och flyktingar söker sig till Sverige måste vi stå rustade för att på bästa sätt ta emot flyktingar som kommer till vår kommun.

Socialekreterarna har under de senaste åren fått arbeta hårt med knappa resurser vilket sliter på hälsan och som i längden kan försämma rättsäkerheten. Denna situation måste prioriteras och innovativa lösningar behöver komma till för att finna en bra och långsiktig lösning som garanteras socialarbetarna en bra arbetsmiljö och medborgarna ett bra bemötande utan för lång väntetid. Detta ska ske i samverkan med socialarbetarna själva och bygga på långsiktighet. Vi vill även se över och minska användandet av konsultsocioomer. Vi vill se en socialförvaltning som bygger på kontinuitet och en stabil personalgrupp.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.6 Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom område bygglov, byggsamråd samt mätning och kartframställning. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp. Nämnden har också det samlade ansvaret för miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens ekonomi och personal.

Driftbudget stadsbyggnadsnämnden 2017

Ekonomisk ram 2017:131 000 tkr

Förändring från 2016: 11 000 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris och löneökningar.

Nämnden ska bygga bort otrygga platser, gång- och cykelbanor genom bättre belysning och öppna välordnade parker. Trivsamma trafikmiljöer av typ "Fina Gatan" ska återupptas. Vid nya detaljplaner ska bevakas att bostadsområdena har s.k. gröna lungor, dvs. partier för park, lek och närhet till friluftsliv, och att det finns naturliga sociala träffpunkter.

Nya bostadsområden ska erbjuda ett varierat bostadsbestånd med olika ägande- och upplåtelseformer. Mot bakgrund av de tusentals personer som står i kö för en hyreslägenhet i Haninge kommun ska alla ombildningar av hyresrättslägenheter upphöra med omedelbar verkan.

Alla kommundelar ska ha attraktiva miljöer. Många fysiska miljöer behöver stärkas genom upprustning av lekplatser och parker. Vägförbättringar och trafiksäkerheten behöver förbättras och ses över kontinuerligt, särskilt vid områden där barn och unga vistas.

Haninge bostäder ska fortsätta utvecklas som allmännyttigt bostadsbolag och producera lägenheter som även människor med låga inkomster kan efterfråga. Befintliga miljonprogramsområden ska upprustas med hänsyn till trivsamhet och öppna och trygga gröna miljöer och parker.

Med en offensiv politik för byggandet av bostäder är en målsättning att minst 500 hyresrätter färdigställs per år för att möta den efterfrågan som finns i kommunen. En andel av dessa ska vara kostnadseffektiva ungdoms- och studentbostäder. Omvandling till bostadsrätter ska inte tillåtas med tanke på att det ökar segregationen mellan kommundelarna. Företagen ska samverka med socialtjänsten för att erbjuda tillfälligt boende för övriga grupper, t.ex. flyktingar, som väntar på permanent bostad.

Allt som byggs i Haninge ska vara tillgänglighetsanpassat så att kommunens utbud kan komma alla till del.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.7 Äldrenämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år. Ansvaret innebär att den enskilda människan ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag och åldras i trygghet och med bibehållet oberoende. Mötas med respekt och värdighet och ha tillgång till god vård och omsorg. Samt tillförsäkras en säker och professionell behovsbedömning under juridiskt säkerställda former

Driftsbudgetramar äldrenämnden 2017

Ekonomisk ram 2016: 752 000 tkr

Förändring från 2015: 63 100 tkr

Budgetramen för 2016 ska täcka pris- och löneökningar.

Att bli äldre i Haninge ska betyda att man får den hjälp och den omvårdnad som behövs för en tillfredställande vardag. Äldre ska erbjudas ett aktivt liv där möjlighet till samvaro och stöd ska finnas i närområdet och träffpunkterna spelar här en viktig roll. Även pensionärsorganisationerna är en viktig förebyggande resurs. Dessa organisationer ska stödjas då de bidrar till att människor håller sig friska längre.

Bostäder för äldre är en prioriterad fråga. Många äldre har bostäder som inte är rätt anpassade för deras behov. Viktigt är att kommunen verkar för att det skapas fler bostäder som är praktiskt och ekonomiskt tillgängliga för våra äldre.

Många äldre upplever att de själva inte får vara delaktiga i sitt eget liv och att det inte finns tid till deras önskemål när det kommer till till exempel hemtjänsten vars personal många äldre möter dagligen. Hemtjänsten är minutstyrd och rigid som den ser ut idag med små möjligheter för äldre att bestämma och för personalen att utöva sin yrkeskompetens. Vi vill ha en översyn kring hur hemtjänsten kan bli mer tillmötesgående och bejaka de äldres vilja och önskemål. De äldre borde tillsammans med personal komma fram till hur timmarna som biståndshandläggaren bedömt den äldre behöver ska användas. Detta skulle ge verkligt frihet och flexibilitet för den äldre att både få sina omsorgsbehov tillgodosedda men också mer tid till samtal och möjlighet till andra individuella önskemål.

En barnkonsekvensanalys ska upprättas i samarbete med Barnombudsmannen och tillämpas vid alla viktiga beslut som rör barn. Barnkonventionen ska vara vägledande vid utformningen av listan och genomgripande konsekvensbeskrivningar måste göras varje gång. Nämnden ska också ha till uppdrag att samverka med andra relevanta nämnder vid beslut som rör barns hälsa och välmående.

4.8 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två via Haninge Holding helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg m.m. Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv

Mål och uppdrag som kommunfullmäktige beslutar ska bekräftas med ägardirektiv från Haninge Holding. Bolagen ska i sin verksamhet arbeta mot kommunfullmäktiges gemensamma mål och god ekonomisk hushållning som anger att kommunens verksamheter ska präglas av effektiv resursanvändning.

Bolagen ska också i den utsträckning bolagens verksamheter omfattas av målen för hållbar samhällsutveckling också arbeta mot dessa mål och bidra till kommunens samlade måluppfyllelse. En redovisning kring hur bolagen arbetat med ägardirektiven under verksamhetsåret ska ske i fullmäktige varje år. Det ska också till en översyn av Haninge bostäders ägardirektiv.

Driftbudgetramar 2016

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

5. Investeringsbudget för 2017 och plan för 2018-2019

Kommunen står inför omfattande investeringsbehov. Inom den närmsta 10-årsperioden finns behov av investeringar på ca 10 miljarder kronor. Kommunens ökade investeringsbehov består huvudsakligen av investeringar i nya skolor och förskolor men också av reinvesteringar i skolor. Investeringar kan dels själv finansieras genom uppnått resultatöverskott, dels genom upplåning. Ökad upplåning leder till ökade kapitaltjänstkostnader och ett minskat finansiellt utrymme för kommunens verksamheter. Med ett resultat på 1,0 procent och likvida medel från avskrivningar på ca 125 miljoner kronor kan kommunen självfinansiera investeringarna med 195 miljoner kronor per år. Överskjutande investeringskostnader måste finansieras genom upplåning

Planerna för utökat behov av lokaler hänförs till kommunens befolkningsprognos och skulle den förändras så kan också lokalbehovet komma att förändras. Kommunens helägda bolag Tornberget äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler. Detta innebär att investeringar som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslutar skall göras i egen regi, kommer att genomföras av Tornberget som då också finansierar investeringen.

Under perioder förändras behovet av kommunala lokaler beroende på förändringar i verksamhetsvolymerna. Kommunen har för samordning och planering av lokaler för verksamheterna inrättat en lokalförsörjningsenhet under kommunstyrelsen och en lokalplaneringsgrupp där samordning sker mellan beställande förvaltningar och Tornberget. Lokalförsörjningsenheten har det övergripande ansvaret för att årligen ta fram en lokalresursplan. För att möta förändrade behov har en lokalbank inrättats dit lokaler kan avställas då behoven minskar. Lokalförsörjningsenheten har uppdraget att ordna nya hyresgäster till avställda lokaler till lokalbanken.

För att lokaler över tid ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsbehov krävs att byggnaden uppförs med beaktande av en långsiktigt flexibel användning samtidigt som en hög yteffektivitet beaktas. Detta måste säkerställas i början av investeringsprocessen.

Investeringsprocessen i Haninge kommun har nyligen förtydligats genom beslut i fullmäktige. Den bygger på en tydlig ansvarsfördelning mellan beställande verksamhet, utförare (Tornberget) och lokalförsörjningsenheten. I denna process finns inte något tydligt ansvar för en långsiktig flexibel användning av lokalerna. Det finns ett behov av att ta fram en plan, eller standard, i kommunen för hur man kan säkra upp detta behov. En kommunal byggstandard skulle också snabba upp hela investeringsprocessen, minska investeringskostnaderna och kostnaderna för framtida lokalanpassningar. En nackdel med ett sådant förfarande är att beställande verksamhet i mindre grad får sina önskemål tillgodosedda, men vid en avvägning mot kommunens långsiktiga behov av ändamålsenliga lokaler som över tid kan utnyttjas av fler än en verksamhet överväger det långsiktiga behovet.

Den aktör som bör ha störst kunskap om hur en lämplig standard för byggande av kommunala verksamhetslokaler ska se ut är Tornberget. Många verksamheter har lagliga krav på utformningen av lokaler och kunskapen om vilka olika verksamheter som på kort och lång sikt kan utnyttja samma lokaler måste tas tillvara i framtagandet av en standard. I framtiden kan minskade volymer uppstå inom

elevunderlaget under en tid och då är det en fördel om annan än kommunal verksamhet kan hyra lokalerna under den tiden som kommunen inte har behovet.

Varje förvaltning redovisar sitt lokalbehov och investeringsbehov i en investeringsplan. Här måste förvaltningarna och lokalförsörjningsenheten hitta kreativa lösningar för gemensamma lokalbehov. Träffpunkter för äldre och fritidsgårdar borde kunna inrymmas i samma lokaler. Dessutom bör man se efter alternativa användningsområden för lokaler som står tomma när verksamheten inte använder dem. Lokalförsörjningsenheten har ett ansvar för att hitta lösningar på lokalbehov inom ramen för lokalbanken. Detta ansvar bör i förekommande fall då det leder till en minskad kostnad för kommunen också utsträcka sig till att hyra in verksamheter i externa lokaler.

I nedanstående investeringsbudget för 2017 uppgår kommunens investeringar till 136 950 tkr. Där utöver finns lokalinvesteringar på totalt 526 000 tkr som genomförs av Tornberget. Sammanlagt investerar kommunen inklusive lokaler för 662 950 tkr. Till detta kommer kommunens VA-investeringar som uppgår till 70 000 tkr, vilket innebär att den totala investeringsvolymen är 732 950 tkr.

VA-investeringarna finansieras delvis genom anläggningsavgifter. Kostnaden för VA-investeringarna kommer att finansieras via Va-taxan och kommer inte att påverka det ekonomiska utrymmet för den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgetar för nämnderna utformas så att vissa medel avdelas för speciellt angivna objekt medan resterande del ges som en investeringsram. För de speciellt angivna objekten kan inte nämnden omfördela utan kommunfullmäktiges medgivande, medan inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera bland övriga i äskandet angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten för respektive nämnd ska fastställas senast 2016-10-31 i samband med beslutet om Strategi och budget för 2017.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudgeten för 2017. Planen för 2018 och 2019 innehåller i princip inte några objektsbundna investeringar förutom de investeringar som igångsätts under 2017 och som löper under flera år. Ramen för investeringar 2018 och 2019, exklusive VA-investeringar, är 1 282 250 tkr respektive 958 850 tkr.

Investeringar totalt (Tkr)	2017	2018	2019
Kommunstyrelsen	54 650	46 050	46 050
Grund- och förskolenämnden	433 000	923 800	672 900
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	8 000	8 000	8 000
Kultur- och fritidsnämnden	18 800	66 400	13 900
Socialnämnden	5 000	5 000	5 000

Äldrenämnden	5 500	5 000	5 000
Stadsbyggnadsnämnden	32 000	32 000	25 000
Stadsbyggnadsnämnden VA	70 000	90 000	77 000
Tornberget	106 000	106 000	106 000
Totalt	732 950	1 282 250	958 850

5.1 Kommunstyrelsen

Tkr	2017	2018	2019
Investeringsreserv	40 000	40 000	40 000
IT-investeringar	5 500	3 000	3 000
E-arkiv	2 500		
Ekonomisystem	2 000		
Vattenplan	2 500	2 500	2 500
Övriga objekt	1 050	400	400
Infartsparkering Sågen	1 100		
Totalt	54 650	46 050	46 050

Kommunstyrelsen ansvarar för lokalförsörjningen och administrerar lokalbanken med avställda lokaler från verksamheten. För att snabbt och effektivt anpassa lokaler för en ny hyresgäst samt för att ha en beredskap för oförutsedda investeringar under året avsätts medel till en investeringsreserv, 40 000 tkr, som kommunstyrelsen disponerar. Investeringsmedlen för vattenplanen gäller insatser för dagvatten till Drevviken.

För övriga objekt som kommunstyrelseförvaltningen äskat erhåller kommunstyrelsen 1 100 tkr för 2017. Kommunstyrelsen ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.2 Grund- och förskolenämnden

Totalt (Tkr)	2017	2018	2019
Skolor	318 000	739 800	592 900
Förskolor	107 000	176 000	72 000
Inventarier och utrustning, skolor och förskolor	8 000	8 000	8 000
Totalt	433 000	923 800	672 900

Skolor (Tkr)

(Tkr)	2017	2018	2019
Upprustning Vendelsöalmsskolan	60 000		
Inventarier Vendelsöalmsskolan	3 000		
Upprustning Ribbyskolan	55 000		
Ny Vikingaskola (anm. 1)	75 000	42 200	
Ny Vikingaskola inventarier		8 800	
Upprustning Hagaskolan	70 000	60 000	
Inventarier Hagaskolan		3 000	
Utökning Ribbyskolan (anm 2)	55 000	55 000	90 000
Ribbyskolan inventarier		5 800	2 900
Ombygg och utökning av Ribbybergsskolans kök		30 000	
Upprustning Tungelsta skola Hus A		35 000	
Upprustning Söderbymalmsskolan Hus A, B C		76 000	
Upprustning Båtmansskolan Hus B		14 000	
Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl särskola och allaktivitetshus (anm 3)			50 000
	2017	2018	2019
Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl särskola och allaktivitetshus, inventarier			20 000
Ny skola i Västerhaninge, Nya Åbyskolan		85 000	85 000

Ny f-6 skola Vega (Dp2)		60 000	65 000
Ny F-6 skola Handen, ersätter Runstensskolan		85 000	85 000
Ny F-6 skola södra Handen		60 000	65 000
Ny F-6 skola Norrby		60 000	65 000
Ny F-skola Tungelsta/Hammar Småbruk		60 000	65 000
Totalt skolor	318 000	739 800	592 900

Förskolor (Tkr)	2017	2018	2019
Upprustning och utbyggnad förskolan Tallen		50 000	
Upprustning av Nytorps förskola		19 000	
Ny förskola Dalarö			35 000
Ny förskola inventarier			2 000
Ny förskola Vega	35 000		
Ny förskola Vega/Kolartorp	35 000		
Ny förskola Norrby		35 000	
Ny förskola Tungelsta/Stav		35 000	
3 nya förskolor i centrala Handen 4	35 000	35 000	35 000
Sovaltner förskolor	2 000	2 000	
Totalt förskolor	107 000	176 000	72 000

Anm 1: Nuvarande Vikingaskolan kommer att rivas och ersättas av en ny skola som skall dimensioneras så att den kan möta det ökande elevantalet i centrala Handen. Den nya skolan skall innehålla en fullstor idrottshall. Den totala investeringen är 253 000 tkr inkl. evakueringskostnader och inventarier.

Anm 2: Ribbyskolan utökas till en 4 parallellig F-6 skola

Anm 3: Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl särskola och allaktivitetshus beräknas till totalt 425 000 tkr.

Anm 4: Utöver dessa kommer även en förskola att byggas i Haningeterrassen.

Förutom inventarieanslagen får investeringsbeloppen endast användas efter ett kommunstyrelsebeslut.

5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
--------------	-------------	-------------	-------------

Inventarier och lokalanpassningar m.m.	8 000	8 000	8 000
Totalt	8 000	8 000	8 000

För övriga objekt som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden äskat erhålls 8 000 tkr för 2017. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.4 Kultur- och fritidsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Ny idrottshall Västerhaninge		25 000	
Ny idrottshall Lyckeby		25 000	
Entredörr kulturhus	800		
Årlig upprustning av lokaler/inventarier	500	500	500
Ny armatur till motionsspåren	3 000		
Upprustning Fjärdlång pir	2 000	2000	
Upprusta idrottshallar för funktionsnedsatta	1 000		
Tennisbana Brandbergen	300		
Passersystem, utbyggnad		1 000	
Spontanyta flickor och pojkar	500	500	500
Konstgräsplan Vega			3 500
Konstgräsplan Lyckeby	3 500		
Övriga ospecificerade projekt	3 000	3 000	3 000
Konstnärlig utsmyckning (1 % av lokalinvesteringarna)	4 200	9 400	6 400
Totalt	18 800	66 400	13 900

Behovet av idrottshallar ökar i takt med befolkningsökningen och det råder en stor brist i hela stockholmsregionen på fullstora (40x20 m planyta) idrottshallar. Under perioden 2017-2019 är 3 fullstora idrottshallar planerade i områdena Tungelsta, Västerhaninge och i Lyckeby. Idrottshallen i Tungelsta är planerad att en extern part bygger medan det finns medel avsatta i investeringsbudget 2018 för Västerhaninge och Lyckeby. Investeringsmedel för idrottshallar får användas av kultur- och fritidsnämnden efter beslut i kommunfullmäktige.

Lokaler för grundskola, förskola och kultur- och fritidsverksamhet i Vega detaljplan 4 bedöms byggas efter att pendeltågsstation Vega färdigställts 2018/2019. Medel för allaktivitetshus finns inräknat i investeringsbudgeten 2019 som ligger under grund- och förskolenämnden. För övriga objekt som kultur- och fritidsnämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2017. Kultur- och fritidsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.5 Socialnämnden

Tkr)	2017	2018	2019
Anpassning av befintliga boenden och övriga investeringar	5 000	5 000	5 000
Totalt	5 000	5 000	5 000

Socialnämnden gör bedömningen att en ökning av antalet lägenheter i särskilt boende bör ske med cirka sex lägenheter per år och att behovet av lägenhet i servicebostad är större än behovet av lägenhet i gruppboende.

Inklusive anpassningen av befintliga boenden och medel för IT och inventarier m.m. erhåller socialnämnden en investeringsram på 5 000 tkr. Beslut om fördelning bland dessa objekt ska fattas av nämnden senast 2016-10-31.

5.6 Stadsbyggnadsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Investeringsbudget	25 000	25 000	27 000
Poseidons torg	7 000	7 000	
Totalt	32 000	32 000	25 000

Investeringsområden är Vägverksamhet, Parkverksamhet, Trafikverksamhet och Stadsbyggnad.

Stadsbyggnadsnämnden får 25 000 tkr 2017 utöver de specificerade objekten. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2016-10-31. I anslagen ingår medel för cykelplanens genomförande.

VA-investeringar

(Tkr)	2017	2018	2019
--------------	-------------	-------------	-------------

Reinisteringar inom VA-verksamheten	45 000	75 000	47 000
VA-utbyggnader av huvudvattenledningar och detaljplaner	25 000	15 000	30 000
Totalt	70 000	90 000	77 000

Totalt erhåller stadsbyggnadsnämnden 70 000 tkr 2017 för VA investeringar. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2016-10-31.

Enligt VA-lagen bokförs inte anläggningsavgifterna som en intäkt på investeringen, utan skuldförs mot VA-kollektivet och tas i anspråk i samma takt som investeringen genomförs. Anläggningsavgifter finansierar delvis investeringarna.

5.7 Äldrenämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Upprustning Parkvillan/Tallhöjden	500		
Ny teknik i vården	2 000	2 000	2 000
Övriga investeringar	3 000	3 000	3 000
Totalt	5 500	5 000	5 000

För övriga objekt som äldrenämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2017. Äldrenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.8 Kommunala bolag: Tornberget AB

(Tkr)	2017	2018	2019
Energieffektiviseringsåtgärder	25 000	25 000	25 000
Reinvesteringar	75 000	75 000	75 000
Investeringar i tomtmark	6 000	6 000	6 000
Totalt	106 000	106 000	106 000

Reinvestering

Reinvesteringar (ombyggnadsinvesteringar) genomförs i fastigheter som ägs av Tornberget och hyrs av kommunen. Investeringarna är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv och initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning och

lokalplaneringsgruppen som leds av kommunstyrelseförvaltningen. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd.

Tornbergets fastigheter, tomtmark

Enligt beslut svarar stadsbyggnadsförvaltningen för markskötseln för alla fastigheter på mark ägd av Tornberget där kommunen är hyresgäst. I ansvaret innefattas såväl hårdgjorda som mjuka ytor inklusive utrustning, lekredskap m.m. samt ledningar i mark och avser såväl sommar- som vinterskötsel, underhåll och investeringar. Finansieringsansvaret för investeringar i ledningar och mark ska dock ligga på fastighetsägaren och täckas inom ramen för utgående hyra. Tillkommande ytor, ex. skolgård, betalas av berörd nämnd. För insatser för 2017 medges 6 000 tkr efter prioritering av stadsbyggnadsnämnden.

6. Ekonomisk plan 2016-2018

Enligt kommunallagen 6 kap § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2016 enligt kapitel 4 som grund föreslås den ekonomiska planen för 2017-2018 fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Nämnd/styrelse (mnr, löpande pris- och lönenivå)	2017	2018	2019
Kommunstyrelsen	212,5		
Grund- och förskolenämnden	1 757,5		
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	426,0		
Kultur- och fritidsnämnden	201,0		
Revisionen	1,6		
Socialnämnden	870,0		
Stadsbyggnadsnämnden	131,0		
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0		
Södertörns upphandlingsnämnd	0,0		
Valnämnden	0,1		
Äldrenämnden	752,0		
Kommunfullmäktiges reserv	35,0		
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27,0		
Ofördelade medel	0,0	137,0	146,0
Totalt	4 415,7	4 454,7	4 620,7
Investeringar totalt	725 450	1 280 250	1 335 550
Varav VA-investeringar	70 000	90 000	77 000
Kommunen investerar	129 450	138 050	137 550
Uppdrag lokalinvesteringar	526 000	1052 200	1 121 000

Vid en målsättning i resultatet motsvarande 2017 är utrymmet för 2018 respektive 2019 är 137 mnr respektive 146 mnr för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar och ökade pensionskostnader. Detta utrymme är för 2018 och 2019 är inte fördelat per nämnd och redovisas under rubriken ofördelade medel 2018 respektive 2019.

För 2018 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 4 586 mnr, en ökning från 2017 med 141 mnr eller 3,2 procent. Befolkningsökningen från 2016-11-01 till 2017-11-01 bedöms bli ca 1 200 personer. Resultatmålet för 2018 är 47 mnr, vilket motsvarar 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

RESULTATPROGNOS					
(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
Nämndernas nettokostnader	-3 806	-3 944	-4 319	-4 456	-4 602
Finansförvaltning		-27	-27	-27	-27
Avskrivningar	-67	-70	-70	-70	-70
Verksamhetens nettokostnader*	-3 874	-4 041	-4 416	-4 553	-4 699
Skatteintäkter och generella statsbidrag	3 899	4 110	4 445	4 586	4 737
Finansiella nettokostnader	29	14	14	14	14
Resultat före					
extraordinära poster	54	83	43	47	52
EO kostn/intäkter	24				
Årets resultat	78	83	43	47	52
BALANSPROGNOS					
(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	3 527	4 246	4 376	4 534	4 678
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager	0	0	0	0	1
Likvida medel	638	622	625	626	626
Kortfristiga fordringar	647	634	694	685	675
S:a omsättningstillgångar	1 285	1 256	1 319	1 311	1 302
S:A TILLGÅNGAR	4 812	5 502	5 696	5 845	5 980
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
EGET KAPITAL	1 400	1 483	1 527	1 574	1 626
Avsättningar	351	361	371	381	391
Kortfristiga skulder	728	616	576	616	659
Långfristiga skulder	2 333	3 043	3 223	3 274	3 304
S:A SKULDER	3 061	3 659	3 799	3 890	3 963
S:A SKULDER OCH EGET KAPITAL	4 812	5 503	5 696	5 845	5 980

FINANSIERINGSANALYS					
(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
Den löpande verksamheten					
Årets Resultat	78	83	43	47	52
Avskrivningar	67	70	70	70	70
Förändring pensionsskuld	21	10	10	10	10
Övriga ej likviditetpåverkande kostnader	-13	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fodringar	-135	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-51	0	0	0	0
Kassaflöde fr löpande verksamhet	-32	163	123	127	132
Investeringsverksamheten					
Investeringar	-223	-189	-200	-228	-214
Exploateringsverksamhet		-100	-100	50	51
Kassaflöde fr investeringsverksamhet	-223	-289	-300	-178	-163
Finansieringsverksamhet					
Ökning/minskning skuld	729	710	180	51	30
Ökning/minskning långfristig fodran	-152,4	-600	0	0	0
Övriga tillförda medel VA-verksamhet	39,3	0	0	0	1
Kassaflöde fr finansieringsverksamhet	616	110	180	51	31
Årets kassaflöde	361	-16	3	0	0

7. Ekonomi- och verksamhetsstyrning

7.1 Intern kontroll

Intern kontroll är kommunens system för att säkerställa att fullmäktiges mål uppfylls. De rapporter och annan information om ekonomi och verksamhet ska vara tillförlitlig. Tillämpliga lagar, föreskrifter och policys ska följas.

Intern kontroll kan sägas vara en "kontroll att kontroller görs". Intern kontroll är i första hand för att kunna styra och i andra hand ett system för kontroll och tillsyn. Den interna kontrollen syftar till att mål och beslut som fattats av fullmäktige kring verksamhetens ändamålsenlighet och styrning ska säkerställas.

Fullmäktige har fastställt ett reglemente för intern kontroll (2013). I reglementet beskrivs ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelse, nämnd och förvaltningar. Respektive nämnd är ansvarig för att den interna kontrollen fungerar samt att regler och rutiner utarbetas, efterlevs och följs upp. Krav ställs på att varje nämnd ska göra en riskanalys som grund för sin interna kontrollplan. Internkontrollplanen ska innehålla mätbara kontrollmoment. Planen är ettårig och ska fastställas av respektive nämnd. Internkontrollplanerna ska följas upp och återrapporteras till nämnd.

Reglemente för intern kontroll finns på kommunens webbsida tillsammans med övriga styrdokument.

7.2 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Privatisering av kommunal verksamhet ska inte förekomma. I dagsläget finns det flera verksamheter som är konkurrensutsatta genom lagen om valfrihet (LOV). Kommunen ska inte konkurrensutsätta fler verksamheter och istället arbeta aktivt för att ge verkligt valfrihet till medborgare som använder kommunens olika verksamheter. Upphandling ska ske på sådant sätt att sociala krav ställs och där den upphandlande parten använder kollektivavtal för sina anställda. Dessutom ska elevpengssystemet ses över. Vänsterpartiet anser att behovet, inte antalet, ska vara vägledande vid utformande av ett nytt elevpengsystem.

7.3 Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten.

Respektive nämnd beslutar om resultatenheter ska inrättas samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter. Chef för resultatenhet ansvarar för enhetens samlade resultat för verksamhet, kvalitet och ekonomi. Resultatenheter är inte fria att köpa vissa gemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

- De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:
- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive påminnelser av obetalda fakturor, krav och inkassohantering
- Upphandling Personaladministration inklusive lönehantering Information
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri (om inte ramavtal finns)
- Verksamhetslokaler

Interna överenskommelser mellan kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar tecknas och följs upp. Avtalen definierar bland annat de interna tjänsternas omfattning och kvalitet samt internpriset.

7.4 Lokalfrågor

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd och förvaltning samt Tornberget har ett ansvar för att ständigt hålla frågan om ett effektivt lokalutnyttjande aktuell. I detta ansvar ingår att vid behovs- och verksamhetsförändringar noga särskilt tillvarata varje möjlighet till att minska lokalkostnaderna och ytterligare effektivisera lokalutnyttjandet. Det regelverk som Haninge kommun tillämpar med internhyra skapar oro och frustration på många enheter. Därför tycker vi det är nödvändigt med en utvärdering och översyn av gällande regler. Även de ökade kostnaderna för lokalbanken måste ses över.

Idag ägs och förvaltas större delen av kommunens verksamhetslokaler av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet. Tornberget skall vara behjälplig att ta fram kostnads kalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en mycket god framförhållning för att denna process ska fungera. För att tydliggöra beslutsordning, roller och ansvar kring anskaffningen av nya lokaler har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en modell för investeringsprocessen i kommunen.

Investeringsprocessen

I modellen för investeringsprocessen har arbetet med investeringsprojekt delats in i fem skeden (lokalresursplanskede, programskede, förprojekteringsskede, projekteringsskede och byggskede). Lokalresursplanskedet består av det arbete som lokalförsörjningsenheten och förvaltningarna löpande gör för att kartlägga framtida lokalbehov. Övriga fyra skeden initieras av politiska beslut, vilka normalt skall fattas i samband med den årliga budgetprocessen. Lokalförsörjningsenheten har ett övergripande ansvar för programskedet och Tornberget har ett övergripande ansvar för processen från och med förprojekteringsskedet fram till och med färdigställandet. Om ett lokalbehov skall lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter skall bygga och driva verksamheten skall detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal, där hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte men med minst tre månaders framförhållning. Vid avställning av del av lokal ska denna utgöra en avskild eller enkelt avskiljbar del av lokalen som är möjlig att upplåta till annan hyresgäst. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen, enheten för lokalförsörjning på ekonomiavdelningen, som ansvarar för förhandlingen med hyresvärderna. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som får besluta om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större anpassningar ska samma hantering gälla som för beställning av ny lokal (se ovan). Huvudprincipen är även här att beställande förvaltning och nämnd har den framförhållningen att beslut om nya lokaler tas i samband med den årliga budgetprocessen. Vid mindre anpassningar som kan behöva göras löpande gäller att om bedömd kostnad överstiger 3 basbelopp ska detta redovisas som en investering som höjer hyran. Kapitalkostnaden och eventuella förändrade driftkostnader belastar sedan beställande nämnd från tidpunkten för färdigställande. För anpassningar under 3 basbelopp ska normalt kostnaden redovisas hos beställaren på driftbudgeten. Beställning till Tornberget under 3 basbelopp görs av berörd förvaltning medan beställningarna som överskrider 3 basbelopp ska godkännas av lokalförsörjningschef på kommunstyrelseförvaltningen.

investeringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd. Större reinvesteringsprojekt som Tornberget initierar ska tas upp i den årliga budgetprocessen.

7.5 Delegationsordning och attestreglemente

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter ligger på nämnd/styrelse

men det löses genom delegerat ansvar så att arbetsuppgifter utförs på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd måste därför se över och aktualisera sin delegationsordning årligen. I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vad som gäller om vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat/använt/tagit varan eller tjänsten i bruk får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro. Attestförteckningen ska vara anpassad till nämndens organisation och modell för ekonomisk styrning. Ändringar i attestreglementet ska beslutas av nämnden.

Attestreglemente och dess tillämpning finns på kommunens webbsida bland styrdokument.

7.6 Drift-och investeringsbudget, över- och/underskott samt tilläggsanslag

När kommunfullmäktige fattat beslut om budgetramar har respektive nämnd i uppgift att upprätta en detaljbudget uppdelad på intäkter och kostnader. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin verksamhet till ändrade förhållanden. Respektive nämnd ska ha en egen reserv för att kunna parera volymförändringar och oförutsägbara merkostnader. Reserven disponeras av nämnden som beslutar om/när reserven ska användas.

Nämndens detaljbudget (Strategi & budget) beslutas av nämnden senast den 31 oktober. Därefter ska verksamheternas detaljbudget läggas in i budgetverktyget (Hypergene). Kommunens hela budget ska vara registrerad och avstämd senast 31 december. Kommunens budget är drift- och investeringsbudget som finns totalt för hela kommunen och per nämnd. Driftbudgeten avser löpande kostnader (förbrukning) och ska budgeteras ner på enhets-/ansvarsnivå.

Kommunens nämnder har ett ekonomiskt ansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret. Grundprincipen är att nämnderna får med sig hela över- eller underskott till kommande verksamhetsår. Detta under följande förutsättningar:

- Fullmäktige anser att resultatöverföringen är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott uppstått.
- Om en nämnds överskott ska föras över till nästa års nämndbudget, ska kommunen minst ha motsvarande ekonomiska utrymme i kommunens totala budget.
- Resultatöverföring från föregående år får inte tas i anspråk/belasta i kommande års budget förrän beslut om resultatöverföring fattats av fullmäktige.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) får inte användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år.
- Överskott från driftbudgeten för innevarande och tidigare år får inte användas till investeringar.

Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag i princip inte att beviljas. Det gäller både drift- och investeringsbudget.

7.7 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet

Förvaltningschefen ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls och är skyldig att rapportera ekonomisk obalans inom förvaltningens verksamheter. Om prognosen för året visar på underskott ska åtgärdsförslag med besparingar, omprioriteringar och/eller intäkter omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing/intäktsökning som kommer att genereras samt när den ekonomiska effekten kommer att få genomslag i utfallet. Åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids ska ansvarig förvaltningsledning vidta de åtgärder som krävs.

7.8 Uppföljning och återrapportering

En väl fungerande uppföljning av mål och budget är en viktig del av styrningen av kommunens verksamhet och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter. Eftersom målet med den kommunala verksamheten är service och nytta för kommuninvånarna måste verksamheten styras och följas upp utifrån en helhetssyn på ekonomi, prestationer och kvalitet. Kommunstyrelsen fattar beslut om när nämnderna ska lämna sina ekonomiska verksamhetsuppföljningar till kommunstyrelseförvaltningen. Respektive förvaltning har att följa kommunstyrelsens tidplan och övriga anvisningar.

Fullmäktiges mål och budget följs upp löpande under ett verksamhetsår:

- Månadsuppföljningar görs alla månader utom januari och juli. Dessa har hittills haft störst fokus på ekonomisk uppföljning och prognos, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheterna.
- Delårsuppföljning och -rapportering görs två gånger årligen (per den 30 april och 31 augusti). Fullmäktiges mål och budget följs upp och analyseras, vilket innebär att uppföljningen omfattar både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Prognoser samt risk- och känslighetsanalyser avseende ekonomiskt resultat samt uppfyllelse av fullmäktiges mål görs.
- Delårsrapporten i augusti är något mer omfattande eftersom denna ska uppfylla kraven i lagen om kommunal redovisning för delårsrapporter.
- Årsredovisningen omfattar uppföljning och analys av ekonomi och verksamhet för verksamhetsåret. Krav om kommunernas upprättande av årsredovisning finns i lagen om kommunal redovisning och i kommunallagen. Det ekonomiska resultatet sammanställs och analyseras, jämförelser görs med föregående års budget och utfall, eller målvärde om det gäller en indikator. Bedömningar görs om fullmäktiges mål har uppfyllts eller inte.

- Utöver ovanstående kan fullmäktige eller kommunstyrelse ge nämnder och förvaltningar i uppdrag att göra särskilda uppföljningar och utvärderingar som ska rapporteras.

På individuell nivå sker resultat- och målsamtal. Detta sker under första kvartalet årligen i ett samtal då medarbetarens insatser relateras i förhållande till uppsatta mål.

För ett tryggare Haninge

Sverigedemokraternas förslag till

Mål och Budget för Haninge Kommun

År 2017 – 2018

Sverigedemokraterna i Haninge

Innehållsförteckning

FÖRSLAG TILL BESLUT

1.	INLEDNING.....	sida 4
1.1	Redovisning av flyktingkostnader	
1.2	Vision och verksamhetsidé	
1.3	Vår politik för det nya Haninge	
2.	KOMUNENS STYRMODELL.....	sida 7
2.1	Definition av begreppet styrmodell	
2.2	Samband mellan styrdokument styrmodellen	
2.3	Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning	
3.	MÅL FÖR 2017 – 2018.....	sida 11
3.1	Målstruktur och uppföljning	
3.2	Målområde Välmående kommuninvånare	
3.3	Målområde Utveckling	
3.4	Målområde En attraktiv närmiljö	
3.5	Målområde Effektivitet, kvalitet och service	
4.	EKONOMISKA DRIFTSRAMAR OCH MÅL PER NÄMND OCH BOLAG.....	sida 22
	Inledning	
4.1	Kommunstyrelsen	
4.2	Grund- och förskolenämnden	
4.3	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
4.4	Kultur- och fritidsnämnden	
4.5	Socialnämnden	
4.6	Stadsbyggnadsnämnden	
4.7	Äldrenämnden	
4.8	Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	
5.	INVESTERINGSBUDGET FÖR 2017 – 2018.....	sida 36
5.1	Kommunstyrelsen	
5.2	Grund- och förskolenämnden	
5.3	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
5.4	Kultur- och fritidsnämnden	
5.5	Socialnämnden	
5.6	Stadsbyggnadsnämnden	
5.7	Äldrenämnden	
5.8	Kommunala bolag: Tornberget AB	
6.	EKONOMISK PLAN 2017 – 2018.....	sida 45
6.1	Resultatprognos	
6.2	Balansprognos	
6.3	Finansieringsanalys	
7.	REGLER FÖR EKONOMI OCH VERKSAMHETSSTYRNING.....	sida 48
7.1	Intern kontroll	
7.2	Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval	
7.3	Interna resultatenheter	
7.4	Lokalfrågor	
7.5	Delegationsordning och attestreglemente	
7.6	Drift och investeringsbudget	
7.7	Förvalningsledningens rapporteringsskyldighet	
7.8	Uppföljning och återsrapportering	

Förslag till beslut:

Sverigedemokraterna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Intäkter och kostnader för flyktingmottagande särredovisas och att dessa inte ska ingå i den ordinarie budgeten.
2. Kommunalskatten för år 2017 sänks med 15 öre.
3. Vision m m fastställs enligt förslag från SD.
4. Kommunens mål för 2017 – 2018 fastställs enligt förslag från SD.
5. Nämndvisa mål och ramar fastställs enligt SD:s förslag avsnitt 4.
6. Investeringsbudget för 2017 med investeringsplan för 2018 -2019 fastställs enligt förslag från SD avsnitt 5.
7. Ekonomisk plan för 2017 – 2019 fastställs enligt SD:s förslag avsnitt 6.
8. Kommunens principer för ekonomi- och verksamhetsstyrning, inklusive elevpeng m m fastställs enligt SD:s förslag avsnitt 7.

1. Inledning

1.1 Redovisning av flyktingkostnader

Sverigedemokraterna (SD) anser att det är mycket viktigt att alla kostnader och intäkter för flykting- och anhörighetsinvandring budgeteras och redovisas under ett särskilt avsnitt i kommunens redovisning. Detta skulle innebära att ekonomikonsekvenserna av flyktinginvandringen skulle bli synliga och begripliga för inte enbart kommunpolitikerna utan även för medborgarna. Dessutom skulle redovisningen av ekonomin för kommunens ordinarie verksamhet bli mera exakt och lättare kunna jämföras med tidigare år. En sådan separat redovisning bör avse en längre period. Systemet bör omfatta alla asylsökande och deras anhöriga tills dessa beviljas permanent uppehållstillstånd i Sverige, samhällets försörjningsansvar upphör för minderåriga samt att de varaktigt kan försörja sig själva.

Vi från SD skall gärna gjort en sådan uppdelning redan nu i vårt nya budgetförslag men eftersom vi inte har tillgång till aktuella siffror så det får det bli en konventionell budget det här året.

1.2 Vision och verksamhetsidé

Haninge är porten till södra skärgården med stor attraktionskraft för näringslivet och människor som vill bo i Stockholmsregionen. Haninges invånare är grunden till den skaparkraft och entreprenörsanda som bygger Haninge starkt. Här får människor möjlighet att förverkliga sina idéer. Invånarna är stolta över sin kommun och känner sig delaktiga i Haninges utveckling. En kreativ atmosfär bidrar till utveckling av såväl människor som föreningar och företag.

Haninge kommun ska leverera den bästa servicen och kvalitén genom att låta invånarna få ett stort utbud av privata och kommunala tjänster att välja mellan. Kommunens anställda är en stor tillgång. Våra anställda tar ansvar för kvalitén i sin verksamhet och ser också till helheten. Så säkerställer vi att kommunen finns till för invånarna i Haninge.

1.3 Vår politik för det nya Haninge

Haninge är en snabbt växande kommun med en snabb utveckling inom många områden. Att en kommun växer snabbt är dock inte ett självändamål. Frågan är om hur man växer och vilken kvalitet det finns i tillväxten. Ser vi på invånarantalet så ska vi vara medvetna om att flyktingar bosatta i kommunen räknas in så fort dessa har fått uppehållstillstånd. Dessa kommer inte inom rimlig tid bidra till att öka skatteinkomsterna, däremot kostnaderna. Sverigedemokraterna anser att tillväxt i invånarantal måste följas av en minst lika stor tillväxt i kommunens ekonomi. Tillväxten får inte skapa en proportionellt större belastning på kommunens verksamhet, till exempel på våra skolor, socialtjänsten och andra delar av kommunens verksamhet.

Kommunens huvudsyfte är att ta hand om kommunens invånare. Målet kan därför inte vara en ohämmad kvantitativ tillväxt av kommunen utan i stället en kvalitativ tillväxt som ökar de reala resurserna per capita för kommuninvånarna, så att Haninge kommer att ligga i topp i landet gällande samhällsservice. Detta i sin tur kräver många självförsörjande invånare som bidrar positivt till kommunens ekonomi. Men det är lika viktigt för samhällsservicens kvalitet att behovet av samhällsstöd ligger på en så låg nivå som möjligt.

Därför bör Haninge aktivt uppmuntra inflyttningen av personer som bidrar positivt till kommunens ekonomiska utveckling som ett sätt att stärka kommunens ekonomi. Samtidigt bör kommunen minimera inflyttningen av personer som riskerar att bli en belastning för kommunen. Personer som riskerar att leva sitt liv i utanförskap bör också erbjudas hjälp att söka lyckan utomlands. Detta är positivt både för kommunen och för den enskilde, som förhoppningsvis kan få ett bättre liv annorstädes. En funktion inom kommunen ska därför inrättas för att informera om och stödja flyktingars återvändande till hemlandet.

I Haninge ska man arbeta om man kan arbeta och det ska gälla alla. Det ska finnas en tydlig koppling mellan försörjningsstöd och krav på jobsökande eller kompetenshöjande verksamhet. Samtidigt ska alla som söker stöd i kommunen få ett bemötande med respekt. I Haninge kommun ska vi ha ett bra samarbete med Arbetsförmedlingen och företagen i kommunen för att få ut fler försörjningsstödstagare i eget arbete.

Föreningslivet, framför allt inom idrotten, har en stark förankring i kommunen. Idrotten har en stor betydelse och nytta för samhället. Antalet utövare och ideellt engagerade människor är mycket stort i Haninge. Vi vill fortsätta utveckla Haninge som idrottskommun. Idrottsprofiler i skolorna och idrottsakademierna i gymnasiet är ett starkt varumärke för Haninge. Trycket på fler idrottshallar och en ny simhall är stort. Vi vill påbörja projektering och byggande av en ny simhall i Västerhaninge och att fler fullstora idrottshallar byggs.

I Haninge ska alla skolelever kunna utvecklas efter sina förutsättningar. Det innebär att vi måste se behoven hos både svaga och starka elever. Även om skolresultaten i Haninges skolor inte är så lysande i dag är det vår vision att Haninge ska ha Sveriges bästa skolor. Haninges nya yrkesgymnasium, i anslutning till Fredrika Bremergymnasiet och som invigs i år, är en god investering för framtiden. Vi vill anpassa utbildningarna i denna skola efter företagets framtida behov av arbetskraft och i samarbete med näringslivet. Tillsammans med entreprenörscollege som utvecklats på Riksäpplet utgör detta en tydlig profil för Haninge.

I Haninge prioriterar vi arbetet med barn och unga. Barn måste få bli sedda och få möjlighet att växa som individer. Utbudet av stödverksamheter för unga och det förebyggande arbetet ska ses som en investering för framtiden. Socialtjänsten och skolan har ett särskilt ansvar att samarbeta för att barn inte ska hamna i utanförskap.

Välfärdstjänsterna är kärnverksamheter som vi värnar om. Både för äldre och funktionshindrade ska fokus ligga på bra bemötande och möjlighet till utveckling och självbestämmande. Det finns stora möjligheter till att utveckla äldreomsorgen i Haninge. För

att öka den enskildes självbestämmande och få en enhetlig kostnad vill vi utreda ett valfrihetssystem inom särskilt boende.

Mat som serveras i skolor och på äldreboenden måste vara god, näringsriktig och tilltalande, samt i största möjliga omfattning vara närodlad och ekologisk. Mat som serveras på olika slags flyktingboenden får aldrig kosta mer per portion än vad de gör i skolor och på äldreboenden.

Anställda i kommunen ska inte på sin arbetstid få manifesteras sin politiska och/eller religiösa tillhörighet. Alltså ska till exempel inte tröjor och t-shirts med politisk text eller symboler få förekomma. Inte heller ska slöjor av olika slag få bäras. Avbrott under arbetstid eller lektionstid av religiösa skäl, till exempel bön, ska inte vara tillåtet.

En funktion inom kommunen ska inrättas för att informera om och stödja flyktingars återvändande till hemlandet.

Tiggeri inom kommunen är ett stort problem som aktivt måste motverkas. Kommunens ordningsstadga måste skärpas och då i synnerhet tillämpningen. Illegal bosättning inom kommunen måste snabbt beivras. Inga kommunala skattepengar ska få användas till de s k EU-emigranterna.

Kommunens ska leverera tjänster med kvalité, service och effektivitet. Människor har olika behov och kan själva avgöra vad som är bäst för dem. Därför vill vi öka mångfalden bland utförare och möjligheten att välja utförare. Kommunen har det övergripande ansvaret för vad tjänsterna får kosta och de grundläggande kvalitetskraven.

Inom stadsbyggnadsområdet vill vi att den regionala stadskärnan utvecklas på ett sådant sätt att den blir ett väl fungerande och trivsamt kommuncentrum med goda möjligheter till såväl bil- och kollektivtrafik. Bilister ska inte bli styvmoderligt behandlade genom olika åtgärder avseende såväl framkomlighet som parkeringsmöjligheter. Sverigedemokraterna värnar även om de som åker bil. Vi vill även att väg- och gatuunderhåll förbättras avsevärt.

Grundläggande för hela den kommunala verksamheten är att vi tar ansvar för skattebetalarnas pengar och gör nödvändiga prioriteringar inom ramen för det ekonomiska utrymmet som skatteintäkterna ger oss. Därför är vår huvuduppgift att hela tiden hitta effektiva lösningar och samordningsvinster inom vår egen verksamhet. När Haninge växer innebär det också ökade kostnader, framför allt på investeringar i nya skolor och förskolor. Kommunen måste ha förmåga att finansiera de ökade kostnaderna. Därför vill vi att det nuvarande överskottsmålet i kommunen inte får sänkas utan höjas till minst 2,5 %.

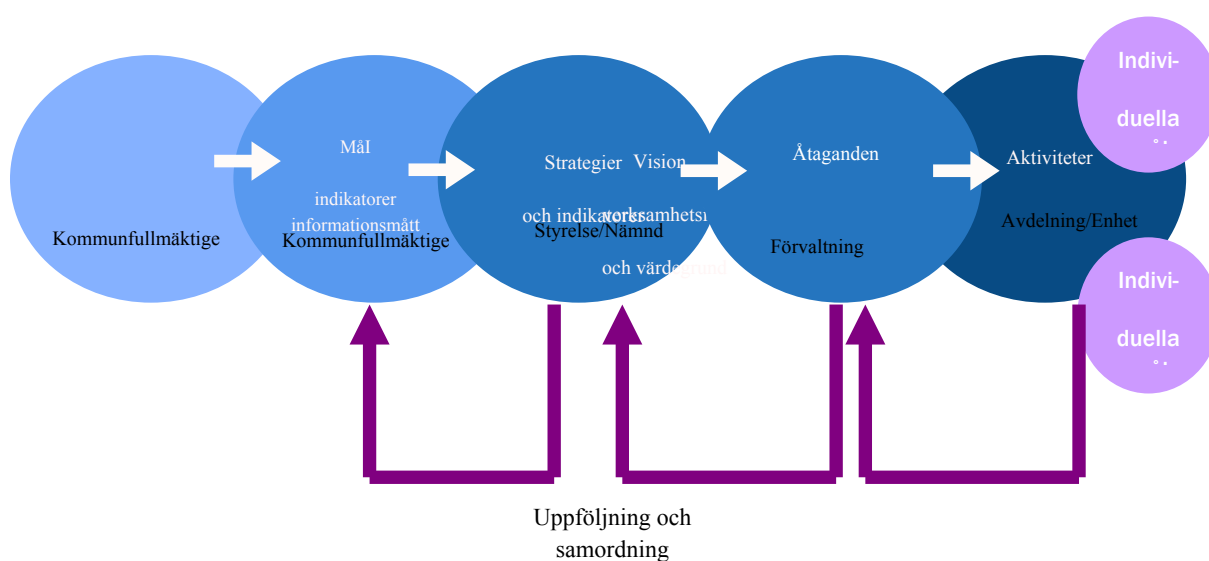
För Sverigedemokraterna i Haninge

Kennerth Valtersson
Gruppledare

2. Kommunens styrmodell

Styrmodellen ska bidra till fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att strukturen för styrning blir begriplig och distinkt. En bestämd arbetsprocess innebär att resurser kan användas effektivt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjligheter att ha överblick över resultat och kvalitet.

Styrmodell

2.1 Definition av begrepp i styrmodellen

Fullmäktiges mål, målområden, resultatindikatorer och informationsmått

Målen i styrmodellen är de övergripande målen som omfattar hela kommunen och som fastställs av kommunfullmäktige. Målen ska peka ut en riktning och anknyta till visionen. Målen anpassas utifrån de ekonomiska ramarna och avser ett eller flera år. Viss uppdatering av målen sker årligen i samband med att fullmäktige beslutar om mål och budget.

Fullmäktige beslutar om resultatindikatorer med målvärden 2018 för de övergripande målen.

Till varje mål finns ett eller flera informationsmått som kommunen följer. Informationsmått har inte målvärde, men följs upp årligen och kan lyftas upp till resultatindikatorer vid behov.

Nämndernas strategier och indikatorer

Strategierna är ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt eller färdriktning för att nå målen. En strategi beskriver mönster av beslut och handlingar för att nå framtida framgång. Utifrån kunskap om nuläget och vilka insatser som ger mest effekt fattas beslut om de vägval som prioriteras för att nå målet.

Utifrån fullmäktiges mål utformar nämnderna strategier. Flera av fullmäktiges mål kan omfattas av samma strategi. Nämnder bör inte utforma egna direktiv eller nämnds specifika mål då det finns en risk att det blir för många olika styrsignaler till förvaltningen. Det finns också kommunövergripande strategier som nämnden har att förhålla sig till vid utformningen av sina strategier. Detta gäller till exempel det personalpolitiska programmet och klimatstrategin.

Om nämndens verksamheter kan påverka fullmäktiges resultatindikator ska nämnden följa upp och använda indikatorn för styrning. Nämnden kan fastställa egna indikatorer och målvärden (2018) kopplade till sina strategier där det är möjligt.

En kommun

Kommunens arbete är uppdelat på flera ansvarsnämnder och förvaltningar, men utgör ändå en kommun. För att uppnå bästa effektivitet och nytta med kommunens arbete krävs ett kommungemensamt agerande och koncernövergripande synsätt. Kommunstyrelsen och dess förvaltning har därför ett särskilt ansvar att samordna nämndernas och förvaltningarnas arbete utifrån fullmäktiges mål. Synkroniseringsvinster ska eftersträvas.

Förvaltningarnas åtaganden och aktiviteter

Ett åtagande kan beskrivas som en förpliktelse eller ett förhållningssätt. Åtaganden görs ofta på ett års sikt.

Utifrån nämndens strategier formulerar förvaltningen sina åtaganden. Varje åtagande ska kunna hänföras till fullmäktiges mål och nämndens strategi. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar.

Inom förvaltningen bryts åtaganden ned till aktiviteter, d.v.s. vad ska vi på vår förvaltning/avdelning/enhet utföra för att åtagandena ska fullföljas? Ett åtagande kan bestå av en eller flera aktiviteter. Aktiviteten anger konkret vad som ska göras för att förvaltningen ska klara sitt åtagande. En aktivitet kan vara ett projekt, en utredning eller löpande arbete. Aktiviteterna är oftast ettåriga.

Om uppföljning och styrning i en förvaltning behöver förstärkas bör förvaltningen skapa indikatorer (nyckeltal) för att följa upp åtaganden eller aktiviteter.

Individuella mål

Alla medarbetare ska ha individuella mål som är kopplade till avdelningens eller enhetens aktiviteter. Dessa är i sin tur kopplade till förvaltningens åtaganden och nämndens strategier

som i nästa led är kopplade till fullmäktiges mål. De individuella målen följs upp i resultat- och målsamtal mellan medarbetare och chef.

2.2 Samband mellan styrdokument och styrmodellen

I kommunen finns styrdokument på olika nivåer och med olika målgrupper, innehåll och detaljeringsgrad. Styrdokument är ett verktyg för att omsätta värdegrunden inom olika verksamhetsområden, få ökad enhetlighet och att alla jobbar för samma mål.

Det finns styrdokument som tas fram gemensamt med andra aktörer (kommuner, landsting etc.). I sådana fall kan Haninge kommun inte kräva att den egna styrmodellen ska följas i fråga om benämning, mallar, uppföljning eller annat. Det kan även finnas krav i speciallagstiftning eller branschstandards som måste beaktas.

Oavsett om det handlar om flerpartsöverenskommelser, nationellt regelverk eller branschstandards, så bör de integreras på lämpligt sätt i själva processen – planering, genomförande, uppföljning/utvärdering och återslag.

2.3 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

Det politiska ansvaret

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ som fattar beslut om mål och fördelar ekonomiska ramar utifrån politiska prioriteringar. Den tilldelade ramen ska rymma nämndernas verksamhet under budgetåret.

Kommunstyrelsen är kommunens högsta verkställande organ och svarar för samordning och tillsyn av nämnderna.

Nämnderna ska ta fram strategier och genomföra verksamheten enligt fullmäktiges mål, följa upp och återslag enligt direktiv. Kommunens styrdokument ska beaktas i nämndernas arbete och vid framtagande av strategier för att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Respektive nämnd ansvarar inför kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att den av kommunfullmäktige beslutade budgeten inte överskrider.

Övriga politiskt tillsatta organ styrs av fastställt reglemente eller särskilda uppdragsdirektiv.

Förvaltningarnas ansvar

Kommundirektören är chef över och leder förvaltningschefernas arbete med de kommungemensamma frågorna. Förvaltningscheferna ingår i kommundirektörens ledningsgrupp. Kommundirektören är också förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen.

Det är förvaltningschefens uppdrag att leda förvaltningens arbete. Men förvaltningschefen har även ett ansvar för kommunen som helhet och ska medverka samt genomföra åtgärder som är nödvändiga för kommunens bästa.

Varje förvaltningschef utser en förvaltningsledning vars uppgift är att:

- Verkställa beslut
- Understödja det politiska styrsystemet, så att dess intentioner och värderingar får genomslag.
- Tydliggöra ansvar och befogenheter i organisationen.
- Se till att information och kommunikation fungerar både i och utanför förvaltningen.
- Initiera och uppmuntra till utvecklingsinsatser och i övrigt skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Kommunens anställda verkar för målen genom att fatta verksamhetsbeslut inom ramen för resurser och kompetens. Respektive chef är ytterst ansvarig för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och politiska mål.

3. Målområden och mål

3.1 Målstruktur och uppföljning

4 målområden med 12 mål

Kommunens målstruktur bygger på fyra övergripande målområden som ska bidra till att Haninge blir en bättre kommun att bo, leva och verka i. Till varje målområde finns mål som följs upp med resultatindikatorer. Sammanlagt finns 12 mål. I princip gäller målområden och mål för alla kommunens nämnder och bolag.

Resultatindikator med målvärde

Målen följs med en eller flera resultatindikatorer. Kommunen kan påverka och styra resultatet för dessa indikatorer. Varje resultatindikator har ett målvärde som ska uppnås senast 2018. Det finns inga målvärden 2017. Resultatindikatorer följs upp minst en gång årligen.

Grundprincipen är att alla resultatindikatorer gäller alla nämnder och bolag. Vissa nämnders verksamheter kan påverka en resultatindikator mer än andra.

Informationsmått utan målvärde

Till varje mål finns ett eller flera informationsmått som kommunen följer. Informationsmått har inte målvärde, men följs upp årligen och kan lyftas upp till resultatindikatorer vid behov.

Nämnder och kommunala bolag ska i sina strategidokument ange om det finns mål, resultatindikatorer och informationsmått som de inte anser är tillämpliga för deras verksamheter.

Uppföljning och bedömning av mål, resultatindikatorer och informationsmått

Kommunfullmäktiges mål ska följas upp i samband med delårsrapportering och årsredovisning.

För varje resultatindikator (med nytt utfallsvärde) ska en prognos göras om målvärdet kommer att uppnås eller inte. Om målvärdet inte kommer att uppnås ska åtgärder föreslås. Uppföljning och analyser av resultatindikatorer görs av den eller de verksamheter som störst möjlighet och kunskap inom det aktuella området.

Prognoserna av resultatindikatorerna blir underlaget för att bedöma om fullmäktiges mål kommer att uppfyllas helt, delvis eller inte.

Informationsmått ska följas årligen. Uppföljning och analys av ett informationsmått görs av den verksamhet där måttet är relevant. Målområdena kommer inte att bedömas.

Haninge för varje människa idag och imorgon

Övergripande styrdokument tillkommer

Förutom kommunfullmäktiges mål finns kommunövergripande styrdokument som är av betydelse för samtliga verksamheter. Styrdokumenterna tillsammans med målen utgör grunden för nämndernas strategier. Styrdokument finns på kommunens hemsida.

En förteckning och beskrivning av resultatindikatorerna och informationsmåten återfinns i bilaga.

3.2 Målområde Välmående kommuninvånare

Mål 1 God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina livsvanor i en positiv riktning.

Mål 1 Resultatindikatorer		2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Andel fyraåringar med övervikt (%)		12,4	-			9,0
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)		46	43			100
Andel elever som inte använder alkohol, narkotika, tobak, dopingmedel (ANTD)	Åk 9	58	-		-	66
	Gymnasiet åk 2	27	-		-	35

Informationsmått för mål 1 är:

- Sjukpenningtal
- Nöjd medborgarindex (NMI) för idrotts- och motionsanläggningar
- Nöjd medborgarindex (NMI) för kultur
- Folkhälsa - Självskattad hälsa
- God psykisk hälsa för årskurs9 respektive gymnasiet årskurs 2 (mäts jämna år)

Mål 2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.

Mål 2 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Kostnad för skadegörelse på kommunala byggnader (kronor per invånare)	14,47	13,00			<=10,00
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	-				90
Attitydundersökning stadskärnan (skala 1-5)	3,1	2,9			4,0

Informationsmått är:

- Trygghetsindex (SCB)
- Nöjd inflytandeindex (SCB)
- Trygghetsindex för unga (Rädda Barnen)
- Trygghetsindex lokala BRÅ (skala 0-6, låga värden eftersträvas. Mäts vartannat år)

Mål 3. Stöd och omsorg som ger mervärde för individen

Kommunens stöd- och omsorgsverksamhet är en kärnverksamhet som alltid ska präglas av värdighet. Fokus ska alltid ligga på att individens möjligheter till utveckling så att dennes frihet ökar.

Mål 3 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad insats (%)	66				80
Nöjdhet bemötande i hemtjänst 65- (Målvärde och basvärde tas fram under 2016)					
Delaktighet i genomförandeplaner, inklusive särskilt boende och daglig verksamhet. (Målvärde och basvärde tas fram under 2016)					

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI), äldreomsorg SCB

3.3 Målområde Utveckling

Mål 4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Alla barn växer upp med olika bakgrund och förutsättningar. Skolan i Haninge ska bidra till utjämning av elevers olika förutsättningar. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Kommunen ska arbeta målmedvetet och förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av sin utbildning. Vuxenutbildningen och SFI ska utformas med utgångspunkt i att individen på kortast möjliga tid ska få reella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Mål 4	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Resultatindikatorer					
NY Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet (%) (KKIK mått 18)	85,2	85,7			90
Genomsnittligt meritvärde Åk 9	214				221
Andel med gymnasieexamen inom tre år (%)	57				61
Andel 16–20-åringar som varken arbetar eller studerar (definition, basvärde och målvärde tas fram under 2016)					

Informationsmått är:

- Andel elever godkända i nationella prov åk 3 (KKIK mått 17 B)
- Andel elever godkända i nationella prov åk 6 (KKIK mått 17 A)
- Andel som når kunskapskrav godkänt alla ämnen årskurs 9 (%)
- Andel med minst 325 i meritvärde (%) baserat på 17 ämnen
- Andel som upplever arbetsro/studiero i skolan i årskurs 8 och gymnasiet årskurs 2 (%)
- Kostnad per betygspoäng, åk 9 (kr)
- Andel med examensbevis från gymnasiet (%)
- Grundläggande vuxenutbildning; andel (%) godkända
- Svenska för invandrare (SFI); andel (%) godkända inom 2 år
- Övergångsfrekvens till eftergymnasiala studier (%)

Mål 5. Meningsfull fritid

Innebörden av en meningsfull fritid är olika för alla. Kommunen ska i utformningen av kultur- och fritidsutbud anpassa sig till efterfrågan så att det kommer så många invånare som möjligt till del.

Mål 5 Resultatindikatorer	2014	2015	2016	2017	2018 Målvärde
Attitydundersökning ungas fritid (%) (basvärde och målvärde tas fram under 2016)					
NY Elever som deltar i musik- eller kulturskola (andel av invånarna 7-15 år, %)	8				
Bibliotekens utlåning inkl. e-böcker (antal per invånare)	4,5	4,1			5,0
NY Deltagartillfällen i idrottsföreningar, (antal/invånare i åldern 7-20 år)	25				29

Informationsmätt är:

- Nöjd regionindex (NRI) fritidsmöjligheter SCB

Mål 6. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara på de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen ska verka för att fler invånare ska ha ett arbete att gå till. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet samtidigt som nya samarbeten med företag och andra organisationer skapas för att utveckla utbudet av arbetstillfällen. Det ska finnas goda möjligheter att börja om i livet.

Mål 6	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
SBA:s nöjd kund index för företagare: (KKIK mått 34).	66 *	69,3			73
Antal arbetstillfällen i kommunen	26 881	27 179			29 000
Antal företag i kommunen per 1000 invånare	50,3				52
Andel hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd av alla hushåll med ekonomiskt bistånd(%)	32,7				29,0

*avser mätning 2013

Informationsmått är:

- Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen (betygsskala 1-6) (Svenskt Näringsliv)
- Handelsindex
- Nya företag per 1000 invånare (KKIK mått)
- Arbetslöshet 16-64 år (%)
- Antal gästnätter
-

3.4 Målområde En attraktiv närmiljö

Mål 7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närmommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 7	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Andel miljöbilar i kommunorganisationen (%)	28	27			50
Andel ekologiska livsmedelsinköp (%)	30	33			50

Mål 7	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Energieffektivisering i kommunal verksamhet (kWh/kvm korrigerat för ett normalår)	-	190			160

Informationsmått är:

- Fosforhalt i Drevviken (µg/l)
- Nöjd medborgarindex (NMI), miljöarbete

Mål 8. Nya bostäder i bra lägen

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningkommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv

Mål 8	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Antal färdigställda lägenheter (ackumulerat till 2018)	-	891			2 400
Ledtider för bygglov Definition, basvärde och målvärde tas fram 2016	-	-			

Informationsmått är:

- Nöjd region index (NRI) Rekommenderar kommunen
- Nöjd kundindex (NKI) byggherrar

Mål 9. Hög tillgänglighet

En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga.

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. Fysisk tillgänglighet är en förutsättning för allas delaktighet. Kommunen har stort ansvar i att öka den

fysiska tillgängligheten, både i egna verksamheter samt att genom plan- och byggprocessen säkerställa tillgängligheten vid byggnation. Arbete eller meningsfull sysselsättning är en av de viktigaste faktorerna för att kunna vara delaktig i samhället. Kommunen kan samarbeta med näringslivet och genomföra riktade insatser för att öka delaktigheten på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Mål 9	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
NY Indikator Arbetsmarknad; maxvärde 100 % (Alla frågor inom området arbetsmarknad, kommunenkat från Myndighet för delaktighet källa)		22 %	45 %		60 %

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI), gång- och cykelvägar
- Nöjd regionindex (NRI), kommunikationer
- Nöjd medborgarindex (NMI), gator och vägar
- Fysisk tillgänglighet (Alla frågor om fysisk tillgänglighet, källa enkät Myndighet för delaktighet)

3.5 Målområde Effektivitet, Kvalitet och service

Mål 10. Ordning och reda på ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per

skattekrona. För detta krävs flexibilitet inom våra egna verksamheter och ett koncerntänkande där samordning av tjänster och lokaler bidrar till lägre kostnader. Externa aktörer som utför kommunala tjänster bidrar till en ökad mångfald och ökad effektivitet genom konkurrens, men framför allt ökad valfrihet hos de som måste utnyttja tjänsterna.

Mål 10	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Resultat i % av skatteintäkter och statsbidrag	2,0	2,0			≥ 2
Budgetföljsamhet (avvikelse %)	0,0	-0,3			+0,5 till -0,5
NY Andel digitala fakturor (av totala fakturor) Kommunstyrelseförvaltningen tar fram definition, utfallsvärde och förslag målvärde 2018					
Avtalstrohet (%)	87	82			90

Informationsmått är:

- Skattesats
- Soliditet (%)
- Finansiella nettotillgångar (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Kassalikviditet (%)
- Resultat före extra ordinära poster (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Genomsnittligt resultat 3 år (som andel av verksamhetens kostnader, %)
- Skattefinansieringsgrad av investeringar (%)

Mål 11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster.

Mål 11	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Antalet tjänster som omfattas av LOV	4	4			8
Andel av medborgarna som via telefon till kommunen får ett direkt svar på en enkel fråga (%)	-	48			56
Andel som får svar på e-post till kommunen inom två dagar (%)	-	89			95

Informationsmått är:

- Nöjd medborgarindex (NMI)

Mål 12. En attraktiv arbetsgivare

Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Mål 12	2014	2015	2016	2017	2018
Resultatindikatorer					Målvärde
Hållbart medarbetarindex (HME)	78,2	78,5			83,0
Sjukfrånvaro (%)	7,0	7,6			5,0
Frisknärvaro (definition, värden tas fram 2016)					

Informationsmått är:

- Personalstruktur (antal anställda per anställningsform, kön, yrkeskategori; åldersfördelning och antal anställda samt antal årsarbetare)
- Tidsanvändning (mer- och övertid)
- Personalomsättning (personalomsättning och avgångar på egen begäran samt pensionsavgångar)
- Lönestatistik (lönespridning)

4. Ekonomiska driftsramar och mål per nämnd och bolag 2017 – 2018

Inledning

Samtliga intäkter och kostnader kopplade till flyktingmottagandet bör av kommunen redovisas under ett särskilt avsnitt "Flyktingmottagande – Intäkter och Kostnader". Dessa intäkter och kostnader bör alltså till sista kronan bokföras under detta avsnitt. Då åstadkommes en enklare jämförelse med tidigare år och då kan alla som är intresserade av detta lätt se fakta.

Eftersom vi i dagsläget inte har tillgång till aktuella siffror kan vi inte göra denna uppdelning i denna budget utan den är uppbyggd som föregående år.

De ekonomiska driftsramar och mål per nämnd och bolag som anges här nedan gäller i första hand för år 2017.

Kommunalskatten sänktes för år 2016 med 10 öre i den budget som antogs av KF. Vi från Sverigedemokraterna yrkade i vårt budgetförslag för 2016 på en sänkning med 25 öre. Den verkliga sänkningen i kommunens budget blev i stället 10 öre. I årets budgetförslag yrkar vi nu på en sänkning av kommunalskatten med 15 öre för år 2017. Detta innebär att vi då kommer till en total sänkning av kommunalskatten med 25 öre för 2016 och 2017 sammantaget.

När intäkter och kostnader har slutredovisats för år 2017 ska det finnas kvar ett resultat på 2,5 procent. Detta för att ha en stabil ekonomisk grund inför kommande tider och för att kunna möta oförutsedda kostnader.

Sverigedemokraterna anser att en god hushållning med kommunens och därmed skattebetalarnas pengar är absolut nödvändig. Detta fordras för att kommunalskatten ska kunna sänkas med 15 öre och att kommunen trots detta ska kunna redovisa ett överskott på minst 2,5 procent.

Våra ekonomiska antaganden i vårt budgetförslag bygger i övrigt på såväl föregående års redovisningar och bokslut samt på den utveckling som redovisades vid kommunens budgetkonferens tidigare i år.

Alla belopp som anges för de olika kostnadsförslagen ska täcka beräknade kostnader inklusive pris- och löneökningar.

Styrelse/nämnd (tkr)	Justerad budget 2016 ¹	Ramförändringar Sverigedemokraternas budget	Sverigedemokraternas budget 2017
Kommunstyrelsen ²	199 350	5 650	205 000
Grund- och förskolenämnden	1 605 000	65 000	1 670 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	387 000	23 000	410 000
Kultur- och fritidsnämnden	181 800	0	181 800
Socialnämnden	810 200	19 800	830 000
Stadsbyggnadsnämnden	120 000	20 000	140 000
Äldrenämnden	688 900	51 100	740 000
Södertörns upphandlingsnämnd ²	0	0	0
Södertörns överförmyndarnämnd ²	0	0	0
Valnämnden	100	0	100
Revisionen	1 600	0	1 600
Kommunfullmäktiges reserv ³	20 000	21 200	40 000
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27 000	0	27 000
Totalt	4 040 950	204 550	4 245 500
Finansnetto	-14 000	0	14 000
Skatteintäkter	-4 110 000	230 000	4 340 000
Resultat	-83 050	25 450	108 500
			2,5 %

Anm. 1: Den justerade budget 2016 är den av kommunfullmäktige beslutade budget 2016 uppdaterad med tekniska justeringar, såsom volymökningar till äldrenämnden samt förändrad ansvarsfördelning mellan äldrenämnden och socialnämnden. Justeringen är gjord för att jämförelsen mellan 2016 och 2017 skall vara rättvisande.

Anm. 2: Kommunens andel i Södertörns överförmyndarnämnd och Södertörns upphandlingsnämnd

finns inom kommunstyrelsens ram.

Anm. 3: 35 000 tkr avsätts för att täcka fullmäktiges beredningar samt oförutsedda kostnader t.ex. volymökningar inom grund- och förskolenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden (vinterväghållning) och äldrenämnden.

Anm. 4: I ramförändringarna ingår en förändring av ansvaret för personer under 65 år från äldrenämnden till socialnämnden med 15 900 tkr.

4.1 Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och styrelsens reglemente gäller följande för kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsens uppgift är att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp hela den av kommunfullmäktige beslutade verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för frågor som gäller kommunens långsiktigt hållbara utveckling samt frågor relaterade till barnkonventionen, övergripande ekonomi- och personalfrågor. Kommunstyrelsen svarar även för kommunens näringslivsarbete, arbetsmarknadsråd, exploateringsbudget med markinköp och markförsäljningar samt samverkan och kontakt med Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns Brandförsvarsförbund, Samordningsförbundet Östra Södertörn m.m. Kommunstyrelsen ansvarar även för Haninge som finskt förvaltningsområde samt uppföljning av Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 205 000 tkr (16)

Förändring från 2015: 5 650 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris- och löneökningar. Ramen har beräknats för att även inrymma Hållbarhetsutskottets förvaltningsstöd.

Kommunens arbete med den regionala stadskärnan ska fortsätta och kommunstyrelsen ska aktivt verka för en utveckling av stadskärnan genom samarbete med befintliga bostadsrättsföreningar längs gamla Nynäsvägen. Kommunstyrelsen ska verka för att det ska finnas ett sjukhus i Haninges stadskärna. Området "Folkparken" (kulturparken) ska skyddas mot exploatering och ny bebyggelse.

Exploaterings- och näringslivsfrågor ska prioriteras och kommunstyrelsen ska intensifiera arbetet med besöksnäringsfrågor. En ny samlad näringslivsstrategi ska tas fram och arbetet med en väg in/förtagslots ska utvecklas. Vid försäljning av mark avseende företagsetableringar får inte markpriset vara så högt att detta avskräcker nyetableringar.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att utveckla det sociala hållbarhetsperspektivet där prioriterat är generella trygghetsfrågor samt arbetet med att stärka ungas trygghet, hälsa och utveckling utifrån antagen strategi. Arbetet med att fortsätta

utveckla det goda arbetsgivarskapet med förbättrad arbetsmiljö och att minskade sjuktal ska prioriteras.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att aktivt arbeta för att fler utförare inom skola och förskola etablerar sig i Haninge för utökad valfrihet och högre kvalitet.

Inom miljöarbetet ska kommunstyrelsen avsätta en miljon kronor för skärpta insatser för Drevviken.

Särskilt budgeterade medel i kommunstyrelsen

Hållbarhetsberedningen

Varje skattekrone ska investeras så att den ger maximal utdelning i form av minskade utsläpp, renare miljö och stabila ekosystem. Hållbarhetsutskottet ska prioritera strategiska frågor för hur Haninge kan växa på ett hållbart sätt och för insatser som värnar vår natur. Hållbarhetsutskottet fördelar Klimatmiljonen och Miljöpriset.

MR-beredningen

Haninge ska utvecklas i dialog med invånarna. Alla Haningebor ska ha möjlighet till delaktighet och att påverka. MR-beredningen ska prioritera frågor om yttrandefrihet och arbeta förbyggande mot radikalisering. MR-beredningen ska dessutom prioritera frågan om hot och våld inom så kallade hederskulturer.

Anslag till Antidiskrimineringsbyrån och Mångfaldspris tas bort.

Ramen för MR-beredningen är 300 Tkr.

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fyra kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsen anslag. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation.

Södertörns upphandlingsnämnd

Upphandlingsverksamheten ingår sedan den 1 oktober 2012 i en gemensam nämnd, Södertörns upphandlingsnämnd, med Nynäshamns kommun. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndsorganisation.

Invånarnas inflytande på den kommunala servicen ökar via valfrihet. Därför bör delar av kommunens verksamhet konkurrensutsättas. Det ökar utbud, mångfald och tillgänglighet, likaså ökar möjligheter till nytänkande och innovationer. Detta gagnar också de

verksamheter som fortsätter att drivas i kommunal regi. Upphandlingspolicyn ger möjlighet att ställa etiska krav, miljökrav samt social hänsyn.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är en samverkan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, landstinget, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Landstinget bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent.

Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö. Haninges del av den totala avgiften till förbundet för 2015 var 5,4 Mkr. Överläggningar med de andra kommunerna pågår om budget för 2017.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt 10 kommuner.

Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö,

Södertälje och Nykvarn. Haninges andel är 16,7 procent och medlemsavgiften för 2015 var 51,8 Mkr. Budgeten för Södertörns Brandförsvarsförbund 2016 föreslogs att höjas med 2,5 % jämfört med 2015.

Kommunfullmäktiges reserv

Ekonomisk ram 2017: 41 200 Tkr

Förändring från 2016: 23 450 Tkr

Medel för 2017 års verksamhet finns avsatta i kommunfullmäktiges reserv.

Kommunfullmäktiges reserv avdelas för att täcka fullmäktiges beredningar samt oförutsedda kostnader såsom volymökningar inom grund- och förskolenämnden, socialnämnden och äldrenämnden.

Exploateringsbudget

Kommunens försäljning och köp av mark sammanhålls av Mark- och exploatering inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunens exploateringsbudget fastställs av kommunstyrelsen.

Utredningar/uppdrag till kommunstyrelsen

- Verka för att skogsområdet Söderby Huvudgård 2:1 (norr om Norra Söderby) blir naturreservat och skyddas från bebyggelse.

- Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta för att fler utförare inom skola och förskola etablerar sig i Haninge
- Ta fram förslag till en övergripande kvalitetsstrategi samt hur denna skall följas upp. I uppdraget ingår att se över synpunkts- och klagomålshanteringen samt att föreslå hur olika utförare kan jämföras med varandra
- Utredda vänortssamarbeten, hur de fungerar idag samt ta fram förslag till eventuella förändringar
- Arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande
- Se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsättas genom kundval, utmaningsrätt och upphandling.
- I samarbete med Tornberget ta fram förslag till standardiseringar av verksamhetslokaler, exempelvis förskola.
- Ta fram behovs- och åtgärdsplan för att lösa bostadsfrågan för äldre. Arbetet skall ske i samarbete med äldreförvaltningen.
- Verka för att minimera flyktingmottagandet i kommunen.
- Utredda de ekonomiska konsekvenserna av migrationen till kommunen.
- Införa ett mångkulturellt bokslut för kommunen.

4.2 Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för grund- och förskolenämnden. Skolformer inom Haninge kommun upp till och med årskurs 9 är organiserade under Grund- och förskolenämnden: Förskoleverksamhet, förskoleklass (F), grundskola och fritidshem samt särskola.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 1 670 000 tkr

Förändring från 2016: 65 000 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris och löneökningar. Ramen redovisas exklusive eventuell reserv som lagts hos kommunfullmäktige för att täcka icke prognostiserade volymrisker.

Skolan ska genomsyras av ett demokratiskt tankesätt och viktiga saker att föra fram är inte enbart alla människors lika värde utan också alla människors lika skyldigheter. Andra viktiga frågor är jämställdhet mellan män och kvinnor samt hur det svenska samhället fungerar.

Skolelever ska inte av kulturella eller religiösa skäl kunna vara frånvarande från simundervisning, gymnastiklektioner och utflykter som skolan anordnar.

Den så kallade modersmålsundervisningen (hemspråksundervisning) ska inte ske i kommunens regi och inte genomföras på ordinarie skoltid. Ska inte heller bekostas av skattepengar.

Möjligheten att införa en särskild förberedelseskola för nyanlända barn och ungdomar bör utredas och planeras.

Tid för skolidrott bör utökas och skillnader i skolresultat för flickor och pojkar bör följas upp och analyseras. Åtgärder för att åstadkomma lika skolresultat bör vidtas.

Ordning och studiero måste avsevärt förbättras i skolan så att all tillgänglig lektionstid kan användas för undervisning. Ordningsbetyg bör införas. Skolresultaten bör förbättras avsevärt så att alla, åtminstone de allra flesta, har gymnasiebehörighet när de går ut grundskolan. Ytterligare satsningar måste göras på matematik och naturvetenskap. Eventuellt ska särskilda "jourklasser" kunna inrättas för elever med särskilda problem.

Utökade stödfunktioner måste införas i skolan, både till stöd för elever och lärare. Exempel på detta är skolsköterskor och kuratorer samt lärarassistenter. Skriftliga omdömen bör införas redan från årskurs 1. Haninge bör dessutom bli en provkommun för betyg redan från årskurs 4. Lärarna ska ha god tid åt varje elev. Denna tid får inte minskas på grund av att det kommer ett stort antal nyanlända elever till skolan. Eventuellt måste särskilda klasser för nyanlända ordnas så att inte elever med bristande språk- och studievana påverkar utbildningen för befintliga elever negativt. Möjligheten att införa en särskild förberedelseskola för nyanlända barn och ungdomar bör utredas. Eventuellt kan Haninge kommun också här bli en provkommun. Extrakostnader för nyanländas skolgång måste särredovisas och hålla sig inom ramen för erhållna statsbidrag. Studieresultat för Svenska elever och invandrare ska särredovisas. Alla lärare måste kunna tala och skriva korrekt svenska.

Skolan ska präglas av strikt neutralitet i politiska och religiösa hänseenden. Politiska och religiösa symboler ska inte få förekomma i skolan. Vare sig elever eller personal ska få använda kläder med politiskt eller religiöst budskap, till exempel tröjor med partibeteckningar eller slöjor av olika slag. Skolan ska också vara strikt neutral i undervisningen. Ingen politisk och religiös indoktrinering får förekomma. Detta krav gäller även gymnasieskolan.

Skolans samarbete med näringsliv och föreningsliv bör utvecklas och utökas.

Skolavslutningar ska ske i kyrkan.

4.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

I Haninge kommun är följande skolformer organiserade under gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: Gymnasieskola, Centrum Vux, KY-utbildning (kvalificerad yrkesutbildning), YH-utbildning (yrkeshögskola), särvox, SFI (svenskundervisning för invandrare) och gymnasiesärskola. Vidare har nämnden huvudansvaret för det kommunala informationsansvaret.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 410 000 tkr

Förändring från 2016: 23 000 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Nämnden ska ha ett fortsatt fokus på kunskaper, målstyrning och resultatuppföljning. Nämnden ska utreda konsekvenserna av att Haninge ansluter till en gemensam programpeng för introduktionsprogrammen.

Utbildningen i Svenska För Invandrare (SFI) ska effektiviseras och det måste ställas högre krav på deltagarna i denna utbildning. Ingen ska kunna gå kvar i SFI-undervisning år efter år. Verksamheten inom SFI ska inte fungera som någon slags sysselsättningsterapi utan bestå av intensiv språkinläring. Tiden för denna utbildning bör begränsas till högst 2 år. Vid längre studier än 2 år bör den överskjutande tiden bekostas av den studerande. Hindras detta av lagstiftningen ska Haninge ansöka om att få bli provkommun på detta område.

Beträffande ordning och reda i gymnasieskolan samt studiero, bör samma krav ställas här som i grundskolan. Detsamma gäller förbud mot politiska och religiösa symboler Kraftfullare åtgärder måste till för att förebygga och förhindra att elever lämnar utbildningen innan denna är genomförd. Andelen elever som går klart gymnasieskolan men som inte uppnår behörighet till högskolan bör halveras under en 2-årsperiod.

Gymnasieskolan bör ha ett ökat focus på yrkesutbildning och yrkeshögskolan. Dessa utbildningar måste anpassas till näringslivets behov.

Utöver vad som sagts ovan bör skolan vara mycket uppmärksam på radikaliserings-tendenser bland eleverna och verka förebyggande i detta avseende.

4.4 Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för kultur- och fritidsnämnden.

Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsanläggningar, föreningsstöd, fritidsgårdar, bibliotek, kulturverksamhet och offentlig utsmyckning. Vidare ingår kulturmiljöfrågor i

nämndens område. Nämnden är kommunens lotterimyndighet och har det kommunala ansvaret för Sport Campus Sweden.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 181 800 tkr

Förändring från 2016: Oförändrat

Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Ett skapande och fritt kulturliv i Haninge berikar människors vardag och får människor att växa och mötas över gränserna. Tillgång till kultur är en viktig demokratifråga. Vi ska verka för ett attraktivt kulturutbud. Genom att synliggöra Haninges historia och egenart stärker vi Haninges identitet. För att säkra kulturarvet i Haninge behöver vi ha ett gott samarbete med föreningar och andra aktörer.

Kulturaktiviteter för så kallad mångkultur ska reduceras och i stället bör satsningar på den svenska/nordiska kulturen samt aktiviteter som är kopplade till Haninges historia prioriteras.

Bidrag till fornminnesvård och bevarande av svensk kultur samt svenska kulturminnesmärken inklusive byggnader bör ökas.

Nämnden skall fortsätta att utveckla arbetet med idrotts- och friluftsförhållanden. Det är allmänt erkänt att idrotten och idrottsrörelsen har en stor betydelse och nytta i samhället, vilket inte minst märks genom dess omfattning och popularitet. Antalet utövare, ideellt arbetande och på annat sätt engagerade människor är mycket stort i Haninge. Idrotten skapar både sysselsättning och välfärd och bidrar till förbättrad folkhälsa och gemenskap. Den bidrar också till den alltmer växande upplevelse- och besöksnäringen kommer att utvecklas i centrala Haninge. Samverkan med andra aktörer är angeläget vilket framgår av det idrottspolitiska programmet.

Ett nytt aktivitetshus för både äldre och yngre personer bör ordnas på Muskö. Delen för barn och ungdomar ska fungera som fritidsgård. För de äldre handlar det om att få en mötesplats för dessa med möjlighet till olika aktiviteter. Detta berör även Äldrenämnden.

En ny bad- och simhall som erbjuder möjligheter för både allmänheten och utveckling av simsporten måste byggas snarast. Simhallen ska håll SM-standard så att simtävlingar ska kunna genomföras där. Simhallen bör placeras i Västerhaninge och bör om möjligt ligga i nära anslutning till resecentrum.

I dag duschar många besökande i Torvallabadet med kläder på. Detta gäller i synnerhet ungdomar och invandrargrupper. Detta är ett stort hygieniskt problem. Trots många påpekande till personalen om detta minskar inte problemet utan snarare är utvecklingen

den motsatta. SD anser att ordningsföreskrifterna bör skärpas. Men det är också av yttersta vikt med ett strikt upprätthållande av ordningsreglernas efterlevnad. Duschning före bad ska alltid ske av hygieniska skäl och då utan kläder.

Särskilda badtider för enbart kvinnor ska inte få förekomma i kommunens bad. Det har sagts att särskilda badtider är till för att ge möjlighet för de kvinnor som är förhindrade att delta i gemensamhetsbad! Vem hindrar dem? I så fall bör detta fenomen angripas. Särskilda badtider för kvinnor innebär en återgång i jämställdhetsarbetet på 100 år och kan endast förespråkas av bakåtsträvande krafter som är motståndare till jämställdhet mellan könen.

4.5 Socialnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för socialnämnden:

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Socialförvaltningen ansvarar även för familjerättsfrågor, alkoholfrågor enligt alkohollagen samt arbetsmarknadsfrågor.

Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som på ett aktivt sätt stärker individens egen förmåga till att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet. Nämnden stödjer sociala nätverk och andra aktörer inom det sociala området samt lämnar visst stöd till föreningar. Socialnämnden ansvarar även för kommunens flyktingmottagande.

Socialnämnden är myndighet för serveringstillstånd för alkoholhaltiga drycker.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 830 000 tkr Förändring från 2016: 19 800 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Mycket av den verksamhet som bedrivs inom Socialnämndens verksamhetsområde regleras av lagar och förordningar. Denna del kan vi inte påverka i någon större omfattning. Det är emellertid viktigt att verksamheten bedrivs så rationellt och kostnadseffektivt som möjligt så att inte kostnaderna skenar. Speciellt verksamheten för personer med olika slag av funktionsnedsättningar är mycket kostnadskrävande och kostnaderna ökar snabbt. Det är viktigt att kartlägga orsakerna till detta. Här är åtgärder viktiga för att begränsa kostnadsutvecklingen.

När det gäller Socialnämndens ansvar för flyktingmottagandet bör denna verksamhet stramas upp ordentligt, bland annat genom nedanstående åtgärder:

- Inga fler avtal med migrationsverket – vare sig om "ensamkommande" eller övriga flyktingar.
- Krav ska ställas på s. k. ensamkommande barn beträffande ålder, laglydighet, ordning och uppförande (nolltolerans). Vid brott mot detta ska personerna sändas åter till Migrationsverket.
- I tveksamma fall om korrekt ålder för s k ensamkommande ska åldersbestämningar göras - annars ska dessa ej tas emot.
- Kommunen ska inte få köpa villor, radhus och bostadsrätter för flyktingändamål, vare sig direkt eller genom bulvaner, till exempel "Vårlyjus".
- Socialförvaltningen får inte genom att hyra lägenheter gå förbi bostadskön för att ge lägenheter till flyktingar.
- Ingen nybyggnation av flyktingboenden i känsliga områden, t ex i närheten av skolor, daghem eller äldreboenden, samt inom befintlig bostadsbebyggelse.
- Vid inrättande av flyktingboenden ska alltid boenden i omgivningen informeras i god tid, bl a genom informationsmöten.
- Kostnaderna för tolkhjälp ska reduceras. Ingen tolkhjälp bekostad av kommunen till personer som har befunnit sig i landet mer än 2 år.
- Matkostnader för flyktingar får per portion inte överskrida de som gäller för skolmåltider.
- Ett hemvändarkontor med en hemvändarombudsman inrättas för invandrare som vill återvända till sitt hemland.

4.6 Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för stadsbyggnadsnämnden: Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom områdena detaljplaneläggning, bygglov, byggsamråd samt mätning, kartframställning och lantmäteri. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp.

Stadsbyggnadsnämnden har även det samlade ansvaret för arkitekturen i kommunen.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 140 000 tkr

Förändring från 2016: 20 000 tkr

Tilldelad budgetram ska täcka pris-, löne- och volymförändringar.

Utvecklingsarbetet med den regionala stadskärnan ska prioriteras. Rudans friluftsområde är en av de viktigaste tillgångarna för framtidens centrala Haninge. Planer för att öka tillgängligheten till Rudan måste tas fram. Järnvägsspåren utgör en stor barriär i detta sammanhang. En ny vänganslutning till området från stadskärnan skulle bidra till en väsentligt högre tillgänglighet och mer aktiviteter. Planläggningen av stadskärnan bidrar till ett mindre bilberoende för de som flyttar in, men tillgången till parkeringsplatser måste säkras för dessa samt för besöksparkering och infartsparkering. Befintligt parkeringsgarage (infartsparkering) vid södra nedgången till pendeltågsstationen byggs på med några våningar ovan jord för att öka tillgången till parkeringsplatser.

En kontaktfunktion inrättas för kollektivtrafiken i kommunen dit resenärer kan vända sig när problem uppstår i t ex busstrafiken. Statistik från denna kan användas vid förhandlingar med SL.

Nämnden ska verka för att underlätta för biltrafiken i kommunen. Detta gäller såväl framkomligheten på våra gator och vägar som möjligheterna till bra parkeringar. Kommunen och stadsbyggnadsförvaltningen får inte – såsom under senare tid – införa begränsningar för biltrafiken. Först måste kommunen ha en bra fungerande kollektivtrafik.

Nämnden ska arbeta för en kraftig ökning av vägunderhållet i kommunen. Speciellt måste beläggningsarbeten utökas. Av denna anledning har SD yrkat på en avsevärd utökad ekonomisk ram för förvaltningen.

Nämnden ska fortsätta utvecklingsarbetet med en enklare, snabbare och billigare hantering av bygglov och detaljplaner.

I samband med hantering av bygglovsärenden för alla typer av flyktingboende ska samråd ske i ett tidigt stadiet med alla boende i området – inte enbart de med gemensam tomtgräns. Bygglov ska beslutas av nämnden och inte beviljas för flyktingboenden i känsliga områden såsom i närheten av skolor, daghem och äldreboenden, samt inne bland befintlig bostadsbebyggelse.

Bygglov ska inte ges för byggande av moskéer om dessa finansieras – helt eller delvis – från utländsk stat.

Det fina markområdet på höjden norr om Norra Söderby (Söderby Huvudgård 2:1) bör göras till naturreservat och skyddas mot bebyggelse.

Utredningar/uppdrag till stadsbyggnadsförvaltningen

- Arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande
- Se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsättas genom kundval eller upphandling

- En utredning ska göras över hur nämndens taxor ligger till i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen med förslag till justeringar.
- Möjlighet för en ny övergång till Rudan vid Handens pendeltågsstation för bilar, med GC-väg utreds.
- Ett förslag bör tas fram för hur krav på bygglov kan slopas för mindre förändringar av flerfamiljshus samt för villor och radhus.
- En ny policy för inköp av bilar och annan utrustning bör tas fram (alt utvecklas om en sådan redan finns). Syftet med denna policy ska vara att minska kostnaderna för dessa inköp.

4.7 Äldrenämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för äldrenämnden.

Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård och omsorg till personer över 65 år som har behov av sådana insatser, samt tillgänglighetsanpassning och är sammanhållande i arbetet med tillgänglighetsvägledning i kommunen. Äldrenämnden ansvarar också för kommunens färdtjänst.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2017: 740 000 tkr

Förändring från 2016: 51 100 tkr

Tilldelad budgetram ska därefter täcka pris- och löneökningar.

Anslag till äldrenämnden ökas avsevärt för att garantera nödvändiga kvalitetshöjningar och för att förhindra framtida underskott i verksamheten.

Nämnden ska öka brukarens möjligheter till ett aktivt liv och säkerställa ett bra bemötande med respekt och värdighet.

Nämnden ska verka för att anhörigs medverkan i vården är möjlig. En fortsatt kvalitetsutveckling i omsorgen och runt det förebyggande arbetet för äldre ska fortsätta. Valfrihet innebär att alla äldre ges möjlighet att välja och ta ansvar få en större delaktighet. Nämnden ska utreda möjligheten till att införa valfrihet för maten.

Samtliga äldre än 80 år ska ha rätt till äldreboende om de själva önskar det. Vid behov ska nya äldreboenden byggas. Äldre personer som vistas på äldreboenden ska ha rätt till samboende där med make/maka eller motsvarande.

Garanti för utevistelse ska finnas för alla äldre som kan och vill.

Samma regler ska gälla för alla oavsett om dessa bor/vistas på korttidsboende eller permanentboende.

Ett nytt aktivitetshus för både äldre och yngre personer bör upprättas på Muskö. Delen för barn och ungdomar ska fungera som fritidsgård. För de äldre handlar det om att inrätta en träffpunkt för äldre med möjlighet till olika aktiviteter. Detta berör även Kultur och Fritidsnämnden.

All personal inom äldreverksamheten ska ha goda kunskaper i svenska språket.

Utredningar/uppdrag till äldrenämnden

- Arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande
- Se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsättas genom kundval eller upphandling.

4.8 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg m.m. Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv.

Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål, samt följa program, planer och principbeslut.

Driftbudget

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

5. Investeringsbudget för 2017 – 2018

I nedanstående investeringsbudget för 2017 uppgår kommunens investeringar till 557,05 Mkr, varav investeringar och reinvesteringar i skolor och förskolor uppgår till 336 Mkr. Sammanlagt investerar kommunen, inklusive lokaler, 557,05 Mkr. För 2018 uppgår investeringsvolymen till 670,2 Mkr och för 2019 till 374,7 Mkr.

Utöver nedanstående investeringar tillkommer VA-investeringar på 70 Mkr som finansieras genom anläggningsavgifter och via VA-taxan. Dessa kommer inte att påverka det ekonomiska utrymmet för den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgetar för nämnderna utformas så att vissa medel avdelas för speciellt angivna objekt medan resterande del ges som en investeringsram. För de speciellt angivna objekten kan inte nämnderna omfördela utan kommunfullmäktiges medgivande, medan inom den övriga investeringsramen ges nämnderna möjlighet att disponera bland övriga i äskandet angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten för respektive nämnd ska fastställas senast 2016-10-31 i samband med beslut om Strategi och budget för 2017.

Planerna för utökad behov av lokaler hänförs till kommunens befolkningsprognos och skulle den förändras så kan också lokalbehovet komma att förändras. Kommunens helägda bolag Tornberget äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler. Detta innebär att investeringar som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslutar skall göras i egen regi, kommer att genomföras av Tornberget som då också finansierar investeringen. Tornberget har utöver investeringar i kommunens lokaler en budget för reinvesteringar, energieffektiviseringar och investeringar i tomtmark 106 Mkr.

Investeringar kan dels självfinansieras genom uppnått resultatöverskott, dels genom upplåning. Ökad upplåning leder till ökade kapitaltjänstkostnader och ett minskat finansiellt utrymme för kommunens verksamheter. De från förvaltningarna och Tornberget redovisade investeringsbehoven uppgår till i genomsnitt 600 miljoner kronor per år. Med ett resultat på 2,5 procent och likvida medel från avskrivningar på ca 190 Mkr kan kommunen självfinansiera med 298 Mkr. Överskjutande investeringskostnader måste finansieras genom upplåning.

Under perioder förändras behovet av kommunala lokaler beroende på förändringar i verksamhetsvolymen. Kommunen har för samordning och planering av lokaler för verksamheterna inrättat en lokalförsörjningsenhet under kommunstyrelsen och en lokalplaneringsgrupp där samordning sker mellan beställande förvaltningar och Tornberget. Lokalförsörjningsenheten har det övergripande ansvaret för att årligen ta fram en lokalresursplan. För att möta förändrade behov har en lokalbank inrättats dit lokaler kan avställas då behoven minskar. Lokalförsörjningsenheten har uppdraget att ordna nya hyresgäster till avställda lokaler till lokalbanken.

För att lokaler över tid ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsbehov krävs att byggnaden uppförs med beaktande av en långsiktigt flexibel användning samtidigt som en hög yteffektivitet beaktas. Arbetet med att ta fram en byggstandard för kommunala lokaler har utmynnat i framtagandet av en konceptförskola. Lokalförsörjningsenheten och Tornberget ska i samråd fortsätta att ta fram förslag till lösningar som kan leda till lägre investeringskostnader, effektivare utnyttjande eller mer flexibel användning av kommunala lokaler. I arbetet ska beaktas att även annan än kommunal verksamhet kan hyra lokalerna under perioder då kommunens lokalbehov minskar. Detta arbete ska redovisas till kommunstyrelsen under varje verksamhetsår.

Enligt ovanstående beskrivning har Tornberget utöver sin roll i kommunens beslutande investeringsprocess även ett ansvar på en strategisk nivå tillsammans med lokalförsörjningsenheten. Förvaltningarna har också ett eget ansvar för samordning av utnyttjande av befintliga lokaler där så är möjligt. Lokalförsörjningsenheten har det övergripande ansvaret och rapporterar minst en gång om året till kommunstyrelsen.

Investeringar totalt (Tkr)	2017	2018	2019
Kommunstyrelsen	54 650	45 900	45 900
Grund- och förskolenämnden	328 000	408 800	170 900
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	8 000	8 000	8 000
Kultur- och fritidsnämnden	17 600	59 500	8 900
Socialnämnden	5 000	5 000	5 000
Äldrenämnden	5 800	5 000	5 000
Stadsbyggnadsnämnden	32 000	32 000	25 000
Stadsbyggnadsnämnden VA	70 000	90 000	77 000
Tornberget	106 000	106 000	106 000
Totalt	627 050	760 200	451 700

5.1 Kommunstyrelsen

Tkr	2017	2018	2019
Investeringsreserv	40 000	40 000	40 000
IT-investeringar	5 500	3 000	3 000
E-arkiv	2 500		

Ekonomisystem	2 000		
Vattenplan	2 500	2 500	2 500
Övriga objekt	1 050	400	400
Infartsparkering Sågen	1 100		
Totalt	54 650	45 900	45 900

Kommunstyrelsen ansvarar för lokalförsörjningen och administrerar lokalbanken med avställda lokaler från verksamheten, samt för att snabbt och effektivt anpassa lokaler för en ny hyresgäst

För att ha en beredskap för oförutsedda investeringar under året avsätts medel till en investeringsreserv, 40 000 tkr, som kommunstyrelsen disponerar. Investeringsmedlen för vattenplanen gäller insatser för dagvatten till Drevviken.

Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta för att få fler utförare att bygga och driva skolor i Haninge. En åtgärdslista i syfte att klargöra uppdragets innehåll och tidsram ska tas fram.

För övriga objekt som kommunstyrelseförvaltningen äskat erhåller kommunstyrelsen 1 100 tkr för 2017. Kommunstyrelsen ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.2 Grund- och förskolenämnden

Totalt (Tkr)	2017	2018	2019
Skolor	318 000	329 800	162 900
Förskolor	2 000	71 000	0
Inventarier och utrustning, skolor och förskolor	8 000	8 000	8 000
Totalt	328 000	408 800	170 900

Skolor (Tkr)

(Tkr)	2017	2018	2019
Upprustning Vendelsömalmskolan	60 000		
Inventarier Vendelsömalmskolan	3 000		
Upprustning Ribbyskolan	55 000		
Ny Vikingaskola (anm. 1)	75 000	42 200	
Ny Vikingaskola inventarier		8 800	
Upprustning Hagaskolan	70 000	60 000	
Inventarier Hagaskolan		3 000	
Utökning Ribbyskolan (anm 2)	55 000	55 000	90 000
Ribbyskolan inventarier		5 800	2 900
Ombygg och utökning av Ribbybergsskolans kök		30 000	
Upprustning Tungelsta skola Hus A		35 000	
Upprustning Söderbymalmsskolan Hus A,B C		76 000	
Upprustning Båtmansskolan Hus B		14 000	
Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl sarskola och allaktivitetshus (anm 3)			50 000
Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl sarskola och allaktivitetshus, inventarier			20 000
Ny skola i Västerhaninge, ersätter Åbyskolan		Extern	
Ny f-6 skola Vega (Dp2)		Extern	
Ny F-6 skola Handen, ersätter Runstensskolan		Extern	
Ny F-6 skola södra Handen		Extern	
Ny F-6 skola Norrby		Extern	
Ny F-skola Tungelsta/Hammar Småbruk		Extern	
Totalt skolor	318 000	329 800	162 900

Förskolor (Tkr)	2017	2018	2019
Upprustning och utbyggnad förskolan Tallen		50 000	
Upprustning av Nytorps förskola		19 000	
Ny förskola Dalarö			35 000
Ny förskola inventarier			2 000
Ny förskola Vega	35 000		
Ny förskola Vega/Kolartorp	35 000		
Ny förskola Norrby		35 000	
Ny förskola Tungalsta/Stav		35 000	
3 nya förskolor i centrala Handen 4	35 000	35 000	35 000
Sovaltner förskolor	2 000	2 000	
Totalt förskolor	107 000	176 000	72 000

Anm 1: Nuvarande Vikingaskolan kommer att rivas och ersättas av en ny skola som skall dimensioneras så att den kan möta det ökande elevantalet i centrala Handen. Den nya skolan skall innehålla en fullstor idrottshall. Den totala investeringen är 253 000 tkr inkl. evakueringskostnader och inventarier.

Anm 2: Ribbyskolan utökas till en 4 parallellig F-6 skola

Anm 3: Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl särskola och allaktivitetshus beräknas till totalt 425 000 tkr.

Anm 4: Utöver dessa kommer även en förskola att byggas i Haningeterrassen.

Förutom inventarieanslagen får investeringsbeloppen endast användas efter ett kommunstyrelsebeslut.

5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Inventarier och lokalanpassningar m.m.	8 000	8 000	8 000
Totalt	8 000	8 000	8 000

För övriga objekt som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden äskat erhålls 8 000 tkr för 2017. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.4 Kultur- och fritidsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Ny idrottshall Västerhaninge		25 000	
Ny idrottshall Lyckeby		25 000	
Ny idrottshall i Tungelsta	Extern		
Entredörr kulturhus	800		
Årlig upprustning av lokaler/inventarier	500	500	500
Ny armatur till motionsspåren	3 000		
Upprustning Fjärdlång pir	2 000	2000	
Upprusta idrottshallar för funktionsnedsatta	1 000		
Tennisbana Brandbergen	300		
Passersystem, utbyggnad		1 000	
Utegyms	800	500	500
Spontanyta flickor och pojkar	500	500	500
Konstgräsplan Vega			3 500
Konstgräsplan Lyckeby	3 500		
Övriga ospecificerade projekt	3 000	3 000	3 000
Konstnärlig utsmyckning (0,5 % av lokalinvesteringarna)	2 100	4 700	3 200
Ny simhall i Västerhaninge	300	Extern	Extern
Totalt	17 600	59 500	8 900

Behovet av idrottshallar ökar i takt med befolkningsökningen och det råder en stor brist i hela stockholmsregionen på fullstora (40x20 m planyta) idrottshallar. Under perioden 2017-2019 är 3 fullstora idrottshallar planerade i områdena Tungelsta, Västerhaninge och i Lyckeby. Idrottshallen i Tungelsta är planerad att en extern part bygger medan det finns medel avsatta i investeringsbudget 2018 för Västerhaninge och Lyckeby. Även dessa hallar kan med fördel byggas av externa aktörer. Nämnden ska prioritera byggande av alla former av idrottsanläggningar i extern regi.

Investeringsmedel för idrottshallar får användas av kultur- och fritidsnämnden efter beslut i kommunfullmäktige.

En ny simhall som uppfyller kraven för internationella mästerskap byggs i Västerhaninge så fort som möjligt. Denna bör byggas och kanske också drivas av extern entreprenör. I 2017 års budget har 300 tkr anslagits för projektering. Kostnader för byggande, vilket beräknas ske under 2018 och 2019, har inte angivits eftersom kommunens kostnader inte är kända i dagsläget.

Utegym är eftertraktade i kommunen och bidrar till stor nytta för folkhälsan. Vid planering av utegym ska även kvinnors behov tillgodoses. Lämpliga platser för utegym är där många människor motionerar.

Lokaler för grundskola, förskola och kultur- och fritidsverksamhet i Vega detaljplan 4 bedöms byggas efter att pendeltågsstation Vega färdigställts 2018/2019. Medel för allaktivitetshus finns inräknat i investeringsbudgeten 2019 som ligger under grund- och förskolenämnden. För övriga objekt som kultur- och fritidsnämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2017. Kultur- och fritidsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

Anslag för konstnärlig utsmyckning minskas ner till 0,5 5 av lokalinvesteringarna.

5.5 Socialnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Anpassning av befintliga boenden och övriga investeringar	5 000	5 000	5 000
Totalt	5 000	5 000	5 000

Socialnämnden gör bedömningen att en ökning av antalet lägenheter i särskilt boende bör ske med cirka sex lägenheter per år och att behovet av lägenhet i servicebostad är större än behovet av lägenhet i gruppboende.

Inklusive anpassningen av befintliga boenden och medel för IT och inventarier m.m. erhåller socialnämnden en investeringsram på 5 000 tkr. Beslut om fördelning bland dessa objekt ska fattas av nämnden senast 2016-10-31.

5.6 Stadsbyggnadsnämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Investeringsbudget	25 000	25 000	27 000

Poseidons torg	7 000	7 000	
Totalt	32 000	32 000	25 000

Investeringsområden är Vägverksamhet, Parkverksamhet, Trafikverksamhet och Stadsbyggnad.

Stadsbyggnadsnämnden får 25 000 tkr 2017 utöver de specificerade objekten. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2016-10-31. I anslagen ingår medel för cykelplanens genomförande.

VA-investeringar

(Tkr)	2017	2018	2019
Reinisteringar inom VA-verksamheten	45 000	75 000	47 000
VA-utbyggnader av huvudvattenledningar och detaljplaner	25 000	15 000	30 000
Totalt	70 000	90 000	77 000

Totalt erhåller stadsbyggnadsnämnden 70 000 tkr 2017 för VA investeringar. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2016-10-31.

Enligt VA-lagen bokförs inte anläggningsavgifterna som en intäkt på investeringen, utan skuldförs mot VA-kollektivet och tas i anspråk i samma takt som investeringen genomförs. Anläggningsavgifter finansierar delvis investeringarna.

5.7 Äldrenämnden

(Tkr)	2017	2018	2019
Projektering allaktivitetshus/träffpunkt Muskö	300		
Upprustning Parkvillan/Tallhöjden	500		
Ny teknik i vårderna	2 000	2 000	2 000
Övriga investeringar	3 000	3 000	3 000
Totalt	5 800	5 000	5 000

Kostnaden för inrättandet av ett allaktivitetshus med träffpunkt på Muskö skall undersökas under 2017 för ett senare beslut att gå vidare med projektet.

För övriga objekt som äldrenämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2017. Äldrenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2016-10-31.

5.8 Kommunala bolag: Tornberget AB

(Tkr)	2017	2018	2019
Energieffektiviseringsåtgärder	25 000	25 000	25 000
Reinvesteringar	75 000	75 000	75 000
Investeringar i tomtmark	6 000	6 000	6 000
Totalt	106 000	106 000	106 000

Reinvestering

Reinvesteringar (ombyggnadsinvesteringar) genomförs i fastigheter som ägs av Tornberget och hyrs av kommunen. Investeringarna är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv och initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning och lokalplaneringsgruppen som leds av kommunstyrelseförvaltningen. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd.

Tornbergets fastigheter, tomtmark

Enligt beslut svarar stadsbyggnadsförvaltningen för markskötseln för alla fastigheter på mark ägd av Tornberget där kommunen är hyresgäst. I ansvaret innefattas såväl hårdgjorda som mjuka ytor inklusive utrustning, lekredskap m.m. samt ledningar i mark och avser såväl sommar- som vinterskötsel, underhåll och investeringar. Finansieringsansvaret för investeringar i ledningar och mark ska dock ligga på fastighetsägaren och täckas inom ramen för utgående hyra. Tillkommande ytor, ex. skolgård, betalas av berörd nämnd. För insatser för 2017 medges 6 000 tkr efter prioritering av stadsbyggnadsnämnden.

6. Ekonomisk plan 2017-2019

Enligt kommunallagen 6 kap § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2017 enligt kapitel 4 som grund föreslås den ekonomiska planen för 2018-2019 fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Nämnd/styrelse (tkr, löpande pris- och lönenivå)	2017	2018	2019
Kommunstyrelsen	205 000		
Grund- och förskolenämnd	1 670 000		
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	410 000		
Kultur- och fritidsnämnden	181 800		
Revisionen	1 600		
Socialnämnden	830 000		
Stadsbyggnadsnämnden	140 000		
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0		
Södertörns upphandlingsnämnd	0,0		
Valnämnden	100		
Äldrenämnden	740 000		
Kommunfullmäktiges reserv	40 000		
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27 000		
Ofördelade medel	0,0	134 500	146 000
Totalt	4 245 500	4 382 000	4 528 000
Investeringar totalt	627 050	760 200	451 700
Varav VA-investeringar	70 000	90 000	77 000
Kommunen investerar	136 050	183 000	108 700
Uppdrag lokalinvesteringar	421 000	487 200	266 000

Vid en målsättning i resultatet motsvarande 2017 är utrymmet för 2018 respektive 2019 är 134 500 tkr respektive 146 000 tkr för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar och ökade pensionskostnader. Detta utrymme är för 2018 och 2019 är inte fördelat per nämnd och redovisas under rubriken ofördelade medel 2018 respektive 2019.

För 2017 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 4 340 000 tkr efter en skattesänkning år 2017 med 15 öre till 19,53. Det är en ökning från 2016 med 230 000 tkr eller 5,6 procent. Resultatmålet för 2017 är 108 500 tkr, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2018 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 4 480 000 tkr, en ökning från 2017 med 140 000 tkr eller 3,2 procent. Befolkningsökningen från 2016-11-01 till 2017-11-01 bedöms bli ca 1 200 personer. Resultatmålet för 2018 är 112 000 tkr, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2019 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 4 630 000 tkr, en ökning från 2018 med 150 000 tkr eller 3,3 procent. Resultatmålet för 2019 är 116 000 tkr, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

6.1 Resultatprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
Nämndernas nettokostnader	- 3 806	- 3 944	- 4 149	- 4 285	- 4 431
Finansförvaltning		- 27	- 27	- 27	- 27
Avskrivningar	- 67	- 70	- 70	- 70	- 70
Verksamhetens nettokostnader*	- 3 874	- 4 041	- 4 246	- 4 382	- 4 528
Skatteintäkter och generella statsbidrag	3 899	4 110	4 340	4 480	4 630
Finansiella nettokostnader	29	14	14	14	14
Resultat före					
extraordinära poster	54	83	108	112	116
EO kostn/intäkter	24				
Årets resultat	78	83	108	112	116

6.2 Balansprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	3 527	4 246	4 376	4 534	4 678
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager	0	0	0	0	0
Likvida medel	638	622	626	629	634
Kortfristiga fordringar	647	634	694	685	675

S:a omsättningstillgångar	1 285	1 256	1 319	1 314	1 309
S: A TILLGÅNGAR	4 812	5 502	5 696	5 848	5 987
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
EGET KAPITAL	1 400	1 483	1 591	1 703	1 818
Avsättningar	351	361	371	381	391
Kortfristiga skulder	728	616	576	616	659
Långfristiga skulder	2 333	3 043	3 158	3 148	3 118
S: A SKULDER	3 061	3 659	3 734	3 764	3 777
S: A SKULDER OCH EGET KAPITAL	4 812	5 503	5 696	5 848	5 987

6.3 Finansieringsanalys

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2015	2016	2017	2018	2019
Den löpande verksamheten					
Årets Resultat	78	83	108	112	116
Avskrivningar	67	70	70	70	70
Förändring pensionsskuld	21	10	10	10	10
Övriga ej likviditetpåverkande kostnader	- 13	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fodringar	- 135	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	- 51	0	0	0	0
Kassaflöde fr. löpande verksamhet	- 32	163	188	192	196
Investeringsverksamheten					
Investeringar	- 223	- 189	- 200	- 228	- 214
Exploateringsverksamhet		- 100	- 100	50	51
Kassaflöde fr. investeringsverksamhet	- 223	- 289	- 300	- 178	- 163
Finansieringsverksamhet					
Ökning/minskning skuld	729	710	115	- 10	- 30
Ökning/minskning långfristig fordran	- 152,4	- 600	0	0	0
Övriga tillförda medel VA-verksamhet	39,3	0	0	0	1
Kassaflöde fr. finansieringsverksamhet	616	110	115	- 10	- 29
Årets kassaflöde	361	- 16	3	4	4

EO kostn/intäkter	24				
Årets resultat	78	83	108	112	116

7 Regler för ekonomi och verksamhetsstyrning

7.1 Intern kontroll

Intern kontroll är kommunens system för att säkerställa att fullmäktiges mål uppfylls. De rapporter och annan information om ekonomi och verksamhet ska vara tillförlitlig. Tillämpliga lagar, föreskrifter och policys ska följas.

Intern kontroll kan sägas vara en ”kontroll att kontroller görs”. Intern kontroll är i första hand för att kunna styra, i andra hand ett system för kontroll och tillsyn.

Den interna kontrollen syftar till att mål och beslut som fattats av fullmäktige kring verksamhetens ändamålsenlighet och styrning ska säkerställas.

Fullmäktige har fastställt ett reglemente för intern kontroll (2003). I reglementet beskrivs ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelse, nämnd och förvaltningar. Respektive nämnd är ansvarig för att den interna kontrollen fungerar samt att regler och rutiner utarbetas, efterlevs och följs upp. Krav ställs på att varje nämnd ska göra en riskanalys som grund för sin interna kontrollplan.

Internkontrollplanen ska innehålla mätbara kontrollmoment. Planen är ettårig och ska fastställas av respektive nämnd. Internkontrollplanerna ska följas upp och återslagas till nämnd.

Reglemente för intern kontroll finns på kommunens webbsida tillsammans med övriga styrdokument.

7.2 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till en ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurrensutsättas.

Det finns även vissa kommuninterna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen (se kapitel 7.3).

Konkurrensneutralitet ska råda mellan interna resultatenheter och externa utförare. En huvudprincip är att interna resultatenheter som konkurrerar med externa producenter (privata, kooperativa eller föreningsdrivna) ska ha samma förutsättningar och villkor som dessa. Inga fria nyttigheter ska finnas. Därför har interna tjänster prissatts och kostnader fördelats. Den verksamhet som använder tjänsten ska bära kostnaden. Kommunen använder två former av konkurrens:

- Upphandling
- Peng- eller kundvalssystem

Upphandling

Södertörns upphandlingsnämnd har det övergripande ansvaret för att upphandlingar görs enligt med antagen upphandlingspolicy och de lagkrav som finns. Upphandlingsarbetet ska genomföras med ett professionellt arbetssätt som leder till effektiva affärer till nytta för personal och medborgare. Kommunen ska främja en hållbar utveckling genom att integrera den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen i sin upphandling. Vi vill ha höga och tydliga krav på miljö, djurhållning och kvalitet oavsett vilken vara eller tjänst det gäller.

Haninge kommuns upphandlingar ska samordnas inom kommunen utifrån en helhetssyn.

Arbetet ska ske genom samarbete mellan upphandlingsenheten i kommunstyrelseförvaltningen och berörda kravställare. Upphandlingsenheten upphandlar varor, tjänster och entreprenader med fokus på konkurrensen på marknaden samt att samtliga upphandlingar sker enligt gällande lagar och de upphandlingsmässiga principerna.

Det finns ett antal ramavtal inom olika områden som kommunen tecknat med olika leverantörer. Om det finns ett ramavtal för den vara eller tjänst som verksamheten har behov av ska avrop göras från ramavtalet. Alla avtal finns på intranätet i en avtalsdatabas. Genom större avtalstrohet kan vi garantera leverantören den mängd som har utlovats i anbudsförfrågan, vilket på lång sikt kan generera lägre priser eftersom marknaden ser att vi som kund enbart köper på det avtal som vi har tecknat. Genom att medarbetare och chefer använder de avtal som upprättas för kommunen får de mer tid för att syssla med sina kärnverksamheter och minskar samtidigt sina kostnader.

Förvaltningar har rätt att göra direktupphandlingar, d.v.s. inköp, som inte överskrider 505 800 SEK. En förutsättning är att det inte finns något ramavtal som kan avropas. Även en direktupphandling ska genomföras i enlighet med de upphandlingsrättsliga principerna. Vid direktupphandling ska minst tre leverantörer tillfrågas för att ta tillvara på konkurrensen. Direktupphandlingen ska dokumenteras och om värdet är större än ca 100 000 SEK så skall direktupphandlingen rapporteras till upphandlingsenheten. Sker upprepade direktupphandlingar inom kommunen av samma typ av vara eller tjänst kommer upphandlingsenheten att överväga om ett ramavtal skall tecknas. Upphandlingspolicy och avtalsdatabas m.m. finns tillgängliga på intranätet.

Peng- eller kundvalssystem

En konkurrensform är kundval eller valfrihetssystem. Konkurrensen sker mellan olika utförare oavsett om de är kommunala eller privata. Det handlar om tjänster och verksamheter som är individrelaterade, t.ex. förskola, grundskola, äldreomsorg samt handikappomsorg. Det är den enskilde individen eller kunden som väljer utförare av tjänsten. Kundvalssystem kan ske med eller utan checkar. Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Haninge tillämpar LOV i t.ex. hemtjänst för äldre och vi ser gärna en utökning av LOV inom fler områden. Ett system med elevpeng tillämpas för förskolor och grundskolor.

Kundvalssystem enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Lagen om valfrihetssystem (LOV) avser att öka valfriheten i vården genom att främja en mångfald av utförare vilket ökar den enskildes valmöjligheter. LOV är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling (LOU) och kan användas inom äldreomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdstjänster. Vid upphandling enligt LOV är priset fastställt på förhand och utförare konkurrerar med kvalitet.

Elevpeng

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om mål och budget. Syftet med elevpengen är att ge förutsättningar för ökad konkurrens och möjlighet till valfrihet för eleverna. Elevpengen omfattar för- och grundskoleverksamhet, oavsett huvudman, som har inskrivna elever från Haninge kommun. Internationella skolor omfattas också av elevpengen.

Prognosen för hur många barn/elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den budgetram som tilldelas grund- och förskolenämnden. Om antalet barn och elever blir fler än prognostiserat utgår ytterligare volymkompensation till grund- och förskolenämnden. Om barn och elevantalet omvänt blir lägre än prognosen ska grund- och förskolenämnden återlämna motsvarande anslag till kommunfullmäktige.

För 2017 fastställs medanstående elevpeng och en jämförelse med elevpengen för 2016 enligt tabell nedan. I elevpengen ingår inte de föreslagna specialdestinerade statsbidrag som finns att söka i syfte att öka lärartätheten och minska klasserna i lågstadiet.

Nytt för 2017 är att stukturbidraget för nyanlända inte räknas in i den ordinarie skolbudgeten utan ska särredovisas inom ett särskilt avsnitt i kommunens budget och redovisning avseende intäkter och kostnader för kommunens flyktingmottagning.

Tabell Elevpeng

Verksamhet	Elevpeng 2017 (kr)	Förändring i % jmf 2016		Föräldraavgift Prognos	
		Elevpeng	Grundbidrag	(kr)	Volym
Pedagogisk omsorg					
1-3 år	99865	2,00 %	2,00 %	– 10 400: -	153
4-5 år	84919	2,00 %	2,00 %	– 7 800: -	101
Förskola					
1-3 år	115776	3,30 %	2 %	– 10 400: -	2757
4-5 år	109462	3,40 %	2 %	– 7 800: -	2162
Fritidshem					
6-9 år	39077	2 %	2 %	– 5 900: -	4067
Grundskola					
År F-6	60440	2,50 %	2 %	0	7734
År 7-9	81497	2,30 %	2 %	0	2988

Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår.

Anm: Strukturbidrag för nyanlända har tagits bort. Siffrorna i tabellen har inte justerats till 2017 års nivå.

Elevpengen består av två delar: *lokalersättning* och *grundbidrag*. Lokalersättningen baseras på kommunens genomsnittliga självkostnad för lokaler inom respektive verksamhetsform.

Grundbidraget är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler.

Eftersom grundbidraget är den del av ersättningen som går till verksamhet, redovisas förändringen jämfört med föregående år särskilt i tabellen ovan.

Grund- och förskolenämnden utbetalar elevpengen med 1/12-del varje månad. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras beloppen enligt avgiftskolumnen i tabellen ovan.

Momskompensation på 6 procent baserad på elevpengen, alternativt 18 procent på lokalkostnaden och 5 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen vilket gör att det blir konkurrensneutralt. För enheter i egen verksamhet görs ett administrationsavdrag från elevpengen för att finansiera den centrala administrationen. För andra anordnare ligger således ersättning för administration i den elevpeng som utbetalas.

Till huvudman annan än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i kommunen, tillkommer högst 3 000 kr per elev och år för barn i förskola och grundskola. Tillägget betalas ut i fem år. Om kommunens genomsnittliga kostnad för egna lokaler inom respektive verksamhet ökar mer än konsumentprisindex reduceras tillägget med motsvarande.

För barn i behov av särskilt stöd gäller att det till ansökan om ersättning skall biläggas underlag som styrker barnets/elevens behov. Om stöd beviljas upprättas ett beslut individuellt för varje barn/elev mellan anordnaren och kommunen. Ersättningen ligger utanför elevpengen.

Skolskjuts genom SL:s linjetrafik (eller motsvarande) omfattas inte av elevpengen, inte heller skolskjuts anordnad genom entreprenad (skolbuss, taxi, båt)

Grundsärskolans tilläggsanslag ligger utanför elevpengen.

7.3 Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten. Respektive nämnd beslutar om resultatenheter ska inrättas samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter. Chef för resultatenhet ansvarar för enhetens samlade resultat för verksamhet, kvalitet och ekonomi. Resultatenheter är inte fria att köpa vissa gemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive påminnelser av obetalda fakturor, krav och inkassohantering
- Upphandling
- Personaladministration inklusive lönehantering
- Information
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri (om inte ramavtal finns)
- Verksamhetslokaler

Interna överenskommelser mellan kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar tecknas och följs upp. Avtalen definierar bland annat de interna tjänsternas omfattning och kvalitet samt internpriset.

7.4 Lokalfrågor

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd och förvaltning samt Tornberget har ett ansvar för att ständigt hålla frågan om ett effektivt lokalutnyttjande aktuell. I detta ansvar ingår att vid behovs- och verksamhetsförändringar noga särskilt tillvarata varje möjlighet till att minska lokalkostnaderna och ytterligare effektivisera samt om möjligt samutnyttja lokalutnyttjandet.

Idag ägs och förvaltas större delen av kommunens verksamhetslokaler av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet. Tornberget skall vara behjälplig att ta fram kostnadskalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en mycket god framförhållning för att denna process ska fungera. För att tydliggöra beslutsordning, roller och ansvar kring anskaffningen av nya lokaler har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en modell för investeringsprocessen i kommunen. Rutinen för att följa investeringsprocessen ska tas fram.

Investeringsprocessen

I modellen för investeringsprocessen har arbetet med investeringsprojekt delats in i fem skeden (lokalresursplanskede, programskede, förprojekteringskede, projekteringskede och byggskede). Lokalresursplanskedet består av det arbete som lokalförsörjningsenheten och förvaltningarna löpande gör för att kartlägga framtida lokalbehov. Övriga fyra skeden

initieras av politiska beslut vilka normalt skall fattas i samband med den årliga budgetprocessen. Lokalförsörjningsenheten har ett övergripande ansvar för programskedet och Tornberget har ett övergripande ansvar för processen från och med förprojekteringskedet fram till och med färdigställandet. Om ett lokalbehov skall lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter skall bygga och driva verksamheten skall detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal, där hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte men med minst tre månaders framförhållning. Vid avställning av del av lokal ska denna utgöra en avskild eller enkelt avskiljbar del av lokalen som är möjlig att upplåta till annan hyresgäst. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen, enheten för lokalförsörjning på ekonomiavdelningen, som ansvarar för förhandlingen med hyresvärderna. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som får besluta om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större anpassningar ska samma hantering gälla som för beställning av ny lokal (se ovan). Huvudprincipen är även här att beställande förvaltning och nämnd har den framförhållningen att beslut om nya lokaler tas i samband med den årliga budgetprocessen. Vid mindre anpassningar som kan behöva göras löpande gäller att om bedömd kostnad överstiger 3 basbelopp ska detta redovisas som en investering som höjer hyran. Kapitalkostnaden och eventuella förändrade driftkostnader belastar sedan beställande nämnd från tidpunkten för färdigställande. För anpassningar under 3 basbelopp ska normalt kostnaden redovisas hos beställaren på driftbudgeten. Beställning till Tornberget under 3 basbelopp görs av berörd förvaltning medan beställningarna som överskrider 3 basbelopp ska godkännas av lokalförsörjningschef på kommunstyrelseförvaltningen.

Reinvesteringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd. Större reinvesteringar som Tornberget initierar ska tas upp i den årliga budgetprocessen.

7.5 Delegationsordning och attestreglemente

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter ligger på nämnd/styrelse men det löses genom delegerat ansvar så att arbetsuppgifter utförs på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd måste därför se över och aktualisera sin delegationsordning årligen.

I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vad som gäller om vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat/använt/tagit varan eller tjänsten i bruk får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro. Attestförteckningen ska vara anpassad till nämndens organisation och modell för ekonomisk styrning. Ändringar i attestreglementet ska beslutas av nämnden.

Mer information om attestreglemente och dess tillämpning finns på intranätet.

7.6 Drift- och investeringsbudget

Kommunen budgeterar med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendationer från Sveriges kommuner och landsting. Resultatmålet är en nivå som Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderar för att kommunen ska behålla värdet på sina anläggningstillgångar, möjliggöra självfinansiering av investeringar och för att ha en marginal för oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

När kommunfullmäktige fattat beslut om budgetramar har respektive nämnd i uppgift att upprätta en detaljbudget uppdelad på intäkter och kostnader. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin verksamhet till ändrade förhållanden. Respektive nämnd ska ha en egen reserv för att kunna parera volymförändringar och oförutsägbara merkostnader. Reserven disponeras av nämnden som beslutar om/när reserven ska användas.

Nämndens detaljbudget (Strategi & budget) beslutas av nämnden senast den 31 oktober. Därefter ska verksamheternas detaljbudget läggas in i budgetverktyget (Hypergene). Kommunens hela budget ska vara registrerad och avstämd senast 31 december. Kommunens budget är drift- och investeringsbudget som finns totalt för hela kommunen och per nämnd. Driftbudgeten avser löpande kostnader (förbrukning) och ska budgeteras ner på enhets-/ansvarsnivå.

Kommunens nämnder har ett ekonomiskt ansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret. Grundprincipen är att nämnderna för med sig hela över- eller underskott till kommande verksamhetsår. Detta under följande förutsättningar:

- Fullmäktige anser att resultatöverföringen är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott uppstått.
- Om en nämnds överskott ska föras över till nästa års nämndbudget, ska kommunen minst har motsvarande ekonomiska utrymme i kommunens totala budget.
- Resultatöverföring från föregående år får inte tas i anspråk/belasta i kommande års budget förrän beslut om resultatöverföring fattats av fullmäktige.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) får inte användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år.
- Överskott från driftbudgeten för innevarande och tidigare år får inte användas till investeringar.

Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag i princip inte att beviljas. Det gäller både drift- och investeringsbudget.

Investeringsbudget

Haninge kommuns investeringsbudget fördelas per nämnd och ligger till grund för inköp som redovisningsmässigt betraktas som materiella anläggningstillgångar. Varje nämnd beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas vidare om kommunfullmäktige inte beslutat annat. Budgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. Varje projekt som får investeringsmedel tilldelas ett projektnummer som alltid ska användas när kostnader och intäkter för investeringen bokförs.

Materiell anläggningstillgång

Inköp i Haninge kommun är en materiell anläggningstillgång och därmed en investering, när den uppfyller följande kriterier:

- Den är avsedd för stadigvarande bruk.
- Den har en nyttjandeperiod på minst tre år.
- Den är värdehöjande för verksamheten.
- Anskaffningsvärdet överstiger 25 000 kr (exkl. moms).

Exempel på materiella anläggningstillgångar är mark, verksamhetsfastigheter, maskiner, inventarier, möbler, utrustning och bilar.

Alla inköp avseende denna typ av varor som uppfyller kriterierna ovan, ska hanteras som materiell anläggningstillgång. Uppfylls inte kriterierna ska inköpet belasta driften, dvs. kostnadsföras direkt.

I kommunen ska investeringsbudget för inköp som uppfyller kriterierna ovan finnas. Om investeringsbudget inte finns måste inköpet ändå bokföras som en investering, dvs. som materiell anläggningstillgång, det får inte belasta driften. Om investeringsbudget saknas eller är förbrukad, men verksamheten ändå bedömer att de behöver köpa en anläggningstillgång måste det finnas ett prognostiserat överskott i driftbudgeten motsvarande hela investeringens storlek.

Flera inköp av mindre värde ses som en investering om ett naturligt samband finns. Naturligt samband avser ett funktionellt eller fysiskt samband mellan inköpen. Kriterierna avseende stadigvarande bruk, nyttjandeperiod och värdehöjning ska vara uppfyllda. Exempel på naturligt samband är om nya möbler köps in till ett rum och inköpskostnaderna tillsammans överskrider beloppsgränsen.

Kapitaltjänstkostnader - Avskrivning och ränta

Anläggningstillgångar har i de flesta fall en begränsad nyttjandeperiod och ska skrivas av systematiskt under denna period. En investering belastar verksamhetens resultat med en månatlig kostnad (avskrivning) över hela nyttjandeperioden. Verksamheten betalar också för investeringsmedlen i form av internränta. Avskrivning och internränta utgör kapitaltjänstkostnad. En investering medför därför alltid ökade driftkostnader under nyttjandeperioden och i vissa fall även ökade kostnader för reparationer och konsulttjänster. Vid beslut om investering ska kapitaltjänstkostnaden därför alltid kalkyleras och beaktas i driftbudget under hela nyttjandeperioden.

Se hela tillämpningsanvisningen för investeringsprocessen, anläggningstillgångar:

<https://intranet.haninge.se/Ekonomi/Tiilampning-av-policys/Materiella-anlaggningstillgangar/>

7.7 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet

Förvaltningschefen ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls och är skyldig att rapportera ekonomisk obalans inom förvaltningens verksamheter. Om prognosen för året visar på underskott ska åtgärdsförslag med besparingar, omprioriteringar och/eller intäkter omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing/intäktsökning som kommer att genereras samt när den ekonomiska effekten kommer att få genomslag i utfallet. Åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids ska ansvarig förvaltningsledning vidta de åtgärder som krävs.

7.8 Uppföljning och återrapportering

En väl fungerande uppföljning av mål och budget är en viktig del av styrningen av kommunens verksamhet och en förutsättning för decentralisering av ansvar och

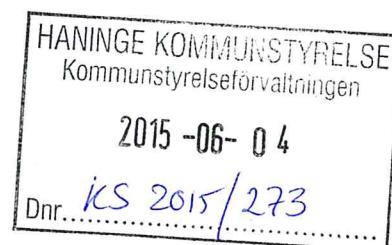
befogenheter. Eftersom målet med den kommunala verksamheten är service och nytta för kommuninvånarna måste verksamheten styras och följas upp utifrån en helhetssyn på ekonomi, prestationer och kvalitet. Kommunstyrelsen fattar beslut om när nämnderna ska lämna sina ekonomiska verksamhetsuppföljningar till kommunstyrelseförvaltningen. Respektive förvaltning har att följa kommunstyrelsens tidplan och övriga anvisningar.

Fullmäktiges mål och budget följs upp löpande under ett verksamhetsår:

- Månadsuppföljningar görs alla månader utom januari och juli. Dessa har hittills haft störst fokus på ekonomisk uppföljning och prognos, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheterna.
- Delårsuppföljning och -rapportering görs två gånger årligen (per den 30 april och 31 augusti). Fullmäktiges mål och budget följs upp och analyseras, vilket innebär att uppföljningen omfattar både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Prognoser samt risk- och känslighetsanalyser avseende ekonomiskt resultat samt uppfyllelse av fullmäktiges mål görs. Delårsrapporten i augusti är något mer omfattande eftersom denna ska uppfylla kraven i lagen om kommunal redovisning för delårsrapporter.
- Årsredovisningen omfattar uppföljning och analys av ekonomi och verksamhet för verksamhetsåret. Krav om kommunernas upprättande av årsredovisning finns i lagen om kommunal redovisning och i kommunallagen. Det ekonomiska resultatet sammanställs och analyseras, jämförelser görs med föregående års budget och utfall, eller målvärde om det gäller en indikator. Bedömningar görs om fullmäktiges mål har uppfyllts eller inte.
- Utöver ovanstående kan fullmäktige eller kommunstyrelse ge nämnder och förvaltningar i uppdrag att göra särskilda uppföljningar och utvärderingar som ska rapporteras.

Bilagor

ANM: Inga bilagor bifogas detta budgetdokument. Samma resultatindikatorer och informationsmått för fullmäktiges mål används som i Samarbetskoalitionens budgetförslag.

Förbättra skolelevernas inläring och resultat

Sedan flera år har det funnits en bred politisk uppslutning kring den strategi som ska lyfta Haninges skolresultat. Bakgrunden var de låga resultaten i Haninges skolor som gjorde att kommunen 2004 pekades ut som Sveriges sämsta skolkommun. Genom höga förväntningar på alla elever m.m. så ökade Haninges skolresultat från 2004 till 2007. Efter 2007 stagnerade utvecklingen och 2012 sjönk återigen resultaten i Haninge grundskolor.

I undersökningen "Bästa skolkommun 2014" utförd av Lärarförbundet hamnade Haninge kommun på 274:e plats där 290 kommuner ingick. Alltså, ett mycket dåligt resultat. De kriterier som låg till grund för undersökningen var: 1. Resurser till undervisningen, 2. Utbildade lärare, 3. Lärartäthet, 4. Friska lärare, 5. Lärarlöner, 6. Kommunen som avtalspart, 7. Andel barn i förskola, 8. Betygsresultat, genomsnittligt meritvärde i åk 9, 9. Betygsresultat i åk 9 i förhållande till förutsättningarna - Likvärdighetsindex, 10. Andel elever som är godkända i alla ämnen i åk 9, 11. Andel elever godkända i alla ämnen i förhållande till Likvärdighetsindex, 12. Andel elever som fullgör gymnasieutbildningen inom 4 år, 13. Andel elever som uppnår grundläggande behörighet för högskolestudier, 14. Övergång till högskolan.

Generellt i Sverige enligt Pisaundersökningarna är de svenska elevernas sämsta ämnen matematik och de tre naturorienterande ämnena biologi, fysik och kemi.

Sverigedemokraterna kommer motionera med åtgärder så att Haninge kommun kan ge sina elever, lärare och andra som jobbar inom skolan de bästa förutsättningarna för att kunna nå maximal framgång. Genom en rad enkla åtgärder kan elevernas lärande ökas och deras skolresultat förbättras.

En ny studie visar att mobilförbud i skolan ger högre betyg (<http://www.metro.se/nyheter/ny-studie-mobilforbud-i-skolan-ger-hogre-betyg/EVHoeq!C2SBbiHvIDAOE/>). I Sverige får läraren ta mobiltelefonen från en elev, men först när det har stört undervisningen.

Skolverkets rapport 378 från 2012 visar att för att öka skolelevernas kunskap i matematik bör en utökad undervisningstid ges så tidigt som möjligt (i årskurs 1-3) för att maximera elevernas matematikkunskaper. Genom att utöka tiden i de lägre årskurserna har eleverna i högre utsträckning möjlighet att utveckla en tidig begreppsförståelse och förståelse för beräkningsstrategier. I rapporten framkommer att det är just inom dessa förmågor samt när det gäller kunskap inom områdena taluppfattning och tals användning, geometri och algebra som de största bristerna finns för elever i årskurs 4.

Sverigedemokraterna Henrik Svensson m.fl. yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar,

1. att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionen är slut.

2. att undervisningstiden eleverna ges av Haninge kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20 %, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.

Sverigedemokraterna i Haninge 2015-05-26.

Henrik Svensson

Kommunfullmäktigeledamot (SD)

Dnr GFN 2015/121

§ 117 Motion om att förbättra skolelevers inläring och resultat

Sammanfattning

Henrik Svensson, Sverigedemokraterna, har i en motion till kommunfullmäktige, Förbättra skolelevers inläring och resultat, yrkat att kommunfullmäktige beslutar

” 1. att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionens slut.

2. att undervisningstiden eleverna ges av Haninge kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20%, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.”

13.15.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen har tagit del av motionen och lämnar följande synpunkter:

1. Att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionens slut.

Yttrande:

Alla elever ska ha en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Lärare och elever ska arbeta förebyggande för att

studiemiljön ska vara god. Ibland är inte det tillräckligt - då kan skolan behöva vidta någon av de disciplinära åtgärder som finns i skollagen. Rektorn beslutar i dessa frågor och har en skyldighet att ta fram egna ordningsregler på skolan som exempelvis kan innehålla förbud mot att använda mobiltelefoner under lektionstid.

2. Att undervisningstiden eleverna ges av Haninge kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20 %, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.

Yttrande:

Timplanen i matematik utökades nationellt fr.o.m. ht-13 med 120 timmar. Haninge valde att fördela dessa timmar jämnt mellan F-6 och 7-9 vilket innebär att vi har en timplan i matematik med 660 timmar i F-6 och 360 timmar i åk 7-9. Timplanen anger ett minimum av undervisningstid och varje rektor kan genom beslut utöka timplanen utifrån behov. Studiedagar används för bl.a. kompetensutveckling för lärare och lärarnas årsarbetstid är enligt avtal.

Elevers antal skoldagar är reglerade enligt Skolförordning (2011:185)

2 § Läsåret ska ha minst 178 skoldagar och minst 12 lovdagar. Utöver skol- och lovdagarna får det inom läsåret läggas ut högst fem studiedagar för personalen. 3 § Läsåret ska börja i augusti och sluta i juni. Dagarna för höst- och vårterminens början och slut beslutas av huvudmannen.

Underlag för beslut

- Motion från Sverigedemokraterna KS 2015/273.

Förslag till beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande godkänns och lämnas till kommunstyrelsen.

GFNAUs förslag till grund- och förskolenämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande godkänns och lämnas till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningen

Dnr GVN 2015/61

§ 94 Motion om att förbättra skolelevers inläring och resultat

Sammanfattning

Henrik Svensson, Sverigedemokraterna, har i en motion till kommunfullmäktige, Förbättra skolelevers inläring och resultat, yrkat att kommunfullmäktige beslutar

” 1. att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionens slut.

2. att undervisningstiden eleverna ges av Haninge kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20%, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.”

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen har tagit del av motionen och lämnar följande synpunkter:

1. Att Haninge kommuns skolor i samråd med föräldrarna och eleverna ser till att föräldrarna och eleverna undertecknar ett skriftligt samtycke till att elevernas smartphones och surfplattor som medtages till skollektioner får inlåsas av läraren i ett speciellt skåp vid lektionens början och ges tillbaka till eleverna efter lektionens slut.

Yttrande:

Alla elever ska ha en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Lärare och elever ska arbeta förebyggande för att studiemiljön ska vara god. Ibland är inte det tillräckligt - då kan skolan behöva vidta någon av de disciplinära åtgärder som finns i skollagen. Rektorn beslutar i dessa frågor och har en skyldighet att

ta fram egna ordningsregler på skolan som exempelvis kan innehålla förbud mot att använda mobiltelefoner under lektionstid.

2. Att undervisningstiden eleverna ges av Haninge kommuns skolor i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi ökas med 20 %, även om det innebär att t.ex. elevernas antal studiedagar behöver minskas eller att elevernas skoldagar möjligen behöver förlängas något.

Yttrande:

Timplanen i matematik utökades nationellt fr.o.m. ht-13 med 120 timmar. Haninge valde att fördela dessa timmar jämnt mellan F-6 och 7-9 vilket innebär att vi har en timplan i matematik med 660 timmar i F-6 och 360 timmar i åk 7-9. Timplanen anger ett minimum av undervisningstid och varje rektor kan genom beslut utöka timplanen utifrån behov. Studiedagar används för bl. a. kompetensutveckling för lärare och lärarnas årsarbetstid är enligt avtal.

Elevers antal skoldagar är reglerade enligt Skolförordning (2011:185) - 2 § Läsåret ska ha minst 178 skoldagar och minst 12 lovdagar. Utöver skol- och lovdagarna får det inom läsåret läggas ut högst fem studiedagar för personalen. 3 § Läsåret ska börja i augusti och sluta i juni. Dagarna för höst- och vårterminens början och slut beslutas av huvudmannen.

Underlag för beslut

- Motion från Sverigedemokraterna KS 2015/273.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

GVNAUs förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Enligt förvaltningens förslag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningen

Särskilt yttrande

§ 57

Kommunstyrelsen

2016-03-07

Motion från Henrik Svensson (SD) om att förbättra skolelevers inläring och resultat.

Vi Moderater har länge arbetat för tioårig grundskola och mer idrott och mer matematik i grundskolan. Men trots majoritet i riksdagen för dessa frågor blir det inte verklighet ute i kommunerna. Exempelvis frågan om mer mattetimmar i högstadiet, som har fått stöd i riksdagen, men de avsatta budgetpengarna plockades bort i regeringens vårändringsbudget 2015. Nu föreslår riksdagen regeringen att besluta om ett ökat antal matematiktimmar för årskurs 7-9, med start 2017. Debatt och beslut i frågan genomförs onsdag 9 mars. Riksdagen har tidigare framfört samma åsikt till regeringen men hittills har regeringen gått emot riksdagen.

Under en lång period har svenska skolor arbetat med att utrusta skolor med modern teknik och utbilda personalen för att inkludera moderna arbetsätt i skolans praktik. Tillgången till IT i svensk skola är dock fortfarande ojämnt fördelad, i vissa kommuner är skolorna fullt ut digitaliserade medan det i andra i princip inte finns tillgång till IT alls. Det är ett likvärdighetsproblem och kräver insatser både nationellt och lokalt. En viktig insats är att säkerställa att lärare får fortbildning och framförallt möjligheter att dela med sig och samarbeta för att utveckla undervisningen med de nya verktyg som kommer in i klassrummet. Den expertgrupp från OECD som på uppdrag av den förra regeringen granskat svensk skola och som kommer med en rapport i vår har redan nu indikerat att de kommer att ta upp svensk skolas brist på digitala verktyg generellt. Enligt gruppen är denna brist inte rimlig med tanke på den digitala utvecklingen i resten av samhället. Vi behöver bättre tillgång till IT – inte kasta ut det som redan finns på plats. Eventuella ordningsproblem ligger inte på ett tidsenligt verktyg, datorn, utan beror snarare på ledarskapsproblem.

Vi Moderater tror på en modern skola men också på mer skola. Flera skolor har redan i dag lovskolor och det kan vara ett bra alternativ men också längre skoldagar eller fler skoldagar. Utökad undervisningstid kan vara ett alternativ men ett sådant förslag kräver finansiering och finns inte med i dagsläget i beslutad budget.

Martina Mossberg (M)

Särskilt yttrande

Till kommunstyrelsen 2016-03-07

57 Motion från Henrik Svensson (SD) om förbättra skolelevs inläring och resultat

Ordning och arbetsro i skolan är viktigt. Tyvärr finns det inte i alla klassrum i dag. Sverige är ett av de länder som har störst ordningsproblem i skolan och tydligt är att utifrån de undersökningar som görs så är inte Haninges skolor undantagna. Detta slår hårdast mot de elever som behöver mest stöd och har störst behov av studiero. Det är inte acceptabelt att elever inte ges möjlighet att utveckla sin fulla potential beroende på att de störs i sina studier.

Bättre ordning på lektionerna gör det lättare för eleverna att koncentrera sig. Därför hoppas vi att det i framtiden blir möjligt för Haninges skolor att införa ordningsomdöme vid sidan av betyget. I kombination med det menar vi att andra åtgärder som exempelvis fler speciallärare, mer resurser till lågstadiet så att klasserna kan bli mindre, fortbildning av lärare och att alla skolor ska erbjuda läxhjälp kan bidra till ökad studiero.

Vi önskar att den nuvarande kommunledningen tog frågan på större allvar och visade på en vilja att stötta lärarna och övrig skolpersonal i deras arbete kring detta problem.

I övrigt instämmer vi i förvaltningens synpunkter kring motionen.

Handen den 7 mars 2016

Pia Lublin (L)

Motion till Haninge kommunfullmäktige:

Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn

Förstudien om förtryck i hederns namn inför denna motion finns att läsa på socialisterna.org/heder.pdf

Mäns våld, hot och tvång mot kvinnor är ett utbrett problem i Sverige. Då offret ofta är utsatt av en nära anhörig där det finns känslomässiga band och beroenden, normaliseras i många fall våldet och leder sällan till polisanmälan. Detta gäller inte minst våld, hot och tvång som riktas mot barn i familjen.

Mäns våld mot kvinnor

Var fjärde kvinna har någon gång utsatts för brott i en nära relation, varav 15 procent har utsatts för fysiskt våld enligt Brottsförebyggande rådet (Brå, Rapport 2014:8: "Brott i nära relationer"). Uppskattningsvis sker 100 våldtäkter varje dag ("NTU 2013", Brå).

Mäns våld mot kvinnor kan i många fall vara kopplade till alkoholmissbruk, psykisk ohälsa eller depressioner – vanliga problem som dock inte utgör en orsak till våldet. Centralt i mäns våld mot kvinnor är mäns kontrollbehov av kvinnor de anser sig ha rätt till eller rätt att bestämma över, värderingar som slår rot och återskapas av en könsmaktsordning som bygger på mäns överordning och kvinnors underordning i hela samhället. "Mäns våld mot kvinnor har sin grund i det ojämställda samhället" fastslår föregående regeringens egen särskilda utredning med uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (Dir. 2014:25).

Utredningens delbetänkande (SOU 2014:71) som utvärderade regeringens insatser 2010-2014 menar att det behövs ett ökat fokus på både akuta och på förebyggande insatser samt fokus på våldets orsaker. Delbetänkandet betonar också att socialtjänst och kommuner behöver integrera arbetet mot våldet i hela sin verksamhet, exempelvis med samordnare. Detta arbete ska också innefatta det förtryck som sker i hederns namn.

Idag saknas resurser på rätt plats för att hjälpa alla de främst kvinnor och barn som behöver akut skydd från män som slår och förföljer. Av alla som söker skyddat boende i Haninge nekas cirka hälften plats, detta på grund av att kommunen ofta uppmanar akut utsatta att söka sig till släktingar istället. Kommunen placerar rekordfå i skyddat boende medan kvinnojourens resurser inte räcker till att finansiera egna placeringar. Samtidigt skulle det utifrån behoven behöva utökas antalet platser i skyddat boende, med åtta platser minst, för att året om garantera att alla som söker får plats. Detta kräver en helt annan inställning från kommunen: ingen ska nekas plats; Samhället har ansvaret, inte välviljan av de utsattas eventuella släktingar eller vänner.

Manscentrum i Haninge – som samarbetar med kvinnojouren och hjälper män att hantera separationer, relationsproblem, vårdnadstvister, aggressivitet m m – upplever också att de inte har resurser att fullt ut spela den roll de vill. De vill också komma ut på skolor för att prata med elever om dessa viktiga frågor, men nekas idag tillträde.

Förtryck i hederns namn

Mäns förtryck av kvinnor och patriarkalt våld i hemmet mot partners samt barn förekommer i hela världen, men tar

sig olika uttryck. Ofta är det individuellt uttryckt: en man som utövar makt mot en partner, ex-partner eller sitt barn. Men i vissa fall är det patriarkala våldet kollektivt utövat mot individen inom familjen, där den sociala kontrollen och våldet anses vara nödvändigt för att återupprätta hela familjens heder. I länder där fattigdomen är som störst och samhället inte erbjuder välfärd eller andra skyddsnet, har familjen och släkten istället utgjort individens viktigaste skyddsnet. Där har kyskhets- och könsnormerna oftare ansetts vara en angelägenhet för hela familjen och barnens giftermål har oftare ansetts viktiga för hela familjens ekonomi. Därför kan det i familjer med rötter i dessa förhållanden förekomma starka hedersbegrepp och kollektiv social kontroll liknande den som fanns utbredd i det gamla "fattig-Sverige" innan välfärdssamhället.

När familjer kommer till ett nytt land – kanske för att undkomma fattigdom eller krig – kan familjen för den enskilde bli än viktigare, inte minst utifrån känslor av rotlöshet och otrygghet i det nya landet. Arbetslöshet, diskriminering och rasism kan öka rotlösheten och otryggheten drastiskt. Fäder som i hemlandet upplevde att de ansågs vara goda försörjare kan i det nya landet uppleva motsatsen, att de 'tappat heder'. Detta kan leda till att fäderna stärker den kontroll de uppfattar att de har kvar: över familjen och specifikt barnen.

Ungdomsstyrelsens kartläggning 2008 ("Gift mot sin vilja") visade att 70 000 unga i Sverige upplevde att de inte hade möjlighet att fritt välja vem de skulle gifta sig med. I en kartläggning beställd av Stockholm stad ("Hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholms Stad, rapport 2009"), baserad på enkätundersökningar av elever i årskurs 9 och socialtjänstens akter, svarade 23 procent av flickorna att de har krav på sig att vara oskuld när de gifter sig, 16 procent att de inte får välja vem de ska gifta sig med och 11 procent av flickorna att de har restriktioner för tiden i skolan och på fritiden. Uppskattningsvis lever 90 000 könsstympade flickor och kvinnor i Sverige, med allvarliga men och komplikationer för livet.

Det finns idag ytterst få skyddade boenden som i sin kompetens och verksamhet passar de behov som finns för dem som flytt en familj med starka hederskoder. Utsatta kan hamna på familjehem där rutiner menade för 'ungdomar på glid' appliceras på dem, när de egentligen behöver ett stöd utifrån deras egen bakgrund och hjälp att bygga upp ett helt nytt nätverk av människor. Avsaknaden av detta är en faktor bakom att många som flytt väljer att återvända till familjen och acceptera förtrycket.

Familjen är ofta dold från insyn. Skolan har därför en viktig roll. Lärare, skolsköterskor eller annan elevstödande personal kan upptäcka när en elev plötsligt mår sämre, slutar äta eller visar tecken på att allt inte är bra ställt hemma. Men den insynen kräver kompetens och utbildning. Och insynen blir ännu sämre när det saknas just lärare, skolsköterskor och elevvårdande personal. 'Normala rutiner' i elevvårdsärenden, till exempel att tidigt ta kontakt med föräldrarna, kan i vissa fall allvarligt skada den enskilda eleven som lever i en familj med stark social kontroll. Därför är utbildning av skolans personal avgörande, samt resurser för att möjliggöra det.

Regeringen har gett Länsstyrelsen Östergötland i uppdrag (U2013/5290/JÄM) att utveckla ett nationellt Kompetensteam. Kompetensteamet ska samordna och stödja arbetet mot tvångs- och barnäktenskap, liksom mot hedersrelaterat våld och förtryck i hela landet. De åtgärder som föreslås i denna motion, som exempelvis kompetenssatsningen kan utformas i samråd med det nationella kompetensteamet.

Att bryta hemmaisolering

Utsatthet för våld och social kontroll i hemmet är kopplat till könsnormer, sociala relationer och de utsattas sociala ställning i relation till utövarna av våldet och kontrollen. Att kvinnor står för det mesta arbetet i hemmet såväl som anhörigvården (även av partners anhöriga) beror i stort på könsnormer och är uttryck för föreställningar om vilken social ställning kvinnor och barn har i relation till män och fäder. Dessa könsnormer kan stärkas när inkomstklyftorna ökar. Sociala relationer reproduceras av ekonomiska relationer. Låg utbildningsnivå, låga inkomster och språksvårigheter bidrar till att isolera kvinnor inom hemmets väggar. Därför behövs riktade insatser för utbildning och jobb med löner som går att leva på samt en satsning på verksamhet som bryter hemmaisolering, till exempel öppna förskolor och parklekar.

Motionens att-satser

Det står fritt att yrka bifall eller avslag på motionen som helhet eller på varje enskild att-sats.

Vi yrkar Haninge kommunfullmäktige att besluta:

1. Att anta som kommunens mål att garantera skyddat boende åt alla som söker. Ingen ska nekas på grund av platsbrist.
2. Att möjliggöra en utökning av antalet platser i skyddat boende med åtta platser genom att fullt ut finansiera placeringar via både kommunen och Haninge kvinnojour.
3. Att underlätta utslussning från skyddade boenden genom förtursmöjlighet i Haninge Bostäders bostadsbestånd samt att söka samverkan med andra allmännyttiga bostadsbolag.
4. Att anta som kommunens ansvar att även anslå medel till den verksamhet av Haninge kvinnojour som ej är knuten till sängplatser, för att minska jourens beroende av samt arbetstid med att söka ideell och privat finansiering.
5. Att finansiera Manscentrums önskan att utöka antalet tjänster med en heltidstjänst.
6. Att kommunens anslag till Haninge kvinnojour och Manscentrum beslutas om för treårsperioder.
7. Att säkerställa att Haninge kvinnojour och Manscentrum ska ha möjlighet att besöka Haninges skolor.
8. Att garantera att alla brottsoffer för våld och förtryck i hemmet i Haninge aktivt erbjuds en stödperson eller ett målsägandebiträde som kan stödja den utsatte med kontakt mellan olika myndighetsorgan och instanser.
9. Att inte tillåta religiösa friskolor. Nya riktlinjer som omöjliggör religiösa inslag utöver det ämnesplanerade som på ett objektivt sätt redan undervisas i religionskunskap ska tas fram.
10. Att starta ett projekt för att erbjuda långvarigt hemmavarande föräldrar möjlighet att skaffa yrkeskompetens samt/eller arbete med kollektivavtal inom kommunen, även utifrån icke-utbildningsgrundad kompetens.
11. Att säkerställa att det finns kommunala öppna förskolor och parklekar i alla kommundelar.
12. Att säkerställa att det finns heltidsanställd kurator och heltidsanställd sjuksköterska på samtliga skolor i Haninge.
13. Att genomföra en kompetenssatsning för alla lärare och elevvårdande personal i för-, grund- och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och SFI samt för berörda inom Socialförvaltningen i kunskaper om genusanalys, könsmaktsordning, förtryck i hederns namn, mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen.
14. Att kartlägga om Socialtjänstens hotbilda-bedömningar för utsatta för tryck i hederns namn utförs i tid, är noggranna samt kompetensenliga.
15. Att genomföra en enkät i gymnasieskolan för att kartlägga förekomsten av våld i hemmet, restriktioner i umgänge samt i skol- och fritidsaktiviteter, könsstämpning samt tvångs- och barnäktenskap (även inofficiella).
16. Att söka samarbete med andra kommuner och det nationella kompetensteamet i syfte att möjliggöra stödboenden på hemliga distansorter med särskild inriktning på utsatta som har flytt för tryck i hederns namn.
17. Att utvärdera hur skolornas rutiner fungerar i kontakt med föräldrar som begränsar barnens skolaktiviteter.
18. Att tillsätta ett jämställdhetsråd (likt MR-beredningen) som utöver politiskt förtroendevalda även inkluderar i ämnet sakkunniga från förvaltningar och frivilligorganisationer med syfte att arbeta med ovanstående beslutspunkter samt med alla frågor som rör tryck i hederns namn och mäns våld mot kvinnor.
19. Att tillsätta en tjänst för att samordna kommunens insatser och arbete mot tryck i hederns namn och mot mäns våld mot kvinnor samt för att leda arbetet med jämställdhetsrådet.

För Rättvisepartiet Socialisterna

Mattias Bernhardsson
Gruppledare

Handläggare
Kersti Hansell

Yttrande över motion om åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson, RS, har i en motion till kommunfullmäktige, Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn, yrkat bifall för motionen som helhet eller på varje enskild att-sats. Motionen omfattar 19 att -satser.

Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande

Utbildningsförvaltningen har tagit del av motionen och anser att fem att-satser direkt berör barn, elever och anställda inom grund- och förskolenämndens eller gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområden. Synpunkter på dessa att-satser följer nedan:

7. Att säkerställa att Haninge kvinnojour och Manscentrum ska ha möjlighet att besöka Haninges skolor.

Yttrande:

Skolan är ingen allmän plats och rektorn har ansvar för ordningen på skolan. Med hänsyn till skolans arbetsformer och fostrande uppgift har begreppet ordning ett något vidare innehåll inom skolan än det har till exempel när det är fråga om en allmän plats. Med detta som utgångspunkt har skolan till uppgift att tydligt visa vilka värderingar som gäller. Skolan ska verka för demokratins idéer och uppmuntra att skilda uppfattningar förs fram.

Det är rektor som beslutar om vilka organisationer, som ska ha möjlighet att besöka Haninges skolor och inte något nämnden kan garantera.

12. Att säkerställa att det finns heltidsanställd kurator och heltidsanställd sjuksköterska på samtliga skolor i Haninge.

Yttrande. Det är reglerat i skollagen vilka yrkesgrupper, som ska ingå i elevhälsan. Det ligger dock ej i nämndernas ansvarsområden att besluta om tjänsternas omfattning

För elever i skolan ska det finnas elevhälsa. För elevhälsans insatser ska det finnas tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande, förebyggande och ska

stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsa: 2 kap. 25 och 26 §§ skollagen

Rektor anställer personal på sin skola. Rektor avgör i förhållande till skolans behov och resurser omfattningen av personal inom elevhälsan.

13. Att genomföra en kompetenssatsning för alla lärare och elevvårdande personal i för-, grund- och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och SFI samt för berörda inom Socialförvaltningen i kunskaper om genusanalys, könsmaktsordning, förtryck i hederns namn, mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen.

Yttrande: Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck gäller from 2015-06-24. Handlingsplanen är gemensam för socialförvaltningen, kultur-och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att på ett samordnat vis kunna möta personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förstryck. Implementering av handlingsplanen är ett åtagande och en aktivitet i en gemensam överenskommelse mellan socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt utbildningsförvaltning inför 2016.

15. Att genomföra en enkät i gymnasieskolan för att kartlägga förekomsten av våld i hemmet, restriktioner i umgänge samt i skol- och fritidsaktiviteter, könsstymning samt tvångs- och barnäktenskap (även inofficiella).

Yttrande: Varje skola ska ha en plan mot diskriminering och kränkande behandling I denna plan ingår att kartläggning av hur eleverna upplever tryggheten i skolan. Hänvisar också till den Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck s.8-9 där skolans arbete beskrivs.

Det ligger inte inom gymnasie- och vuxenutbildningens ansvarsområde att genomföra andra kartläggningar med frågeställningar som avses i att-satsen.

17. Att utvärdera hur skolornas rutiner fungerar i kontakt med föräldrar som begränsar barnens skolaktiviteter.

Yttrande:

Varje skola har rätt att utarbeta sina rutiner för kontakt med föräldrar/vårdnadshavare så länge de uppfyller skollagens krav. Om elev uteblir från undervisningen oavsett skäl så sker den första kontakten mellan lärare och förälder. Om problemet inte kan lösas i den relationen ligger det fortsatta arbetet under rektors ansvar.

All personal som arbetar inom skolan är skyldig att anmäla till socialnämnden om de får kännedom eller misstänker att ett barn får illa (14 kap 1 § SoL). Skolan ska ha en fungerande rutin för hur orosanmälan till socialtjänsten görs.

Nedan följer information gällande punkterna nio och elva

9. Att inte tillåta religiösa friskolor. Nya riktlinjer som omöjliggör religiösa inslag utöver det ämnesplanerade som på ett objektiva sätt redan undervisas i religionskunskap ska tas fram.

Detta är inte en kommunal fråga. Det är staten som sätter upp regler för friskolor och ger tillstånd till friskolor att bedriva verksamhet.

11. Att säkerställa att det finns kommunala öppna förskolor och parklekar i alla kommundelar.

I Haninge tillhör de öppna förskolorna socialförvaltningen och ligger därmed utanför grund- och förskolenämndens ansvarsområde.

Underlag för beslut

- Motion från Rättvisepariet Socialisterna KS 2015/248.

Förslag till beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande godkänns och lämnas till kommunstyrelsen.

Kersti Hansell

Yttrande över motion om Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson, RS, har i en motion till kommunfullmäktige, Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn, yrkat bifall för motionen som helhet eller på varje enskild att-sats. Motionen omfattar 19 att -satser.

Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande

Utbildningsförvaltningen har tagit del av motionen och anser att fem att-satser direkt berör barn, elever och anställda inom grund- och förskolenämndens eller gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområden. Synpunkter på dessa att-satser följer nedan:

7. Att säkerställa att Haninge kvinnojour och Manscentrum ska ha möjlighet att besöka Haninges skolor.

Yttrande:

Skolan är ingen allmän plats och rektorn har ansvar för ordningen på skolan. Med hänsyn till skolans arbetsformer och fostrande uppgift har begreppet ordning ett något vidare innehåll inom skolan än det har till exempel när det är fråga om en allmän plats. Med detta som utgångspunkt har skolan till uppgift att tydligt visa vilka värderingar som gäller. Skolan ska verka för demokratins idéer och uppmuntra att skilda uppfattningar förs fram.

Det är rektor som beslutar om vilka organisationer, som ska ha möjlighet att besöka Haninges skolor och inte något nämnden kan garantera.

12. Att säkerställa att det finns heltidsanställd kurator och heltidsanställd sjuksköterska på samtliga skolor i Haninge.

Yttrande. Det är reglerat i skollagen vilka yrkesgrupper, som ska ingå i elevhälsan. Det ligger dock ej i nämndernas ansvarsområden att besluta om tjänsternas omfattning

För elever i skolan ska det finnas elevhälsa. För elevhälsans insatser ska det finnas tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande, förebyggande och ska

stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsa: 2 kap. 25 och 26 §§ skollagen

Rektor anställer personal på sin skola. Rektor avgör i förhållande till skolans behov och resurser omfattningen av personal inom elevhälsan.

13. Att genomföra en kompetenssatsning för alla lärare och elevvårdande personal i för-, grund- och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och SFI samt för berörda inom Socialförvaltningen i kunskaper om genusanalys, könsmaktsordning, förtryck i heders namn, mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen.

Yttrande: Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck gäller from 2015-06-24. Handlingsplanen är gemensam för socialförvaltningen, kultur-och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att på ett samordnat vis kunna möta personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förstryck. Implementering av handlingsplanen är ett åtagande och en aktivitet i en gemensam överenskommelse mellan socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt utbildningsförvaltning inför 2016.

15. Att genomföra en enkät i gymnasieskolan för att kartlägga förekomsten av våld i hemmet, restriktioner i umgänge samt i skol- och fritidsaktiviteter, könsstympling samt tvångs- och barnäktenskap (även inofficiella).

Yttrande: Varje skola ska ha en plan mot diskriminering och kränkande behandling I denna plan ingår att kartläggning av hur eleverna upplever tryggheten i skolan. Hänvisar också till den Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck s.8-9 där skolans arbete beskrivs.

Det ligger inte inom gymnasie- och vuxenutbildningens ansvarsområde att genomföra andra kartläggningar med frågeställningar som avses i att-satsen.

17. Att utvärdera hur skolornas rutiner fungerar i kontakt med föräldrar som begränsar barnens skolaktiviteter.

Yttrande:

Varje skola har rätt att utarbeta sina rutiner för kontakt med föräldrar/vårdnadshavare så länge de uppfyller skollagens krav. Om elev uteblir från undervisningen oavsett skäl så sker den första kontakten mellan lärare och förälder. Om problemet inte kan lösas i den relationen ligger det fortsatta arbetet under rektors ansvar.

All personal som arbetar inom skolan är skyldig att anmäla till socialnämnden om de får kännedom eller misstänker att ett barn far illa (14 kap 1 § SoL). Skolan ska ha en fungerande rutin för hur orosanmälan till socialtjänsten görs.

Underlag för beslut

- Motion från Rättvisepariet Socialisterna KS 2015/248

Förslag till beslut

1. Gymnasie – vuxenutbildningsnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelseförvaltningen.

Dnr SN 2015/130

§ 172 Svar på remiss - Motion från Mattias
Bernhardsson (RS) Åtgärder för att motverka
mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns
namn

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson (RS) har inkommit med motionen ”Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn”. I motionen belyses problematiken kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt vilka former av stöd och skydd de som utsätts kan tänkas ha ett behov av. Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta kring 19 att-satser som berör åtgärder för att motverka dessa former av våld. Förvaltningen bedömer att 13 av dessa att-satser berör socialnämndens an-svarsområden och har därmed besvarat dessa.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss - Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn (RS)
- Motion - Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn (RS)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.
2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

Enligt förslag.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.
2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

För kännedom:

Svar på remiss - Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn (RS)

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson (Rättvisepartiet socialisterna) har inkommit med motionen "Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn". I motionen belyses problematiken kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt vilka former av stöd och skydd de som utsätts kan tänkas ha ett behov av. Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta kring 19 att-satser som berör åtgärder för att motverka dessa former av våld. Förvaltningen bedömer att 13 av dessa att-satser berör socialnämndens an-svarsområden och har därmed besvarat dessa.

Underlag för beslut

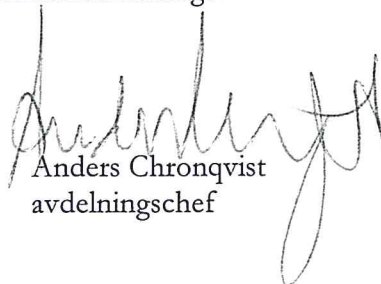
- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss - Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn (RS)
- Motion - Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn (RS)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.
2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.

Siw Lideståhl
förvaltningschef

Anders Chronqvist
avdelningschef

Bakgrund

Rättvisepartiet socialisterna har inkommit med motionen ”Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn”. I motionen belyses problematiken kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt vilka former av stöd och skydd de som utsätts kan tänkas ha ett behov av. Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta kring 19 att-satser som berör åtgärder för att motverka dessa former av våld.

Kommunfullmäktige har begärt att socialnämnden yttrar sig över motionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklingsteamet i samråd med avdelningen Vuxen.

Förvaltningens synpunkter

Socialförvaltningen har tagit del av motionen och bedömer att 13 att-satser berör socialnämndens ansvarsområden. Förvaltningens synpunkter på dessa att-satser följer nedan:

1. Att anta som kommunens mål att garantera skyddat boende åt alla som söker. Ingen ska nekas på grund av platsbrist.

Skyddat boende är en biståndsbeslutad insats som ges till dem som har behov av detta. Förvaltningen nekar inte plats till någon på grund av platsbrist. Haninge kvinnojour används i den mån det är möjligt, men ofta finns ett sådant skyddsbehov att den våldsutsatte behöver ett boende utanför kommunen. Ett skyddat boende är en nödgård som innebär en stor omställning för den som flyttar dit, exempelvis för de barn som inte alltid kan gå kvar i sin skola i hemkommunen. I de fall där det bedöms vara säkert försöker förvaltningen istället se över andra alternativ till boende.

2. Att möjliggöra en utökning av antalet platser i skyddat boende med åtta platser genom att fullt ut finansiera placeringar via både kommunen och Haninge kvinnojour.

Haninge kvinnojour är en ideell förening som bland annat erbjuder platser i skyddat boende. Kvinnojouren kan erbjuda dessa platser till alla kommuner, inte bara till Haninge. Förvaltningen köper platser av kvinnojouren när det finns ett behov, men kan inte styra över hur många platser som kvinnojouren väljer att erbjuda.

4. Att anta som kommunens ansvar att även anslå medel till den verksamhet av Haninge kvinnojour som ej är knuten till sängplatser, för att minska jourens beroende av samt arbetstid med att söka ideell och privat finansiering.

Haninge kvinnojour erhåller föreningsbidrag från kommunen. I detta ingår ett basbidrag som ej är knutet till sängplatser. Önskar kvinnojouren genomföra något projekt utöver basbidraget så finns möjligheten att söka ett särskilt aktivitetsbidrag. Kommunen kan inte finansiera ideella föreningar på annat sätt än genom föreningsbidrag.

5. Att finansiera Manscentrums önskan att utöka antalet tjänster med en heltidstjänst.

Manscentrum är en förening som tar emot föreningsbidrag av kommunen. Samarbetet med en förening som Manscentrum bygger på medborgarnas behov av insatser. Förvaltningen finansierar i dagsläget 50 procent av en tjänst hos Manscentrum för uppdraget som manslots. En dialog förs med föreningen om förvaltningens behov av framtida insatser.

6. Att kommunens anslag till Haninge kvinnojour och manscentrum beslutas om för treårsperioder.

Haninge kvinnojour och Manscentrum tar emot föreningsbidrag från kommunen. Detta är reglerat i avtal som löper för hela mandatperioden.

7. Att säkerställa att Haninge kvinnojour och Manscentrum har möjlighet att besöka Haninges skolor.

I förvaltningens avtal med dessa två organisationer framgår att de bland annat har som uppdrag att arbeta förebyggande. Hur detta förebyggande arbete ska se ut är upp till organisationerna att besluta

om. Vad gäller att besöka skolor är detta något som rektor beslutar om och som inte kan regleras i avtal.

8. Att garantera att alla brottsoffer för våld och förtryck i hemmet I Haninge aktivt erbjuds en stödperson eller ett målsägandebiträde som kan stödja den utsatte med kontakt mellan olika myndighetsorgan och instanser.

Alla brottsoffer som efterfrågar stöd kan få detta via socialtjänsten, stödcentrum för unga brottsoffer, Haninge kvinnojour, Manscentrum och Brottsofferjouren. Förvaltningen och dessa organisationer bistår med stöd i bland annat kontakten mellan olika myndigheter. Målsägandebiträde förordnas av tingsrätten och är därmed inte fråga för kommunen.

10. Att starta ett projekt för att erbjuda långvarigt hemmavarande föräldrar möjlighet att skaffa yrkeskompetens/eller arbete med kollektivavtal inom kommunen, även utifrån icke-utbildningsgrundad kompetens.

Personer som saknar arbete ska i första hand vända sig till Arbetsförmedlingen, där man på olika sätt kan få stöd och hjälp att komma in på arbetsmarknaden. På förvaltningens arbetsmarknadsenhet finns också ett flertal insatser som vänder sig till personer som har varit utan arbete under en längre tid. Förvaltningen bistår bland annat med arbetsträning, individuell coaching, kurser och kartläggning av kunskaper. Det krävs dock att individen aktivt söker sig till arbetsförmedlingen eller socialtjänsten för att kunna få ta del av dessa insatser. Ett första steg i att bryta hemmaisolering är därmed att kunna lotsa de personer som saknar arbete men som inte är arbetssökande till rätt instans. Förvaltningens två familjecentraler i Jordbro och Brandbergen arbetar med att bryta hemmaisolering hos föräldrar, bland annat genom att erbjuda språkträning i samband med den öppna förskolan. Kuratorerna på familjecentralerna kan utöver stödjande samtal även vara behjälpliga i kontakten med andra myndigheter och med regler kring asylprocessen, försörjningsstöd, föräldrapenning, med mera. På familjecentralerna kan hemmavarande föräldrar också få stöd kring hur man kommer i kontakt med arbetsförmedling, studie- och yrkesvägledare och med kommunens försörjningsstöd. En familj kan inte heller beviljas försörjningsstöd

om inte båda föräldrarna söker arbete eller på annat sätt bidrar till hushållets försörjning. Detta leder till att fler kvinnor nås av arbetsförmedlingens och kommunens insatser, vilket bryter könsnormer och minskar inkomstklyftorna i familjen.

13. Att genomföra en kompetenssatsning för alla lärare och elevvårdande personal i för-, grund- och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och SFI samt för berörda inom Socialförvaltningen i kunskaper om genusanalys, könsmaktsordning, förtryck i hederns namn, mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen.

I kommunen finns en framtagen handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck som gäller från och med 2015-06-24. Handlingsplanen är gemensam för socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen och syftar till att på ett samordnat vis kunna möta personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Implementering av handlingsplanen är ett åtagande och en aktivitet i en gemensam överenskommelse mellan förvaltningarna inför 2016. Socialförvaltningen genomför också utbildningar inom ämnet hedersrelaterat våld och förtryck med hjälp av resurscentrumet Origo.

14. Att kartlägga om socialtjänstens hotbilda-bedömningar för utsatta för förtryck i hederns namn utförs i tid, är noggranna samt kompetensenliga.

Förvaltningen har under året genomfört en kartläggning av den interna kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck. Denna kartläggning lyfte bland annat att problemet med att personal saknar kompetens i att använda riskbedömningsinstrumentet PATRIARK som är särskilt framtaget för att fånga hedersproblematik. Förvaltningen tog därefter tillsammans med utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen fram den gemensamma handlingsplanen mot hedersrelaterat våld och förtryck. Av denna handlingsplan framgår att personal ska vända sig till resurscentrumet Origo som har särskilt kompetens kring att genomföra riskbedömningar med hjälp av PATRIARK. Förvaltningen anser därmed att en kartläggning av riskbedömningar inom hedersrelaterat våld och förtryck har genomförts under 2015. Frågan kan dock lyftas

på nytt i samband med att handlingsplanen revideras, vilket ska ske vartannat år.

16. Att söka samarbete med andra kommuner och det nationella kompetensteamet i syfte att möjliggöra stödboenden på hemliga distansorter med särskild inriktning på utsatta som har flytt förtryck i hederns namn.

Förvaltningen är sedan 2011 en medfinansierare till Origo, som är ett resurscenter som har fokus på ungdomar som lever i en hederskontext. Resurscentrumet är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholms Län och Stockholms läns landsting. Origo blir därmed länken mellan hela Stockholms län och det nationella kompetensteamet. Origo har god kunskap om vilka boenden som är särskilt anpassade för att ta emot personer som har utsatts för våld och förtryck i hederns namn. I de fall där förvaltningen har varit i behov av ett sådant boende har därmed Origo varit behjälpliga i att förmedla denna kontakt.

18. Att tillsätta ett jämställdhetsråd (likt MR-beredningen) som utöver politiskt förtroendevalda även inkluderar i ämnet sakkunniga från förvaltningar och frivilligorganisationer med syfte att arbeta med ovanstående beslutspunkter samt med alla frågor som rör förtryck i hederns namn och mäns våld mot kvinnor.

Detta är inte ett beslut som fattas av socialnämnden, men förvaltningen ställer sig positiv till att bistå med kompetens i det fall att ett sådant råd inrättas.

19. Att tillsätta en tjänst för att samordna kommunens insatser och arbete mot förtryck i hederns namn och mot mäns våld mot kvinnor samt för att leda arbetet med jämställdhetsrådet.

Detta är inte ett beslut som fattas av socialnämnden. Arbetet med att samordna kommunens insatser rymmer dock till viss del inom socialförvaltningens styrgrupp mot våld i nära relationer. Förvaltningen deltar också i ett externt nätverk som omfattar Mans- och kvinnolotsar, polisen, hälso- och sjukvården, försäkringskassan och ett flertal frivilligorganisationer. Utöver detta finns på

kommunstyrelseförvaltningen en samordnare för brottsförebyggande
arbete.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

För kännedom:

**Haninge Bostäders yttrande som underlag för kommunstyrelsens beslutstagande
avseende pkt 3 i Rättvisepartiet Socialisternas motion**

"Åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och förtryck i hederns namn"

Del av Motionens pkt 3:

"Att underlätta utslussning från skyddade boenden genom
förtursmöjlighet i Haninge Bostäders bostadsbestånd...."

Haninge Bostäders yttrande:

Bolaget anser i grunden att motionen har ett mycket gott syfte.
Problemet med en riktad förtur till någon grupp är att den ger upphov
till gränsdragningsfrågor om vem eller vilka grupper som ska omfattas
av förtursrätt. Vi har idag en mycket stor efterfrågan på bostäder där
mer eller mindre alla som söker har ett mycket stort behov. Hittills har
bolaget inte haft någon förtur kopplad till sin uthyrningspolicy.

Haninge Bostäder anser med hänsyn till ovan att förtur för den aktuella
gruppen i första hand måste hanteras inom ramen för kommunen och
de lägenheter som ligger under Socialförvaltningens eller annan
liknande myndighets kontroll och inte hanteras inom det kommunala
bostadsbolaget.

Haninge den 21 januari 2016

Haninge Bostäder AB
Christoph Vejde

2015-02-06

Diarienumr. KS 59/2015

Motion till Haninge kommunfullmäktige

Projekt för fler bostäder åt flyktingar

Ett stort antal nyanlända flyktingar, främst från krigets Syrien, bor kvar i Migrationsverkets asylboenden trots att de har fått uppehållstillstånd. Kommunerna släpar efter mottagandet av flyktingarna, vilket försenar flyktingarnas möjlighet att stadga sig, få språkundervisning, utbildning och arbete. Ett stort hinder är bristen på bostäder.

För att påskynda utflyttningen från asylboendena beslutade riksdagen den 11 juni 2014 att enligt 37 § förordningen (2010:1122) ställa ytterligare 20 miljoner kr till länsstyrelserna för kommunerna att söka pengar ur. Medlen kunde användas till insatser som underlättar bosättningen och för att undanröja hinder för ett ökat mottagande. Ändå röstade den tidigare borgerliga alliansen i Haninge ned Rättvisepartiet Socialisternas (RS) förslag att söka denna ersättning i oktober.

Enligt Migrationsverkets uppskattning (från i höstas) för 2015 behöver Stockholms läns kommuner ta emot 11 402 flyktingar från de anläggningsboenden (ABO) som idag är överbelastade. Det handlar om 2 508 anvisningsbara platser. Sett till befolkningens mängd borde Haninge stå för 427 platser varav 94 anvisningsbara. Enligt det senaste beslutet i Haninge kommunfullmäktige ska Haninge endast tillhandahålla 7-20 anvisningsbara platser vilket i enligt uträkningarna från november motsvarade 0,8 procent av Stockholms läns kvot. (I december 2014 ålades Haninge dessutom av Migrationsverket att ta emot 35 ensamkommande flyktingbarn, en relativt låg andel vilket också väntas beslutas om på kommunfullmäktige i februari 2015). Med andra ord har Haninge en lättare uppgift än andra många andra kommuner ifråga om att garantera bostäder, boenden, vård, utbildning och arbete.

Haninge kan däremot förfrågas om att ta emot fler i framtiden. Därför är det viktigt att i tid ordna fler bostäder, träningsboenden, familjehem m m. Den förra kommunledningen var motståndare till att ta fram en plan för fler bostäder. Både i februari 2013 och i oktober 2014 röstade de ned RS förslag för detta vilket innebär att mycket nödvändigt arbete försenats.

Boendeförsörjningen kan bli både större och långt mer kostnadseffektiv. Vi i RS vill att kommunstyrelsen får i uppdrag att undersöka möjligheten att anförskaffa fler lägenheter för flyktingar samt att minska användandet av boenden av karaktären vandrarhem (47 000 kr per månad för en familj på åtta enligt ett exempel av Socialnämnden). Boende av den karaktären är inte heller en bra miljö för barn då lekplatser och lektrum saknas samtidigt som det är vanligt att andra som bor på dessa boenden har missbruksproblem.

Arbetet med att ordna fler lägenheter, t ex genom Haninge bostäder, borde också ske i dialog med Haninge kvinnojour utefter deras behov. I allmänhet behövs fler kommunala hyresrätter också för att lösa den generella bostadsbristen i Haninge kommun.

RS föreslår att kommunfullmäktige antar följande förslag:

1. Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att anförskaffa fler lägenheter för flyktingar samt.
2. Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att minska användandet av boende av karaktären vandrarhem.

För Rättvisepartiet Socialisterna, 2015-02-05

Mattias Bernhardsson

Dnr SN 2015/295

§ 9 Svar på remiss - motion från Mattias
Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt
flyktingar

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 13 april 2015 att teckna en överenskommelse med Länsstyrelsen om att ta emot 98 nyanlända flyktingar per år. Samtidigt gav kommunfullmäktige socialnämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen ta fram en plan för tillgång till fler lägenheter samt att i samråd med berörda förvaltningar utreda hur flyktingmottagandet kan utvecklas och förbättras.

Socialförvaltning och kommunstyrelseförvaltning har arbetat fram en plan som möjliggör ett större flyktingmottagande och ger kommunen fler genomgångslägenheter till andrahandsuthyrning. Arbetet med att möjliggöra fler bostäder till flyktingmottagandet är i gång och kommer att pågå över tid.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss - motion från Mattias Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt flyktingar
- Motion från Mattias Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt flyktingar.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Förslag till beslut

1. Socialnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

1. Enligt förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: kommunfullmäktige

För kännedom: Helena Dahlin Kassé

Svar på remiss - motion från Mattias Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt flyktingar

Sammanfattning

Mattias Bernhardsson (RS) har lämnat en motion den 5 februari 2015. I motionen föreslår han att ge kommunstyrelsen i uppdrag att anförskaffa fler lägenheter för flyktingar, samt att minska användandet av boende av karaktären vandrarhem.

Kommunfullmäktige beslutade den 13 april 2015 att teckna en överenskommelse med Länsstyrelsen om att ta emot 98 nyanlända flyktingar per år. Samtidigt gav kommunfullmäktige socialnämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen ta fram en plan för tillgång till fler lägenheter samt att i samråd med berörda förvaltningar utreda hur flyktingmottagandet kan utvecklas och förbättras.

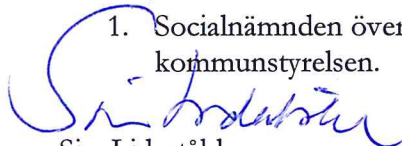
Socialförvaltning och kommunstyrelseförvaltning har arbetat fram en plan som möjliggör ett större flyktingmottagande och ger kommunen fler genomgångslägenheter till andrahandsuthyrning. Arbetet med att möjliggöra fler bostäder till flyktingmottagandet är i gång och kommer att pågå över tid.

Underlag för beslut

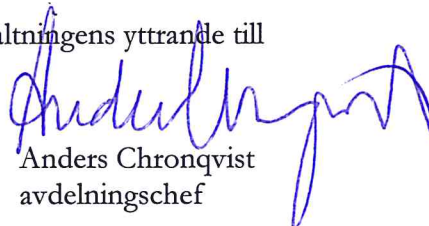
- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss - motion från Mattias Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt flyktingar
- Motion från Mattias Bernhardsson (RS) projekt för fler bostäder åt flyktingar.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden överlämnar förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Siw Lidestahl
förvaltningschef

Anders Chronqvist
avdelningschef

Bakgrund

Motionens förslag är att kommunstyrelsen anförskaffar fler lägenheter för flyktingar samt minskar användandet av boenden av karaktären vandrarhem.

Kommunfullmäktige beslutade den 13 april 2015 att teckna en överenskommelse med Länsstyrelsen i Stockholms län om att ta emot 98 nyanlända flyktingar per år. Samtidigt gav kommunfullmäktige socialnämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen ta fram en plan för tillgång till fler lägenheter samt att i samråd med berörda förvaltningar utreda hur flyktingmottagandet kan utvecklas och förbättras.

En plan för boendemöjligheter för flyktingmottagande beslutades vid socialnämndens sammanträde den 29 september 2015(SN 2015/204). En utredning om ett utvecklat och förbättrat mottagande är framtagen i samråd med övriga förvaltningar och redovisas socialnämnden den 15 december 2015(SN 2105/90).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens utvecklingsteam.

Förvaltningens synpunkter

För att kunna ta emot flyktingar till Haninge kommun behöver ett antal lägenheter tillgängliggöras varje år. Planen för boendemöjligheter för flyktingmottagande medför ett både kortsiktigt och långsiktigt arbete som harmonierar med socialförvaltningens övriga verksamhet för grupper som behöver bostad.

Den modell som valts är att erbjuda mottagna flyktingar en genomgångslägenhet under initialt två år. En pool med genomgångslägenheter av varierande storlekar skapas genom förhyrning av separata lägenheter och blockförhyrning av grupper av lägenheter. I sista hand kan det bli aktuellt att uppföra tillfälliga byggnader på tidsbegränsat bygglov.

För att långsiktigt tillförsäkra tillgång på lägenheter för flyktingmottagandet behöver avtal tecknas med de fastighetsägare som producerar nya hyresrätter om inhyrning av en andel av dessa lägenheter. Det behövs ett årligt inflöde av nya lägenheter för att klara

kommunens behov för flyktingmottagande och för andra grupper som har svårigheter att få eget boende.

Svårigheterna kvarstår för den grupp invånare, däribland nyanlända med uppehållstillstånd, som bor i kommunen i mycket osäkra boenden, ibland helt utan lägenhetskontrakt.

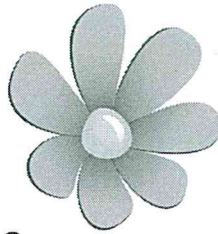
Arbetet med ökade boendemöjligheter sker i samverkan mellan socialförvaltning och kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet och mark och exploatering.

Kommunen håller på att arbeta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen som ska ge vägledning i den kontinuerliga planeringen och göra planen långsiktigt hållbar.

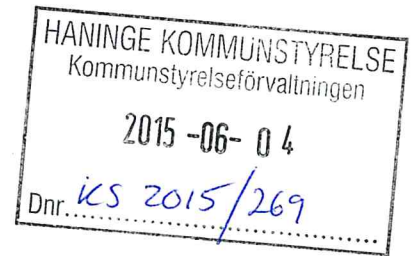
Expedieras: Akt

För verkställighet: kommunfullmäktige

För kännedom: Helena Dahlin Kassé

Sverigedemokraterna
Trygghet & Frihet

Effektivisering av kommunens verksamheter - De nyanlända och flyktingarna

Haninge kommun står inför stora ekonomiska utmaningar nu och i framtiden. Antalet unga och äldre ökar i kommunen. Kommunen kommer även att få dras med en ny, i nuläget okänd kostnad, till följd av kommunens flyktingmottagande.

Sverigedemokraterna vill även sänka kommunalskatten med 25 öre per hundralapp med start år 2016, från dagens skattesats på 19,78 % till 19,53 %. För att kommunen ska kunna genomföra denna skattesänkning och samtidigt ha råd med ökade kostnader för exempelvis de unga, äldre och flyktingmottagandet föreslår Sverigedemokraterna bl.a. en effektivisering av kommunens verksamhet för de nyanlända och för de ensamkommande flyktingbarnen.

Växjö kommun, som hade 87 212 invånare 2015-03-31, är en kommun som är jämförbar med Haninge kommun. Haninge kommun hade 82 676 invånare 2015-03-31. Under perioden 2007-2010 hade **Växjö kommun haft merkostnader för nyanlända och flyktingar med 106 655 374 kr**, källa tidningen Smålandsposten (<http://www.smp.se/vaxjo/bo-frank-presenterar-kostnader-for-flyktingmottagandet/>). Det blir en årlig merkostnad för kommunen på 26 663 844 kr. Växjö kommun har en överenskommelse med Migrationsverket att ta emot 200 nyanlända/flyktingar per år. Haninge kommun har en överenskommelse med Migrationsverket att ta emot 98 nyanlända per år plus ca 12 ensamkommande flyktingbarn per år. Summa ca 110 stycken, vilket ger en beräknad merkostnad för Haninge kommun årligen med 14 665 114 kr, med Växjö kommuns utredning som underlag. Konsumentprisindex har ökat från år 2008 till år 2015 med 5,66 % vilket innebär att:

Den årliga merkostnaden för Hanige kommun för mottagandet av de nyanlända och av de ensamkommande flyktingbarnen är i dagens penningvärde ca 15,5 mnkr

(14 665 114 kr x 1,0566 = 15 495 159 kr).

Kommunalförbundsledningen (i Växjö) Bo Frank (M) säger "Framställningen visar att kommunen inte alls är kompenserad för de merkostnader som vi har för flyktingmottagandet". Det är tjänstemän på förvaltningen för arbete och välfärd som tagit fram siffrorna på uppdrag av Bo Frank. Siffrorna redovisades 2011 för kommunledningen i Växjö. Beloppet har betalats ut under perioden 2007-2010 i form av ekonomiskt bistånd till nyanlända som inte haft en egen försörjning efter avslutad introduktion. Syftet med att bryta ut just den här kostnaden är att visa regeringen hur Växjö kommun drabbats ekonomiskt av att ha haft ett generöst flyktingmottagande, enligt Bo Frank.

Sverigedemokraterna Henrik Svensson m.fl. yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar,

att Haninge kommun snarast möjligt säger upp överenskommelsen med Migrationsverket för mottagande av nyanlända och ensamkommande flyktingbarn.

Sverigedemokraterna i Haninge 2015-05-14.

Henrik Svensson

Kommunfullmäktigeledamot (SD)

Dnr SN 2015/134

§ 43 Svar på remiss – Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter - De nyanlända och flyktingarna

Sammanfattning

Henrik Svensson (SD) har lämnat en motion den 15 maj 2015 där en effektivisering av kommunens verksamheter förslås genom uppsägning av överenskommelserna med Migrationsverket om mottagande av nyanlända och ensamkommande barn.

Kommunfullmäktige har bett socialförvaltningen att lämna synpunkter på motionärens förslag. Förvaltningen anser inte att förslaget är lämpligt. Sedan 1 januari 2014 har Migrationsverket rätt att anvisa ensamkommande barn även till kommuner utan överenskommelser. En ny lag börjar gälla 1 mars 2016 som ger Migrationsverket rätt att anvisa också nyanlända med tillstånd till kommuner.

Att inte arbeta med mottagande av ensamkommande barn eller med nyanlända vuxna och familjer är kontraproduktivt. För kommunerna gäller att aktivt arbeta med mottagningen och integrationen de nyanlända för att främja etablering i arbete och samhällsliv och långsiktigt erbjuda och åstadkomma delaktighet i samhället.

Underlag för beslut

- Svar på remiss – Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter – SFI
- Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter – SFI

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner svaret på remissen.
2. Svaret lämnas till kommunfullmäktige.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden
Enligt förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner svaret på remissen.
2. Svaret lämnas till kommunfullmäktige.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

För kännedom: Helena Dahlin Kassé

Fall- och skadeprevention

Vi, Sverigedemokraterna i Haninge kommun, vill stärka individ- och familjeomsorgen i kommunen. Som en del i detta arbete vill vi minska riskerna för äldre att falla. Fallprevention omfattar alla strukturer, processer, rutiner och åtgärder som syftar till att förebygga fall. Skadeprevention i detta sammanhang handlar om åtgärder som utförs och hjälpmedel som används för att göra skadan så liten som möjligt då en äldre person faller.

Varje år avlider nästan 1 600 personer av fallskador i Sverige, vilket är drygt sex gånger så många som omkommer till följd av trafikolyckor. Fler än 70 000 personer behöver sjukhusvård för skador som de har fått vid ett fall. De flesta som avlider efter en fallskada är över 65 år. Fall orsakar skador såsom frakturer, hjärnskakning, skador på inre organ, sårskador och i värsta fall dödsfall.

Det finns en gedigen forskningsbas som visar att skador kan förebyggas, att resultaten kommer snabbt och att det är kostnadseffektivt att förebygga olyckor.

Fallriskbedömning

Kommunen utför i dagsläget fallriskbedömningar när en person flyttar in i särskilt boende och sedan var sjätte månad. Olika fysiska och psykologiska status på personen undersöks och graderas i en skala från 1-4. Kommunen har manualer och checklistor att följa för vad som ska göras vid olika bedömningar.

Fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder

Kommunen hjälper idag personer som är 65 år eller äldre med riskfyllda moment i bostaden, s.k. fixar service. Kommunen har även en uppsökande verksamhet där personer informeras om de rättigheter de har och där råd och tips ges för att säkra den boendemiljön personen befinner sig i. Det finns rutiner och hjälpmedel framtagna för att förhindra fall och skada.

Boendemiljön för de äldre

Med stigande ålder blir hemmet den plats där äldre personer spenderar det mesta av sin tid och därmed får boendemiljön successivt allt större betydelse för äldres hälsa. För att klara av bostadsförsörjningen inför den förestående demografiska utvecklingen, bl.a. en kraftig ökning av personer i åldrarna 85 år och äldre, måste det skapas fler bostäder av olika slag för äldre, både genom nybyggnation och genom att befintliga bostadshus byggs om. Den fysiska miljön i och kring bostaden behöver utformas så att den är tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Det innebär att personer som använder t.ex. rullstol eller rollator ska kunna förflytta sig utan att stöta på trappor, branta lutningar, tunga dörrar etc, och att personer med olika former av perceptuella och kognitiva svårigheter ska kunna orientera sig och t.ex. använda hissen.

Sverigedemokraterna Henrik Svensson m.fl. yrkar att kommunfullmäktige beslutar,

1. **att** kommunen utreder och åtgärdar de bostäder som kommunen äger samt att kommunen kräver vid bygglovsansökningar att bostäderna är anpassade så att nivåskillnader, trappor, hissar och andra miljöhinder inte medför en begränsad aktivitet och delaktighet för personer 65 år eller äldre.
2. **att** äldreförvaltningen ska tilldelas ett årligt belopp, utöver den planerade budgeten för äldreförvaltningen, på 1.5 Mkr som öronmärks speciellt till fler fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder för personer 65 år eller äldre. Äldreförvaltningen får bestämma hur dessa medel ska användas på bästa sätt. Förslag till hur dessa medel kan användas ges i bilaga 1.

Sverigedemokraterna i Haninge 2015-08-20.

Henrik Svensson

Kommunfullmäktigeledamot (SD)

Bilaga 1

Äldreförvaltningen kan i större utsträckning utföra och utveckla sin verksamhet angående:

1. Information

Den äldre och dennes anhöriga behöver få information på ett sätt som gör det möjligt för dem att medverka till att förebygga fall. Äldreförvaltningen kan undervisa dem om vad förhöjd fallrisk är, aktuella fallriskfaktorer och fallpreventiva åtgärder. En diskussion behöver föras över vilka förändringar den äldre och dennes anhöriga är villiga att göra för att förebygga fall.

Förvaltningen behöver skapa en bättre kontakt med och ett ordna bättre rutiner för informationsutbyte med landstinget.

Om den äldre överförs till en annan vårdgivare, ett nytt boende eller till hemmet behöver äldreförvaltningen se till att fallriskfaktorer och preventiva åtgärder diskuteras med den nya vårdgivaren/anhöriga. Detta är av största vikt därför att fall och fallskador är vanliga när den äldre byter vårdform eller boende.

All vård- och omsorgspersonal i äldreförvaltningen behöver få regelbunden utbildning om fallrisk- och skadeprevention.

2. Riskbedömning

När äldreförvaltningen utför en riskbedömning bör den innehålla en kartläggning av fallhistoria, en översyn av mediciner, en kardiovaskulär undersökning. Riskbedömningen bör även omfatta personens gångsätt, balans och rörlighet, muskelsvaghet, risk för benskörhet, om personen har fallrädsla, synförmågan, kognitiv förmåga inklusive en neurologisk undersökning, urininkontinens och faror i hemmet.

3. Eliminera risker

Eliminera risker i omgivningen för den äldre. T.ex. påverka miljön så att framkomligheten är sådan att gånghjälpmedel i större utsträckning än idag kan användas. Åtgärda dålig belysning, lösa sladdar, trösklar, mattor, hala golv, ha lampan tänd hela dygnet på toaletten, efterfråga stadiga skor, anpassa möbler (t.ex. säng i sänkt läge och sänggrindar nere) och anpassa kläder, ordna hjälpmedel, överväg om personer med den högsta fallrisken kan placeras nära där personal ofta vistas. Om risk finns att den äldre stiger upp eller klättrar över sänggrindarna kan fallskadan dämpas genom att en stötdämpande matta läggs nedanför sängen. Det kan även hjälpa att sätta sängen med den ena långsidan mot en vägg. Energiabsorberande golv kan läggas in vid nybyggnation eller vid renoveringar.

Kan man göra något åt stressiga miljöer? Finns det en risk för över- eller understimulering? Har den äldre säkra strategier vid gång och förflyttning?

4. Prevention och behandling

Att fortlöpande söka efter och behandla vårdskador som kan medföra en ökad fallrisk.

5. Motorik

Om den äldre har svårt att självständigt resa sig från eller sätta sig i stol eller säng på ett säkert sätt, om den äldre har nedsatt balans vid stående eller gående, om den äldre visar ett riskfyllt rörelsebetende

vid personlig hygien, toalettbesök eller vid på- respektive avklädning, om den äldre har nedsatt uthållighet vid vardagliga förflyttningar utred orsak. Se till genom uppmuntran och aktiviteter att den äldre motionerar mer och tränar sin muskelstyrka, balans, gång- och förflyttningsförmåga. Ordna fram hjälpmedel, anpassa möbler, kläder och skor. Kan ringklocka användas? Anpassa tillsyn och assistans.

6. Syn

Om den äldre har svårt att se och/eller har svårt att förhålla sig till saker i omgivningen skicka personen till syn- och ögonundersökning. Anpassa belysningen. Öka kontrasterna i omgivningen. Fråga om glasögon används och/eller justera dessa.

7. Kognition och beteende

Om den äldre visar tecken på förvirring, desorientering, oro eller upprördhet, inte hittar på avdelningen eller boendet – exempelvis till toalett eller säng, uppvisar impulsiva förflyttningar, har svårt att förstå eller att följa instruktioner, glömmet eller har svårt att använda hjälpmedel på ett säkert sätt utred orsak och överväg behandling. Försök upptäcka om det finns behov som hunger, törst, smärta, infektion eller förstoppning. Skapa en omgivning som är lugn och har ledtrådar för att hitta rätt (kontraster, färg och form, bilder etc). Anpassa tillsyn och assistans.

8. Sjukdomar och läkemedel

Om den äldre upplever yrsel, blocktrycksfall vid uppresning, blodbrist, syrebrist, oregelbunden hjärtrytm, ämnesomsättningsrubbnings, saltbalansrubbnings, förvirringsepisoder, epilepsi, embolikälla, känselnedsättning, infektioner (t.ex. urinvägsinfektion), biverkan av läkemedel, utred orsak och överväg behandling. Revidera läkemedelsbehandling. Är sömnmedicinering nödvändig?

9. Kontinens

Om den äldre är inkontinent, förstoppad eller behöver gå på toaletten ofta utred orsak och överväg behandling. Ha sängplatsen nära toaletten. Upprätta schema för toalettbesök och/eller tillsyn vid toalettbesök.

10. Nutrition

Om den äldre är underviktig, har en känd viktnedgång eller dålig aptit, har en lång nattfasta eller är uttorkad utred och behandla bakomliggande orsaker. Anpassa, berika eller utöka kost- och vätskeintag (t.ex. fler mellanmål). Anpassa måltidsmiljön. Skelettets hållfasthet har betydelse för risken att ådra sig en fraktur vid ett fall. Öka tillskottet av vitamin D och kalcium till de äldre.

11. Observation/övervakning

Rörelselarm kan användas till den som saknar insikt om sitt rörelsehinder eller inte kan använda larmklocka vid behov av hjälp. Vid uppenbar stor fallrisk, motorisk orolig person och uttalad kognitiv nedsättning bör ställningstagande till extravak göras i samråd med ansvarig läkare. Använda sig av tillsyn via webbkamera.

12. Förebyggande tillsyn

Äldre som inte själva klarar av att bedöma sin förmåga och som utsätter sig för alltför stora risker - kan hjälpas med förebyggande tillsyn. Vilka tider på dygnet behövs denna tillsyn mest?

13. Hjälpmedel i boendet/hemmet

Förvaltningen kan satsa mer på t.ex. trygghetslarm, bäddlarm, rörelselarm, gångstöd, hörapparat, bildtelefoni, dörrautomatik till hiss och entrédörrar och digitala lås. Använda sig av mobila trygghetslarm med GPS (t.ex. Posifon) - speciellt bra för äldre som lider av demenssjukdom. Använda sig av "Ippi" - ett kommunikationsstöd som underlättar kontakten med släkt, vänner, vård- och omsorgsgivare m.fl. via den vanliga TV:n. Se till att den äldre kan använda sig av en s.k. Doro mobiltelefon - en mobiltelefon med stora knappar. Se till att där det behövs så används kraftassisterande rullstolar - kraftassistansen tar över rullandet när rullstolen börjar gå trögt och det blir jobbigt för den som rullar eller för den som skjuter på.

14. Kirurgiska ingrepp

Se till att grå starr åtgärdas genom operation. Se till att insättning av pacemaker sker vid hjärtrytmrubbning som kan ge yrsel.

15. Begränsningsåtgärder

Finns det begränsningar uppsatta för den äldre måste denne få möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet. Kom ihåg att åtgärder som larm, sänggrindar, brickbord och bälten får inte användas i syfte att frihetsberöva en person men däremot som skydd eller hjälpmedel när personen samtycker till åtgärden. Personer med demenssjukdom eller konfusion har inte alltid förmåga att uttrycka sitt samtycke utan visar genom sina reaktioner hur de upplever en viss åtgärd. Detta ska vara vägledande för om samtycke finns eller inte. Det kan uppstå en situation då åtgärd måste vidtas som inrymmer någon form av våld eller tvång för att avvärja fara för liv och hälsa. Denna nödrätt ska bara tillämpas i undantagsfall.

16. Etisk bedömning

Tänk på att varje åtgärd ska vara grundad på en etisk bedömning av om den bidrar till en ökad eller bibehållen livskvalité för den äldre.

17. Dokumentation

Dokumentera alla åtgärder i den äldres journal och utvärdera dagligen behovet av en viss begränsningsåtgärd eller anpassning.

Dnr SBN 2015/301

§ 180 Motion från Henrik Svensson (SD) om fall- och skadeprevention

Sammanfattning

I motionen föreslår Henrik Svensson (SD) att kommunens ska stärka individ- och familjeomsorgen i kommunen.

Motionären yrkar bl a på att kommunen utreder och åtgärdar de bostäder som kommunen äger samt att kommunen vid bygglovsansökningar kräver att bostäder är anpassade så att nivåskillnader, trappor, hissar och andra miljöhinder inte medför begränsad aktivitet och delaktighet för personer som är 65 år eller äldre. Stadsbyggnadsnämnden har att yttra sig i motionen senast 2016-01-31.

Stadsbyggnadsförvaltningen strävar hela tiden efter att stärka och främja individ- och familjeomsorgen genom att minska riskerna för fall i den fysiska miljön. Detta gäller alla invånare i kommunen, i synnerhet de äldre. Det är därför förvaltningen noggrant följer den lagstiftning som är till för att minska just dessa risker, Boverkets byggregler (BBR). Ett helt kapitel i BBR (kap. 8) handlar just om skadeprevention och att minimera risker för fall. Bifogas.

Förvaltningens synpunkter

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att lagstiftningen täcker dem flesta aspekterna inom detta område. Stadsbyggnadsförvaltningen vill därför understryka att inga fler skadepreventiva åtgärder behövs.

Underlag för beslut

- Motion från Henrik Svensson (SD) om fall- och skadeprevention, daterad 2015-10-09.
- Boverkets byggregler, BBR. Avsnitt 8: Säkerhet vid användning.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar anta förvaltningens yttrande som sitt eget.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar anta förvaltningens yttrande som sitt eget.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar anta förvaltningens yttrande som sitt eget.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KS/KF

Dnr ÄN 2015/252

§ 148 Motion från Sverigedemokraterna: fall- och skadeprevention

Sammanfattning

Henrik Svensson (SD) m fl har i en motion föreslagit att kommunen ska utreda och åtgärda de bostäder som kommunen äger. I motionen lämnas även förslag till kravställande som bör ske vid bygglovsprövning. Vidare föreslås att äldreförvaltningen tilldelas ett särskilt anslag som öronmärks för fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder.

Sakinnehållet i motionens förslag, dess text samt bilaga kommenteras i tjänsteutlåtandet under respektive rubrik.

Förvaltningens synpunkter

Äldreförvaltningen har ett ekonomiskt underskott som i november 2015 beräknas till 56,5 mkr på årsbasis. Det förebyggande arbetet är inte lagstyrt och kan därmed komma att hamna i farozonen vid genomförande av besparingsåtgärder. Äldreförvaltningen har inget att erinra mot förslaget om riktade medel för fall- och skadeprevention.

Äldreförvaltningen deltar i en förstudie inför ett projekt gällande s k dämpande golv. Om investeringsramen ökas skulle det kunna vara möjligt inleda en sådan pilotsatsning.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2015-10-30 –Svar motion angående fall - och skadeprevention
- Motion från Sverigedemokraterna - Fall-och skadeprevention

Förslag till beslut

1. Förvaltningens synpunkter överlämnas till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till äldrenämnden

1. Förvaltningens synpunkter överlämnas till kommunstyrelsen.

Överläggningar i äldrenämnden

Eva Karlsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden Annett Haaf (S) Ställer Eva Karlssons (SD) yrkande mot arbetsutskottets förslag till beslut och finner att äldrenämnden kan besluta enligt arbetsutskottets förslag.

Äldrenämndens beslut

1. Förvaltningens synpunkter överlämnas till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige

För kännedom:

Maria Stålhammar
Morgan Norberg

Äldreförvaltningen

Tjänsteutlåtande – Svar motion angående fall - och skadeprevention

SAMMANFATTNING

Henrik Svensson (SD) m fl har i en motion föreslagit att kommunen ska utreda och åtgärda de bostäder som kommunen äger. I motionen lämnas även förslag till kravställande som bör ske vid bygglovsprövning. Vidare föreslås att äldreförvaltningen tilldelas ett särskilt anslag som öronmärks för fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder.

Äldreförvaltningen har ett ekonomiskt underskott som i november 2015 beräknas till 56,5 mkr på årsbasis. Det förebyggande arbetet är inte lagstyrt och kan därmed komma att hamna i farozonen vid genomförande av besparingsåtgärder. Äldreförvaltningen har inget att erinra mot förslaget om riktade medel för fall- och skadeprevention.

Äldreförvaltningen deltar i en förstudie inför ett projekt gällande skådampanande golv. Om investeringsramen ökas skulle det kunna vara möjligt inleda en sådan pilotsatsning.

Sakinnehållet i förslag, motionens text samt bilaga kommenteras i tjänsteutlåtandet under respektive rubrik.

BAKGRUND

Henrik Svensson (SD) m fl har i en motion föreslagit att kommunen ska utreda och åtgärda de bostäder som kommunen äger. I motionen lämnas även förslag till kravställande som bör ske vid bygglovsprövning. Vidare föreslås att äldreförvaltningen tilldelas ett särskilt anslag som öronmärks för fallpreventiva och skadepreventiva åtgärder.

ÄLDREFÖRVALTMNINGENS KOMMENTARER TILL MOTIONENS FÖRSLAG

Tornberget som förvaltar de kommunala äldreboenden har inventerat dessa utifrån tillgänglighetsaspekterna och även åtgärdat förekommande brister. Samarbetet mellan äldreförvaltningen och Tornberget är mycket bra och Tornberget åtgärdar brister omgående. För frågor som gäller privatbostäder hänvisas till Haninge Bostäder AB.

Den andra meningen i första att-satsen handlar om att kommunen ska kräva att tillgängligheten är god redan vid bygglovsskedet. Det här kravet finns sedan 2010 reglerat i Plan- och bygglagen (2010:900). Bygglovshandläggaren granskar tillgängligheten vid mindre projekt och vid större ny- och ombyggnationer begär de in ett utlåtande från en certifierad tillgänglighetssakkunnig. Det är dock en relevant uppmaning eftersom det trots kravet i Plan- och bygglagen faktiskt byggs bostäder som inte är tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Kravställande vid bygglovsansökningar ligger dock utanför äldreförvaltningens ansvarsområde. Äldreförvaltningen har däremot samordningsansvaret för tillgänglighetsarbetet.

Äldreförvaltningen har ett ekonomiskt underskott som i november 2015 beräknas till 56,5 mkr på årsbasis. Det förebyggande arbetet är inte lagstyrt och kan därmed komma att hamna i farozonen vid genomförande av besparingsåtgärder. Äldreförvaltningen har inget att erinra mot förslaget om riktade medel för fall- och skadeprevention.

Äldreförvaltningen deltar i en förstudie inför ett projekt gällande s k dämpande golv. Om investeringsramen ökas skulle det kunna vara möjligt inleda en sådan pilotsatsning.

ÄLDREFÖRVALTNINGENS KOMMENTARER TILL MOTIONENS TEXTINNEHÅLL

Kommunen utför fallriskbedömningar vid inflyttning till särskilt boende och sedan efter behov minst var sjätte månad. För förvaltningen är det oklart vad som avses med " skala 1-4"

ÄLDREFÖRVALTMNINGENS KOMMENTARER TILL MOTIONENS BILAGA

Äldreförvaltningen vill göra följande kommentarer till punkterna i bilaga 1:

1. Förvaltningen har ett utvecklat samarbete och samverkansavtal med landstinget och dess utförare. Regelbundna möten sker. Rapportering mellan vårdgivare sker alltid. Självklart finns det dock alltid utrymme för att förbättra samverkan. Hemtjänsten skickar fallrapporter till primärvården och ringer distriktssköterskor när detta inträffar.

Bristerna i systemet NPÖ, nationell patientöversikt, har gjort att Haninge kommun har valt att i nuläget ställa sig utanför detta. Landets tre stora regioner förbereder upphandling av ett IT-system med arbetsnamnet 3R, som

ska kunna användas bl a för att för att förbättra informationsöverföring mellan olika vårdgivare. För att matcha regionernas upphandling håller kommunerna i berörda regioner på att formera ett projekt för samordning, benämnt 180 K.

2. Status- och riskbedömningar utförs. Sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster bedömer.

3. Risker elimineras kontinuerligt. Hemtjänsten gör riskbedömningar angående fall och brand hos kunderna. Allt måste dock ske med den enskildes samtycke. Berörd person bestämmer själv sin inredning i bostaden. Den enskilde bestämmer också själv vilka skor och kläder som ska användas. Personalen ger bara råd.

Personer som klättrar över sänggrindar ska inte ha grindar. Bedömning av sänggrindar bedöms av legitimerad personal i samråd med den äldre. Arbetsterapeuter och sjukgymnaster bedömer hur förflyttning ska ske.

I fråga om privatbostäder kan kommunen bevilja bostadsanpassningsbidrag för anpassning som underlättar framkomligheten samt minimerar risken för fall. Initieringen till ansökan och specificering om vilken anpassning man söker bidrag för måste anges och komma från den enskilde själv. För att få bidrag måste kraven enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag vara uppfyllda.

4. Insats utförs.

5. Insats utförs.

6. Insats utförs.

7. Insats utförs.

8. Insats utförs.

9. Bedömning och åtgärder vidtas av legitimerad personal.

10. Insats utförs

11. Extra tillsyn sker alltid i fråga om personer som inte kan larma själv. Bedömning och åtgärder utförs alltid utifrån individuella bedömningar

12. Det sker alltid en individuell bedömning. Det sker en dialog mellan biståndshandläggare och hemtjänstutförare i dessa frågor.

13. Larm förutom trygghetslarm bedöms av legitimerad personal och där det behövs finns idag larm. Boendena är utrustade med trygghetslarm för varje person som bor där. I ordinärt boende ansvarar landstinget för personliga hjälpmedel.

14. Behov av kirurgiska ingrepp bedöms av läkare. Remiss skickas till specialistvård för alla människor i Sverige.

15. Det sker alltid en bedömning av legitimerad personal gällande begränsningsåtgärder. Riktlinjer följs.

16. Etiska bedömningar ligger självklart till grund för allt arbete.

17. Dokumentation är ett lagkrav. Bedömningar, åtgärder samt uppföljningar dokumenteras i journal.

När det gäller hälso- och sjukvård och socialtjänst är alla insatser frivilliga och man kan inte vidta åtgärder mot den enskildes vilja.

Bilaga 1

Äldreförvaltningen kan i större utsträckning utföra och utveckla sin verksamhet angående:

1. Information

Den äldre och dennes anhöriga behöver få information på ett sätt som gör det möjligt för dem att medverka till att förebygga fall. Äldreförvaltningen kan undervisa dem om vad förhöjd fallrisk är, aktuella fallriskfaktorer och fallpreventiva åtgärder. En diskussion behöver föras över vilka förändringar den äldre och dennes anhöriga är villiga att göra för att förebygga fall.

Förvaltningen behöver skapa en bättre kontakt med och ett ordna bättre rutiner för informationsutbyte med landstinget.

Om den äldre överförs till en annan vårdgivare, ett nytt boende eller till hemmet behöver äldreförvaltningen se till att fallriskfaktorer och preventiva åtgärder diskuteras med den nya vårdgivaren/anhöriga. Detta är av största vikt därför att fall och fallskador är vanliga när den äldre byter vårdform eller boende.

All vård- och omsorgspersonal i äldreförvaltningen behöver få regelbunden utbildning om fallrisk- och skadeprevention.

2. Riskbedömning

När äldreförvaltningen utför en riskbedömning bör den innehålla en kartläggning av fallhistoria, en översyn av mediciner, en kardiovaskulär undersökning. Riskbedömningen bör även omfatta personens gångsätt, balans och rörlighet, muskelsvaghet, risk för benskörhet, om personen har fallrädsla, synförmågan, kognitiv förmåga inklusive en neurologisk undersökning, urininkontinens och faror i hemmet.

3. Eliminera risker

Eliminera risker i omgivningen för den äldre. T.ex. påverka miljön så att framkomligheten är sådan att gånghjälpmedel i större utsträckning än idag kan användas. Åtgärda dålig belysning, lösa sladdar, trösklar, mattor, hala golv, ha lampan tänd hela dygnet på toaletten, efterfråga stadiga skor, anpassa möbler (t.ex. säng i sänkt läge och sänggrindar nere) och anpassa kläder, ordna hjälpmedel, överväg om personer med den högsta fallrisken kan placeras nära där personal ofta vistas. Om risk finns att den äldre stiger upp eller klättrar över sänggrindarna kan fallskadan dämpas genom att en stötdämpande matta läggs nedanför sängen. Det kan även hjälpa att sätta sängen med den ena långsidan mot en vägg. Energiabsorberande golv kan läggas in vid nybyggnation eller vid renoveringar.

Kan man göra något åt stressiga miljöer? Finns det en risk för över- eller understimulering? Har den äldre säkra strategier vid gång och förflyttning?

4. Prevension och behandling

Att fortlöpande söka efter och behandla vårdskador som kan medföra en ökad fallrisk.

5. Motorik

Om den äldre har svårt att självständigt resa sig från eller sätta sig i stol eller säng på ett säkert sätt, om den äldre har nedsatt balans vid stående eller gående, om den äldre visar ett riskfyllt rörelsebeteende

vid personlig hygien, toalettbesök eller vid på- respektive avklädning, om den äldre har nedsatt uthållighet vid vardagliga förflyttningar utred orsak. Se till genom uppmuntran och aktiviteter att den äldre motionerar mer och tränar sin muskelstyrka, balans, gång- och förflyttningsförmåga. Ordna fram hjälpmedel, anpassa möbler, kläder och skor. Kan ringklocka användas? Anpassa tillsyn och assistans.

6. Syn

Om den äldre har svårt att se och/eller har svårt att förhålla sig till saker i omgivningen skicka personen till syn- och ögonundersökning. Anpassa belysningen. Öka kontrasterna i omgivningen. Fråga om glasögon används och/eller justera dessa.

7. Kognition och beteende

Om den äldre visar tecken på förvirring, desorientering, oro eller upprördhet, inte hittar på avdelningen eller boendet – exempelvis till toalett eller säng, uppvisar impulsiva förflyttningar, har svårt att förstå eller att följa instruktioner, glömmer eller har svårt att använda hjälpmedel på ett säkert sätt utred orsak och överväg behandling. Försök upptäcka om det finns behov som hunger, törst, smärta, infektion eller förstoppning. Skapa en omgivning som är lugn och har ledtrådar för att hitta rätt (kontraster, färg och form, bilder etc). Anpassa tillsyn och assistans.

8. Sjukdomar och läkemedel

Om den äldre upplever yrsel, blocktrycksfall vid uppresning, blodbrist, syrebrist, oregelbunden hjärtrytm, ämnesomsättningsrubbnings, saltbalansrubbnings, förvirringsepisoder, epilepsi, embolikälla, känslenedsättning, infektioner (t.ex. urinvägsinfektion), biverkan av läkemedel, utred orsak och överväg behandling. Revidera läkemedelsbehandling. Är sömnmedicinering nödvändig?

9. Kontinens

Om den äldre är inkontinent, förstoppad eller behöver gå på toaletten ofta utred orsak och överväg behandling. Ha sängplatsen nära toaletten. Upprätta schema för toalettbesök och/eller tillsyn vid toalettbesök.

10. Nutrition

Om den äldre är underviktig, har en känd viktnedgång eller dålig aptit, har en lång nattfasta eller är uttorkad utred och behandla bakomliggande orsaker. Anpassa, berika eller utöka kost- och vätskeintag (t.ex. fler mellanmål). Anpassa måltidsmiljön. Skelettets hållfasthet har betydelse för risken att ådra sig en fraktur vid ett fall. Öka tillskottet av vitamin D och kalcium till de äldre.

11. Observation/övervakning

Rörelselarm kan användas till den som saknar insikt om sitt rörelsehinder eller inte kan använda larmklocka vid behov av hjälp. Vid uppenbar stor fallrisk, motorisk orolig person och uttalad kognitiv nedsättning bör ställningstagande till extravak göras i samråd med ansvarig läkare. Använda sig av tillsyn via webbkamera.

12. Förebyggande tillsyn

Äldre som inte själva klarar av att bedöma sin förmåga och som utsätter sig för alltför stora risker - kan hjälpas med förebyggande tillsyn. Vilka tider på dygnet behövs denna tillsyn mest?

13. Hjälpmedel i boendet/hemmet

Förvaltningen kan satsa mer på t.ex. trygghetslarm, bäddlarm, rörelselarm, gångstöd, hörapparat, bildtelefoni, dörrautomatik till hiss och entrédörrar och digitala lås. Använda sig av mobila trygghetslarm med GPS (t.ex. Posifon) - speciellt bra för äldre som lider av demenssjukdom. Använda sig av "Ippi" - ett kommunikationsstöd som underlättar kontakten med släkt, vänner, vård- och omsorgsgivare m.fl. via den vanliga TV:n. Se till att den äldre kan använda sig av en s.k. Doro mobiltelefon - en mobiltelefon med stora knappar. Se till att där det behövs så används kraftassisterande rullstolar - kraftassistansen tar över rullandet när rullstolen börjar gå trögt och det blir jobbigt för den som rullar eller för den som skjuter på.

14. Kirurgiska ingrepp

Se till att grå starr åtgärdas genom operation. Se till att insättning av pacemaker sker vid hjärtrytmrubbning som kan ge yrsel.

15. Begränsningsåtgärder

Finns det begränsningar uppsatta för den äldre måste denne få möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet. Kom ihåg att åtgärder som larm, sänggrindar, brickbord och bälten får inte användas i syfte att frihetsberöva en person men däremot som skydd eller hjälpmedel när personen samtycker till åtgärden. Personer med demenssjukdom eller konfusion har inte alltid förmåga att uttrycka sitt samtycke utan visar genom sina reaktioner hur de upplever en viss åtgärd. Detta ska vara vägledande för om samtycke finns eller inte. Det kan uppstå en situation då åtgärd måste vidtas som inrymmer någon form av våld eller tvång för att avvärja fara för liv och hälsa. Denna nödrätt ska bara tillämpas i undantagsfall.

16. Etisk bedömning

Tänk på att varje åtgärd ska vara grundad på en etisk bedömning av om den bidrar till en ökad eller bibehållen livskvalité för den äldre.

17. Dokumentation

Dokumentera alla åtgärder i den äldres journal och utvärdera dagligen behovet av en viss begränsningsåtgärd eller anpassning.

Haninge Bostäders yttrande som underlag för kommunstyrelsens beslutstagande avseende pkt 1 i Sverigedemokraternas motion

"Fall- och skadeprevention"

Motionens yrkande enligt pkt 1:

"att kommunen utreder och åtgärdar de bostäder som kommunen äger samt att kommunen kräver vid bygglovsansökningar att bostäderna är anpassade så att nivåskillnader, trappor, hissar och andra miljöhinder inte medför en begränsad aktivitet och delaktighet för personer 65 år och äldre."

Haninge Bostäders yttrande:

Bolaget framhåller att det följer de regler och föreskrifter som enligt aktuell lagstiftning gäller för bostadsbyggande/renovering. Kommunens bygglovshandläggare har på samma sätt att förhålla sig till gällande lagstiftning och agera utifrån denna. Bolagets vilja är självfallet att, så långt det är möjligt, kunna möta upp till de behov och önskningar som kommunens Bostadsanpassningsenhet har. Dock har många av våra äldre hus tyvärr en begränsning i tillgänglighet p g a att t.ex hiss saknas och kostnaden för att uppdatera till dagens kravnivåer blir orimligt höga. Bolaget anser därför att det är svårt att på alla punkter kunna uppfylla Sverigedemokraternas motion.

Haninge den 21 januari 2016

Haninge Bostäder AB
Christoph Vejde

Boverkets byggregler, BBR

BFS 2011:6 ändrad t.o.m. BFS 2015:3

Avsnitt 8 Säkerhet vid användning

8 Säkerhet vid användning

Detta avsnitt innehåller föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 1, 4 och 9 §§ PBL och 3 kap. 4, 9, 10 och 18 §§ PBF. Avsnitt 8:10 innehåller också föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 7 § PBL. (*BFS 2011:26*).

8:1 Allmänt

Byggnader ska utformas så att risken för olyckor såsom fall, sammanstötningar, klämning, brännskador, explosioner, instängning, förgiftningar och elektriska stötar begränsas. Tomter som tas i anspråk för bebyggelse ska utformas så att risken för olycksfall begränsas.

Allmänt råd

Regler om säkerhet för driftutrymmen finns i avsnitt 3:4.

8:11 Tillämpningsområde

Reglerna i detta avsnitt gäller för byggnader, för obebyggda tomter som ska förses med en eller flera byggnader samt för andra anläggningar än byggnader på tomter. Reglerna för tomter och andra anläggningar än byggnader finns samlade i avsnitt 8:9. I vissa angivna fall gäller reglerna endast för sådana utrymmen i byggnader där barn kan vistas. (*BFS 2014:3*).

Allmänt råd

Med utrymmen där barn kan vistas avses rum, delar av rum eller utrymmen där barn i förskoleåldern ska kunna vistas eller kan tänkas uppehålla sig utan ständig tillsyn av vuxna.

Exempel på sådana utrymmen är bostadslägenheter och gemensamma utrymmen i bostadshus som t.ex. korridorer, trapphus, tvättstugor och fritidslokaler. Hit räknas även gästrum i hotell och utrymmen i förskolor, barnvårdscentraler, barnkliniker, bibliotek, köpcentrum och andra liknande lokaler. De särskilda kraven gäller även sådana kommunikations- eller utrymningsvägar som hör ihop med utrymmen där barn i förskoleåldern kan tänkas uppehålla sig.

Ytterligare vägledning finns i Boverkets handbok *Bygg barnsäkert – i byggnader, på tomter och i utemiljön*.

8:2 Skydd mot fall

Allmänt råd

Regler om skydd mot fall genom glas finns i avsnitt 8:352. Regler om skydd mot fall på tomter finns i avsnitt 8:91. Regler om skydd mot fall ges också ut av Arbetsmiljöverket.

8:21 Belysning i kommunikationsutrymmen

Belysningen i kommunikationsutrymmen ska utformas med sådan styrka och jämnhet att personer kan röra sig säkert inom byggnaden.

Allmänt råd

Regler om belysning i utrymningsvägar finns i avsnitt 5:34 och 5:35.

Belysningsinstallationer bör utformas enligt SS 437 01 46. Den fasta belysningen bör inte vara bländande.

I publika lokaler bör stora glasytor mot det fria och fönster i slutet av korridorer kunna skärmis av så att dagsljuset inte bländar.

8:22 Skydd mot att halka och snubbla

Gångytor ska utformas så att risken för att halka och snubbla begränsas. I utrymmen där lutning, väta, spill eller nedisning ökar risken för halka ska ytmaterialens egenskaper anpassas till detta. Öväntade förändringar av ytmaterialens halkegenskaper ska undvikas, särskilt där gångriktningen ändras. Ytorna ska utformas utan öväntade små nivåförändringar, ojämnheter eller låga hinder som är svåra att upptäcka.

Allmänt råd

För torra gångytor bör friktionskoefficienten vara minst 0,30, mätt enligt SS-EN 13893.

Referensmetod för provning av golvprodukter med högre krav på stegsäkerhet finns i SS-EN 13845.

Stödhandtag bör finnas i duschutrymmet i sådant tillgängligt hygienrum som avses i 3:146.

Regler om största tillåtna golvlutning i duschutrymmen finns i avsnitt 6:5335.

Regler om trösklar finns i avsnitt 3:143. (*BFS 2014:3*).

8:23 Skydd mot fall från höjder

8:231 Öppningsbara fönster, balkongdörrar och dyligt

I utrymmen där barn kan vistas ska öppningsbara fönster och glaspartier – t.ex. balkonginglasningar – vilkas karmunderkant sitter lägre än 1,8 meter över golvet ha säkerhetsbeslag, spärranordningar eller andra skydd som begränsar risken för att barn ska falla ut. Balkongdörrar och öppningsbara fönster där avståndet mellan glasytan och golvet är mindre än 0,60 meter ska ha säkerhetsbeslag och spärranordningar som hindrar barn från att öppna och passera dörren eller fönstret.

Säkerhetsanordningar behöver inte finnas på fönster eller fönsterdörrar i markplanet.

Allmänt råd

Med säkerhetsbeslag avses här ett beslag med en spärr som fixerar t.ex. ett fönster i stängt läge. Med spärranordning avses en anordning med en spärr som hindrar t.ex. ett fönster från att få mer än 10 cm fri öppning. Båda dessa anordningar bör vara utförda så att spärren inte kan hävas av barn men ändå kan nyttjas av personer med nedsatt rörelseförmåga.

Barnsäkerhet, hållfasthet och beständighet kan provas enligt SS-EN 13126-5 eller SS-EN 16281. (*BFS 2014:3*).

8:232 Trappor, ramper och balkonger

Trappor och ramper i eller i anslutning till byggnader ska utformas så att personer kan förflytta sig säkert.

Allmänt råd

För att trappan ska få en säker utformning bör man ta hänsyn till trappans lutning och längd samt måttförhållandet mellan trappstegens höjd och djup. Lutningen i gånglinjen bör inte ändras inom samma trapplopp. Enstaka trappsteg med avvikande höjd bör inte förekomma. Där det inte går att

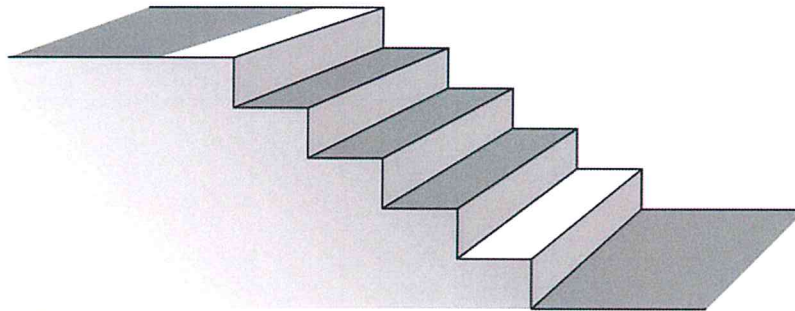
undvika bör trappstegen tydligt markeras. Stegdjupet i trappor bör vara minst 0,25 meter, mätt i gånglinjen.

För utformning av ramper se avsnitt 3:1422.

Trappor som är bredare än 2,5 meter bör delas i två eller flera lopp med räcken eller ledstänger.

Trappor, utom i småhus och inom enskilda bostadslägenheter i flerbostadshus, bör förses med kontrastmarkeringar så att personer med nedsatt synförmåga kan uppfatta nivåskillnaderna. En trappas nedersta plansteg och motsvarande del av framkanten på trappavsatsen vid översta sättsteget i varje trapplopp bör ha en ljushetskontrast på minst 0.40 enligt NCS (Naturel Color System). Markeringarna bör göras på ett konsekvent sätt inom byggnaden.

Figur 8:232 **Kontrastmarkering av trappa**

(BFS 2014:3).

Trappplanen bör ha minst samma bredd som trappan. Dörrar på trappplan bör placeras så att det inte blir svårt att passera. I flerbostadshus bör trappplan vara minst 1,5 meter djupa. Inom enskilda bostadslägenheter bör trappplan vara minst 1,3 meter.

Vangstycken, socklar, räcken, ledstänger och dylikt bör inte på någon sida inkräkta mer än högst 100 mm på trapploppens bredd. Avståndet mellan begränsningsväggarna och trapploppens sidor bör vara högst 50 mm.

Trappor och ramper från bostadslägenheter och övriga utrymmen där människor vistas mer än tillfälligt ska utformas så att transport av sjukbår blir säker. Detta gäller dock inte om transporten kan ske med hiss eller någon annan lyftanordning.

Allmänt råd

Raka trappor, som leder till fler än två bostadslägenheter, uppfyller föreskriftens krav på säker transport av sjukbår om trapploppen har en minsta bredd på 1,20 meter. Vinklade eller svängda trappor kan behöva större svängradie.

Trappor, ramper, balkonger och dylikt i utrymmen där barn kan vistas, ska utformas så att risken för barnolycksfall begränsas.

Allmänt råd

Öppningar mellan plansteg i trappor bör vara högst 100 mm.

I bostadslägenheter bör trappor vara utformade så att grindar kan monteras i trappans övre och nedre del.

8:2321 Räcken

Trapplopp, trappplan, ramper och balkonger som inte avgränsas av väggar, ska ha räcken som begränsar risken för personskador till följd av fall. Räckesfyllningar med infästningar ska tåla dynamisk påverkan av en människa.

Allmänt råd

Räcken i trapplopp bör vara minst 0,9 meter höga. Om en öppning vid sidan av ett trapplopp är större än 0,4 meter i båda längdriktningarna och våningshöjden är mer än 3,0 meter, mätt från golv till golv, bör räcket vara minst 1,1 meter.

Räcken på trapplan inom den enskilda bostadslägenheten bör vara minst 0,9 meter höga. Om våningshöjden är mer än 3,0 meter, mätt från golv till golv, bör räcket vara minst 1,1 meter. Räcken på trapplan utanför den enskilda bostadslägenheten samt räcken på balkonger och loftgångar bör vara minst 1,1 meter höga.

Regler om glasträcken finns i avsnitt 8:35.

Räcken i utrymmen där barn kan vistas, ska utformas så att barn inte skadar sig till följd av att de klättrar eller kryper.

Allmänt råd

Räcken på balkonger, trapplan och trapplopp bör, upp till en höjd av 0,8 meter, utformas så att de inte går att klättra på. Vertikala öppningar bör vara högst 100 mm breda.

Fritt mått mellan balkongräckes underkant och balkonggolv, eller mellan ett trappräckes underkant och trappstegens stegenos, bör vara högst 50 mm. Fritt mått i höjled mellan ett trappräckes underkant och ett trapplan eller golv bör vara högst 100 mm.

Horisontella öppningar ovanför balkongfront bör utformas så att barn inte kan fastna med huvudet. Öppningar i intervallet 110–230 mm bör undvikas.

8:232 Ledstänger

Ramper och trappor ska ha balansstöd i form av ledstänger. Ledstängerna ska vara lätta att gripa om.

Allmänt råd

Ramper och trappor i publika lokaler bör ha ledstänger på båda sidor. Andra ramper och trappor som har fler än tre steg, bör ha ledstänger på båda sidor. Lägre ramper och trappor bör ha minst en ledstång. Inom en bostadslägenhet får vinklade och svängda trappor, som är högst 0,9 meter breda, anordnas utan inre ledstång, om det i stället finns en spaljé, mittstolpe eller dylikt som går lätt att gripa om.

Ledstänger bör sitta på 0,9 meters höjd. Det bör vara möjligt att hålla i ledstången även förbi infästningen. De bör löpa förbi trappan eller rampens början och slut med minst 30 cm.

Ledstänger i publika lokaler och trapphus i flerbostadshus bör ha kontrasterande ljushet gentemot omgivande ytor.

Där en kontinuerlig ledstång inte fungerar på grund av utrymmets särskilda användning, t.ex. läktare, kan en alternativ utformning av balansstödet göras som motsvarar ledstångens funktion.

8:233 Skydd vid öppningar i byggnader

Om det finns öppningar i ytor som är avsedda att gå på ska dessa vara täckta av luckor, galler, trallar eller andra lämpliga skyddsanordningar. Öppningarna kan också avgränsas med skyddsräcken eller dylikt. I utrymmen där barn kan vistas ska luckor, galler, trallar och dylikt utformas så att de inte kan lyftas av barn och så att risken för personskador begränsas.

8:24 Taksäkerhet

Allmänt råd

Regler om driftutrymmen och tillträdesvägar till dessa finns i avsnitt 3:4.

8:241 Allmänt

Byggnader ska förses med

- tillträdesanordningar till tak,
- fast säkerhetsutrustning för förflyttning på tak och
- skyddsanordningar mot fall från tak

om det inte är uppenbart onödigt med hänsyn till personsäkerheten vid byggnadens användning eller drift. (BFS 2014:3).

Allmänt råd

Det kan anses som uppenbart onödigt med särskilda anordningar för tillträde till tak, fast säkerhetsutrustning för förflyttning på tak och skyddsanordningar mot fall om

- taket saknar fast arbetsställe och
- det inte finns något annat särskilt skäl att anta att taket behöver beträdas för byggnadens användning eller drift.

Det kan anses som uppenbart onödigt med fast säkerhetsutrustning för förflyttning på tak och skyddsanordningar mot fall om taket har låga lutningar och det arbete som behöver utföras för byggnadens användning eller drift utförs på betryggande avstånd från takets kant.

Exempel på fasta arbetsställen är skorstenar, ventilationsanläggningar, solfångare och vattengångar som måste nås genom att beträda taket. (BFS 2014:3).

Fasta tillträdes- och skyddsanordningar ska ha tillräcklig hållfasthet och styvhet samt utföras av beständigt material. Installationer avsedda för säkerhetslinor ska ha sådan hållfasthet att de kan garantera säkerheten vid fall. Kravet på hållfasthet gäller även infästningar av sådana installationer.

Allmänt råd

Fasta anordningar för tillträde till tak bör vara utförda med en korrosionsbeständighet motsvarande den hos varmgalvaniserat stål med ett skyddande lager om minst 50 µm. Specifikationer och provningsmetoder finns i SS-EN ISO 1461.

Anordningar avsedda för infästning av säkerhetslinor bör dessutom klara det dynamiska livlinerycket beskrivet i SS-EN 516. (BFS 2014:3).

Yttertak som kan beträdas ska ha skäligt skydd mot halkning och utformas så att risken för att trampa igenom takytan begränsas.

Allmänt råd

Regler för yrkesmässigt beträdande av tak ges ut av Arbetsmiljöverket.

8:242 Tillträdesanordningar, fast säkerhetsutrustning och fasta arbetsställen

8:2421 Tillträdesvägar till tak

Byggnader ska förses med fasta tillträdesanordningar i den omfattning som behövs för att tillträdesvägarna ska bli säkra. Lösa anordningar får användas om risken för personskador är liten.

Tillträdesvägarna ska även fungera för transporter av arbetsmaterial och utrustning. (BFS 2014:3).

Allmänt råd

Om en byggnads fasadhöjd vid uppstigningsstället till taket är

- 4 meter eller lägre kan en lös stege användas, om det finns en anordning vid takfoten som hindrar stegen från att glida,
- högre än 4 meter, men lägre än 8 meter, bör tillträde till taket ordnas antingen invändigt eller utvändigt via en fast monterad eller fällbar väggstege med fallskydd,
- 8 meter eller högre bör tillträde till taket ordnas via en invändig uppstigningsanordning.

Om tillträde till taket ordnas via en invändig uppstigningsanordning bör uppstigningsöppningarna förses med räcken så att risken för fall begränsas.

Takluckor för uppstigning på taket bör ha dagermått om minst 0,6 x 0,9 meter (b x h) och väggluckor dagermått om minst 0,6 x 1,2 meter (b x h).

Om nivåkillnaden mellan vånings- eller vindspan och tak- eller vägglucka överstiger 1,2 meter, bör en fast eller fällbar stege finnas.

(BFS 2014:3).

Fasta stegar ska avslutas nedtill så att barn inte utan hjälpmedel kan klättra upp i dem.

Tak- och väggluckor, som inte är en del av en utrymningsväg, ska kunna låsas.

Allmänt råd

Regler om utrymningsvägar finns i avsnitt 5:3.

8:2422 Fast säkerhetsutrustning för förflyttning på tak

Mellan uppstigningsställen till taket och fasta arbetsställen ska det finnas fasta takstegar och gångbryggor, eller andra motsvarande anordningar, i sådan omfattning att risken för personskador begränsas vid förflyttning på taket. Vilplan ska anordnas om det behövs för att transportera arbetsmaterial och utrustning till arbetsstället. (BFS 2014:3).

Allmänt råd

Fasta takstegar och gångbryggor bör finnas där byggnadens taklutning är större än 1:10 ($\approx 6^\circ$).

En gångbrygga bör finnas vid taknocken om byggnadens fasadhöjd är högre än 8 meter.

Skorstenar bör förses med en uppstigningsanordning om höjden från arbetsstället på taket till skorstenens krön är större än 1,2 meter. Uppstigningsanordningen bör förses med skydd mot fall om höjden är högre än 4 meter från arbetsstället till underliggande plan som hindrar fortsatt fall. Skyddet bör utformas så att det inte försvårar transporter av arbetsmaterial och utrustning.

Om bärläktsteg används som fast takstege bör den kompletteras med tydligt markerade infästningsanordningar för säkerhetslina. (BFS 2014:3).

8:2423 Fasta arbetsställen

Fasta arbetsställen ska utformas med hänsyn till den totala fallhöjden, arbetets art och de risker som finns där arbetet ska utföras.

Allmänt råd

Fasta arbetsställen som fordrar regelbundet underhåll bör ha en tillgänglig yta på minst 0,30 x 0,60 meter. Det kan vara en horisontell yta på skorstenens krön eller en plattform som ligger högst 0,5 meter under krönet. Skyddsräcken bör vara minst 1,0 meter höga och ha handledare vid överkanten och på halva räckeshöjden.

8:243 Skyddsanordningar

8:2431 Fästnanordningar för linor till säkerhetsseklar

Fästnanordningar för linor till säkerhetsseklar ska finnas i den omfattning som är nödvändig för att säkerställa personsäkerheten vid byggnadens användning eller drift. (BFS 2014:3).

Allmänt råd

Om fasadhöjden är större än 3 meter bör det, oavsett taklutning, finnas fästnanordningar för linor till säkerhetsseklar vid taknocken eller motsvarande högre del av taket. Om det är nödvändigt för att man ska kunna röra sig säkert på taket bör sådana fästnanordningar även finnas på andra delar av taket.

Fästnanordningar kan utgöras av lämpligt utformade nockräcken, takstegar eller gångbryggor.

På tak som lutar högst 1:10 ($\approx 6^\circ$) där takarbeten behöver utföras närmare än 10 meter från takfoten kan fästnanordningar utgöras av fästöglor med högst 5 meters inbördes avstånd.

Fästnanordningar behövs normalt inte på tak som lutar högst 1:10 ($\approx 6^\circ$) där takarbeten inte behöver utföras närmare än 10 meter från takfoten. (BFS 2014:3).

8:2432 Fotstöd vid takfot och takbrott

Vid takfot och takbrott ska det, om fallhöjden och takutförningen så kräver, finnas stadiga fotfästen i sådan omfattning att personsäkerheten kan säkerställas.

Allmänt råd

Stadiga fotfästen bör finnas då byggnadens fasadhöjd är högre än 8 meter och taklutningen är större än 1:3 ($\approx 18^\circ$).

8:2433 Skyddsanordningar för att undvika genomtrampning

Ytor och fasta anordningar som av misstag kan komma att beträdas och inte kan bära en person, ska förses med skydd mot att trampa igenom eller falla ner.

Allmänt råd

Ett räcke som är minst 0,5 meter högt eller ett galler på undersidan av öppningen minskar risken för att trampa igenom eller falla ner. Takfönster som lutar mer än 60° eller är upphöjda minst 0,35 meter över takytan behöver inte förses med skyddsanordningar.

8:2434 Skyddsanordningar mot fallande is och snö

Skyddsanordningar mot fallande is och snö ska finnas vid byggnaders entréer om det finns särskilda risker för personskador till följd av fallande is och snö från taket.

Allmänt råd

Vid byggnaders entréer kan särskilda risker för personskador finnas

- när byggnadens fasadhöjd är högre än 8 meter- eller
- när byggnadens taklutning är större än 1:3 ($\approx 18^\circ$).

Exempel på utformning av snörasskydd finns i SS 831335.

8:3 Skydd mot sammanstötning och klämning

8:31 Allmänt

Byggnader ska utformas så att risken för personskador till följd av sammanstötning begränsas. Byggnaders rörliga delar och anordningar ska vara placerade och utformade så att risken för personskador genom klämning eller liknande begränsas.

Allmänt råd

Delar av byggnader och andra fasta anordningar, placerade på mindre höjd än 2,20 meter över gångbana, bör byggas in eller utmärkas särskilt så att de inte utgör risk för personer med nedsatt synförmåga.

Pendeldörrar bör utformas så att det går att se igenom dem.

Dörrar i skolor och förskolor samt entrédörrar till bostäder bör ha klämskydd.

8:32 Fast inredning och utrustning

I utrymmen där barn kan vistas ska både fast inredning och utrustning som är lätt åtkomlig för barn utformas så att barn inte kan komma till skada till följd av att

- den fasta inredningen eller utrustningen kan välta,
- barn kan öppna lådor eller luckor avsedda för säker förvaring,
- barn kan klättra på lådor eller ugnsluckor,
- barn kan fastna i snören, kedjor, band eller andra anordningar för manövrering av fast monterade gardiner, persienner eller annan fast inredning och utrustning. (*BFS 2014:3*).

Allmänt råd

För förvaring av vassa hushållsredskap bör det finnas en låda med säkerhetsbeslag eller någon annan säker anordning.

Spis bör vara försedd med tipskydd.

För att undvika att barn får skållnings- eller brännskador genom att klättra bör lådhurts eller öppna hyllor inte placeras intill spisen.

Fast monterade gardinbeslag, persienner och liknande bör utföras och monteras enligt SS-EN 13120 för att uppfylla föreskriftens krav på att barn inte ska fastna i lösa snören, kedjor och band. (*BFS 2014:3*).

8:33 Skydd mot olyckor vid rörliga anordningar

Dörrar, portar, väggar, galler, grindar och bommar som öppnas av en motor och stängs av upplagrad energi eller omvänt, ska utformas så att risken för personskador begränsas. Detta gäller även för motordrivna bommar som både öppnas och stängs av en motor samt för manuella vippportar.

Allmänt råd

Manuella vippportar bör fästas med genomgående skruv med mutter eller motsvarande i byggnadsdelar som har tillräcklig bärförmåga. Infästning med s.k. fransk skruv uppfyller inte föreskriftens krav på begränsning av risken för personskador.

Dörrar, portar, väggar, galler, grindar och bommar utförda och installerade enligt SS-EN 12978 och SS-EN 13241-1 uppfyller föreskriftens krav. Energi kan t.ex. lagras genom fjädrar, gummiband eller genom portens höjdläge.

Bestämmelser om hissar, rulltrappor, rullramper samt dörrar, portar, väggar, galler och grindar som både öppnas och stängs av en motor finns i 5 kap. PBF och i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, H.

8:34 Fri höjd

Den fria höjden i utrymningsvägar, trappor, dörrar och andra kommunikationsutrymmen ska vara minst 2,00 meter.

8:35 Glas i byggnader

Glasytor som är oskyddade och så placerade att personer kan komma i kontakt med dem, ska utformas så att risken för personskador begränsas. Glasytor och infästningar ska tåla dynamisk påverkan av en människa.

Allmänt råd

Provningsmetod för motstånd mot tung stöt och klassindelning finns i SS-EN 12600.

8:351 Skydd mot sammanstötning

Stora glasytor i dörrar samt glasytor som kan förväxlas med dörrar eller öppningar ska vara tydligt markerade.

Allmänt råd

Markeringarna bör avvika mot bakgrunden och vara synliga för både stående och sittande personer.

8:352 Skydd mot fall genom glas

Glasytor ska utformas så att risken för att falla ut genom glasytan begränsas.

Allmänt råd

Risk för fall kan anses föreligga då

- fallhöjden är mer än 2,0 meter till underliggande mark eller golv och
- avståndet mellan glasytans underkant och golvet är mindre än

0,6 meter.

Laminerat säkerhetsglas enligt avsnitt 8:353, räcke eller motsvarande kan fungera som skydd.

8:353 Skydd mot skärskador

Glasytor ska utformas så att risken för skärskador begränsas.

Allmänt råd

Termiskt härdat säkerhetsglas enligt SS-EN 12150-2, som klarar lägst klass 1(C)3 eller laminerat säkerhetsglas enligt SS-EN 14449 som klarar lägst klass 2(B)2 enligt SS-EN 12600 bör användas i

- glasträcken,
- glasytor i entréer och kommunikationsutrymmen om avståndet från glasytans underkant till golvet eller marken är mindre än 1,5 meter,
- glasytor i enskilda bostadslägenheter om avståndet från glasytans underkant till golvet eller marken är mindre än 0,6 meter,
- glasytor i andra utrymmen där barn kan vistas än bostäder om avståndet från glasytans underkant till golvet eller marken är mindre än 0,8 meter. Glasytor i dörrar i skolor och förskolor bör dock ha härdat eller laminerat glas om avståndet från glasytans underkant till golvet eller marken är mindre än 1,5 meter.

I de fall en dörr eller ett parti gläser med små rutor kan glas som inte klassas som säkerhetsglas användas. (*BFS 2014:3*).

8:4 Skydd mot brännskador

Byggnader och deras installationer ska utformas så att risken för brännskador begränsas.

8:41 Värmeinstallationer

Lätt åtkomliga delar av värmeinstallationer ska förses med skydd mot ofrivillig beröring, om de har så hög ytttemperatur att de vid beröring kan orsaka brännskador. I utrymmen där barn kan vistas ska risken för barnolycksfall särskilt beaktas.

Allmänt råd

Skydd mot ofrivillig beröring bör finnas om ytttemperaturen överstiger 90 °C. I hygienrum samt i förskolor och fritidshem bör lätt åtkomliga delar förses med skydd mot ofrivillig beröring om ytttemperaturen överstiger 60 °C.

De angivna ytttemperaturerna avser lackerade eller omålade metallytor. Metoder för bestämning av ytttemperaturer för andra material, som ur brännskadesynpunkt motsvarar ytttemperaturen för metall, beskrivs i SS-EN ISO 13732-1.

Fast monterade värmestrålningskällor får inte utformas så att personer som befinner sig i deras närhet kan få brännskador eller obehag.

Allmänt råd

Regler om säkerhet för elektriska värmestrålningskällor ges ut av Elsäkerhetsverket.

För varmvattentemperatur, se avsnitt 6:621.

8:42 Spisar, ugnar och dylikt

Lätt åtkomliga ytor på spisar, ugnar och dylikt ska ha skydd mot beröring om de har så hög ytttemperatur att de vid beröring kan orsaka brännskador.

Allmänt råd

Spisar bör ha hållskydd som når minst 0,1 meter över spishällen och täcker spisens framkant och dess sidor till 0,2 meter från framkanten. Om spisen är åtkomlig från sidan bör hela den åtkomliga sidan täckas av hållskyddet.

Ugnsluckor placerade lägre än 0,8 meter över golvet bör ha säkerhetsbeslag. Ytttemperaturen på glasluckor på ugnar och på ytor på handtag, vred, knoppar och liknande av metall som man håller i en kort stund, bör inte överstiga 60 °C.

Åtkomliga metallytor på spisar, ugnar och dylikt på lägre höjd än 0,8 meter över golvet bör ha en ytttemperatur som inte överstiger 60 °C under normal drift. Metoder för bestämning av ytttemperaturer för andra material, som ur brännskadesynpunkt motsvarar ytttemperaturen för metall, beskrivs i SS-EN ISO 13732-1.

8:43 Skydd mot skällningsskador

Utslagsvask ska placeras så att risken för skällningsskador begränsas.

Allmänt råd

Utslagsvask bör placeras i samma inredningslängd som spisen.

8:5 Skydd mot explosioner

8:51 Allmänt

Allmänt råd

Regler om hantering av brandfarliga och explosiva varor ges ut av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Högtryckspannor med högre drifttryck än 1 MPa och som har vatten- och ångrum på sammanlagt mer än 0,5 m³ bör placeras i en särskild byggnad. Detta gäller också större tryckkärl av annat slag, t.ex. ångackumulatörer, kokare och gasbehållare. (BFS 2014:3).

8:52 Värmeinstallationer m.m.

Pannanläggningar och andra installationer för värmning av vatten samt övriga tryckbärande anordningar ska förses med säkerhetsanordningar som begränsar risken för personskador vid för högt tryck eller för hög temperatur i anläggningen.

Allmänt råd

Arbetsmiljöverket ger ut regler om tryckbärande anordningar samt om besiktning och användning av trycksatta anordningar.

En sluten pannanläggning bör förses med expansionskärl. Ett slutet expansionskärl bör placeras så att uppvärmning av kärlet till följd av egen-cirkulation, konvektion och strålning undviks.

Pannanläggningar och andra installationer för värmning av vatten bör förses med säkerhetsventil som förhindrar att för högt tryck uppstår. En pannanläggning för drift med fast bränsle bör dessutom förses med termisk säkerhetsanordning som hindrar att högsta tillåtna vattentemperatur överskrids. När en panna förses med en termisk säkerhetsanordning som kräver kylning med vatten, bör installationen vara ansluten till en allmän va-anläggning. Alternativt kan den vara ansluten till en enskild va-anläggning som ger betryggande tillgång till vatten.

8:6 Skydd mot instängning

Dörrar till hygienrum, bastu och andra utrymmen där någon kan bli oförutsett instängd, ska ha en sådan stängningsanordning att en reglad eller låst dörr kan öppnas både inifrån och utifrån utan nyckel eller särskilt verktyg.

En bastu ska utformas så att den snabbt kan utrymmas. Dörren ska vara utåtgående eller av pendeltyp. Dörren får inte ha lås och dörrbladet ska inte kunna fastna i karmen till följd av värmeutvidgning eller påverkan av fukt.

I utrymmen där barn kan vistas ska dörrar till driftutrymmen förses med en sådan stängningsanordning att de kan öppnas inifrån utan nyckel.

I utrymmen där barn kan vistas ska dörrar eller lock till frys-, kyl- och svalsåp och dylikt som är lätt åtkomliga för barn, ha sådana stängningsanordningar att dörren eller locket kan öppnas inifrån av ett barn.

Allmänt råd

Lämplig utformning av dörrar eller lock som kan öppnas inifrån finns i SS-EN 60335-2-24.

Regler om skydd mot instängning ges också ut av Arbetsmiljöverket.

8:7 Skydd mot förgiftning

Förbindelser mellan lokaler där giftiga gaser förekommer och lokaler där personer vistas mer än tillfälligt får endast anordnas, om betryggande åtgärder vidtagits för att begränsa risken för personskador till följd av förgiftning.

Allmänt råd

Exempel på lokaler där giftiga gaser kan förekomma är garage i flerbostadshus och förråd för vissa bränslen.

Förbindelsen bör vara tät och förses med dörrstängare.

Regler om avskiljning i vissa fall av lokaler med farliga ämnen ges även ut av Arbetsmiljöverket. (BFS 2011:26).

I bostadslägenheter och andra likvärdiga utrymmen där barn kan vistas, ska säker förvaring av kemisk-tekniska preparat, medicin och dylikt finnas.

Allmänt råd

Utrymmena bör vara försedda med säkerhetsbeslag eller på annat sätt göras svåråtkomliga för barn. För förvaring av medicin och hälsofarliga kemisk-tekniska preparat, såsom maskindiskmedel, grov rengöringsmedel och petroleumprodukter, bör det finnas ett låsbart utrymme, beläget exempelvis högt i ett städskap. För förvaring av mindre hälsofarliga preparat, såsom milda disk- och tvättmedel, bör det finnas ett bänkskåp med säkerhetsbeslag eller ett skåp som är placerat minst 1,4 meter över golvet.

I ett garage med mer än 50 m² nettoarea ska det finnas väl synliga skyltar som varnar för risken för koloxidförgiftning.

Allmänt råd

På skylten bör det stå att det är förbjudet att tomgångsköra fordon.

8:8 Skydd mot elstötar och elchocker

Byggnader ska utformas så att risken för personskador till följd av elstötar och elchocker begränsas.

Allmänt råd

Elsäkerhetsföreskrifter ges ut av Elsäkerhetsverket.

8:9 Skydd mot olyckor på tomter

8:91 Skydd mot fall på tomter

Trappor och ramper i gångvägar mellan en byggnads tillgängliga entréer enligt avsnitt 3:132 och parkeringsplatser och angöringsplatser för bilar, ska utformas så att personer kan förflytta sig säkert.

Allmänt råd

Trappor och ramper bör ha ledstång på ena sidan. Ledstången bör sitta på 0,9 meters höjd.

För att trappan ska få en säker utformning bör man ta hänsyn till trappans lutning och längd samt måttförhållandet mellan trappstegens höjd och djup. Lutningen i gånglinjen bör inte ändras inom samma trapplopp. Enstaka trappsteg med avvikande höjd bör inte förekomma. Trappstegens djup i en trappa bör vara minst 0,30 meter, mätt i gånglinjen. För att minimera risken att någon snubblar bör en trappa ha fler än två steg.

För utformning av ramper se avsnitt 3:1222.

Trappor, utom för småhus, bör förses med kontrastmarkeringar så att synsvaga kan uppfatta nivåskillnaderna. En trappas nedersta plansteg och motsvarande del av framkanten på trappavsatsen vid översta sättsteget i varje trapplopp bör ha en ljushetskontrast på minst 0.40 enligt NCS (Naturel Color System). Markeringarna bör göras på ett konsekvent sätt.

8:92 Skydd av öppningar i marken och av inkast

Om det finns öppningar eller inkast för t.ex. avfall, i eller vid ytor som är avsedda att gå på, ska öppningarna vara täckta av luckor, galler, trallar eller andra lämpliga skyddsanordningar. Öppningarna kan också avgränsas med skyddsräcken eller liknande. Utanför byggnader där barn kan vistas ska luckor, galler, trallar och

liknande utformas så att de inte kan lyftas eller öppnas av barn och så att risken för personskador begränsas. (BFS 2014:3).

Allmänt råd

Regler om avfallsanordningar finns i avsnitt 3:422. (BFS 2014:3).

8:93 Skydd mot olyckor vid fasta lekredskap på tomter

Fasta lekredskap ska anordnas så att risken för personskador begränsas. Underlaget till gungor, klätterställningar och dylika lekredskap ska vara stötdämpande och i övrigt så utformat att risken för personskador vid en olycka begränsas.

Allmänt råd

Exempel på hur fasta lekredskap kan utformas finns i SS-EN 1176-1 och SS-EN 1176-7. Exempel på stötdämpande underlag och provningsmetoder för stötdämpande underlag finns i SS-EN 1177.

8:94 Skydd mot olyckor vid rörliga anordningar på tomter

Dörrar, portar, väggar, galler, grindar och bommar som öppnas av en motor och stängs av upplagrad energi eller omvänt, ska anordnas så att risken för personskador begränsas. Detta gäller även för motordrivna bommar som både öppnas och stängs av en motor samt för manuella vipportar.

Allmänt råd

Manuella vipportar bör fästas med genomgående skruv med mutter eller motsvarande i byggnadsdelar som har tillräcklig bärförmåga. Infästning med s.k. fransk skruv uppfyller inte föreskriftens krav på begränsning av risken för personskador.

Dörrar, portar, väggar, galler, grindar och bommar utförda och installerade enligt SS-EN 12978 och SS-EN 13241-1 uppfyller föreskriftens krav.

Energi kan t.ex. lagras genom fjädrar, gummiband eller genom portens höjdläge.

Dörrar, portar, väggar, galler och grindar som både öppnas och stängs av en motor regleras i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, H.

8:95 Skydd mot drunkning på tomter

Allmänt råd

Av 3 kap. 5 § ordningslagen (1993:1617) framgår att brunnar, bassänger och liknande anläggningar ska ha de säkerhetsanordningar som behövs, beroende på var anläggningen finns och hur anläggningen är utformad. Skyddet mot barnolycksfall är särskilt viktigt.

8:951 Fasta bassänger avsedda för bad eller simning

Fasta bassänger på tomter ska ha ett tillfredsställande skydd mot barnolycksfall. En fast plaskdamm eller motsvarande med maximalt 0,2 meters vattendjup behöver dock inte ha något särskilt skydd.

Bassängernas utloppsöppningar ska utformas så att risken för olyckor begränsas.

Allmänt råd

Lämpliga skyddsanordningar för bassänger som är avsedda för bad eller simning kan t.ex. vara följande:

- Ett staket som är minst 0,9 meter högt och som barn inte kan krypa under eller klättra över. Grindar i staketet bör inte kunna öppnas av barn.

– En skyddstäckning eller ett skydds nät. Dessa ska vara avsedda för ändamålet och bör ha ett sådant utförande att risken för olyckor begränsas. Skydds nät bör ha högst 50 mm maskvidd.

Där hastighets- och flödesdimensionering inte kan ge tillfredsställande säkerhet mot olyckor, bör utloppsöppningarna förses med galler eller dylikt. (BFS 2014:3).

8:952 Dammar, fasta brunnar och fasta behållare

Dammar, fasta brunnar och fasta behållare som inte är slutna och där vatten eller annan vätska förvaras, ska ha skydd som begränsar risken för personskador till följd av fall i vattnet eller vätskan.

Allmänt råd

Skyddet mot barnolycksfall är särskilt viktigt. Exempel på utformning som minskar risken för barnolycksfall är flacka stränder eller ett minst 0,9 meter högt staket som barn inte kan krypa under eller klättra över. Grindar i staketet bör inte kunna öppnas av barn. (BFS 2014:3).

Lock och galler på brunnar ska ha betryggande hållfasthet. Utformningen ska begränsa risken för barnolycksfall.

Allmänt råd

Brunnslock bör ha en låsanordning, som inte kan öppnas av barn.

8:10 Krav på säkerhet vid användning vid ändring av byggnader

8:10:1 Allmänt

Byggnader ska utformas så att risken för olyckor såsom fall, sammanstötningar, klämning, brännskador, explosioner, instängning, förgiftningar och elektriska stötar begränsas.

Byggnader ska vid ändring uppfylla de krav på säkerhet vid användning som anges i avsnitt 8:2–8:8. Kraven får tillgodoses på annat sätt än vad som anges där om motsvarande säkerhetsnivå ändå uppnås.

Avsteg från säkerhetsnivån får dock göras med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Regler om detta finns i detta avsnitt och i avsnitt 1:22. Avsteg får aldrig medföra en oacceptabel risk för människors säkerhet. (BFS 2011:26).

Allmänt råd

Vid ändringar bör man eftersträva samma nivå på säkerheten som vid uppförande av nya byggnader. Faktorer som kan motivera en annan säkerhetsnivå kan vara att åtgärden skadar byggnadens kulturvärden eller byggnadens arkitektoniska och estetiska värden.

Att säkerhetsnivån blir godtagbar kan verifieras genom en riskbedömning. Av bedömningen bör det framgå varför en lägre säkerhetsnivå valts, vilka risker detta medför och vad som kan göras för att minimera dessa. I bedömningen kan den tänkta användningen och vilka som har tillträde till ett visst utrymme vägas in.

Vid ändringar av en byggnad kan kraven inte bli lägre än vad som gällde då byggnaden uppfördes. För att verifiera att byggnaden uppfyller denna säkerhetsnivå bör man gå igenom befintliga säkerhetsanordningar för att säkerställa att de i huvudsak har bibehållit sin ursprungliga funktion. Speciellt bör infästningar av räcken och andra skyddsanordningar kontrolleras så att de inte har försvagats genom t.ex. korrosion, slitage eller sprickbildningar.

Ytterligare regler om säkerhet vid användning finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:13) om avhjälpande av enkelt avhjälpna hinder, till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser, HIN.

Regler om ändring av hissar, rulltrappor, soptransportanordningar, motordrivna portar, skidliftar med mera finns i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, H.

I äldre byggnader kan det krävas att man förbättrar takskyddsanordningar, motordrivna portar, anordningar för avfallshantering, hissar och linbaneanläggningar oavsett vilka ändringar som är planerade.

Regler om elinstallationer ges ut av Elsäkerhetsverket. De innehåller även krav vid ändring av byggnader. (BFS 2014:3).

8:10:11 Skydd mot fall

Allmänt råd

Byggnadsdelar såsom trösklar, stödhandtag i duschutrymmen, kontrastmarkering av trappor, golvytor, räcken, ledstänger och motsvarande anordningar bör utformas så att risken för fallolyckor begränsas.

Trapphusen utgör ofta en väsentlig del av byggnadens kulturhistoriska värde. Vid ändringar kan de befintliga trapporna godtas om inga andra ändringar görs i trapphuset. De befintliga trappräckena kan också godtas, eventuellt med kompletteringar, om säkerheten bedöms bli godtagbar. (BFS 2011:26).

8:10:12 Öppningsbara fönster, balkongdörrar och dylikt

I utrymmen där barn kan förväntas vistas utan ständig tillsyn av vuxna ska öppningsbara fönster, balkongdörrar och dylikt förses med säkerhetsanordningar enligt avsnitt 8:231, om det inte finns synnerliga skäl. (BFS 2011:26).

Allmänt råd

Synnerliga skäl kan vara att åtgärden påtagligt skulle skada byggnadens kulturvärden. (BFS 2011:26).

**Interpellation från Joachim Krylborn (KD) till grund- och
förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S) om hur stora
barngrupperna får vara.**

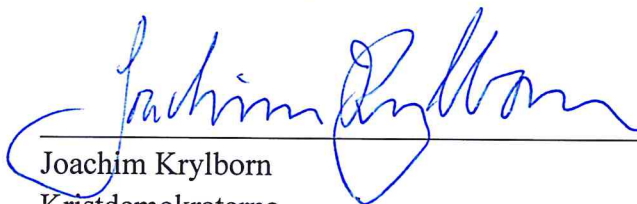
Barnomsorgspolitiken i Sverige har generellt under flera år fokuserat på tillgången till förskola, men inte alltid kvaliteten i densamma. I Haninge gjorde vi en särskild satsning under förra mandatperioden på att minska antalet barn per grupp och enligt statistik på Skolverket har det gett resultat. Haninges kommunala förskolor har 17,2 barn i snitt på varje förskoleavdelning. I småbarnsgrupperna är det i snitt 14,3 barn på respektive avdelning. Detta är i paritet med rikssnittet. Dock finns flera avdelningar i Haninge där barngrupperna är betydligt större. Till exempel finns småbarnsavdelningar som har över 19 barn.

Senaste statistiken visar att det blivit allt vanligare med stora barngrupper runtom i landet. Barngruppernas storlek riskerar att skapa problem för många barn, särskilt dem med särskilda behov. Det är viktigt att prioriteringar görs för att minska barngrupperna för just de små barnen, så att barnen får lugn och ro samt att personalen får tid att vara nära och umgås med barnen.

Vi har därför från Kristdemokraterna varit tydliga med att det behövs fler alternativ till den traditionella förskolan. Förskolor som har avdelningar som är inriktade mot utomhuspedagogik och kombinationer med traditionella förskolor kan möjliggöra fler grupper, där pengarna kan satsas på personal och minska trycket på investeringar i nya byggnader. Det behövs även fler alternativa förskoleformer såsom familjedaghem, flexibla och mobila varianter som kan bidra till att barngrupperna inom den traditionella förskolan kan minska på sikt. Dessutom vill Kristdemokraterna se ett alternativ som gör det möjligt för småbarnsföräldrar att stanna hemma längre med sina 1-3 åringar i form av en sorts barnomsorgspong, vilket också beslutats som uppdrag i kommunfullmäktiges mål och budget för 2016.

**Med hänvisning till ovanstående önskas svar på följande frågor av grund- och
förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S).**

- 1. Tänker du som ordförande i grund- och förskolenämnden arbeta för att införa ett maxtak i förskolan vad gäller barngruppernas storlek?**
- 2. Hur ser du på möjligheten att stimulera till alternativa omsorgs- och förskoleformer?**

Joachim Krylborn
Kristdemokraterna

8 februari 2016

HANINGE KOMMUNSTYRELSE Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -02- 08
Dnr. KS 2015/588

Maria Fägersten (S)
Grund- och förskolenämndens ordförande

Kommunfullmäktige

Storleken på barngrupperna i förskolan

Joachim Krylborn (KD) har i en interpellation ställt ett antal frågor gällande storleken på barngrupperna i förskolan.

Jag vill lämna följande svar:

Haninge arbetar aktivt med att hålla nere antalet barn i förskolegrupperna. Detta gör vi genom att bygga fler förskolor och genom att fristående förskolor etablerar sig i kommunen. Att många vill bo i Haninge gör att behovet av förskolor ökar, men trots en stor ökning av antal barn har genomsnittet för antalet barn per avdelning legat på en stabil nivå de senaste åren. Kommunen har också nyligen fått statsbidrag för att vi öppnar flera nya förskolor.

Kvalitet i förskolan handlar dock inte bara om mindre barngrupper. Ny forskning från Göteborgs universitet pekar på att det visserligen är viktigt för barn att få befinna sig i mindre sammanhang men att viktigast för kvaliteten är fortfarande de pedagoger som arbetar i barngrupperna.

Genom att bara räkna antalet barn per barngrupp tas inte hänsyn till hur den dagliga verksamheten på förskolorna ser ut. Barnen på en avdelning är inte tillsammans i helgrupp hela dagen. De delas in i olika grupper och olika aktiviteter där *syftet* med aktiviteten bestämmer antal barn. Ska ett naturvetenskapligt fenomen underökas och syftet är att barnen ska lära sig något organiseras barnen i en mindre grupp medan några andra barn som ska träna på sånger till våravslutningen med fördel är många fler.

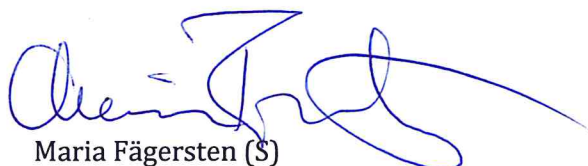
Upplevelsen att det är 19 barn på en småbarnsavdelning kan bero på flera saker. Kanske är det fler pedagoger på avdelningen eller kanske arbetar man tillsammans med en annan avdelning. Att en småbarnsavdelning har 19 barn är dock inte ett vanligt förhållande i Haninges förskolor.

När det gäller kvaliteten på verksamheten så ligger Haninge långt framme. Skolinspektionen var mycket nöjd med den pedagogiska verksamheten i förskolan vid sin senaste tillsyn. För att stärka förskollärarna i deras roll har Haninge även en ettårig intern kompetensutbildning för förskollärare.

Även personaltätheten i förskolan kan vara viktig för kvaliteten. Här ligger Haninge i linje med riksgenomsnittet och personaltätheten har förbättrats sedan 2013.

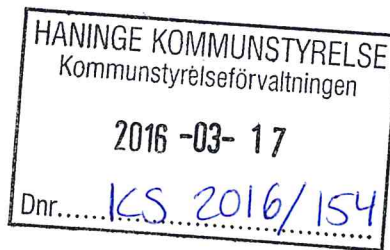
Utveckling av förskolans pedagogik och verksamhetsformer sker kontinuerligt. Just nu utreds till exempel möjligheten att inrätta en mobil förskola. Utöver detta arbete finns även kommunfullmäktiges uppdrag om en omsorgsmodell för att föräldrar ska kunna stanna hemma med ett- till treåringar.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad.

Maria Fägersten (S)

Grund- och förskolenämndens ordförande

Interpellation om Haninges förskolors större barngrupper och minskad personaltäthet till Grund och förskolenämndens ordförande Maria Fägersten (S)

Grund- och förskolenämnden har vid sitt sammanträde 24 februari 2016 beslutat att utöka tiden på förskolan för barn vars föräldrar är hemma, arbetslös, sjuk eller föräldraledig. Det lagstadgade är 15 timmar i veckan, Haninge har haft 25 timmar under ett antal år och nu har den rödgröna minoriteten utökat det till 30 timmar per vecka. I de styrandes politiska plattform 2015-2018 kan vi läsa att "Det behövs en högre personaltäthet för att minska barngrupperna" Vidare kan vi också läsa att "fler högskoleutbildade pedagoger behövs" Vi Moderater tror verkligen att utbildning lönar sig och att ha fler förskolelärare i våra verksamheter utvecklar och ger högre kvalitet. Däremot är vi Moderater inte naiva och tror att det är gratis. Inte heller att öka personaltätheten är gratis. Vi är mycket förbryllade över beslutet styret i Haninges skolor med Maria Fägersten (S) i spetsen har tagit. För mer förskola åt alla kostar naturligtvis. Om fler barn ska vara på förskolan fler timmar per vecka kräver detta att förskolorna kan behöva ändra bemanning. Om förskolorna inte får mer pengar att finansiera de utökade barntimmarna måste den kostnaden naturligtvis tas från annat på förskolan alternativt blir det utökat antal barn per pedagog. I en bransch där det är svårrekryterat med högskoleutbildad personal, där Haninge redan idag ligger under genomsnittet i länet vad gäller antal barn per pedagog och där personal redan idag har en hög arbetsbelastning tycker vi Moderater att detta är helt fel väg att gå.

Jag vill ställa följande frågor till Grund och förskole nämndens ordförande Maria Fägersten (S)

1. Hur har du för avsikt att fullfölja er politiska plattform med minskade barngrupper och ökad personaltäthet?
2. Om konsekvensen av ert beslut innebär ökad arbetsbelastning, ökade barngrupper och minskad personaltäthet, är du Maria Fägersten (S) då beredd att ompröva ditt beslut i denna fråga?
3. Har du Maria Fägersten (S) för avsikt att tillföra extra medel till förskolorna på grund av detta beslut så att de har kostnadstäckning för de ökade barntimmarna?
4. Hur ska du Maria Fägersten (S) säkerställa visionen i Haninges personalpolitiska program om att vi ska vara kommunsveriges bästa arbetsgivare när arbetsbelastningen för förskolorna ökar?
5. Hur avser du att säkra tillgången på kompetenta förskollärare i Haninge och att de vill stanna kvar och utvecklas vidare här i Haninge?

För Moderaterna i Haninge

Sara Sixten (M)

12 april 2016

Maria Fägersten (S)
Grund- och förskolenämndens ordförande

Kommunfullmäktige

Personaltäthet och gruppstorlek i Haninges förskolor

Sara Sixten (M) har i en interpellation ställt ett antal frågor gällande personaltäthet och gruppstorlek i förskolan.

Jag vill lämna följande svar:

Grund- och förskolenämnden har beslutat om att öka vistelsetiden i förskolan för barn till arbetsökande och föräldralediga. Från den politiska ledningen vill vi arbeta för ett jämlikt samhälle och ge fler möjligheter att lyckas.

Förskolan är en del av vårt skolsystem. En verksamhet som ska lägga grunden för det livslånga lärandet. Det finns ingen skolplikt i förskolan, men det finns en rättighet. Den rättigheten borde finnas för alla barn – på lika villkor. Vi menar att det här är rätt väg att gå för att fler barn ska ha rätten att delta i den fina verksamhet som bedrivs inom Haninges förskolor.

Inför beslutet har Utbildningsförvaltningen gjort bedömningen att utökade förskoletimmar för de här barnen är genomförbart med bibehållen kvalitet, och bidrar ytterligare till den likvärdighet vi vill uppnå. Förskolorna får redan idag full tilldelning av elevpeng, även för de barn som har begränsad vistelsetid.

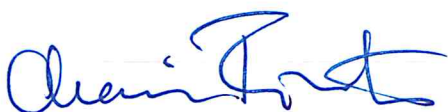
Bristen på utbildade förskolelärare märks i hela länet. I Haninge försöker vi säkerställa tillgången på kompetent och utbildad personal genom rekryteringsinsatser, konkurrenskraftiga löner, kompetensutveckling och genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Det pågår även ett kommunövergripande arbete att ta fram kompetensförsörjningsplaner som ska utgöra ett verksamhetsstöd för att arbeta med det personalpolitiska programmet.

Sedan 2013 har personaltätheten ökat i Haninges förskolor från 6,2 till 5,4 barn per årsarbetande vuxen. Vi ligger nära både riksnitt och länssnitt för personaltäthet. Det sker ett brett utvecklingsarbete för att stärka kvaliteten i verksamheten och vara en attraktiv arbetsgivare, som leds av den centrala ledningsgruppen för förskolan.

Det viktigaste beslutet som påverkar hur våra förskolor organiseras och ges förutsättningar för att bedriva verksamhet, sker genom budget. Utöver det har vi möjlighet att ta del av regeringens omfattande satsningar på skolverksamhet, liksom följa upp hur man arbetar inom den ekonomiska ramen.

Inom alla nämndens ansvarsområden bedrivs ett omfattande systematiskt kvalitetsarbete. Det betyder att man hela tiden ser över vad man gör, om man uppnår rätt sak och hur man kan utveckla det för att det ska bli ännu bättre. Det arbetet omfattar i högsta grad nämndens eget arbete. Att följa våra egna beslut och utvärdera om det man beslutade om innebar det man ville uppnå, och om det finns ytterligare beslut som behöver fattas för att det ska bli ännu bättre.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad.

Maria Fägersten (S)
Grund- och förskolenämndens ordförande

Interpellation till Kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) gällande kommunal fastställning av ålder

Antalet asylsökande som kommit till Sverige var rekordstort under förra året. 2015 kom totalt 163 000 asylsökande till landet varav drygt 35 000 var ensamkommande minderåriga. **De flesta ensamkommande** minderåriga asylsökande uppger sig vara i en ålder som ligger i spannet 14–17 år. Cirka 90 procent är av manligt kön. Det har, som ett resultat av detta, redan nu börjat skapas en snedfördelning avseende könsbalans och åldersstruktur i samhället. Belastningen på kommunala högstadieskolor och gymnasieskolor är exceptionellt hög. För vissa kommuner innebär det att man till exempel kan tvingas bygga en eller rent av två helt nya gymnasieskolor. Situationen är om inte ohållbar så i alla fall synnerligen ansträngd.

Migrationsverket gör en åldersbestämning först i slutet av asylprocessen. Så fungerar det inte i våra nordiska grannländer. Detta lägger ett stort ansvar på kommunerna som får extra kostnader i de fall asylsökande betraktas som minderåriga trots att de borde setts som vuxna från början.

Under den tid som förflutit från ankomst till kommunen och till dess svaret på ansökan om uppehållstillstånd kommer har den asylsökande placerats på kostsamma familjehem eller HVB-hem, samt i många fall påbörjat skolgång bland elever som har samma ålder som den asylsökande muntligen uppgivit. Att detta inte är ett optimalt system kan man utan överdrift påstå.

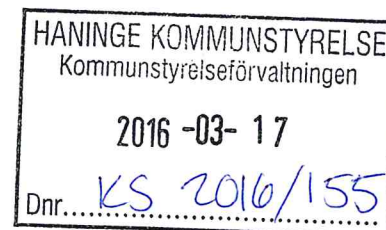
Migrationsverket fränhänder sig sitt ansvar och gör, till skillnad från övriga nordiska länder, åldersbestämningen först i slutet av asylprocessen. En konsekvensanalys som Migrationsverket tagit fram, och som distribuerats internt, anger att Migrationsverkets beslut avseende en asylsökandes ålder inte är bindande för andra aktörer, exempelvis enskilda kommuner. Det står andra aktörer fritt att oavsett verkets bedömning i åldersfrågan bedöma en sökande som minderårig eller inte. När en kommun gör bedömningen att det inte rör sig om ett barn återgår ansvaret att ordna boende till Migrationsverket.

Jag vill ställa följande frågor till Kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S)

1. I vilken utsträckning arbetar du Meeri Wasberg (S) med att påverka regeringen att komma till beslut i denna fråga?
2. Hur följs insatserna upp för att säkerställa att vi inte har överåriga på våra boenden?
3. Har Samarbetskoalitionen för avsikt att arbeta fram ett eget förslag för fastställande av ensamkommandes ålder om inte regeringen tar ledning i denna fråga?

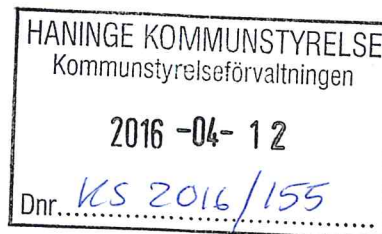
För Moderaterna i Haninge

Martina Mossberg (M)

12 april 2016

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunfullmäktige

Kommunal fastställning av ålder

Martina Mossberg (M) har i en interpellation ställt frågor kring kommunal fastställning av ålder.

Jag vill lämna följande svar

Årligen kommer ett stort antal barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan legal vårdnadshavare till Sverige för att ansöka om asyl, så kallade ensamkommande barn. Dessa barn är en utsatt grupp. De kan ha förlorat sina föräldrar eller befinner sig i vart fall skilda från dem och de har inte sällan varit med om traumatiska upplevelser. Interpellanten har tillsammans med andra moderata kommunföreträdare i massmedia hävdade att åldersbedömningar av dessa barn inte skulle göras på ett rättssäkert sätt och att kommunerna borde överta det ansvar som idag Migrationsverket har.

Det har stor betydelse om man registreras som barn eller vuxen. Barn och unga under 18 har mer rättigheter och får mer stöd och annat boende än vuxna och de kan inte skickas tillbaka på samma sätt som en vuxen. För tio år sedan var antalet ensamkommande barn och unga asylsökande drygt 800 personer. 2009 gick antalet över 2 000 och mellan 2013 och 2014 fördubblades nästan antalet från 3 852 till 7 049. Förra året ökade antalet till fem gånger så många: 35 369 personer.

Siffrorna för 2015 är inte klara men under 2014 beslutade Migrationsverket att höja åldern på 363 personer jämfört med vad personen uppgivit själv. I 161 fall var det efter medicinsk bedömning. Åldern höjdes i 77 procent av de fall där medicinsk bedömning gjordes. Året före, 2013, höjdes åldern för 342 personer.

I Haninge kommun har det sedan 2007 upptäckts att det att i ca 3-5 fall skulle kunna vara fråga om att ensamkommande ungdomar vi har placerade är äldre än de uppgifter som kommunen har fått. Det har sedan 2007 funnits en särskild grupp inom socialförvaltningen som har jobbat med ensamkommande flyktingbarn, sedan 1/1 2016 är det i stället fråga om en särskild enhet med en egen chef, de är nu 11 medarbetare som jobbar och kvalitetssäkrar detta uppdrag.

Det finns idag ingen egen nedskrivna rutin för hur processen ska gå till om man tror sig se att en individ har en annan ålder än de som är angiven, oavsett om det är en högre eller en lägre ålder. Istället anmäls detta direkt till Migrationsverket. Den bedömning som Migrationsverket har gjort gäller oaktat denna anmälan tills de eventuellt tar ett annat beslut. Socialförvaltningen måste idag sägas ha ett betryggande sätt att arbeta med dessa frågor och bedömningen är att de insatser som våra medarbetare utför i detta är kvalitetssäkrade och trygga.

Kommunens handlingsutrymme

En kommun kan inte överklaga ett beslut om att en person anvisas till kommunen. Har Migrationsverket ansett att en person är under 18 år ska den då få det stöd som socialtjänstlagen ger den. Stödet som ges till ensamkommande flyktingbarn omfattar så väl rätt till boende som till utbildning och fostran. Migrationsverkets åldersbestämning binder dock inte kommunerna, de har rätt att göra en annan bedömning när de ska besluta om rätt till stöd till individen.

I regleringsbrevet för 2016 till Migrationsverket har statsrådet Morgan Johansson uttalat att en "höjd ambitionsnivå" vad gäller åldersbedömningar av asylsökande som uppger att de är under 18, men misstänks vara vuxna. Migrationsverket gör inga bedömningar i egen regi nu utan skriver avtal med exempelvis landsting. Men det har varit svårt att få till avtal. Migrationsverkets rutin, är att medicinsk åldersbedömning är obligatorisk om det finns starka tvivel om åldern. Men väntan på bedömningar är lång, allt oftare får nu den enskilde själv och dennes ombud ombesörja detta, om de vill, för att stärka sin sak.

Migrationsverket har gått igenom rutiner för sitt arbete med åldersbedömningar men utreder också hur olika lagar krockar med varandra. JO har sagt att verket i princip ska godta den ålder personen uppger vid asylansökan tills dess att hela ärendet är avgjort. Tidigare gick verket ibland in i ärenden och höjde åldern när till exempel personal från en kommun en tid efter placeringen hörde av sig och sade att personen inte kunde vara barn.

Kan kommunen ombesörja en egen åldersbedömning? Det är en svår fråga att besvara då vi dagsläget inte vet vilka resurser eller metoder som behövs eller skulle vara lämpliga.

Migrations- och justitieminister Morgan Johansson (S) har också gett besked om att han senast i höst ska presentera ett förslag där Migrationsverket och Rättmedicinalverket tar ansvaret för åldersbedömningarna. Detta borde borge för att interpellantens frågor kommer att rätas ut.

Meeri Wasberg
Kommunstyrelsens ordförande

VÄNSTERPARTIET

Interpellation

om hyresrätter i Vega

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen

2016 -03- 17

Dnr.....

KS 2016/156

Mänskliga Rättigheters-beredningens skriver i sitt remissvar till Haninge översiktsplan 2030 (samrådsversion):

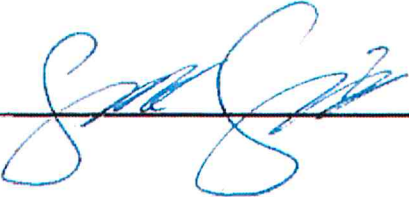
Översiktsplanen beskriver under rubriken "Bostad för alla", behovet att sträva mot ett varierat bostadsutbud, blandade upplåtelseformer samt den fysiska miljöns möjlighet att bidra till minskade klyftor och likvärdiga livsvillkor. Den bostadssociala segregationen är ett allvarligt problem i hela Stockholms län. Likaså råder stor bostadsbrist, vilket i synnerhet drabbar ungdomar och låginkomsttagare. Beredningen ser positivt på att översiktsplanen lyfter fram behovet av att genom insatser inom den fysiska planeringen skapa mer likvärdiga möjligheter på bostadsmarknaden, i synnerhet genom blandade upplåtelseformer och behovet att skapa bostäder för alla.

Det är viktigt att det är en blandad upplåtelseform i våra kommundelar. Extra viktigt är tillgången på hyresrätter med rimlig hyra. Hyresrätten är en upplåtelseform som folk från olika samhällsklasser och bakgrund kan ta del av. Ungdomar som vill flytta hemifrån, studenter som behöver ett hem i en stad några år eller en äldre person som flyttar från ett hus när den extra platsen inte behövs. Bostadsrätter och egna hus är också viktiga upplåtelseformer. Men till skillnad från hyresrätten så kommer de inte automatiskt alla till del. Det är långt ifrån alla ungdomar som har föräldrar som kan ta ett lån för att köpa en bostadsrätt till en. För en student som studerar på annan ort en sin hemort några år så är ett stort bostadslån en risk.

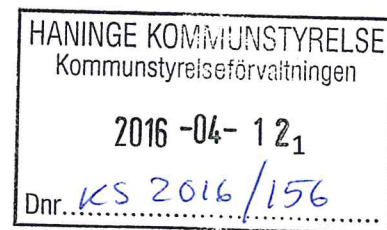
En aktiv markpolitik är avgörande. Det är viktigt med markpris som inte enbart ser till kommunens kortsiktiga inkomster vid försäljningen utan också kan ställa krav på t.ex. upplåtelseformer och låg hyra.

Därför vill jag ställa följande frågor till Göran Svensson, stadsbyggnadsnämndens ordförande:

1. Vad har Samarbetskoalitionen för konkreta förslag för att bryta den bostadssociala segregationen i kommunen och skapa bostäder för alla?
2. Hur ser andelen ut för hyresrätter i kommundelarna?
3. Hur många hyresrätter förväntas byggas i Vega?
4. Hur många hyresrätter kommer Haninge Bostäder att ha i Vega?
5. Hur använder kommunen markanvisningar och en aktiv markpolitik för att uppmuntra byggherrar till att bygga hyresrätter till rimlig hyra?

Samuel Skånberg, Vänsterpartiet Haninge

Göran Svensson (S)
Stadsbyggnadsnämndens ordförande

Kommunfullmäktige

Hyresrätter i Vega

Samuel Skånberg (V) har i en interpellation ställt ett antal frågor gällande hyresrätter i Haninge.

Jag vill lämna följande svar:

Den rådande bostadsbristen är en av våra största samhällsutmaningar och för att skapa bostäder till alla måste först och främst produktionen av bostäder öka. Från att ungefär 260 bostäder om året färdigställts mellan 2010-2014 i Haninge ökar vi nu målet till minst 600 om året under mandatperioden. Tack vare politisk vilja ser det ut som att vi kommer att nå det målet med råge.

Vi arbetar utifrån, den av kommunfullmäktige antagna, bostadsstrategin och efter kommunens översiktsplan, vars nya version ska behandlas av fullmäktige i höst. Segregationen ska brytas bl.a. genom att fysiskt bygga ihop kommundelar och verka för blandade upplåtelseformer vid nybyggnation. Genom god samverkan med befintliga, nya och potentiella aktörer i kommunen arbetar vi för en högre social hållbarhet i såväl befintliga som nya bostadsområden. Vi samverkar med fastighetsägare som också bygger bostäder med lägre boendekostnader än gängse.

Det finns tyvärr inga exakta siffror för det totala antalet hyresrätter som planeras i Vega men en överslagsräkning visar på att strax under hälften av de 3400 bostäderna kommer att vara i hyresrättsform. Haninge bostäders bestånd i stadsdel Vega består idag av totalt 91 hyresrätter.

Nedan följer en redogörelse för fördelningen av upplåtelseformer i kommundelarna samt i kommunen totalt. Specialbostäder är t.ex. studentlägenheter, äldreboenden och personalbostäder.

	Småhus	Flerbostadshus hyresrätt	Flerbostadshus bostadsrätt	Specialbostäder och övriga hus
Gudö	100%	0%	0%	0%
Vendelsö	55%	0%	38%	6%
Vendelsömalm	57%	0%	43%	0%
Brandbergen	15%	45%	39%	1%
Vega	93%	6%	0%	1%
Handen	9%	30%	51%	11%

Jordbro	27%	66%	7%	0%
Norrby	100%	0%	0%	0%
Dalarö, Smådalarö	76%	21%	1%	2%
Ornö	99%	0%	0%	1%
Utö	94%	0%	0%	6%
Västerhaninge NV	29%	29%	35%	7%
Västerhaninge SO	42%	1%	54%	3%
Tungelsta N	78%	8%	8%	6%
Tungelsta S	72%	0%	27%	0%
Muskö	92%	7%	0%	1%
Hela kommunen	42%	24%	31%	4%

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad.

Göran Svensson (S)
Stadsbyggnadsnämndens ordförande

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S) om Haninges näringslivsarbete

Vi har i Haninge en vision att den regionala stadskärnan Haninge ska vara en attraktiv stad och det självklara förstahandsvalet för utveckling av befintliga företag och etablering av nya företag. För det är i företagen som de flesta nya jobb skapas och nya lösningar växer fram. 4 av 5 jobb skapas i små och medelstora företag. Det ger arbetstillfällen och tillväxt, någonting som i sin tur ger skatteintäkter som finansierar vår gemensamma välfärd. Företagande och entreprenörskap är därför en viktig grundsten i vårt välfärdssamhälle.

Enligt Företagarna är det problem när fackförbunden vidtar stridsåtgärder för att tvinga in företag i kollektivavtal. Vi vet alla att det i teorin ska vara frivilligt för företag att teckna avtalen, men i praktiken har ett litet familjeägd företag inte mycket att sätta emot när facket sätter in sitt artilleri av stridsåtgärder. Och eftersom fackförbunden närhelst de vill kan tvinga in företag i avtalen, behöver de inte utveckla dem till en attraktivare produkt som fler företagare frivilligt ansluter sig till.

Oavsett om de har kollektivavtal eller ej, så länge företagarna har schyssta villkor för sina anställda utgör de en betydelsefull del av Haninges ekonomi och tillväxt. Vi behöver istället utveckla kollektivavtalen för att bättre passa den moderna arbetsmarknaden.

Jag vill ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Meeri Wasberg (S)

Hur arbetar du Meeri Wasberg (S) med att förbättra Haninges näringsliv?

Hur har du Meeri Wasberg (S) arbetat med att stödja småföretagare som exempelvis Paus Bagarstuga under den långa tiden de varit utsatt för blockad?

För Moderaterna i Haninge

Martina Mossberg (M)

Martina Mossberg

10 maj 2016

Meeri Wasberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunfullmäktige

Interpellation om Haninge kommuns näringslivsarbete

Martina Mossberg (M) har ställt frågor till mig gällande Haninge kommuns näringslivsarbete

Jag lämnar följande svar

Arbetet med att utveckla Haninge kommuns näringslivsarbete fortgår med hög intensitet och med en långsiktighet som gör att vår kommun utvecklas. Bostadsbyggandet ökar, fler företag söker sig till vår kommun, flera arbetstillfällen kommer att skapas, Haninge växer. Allt fler människor vill bo och/eller etablera företag i vår kommun. I Haninge finns det idag drygt 6 200 aktiva företag och vi ökar med ungefär 200 företag per år. Vi har både stora välkända företag samt mindre spetsföretag som tillsammans skapar allt fler arbetstillfällen i kommunen. Inte mindre än fyra företag från Haninge blev förra året utnämnda till Gasellföretagare av Dagens industri. Den höga tillväxten visar att det finns en stark företagsanda och ett engagemang för näringslivsfrågor i vår kommun.

Befolkningstillväxten på ungefär 1500 invånare per år ger ett förbättrat underlag till handels- och servicesektorn i Haninge. I takt med förtätningen i kommunen kommer den sortens företagsamhet att öka än mer. Framväxten av Haninge stad skapar många möjligheter för befintliga och nya företagare och gör att mer kommersiell service blir tillgänglig för Haningeborna.

Efterfrågan på mark för företagsetableringar i Haninge är stor och vår kommun blir allt mer attraktiv för nya och expanderande företag. När godshantering flyttas från Frihamnen i Stockholm till nya hamnen Norvik i Nynäshamn förändras etablerings- och lokaliseringmönster. Företag behöver också hitta nya lägen när städer förtätas och befintliga verksamhetsområden omvandlas. Detta gör Haninge alltmer geografiskt tilltalande. I Albybergs företagspark är drygt hälften av kommunens mark uppbokad och i Jordbro företagspark har flera stora nyetableringar skett. För att möta den höga markefterfrågan pekar vi i den nya översiktsplanen på behovet av ytterligare områden för företagsmark längs väg 73 och längs järnvägen mot Nynäshamn.

Med tydligt fokus på fler företag och fler jobb i Haninge arbetar vi just nu med att ta fram en ny näringslivsstrategi för kommunen. Haninges näringsliv ska kunna fortsätta att växa och nästa år kan vi välkomna ännu fler företag till Näringslivets dag. Det görs även olika direkta insatser i form av utbildningar/seminarier, stöd via Nyföretagarcentrum, marknadsföringsinsatser och nätverkande samt förutsättningar till samverkansprojekt inom Arbetsmarknadsrådet m.m.

Genom det vi i dagligt tal kallar "Den svenska modellen", där maktbalansen och viljan till kompromiss- och samförståndslösningar på arbetsmarknaden är helt centrala och som uttrycktes redan i det berömda Saltsjöbadsavtalet 1938 mellan LO och SAF. Med denna historiskt viktiga överenskommelse finns det fortfarande idag goda förutsättningar för arbetsmarknadens parter att komma överens om hur utvecklingen ska se ut. En förutsättning för maktbalansen är förstås att så väl arbetstagare som arbetsgivare organiserar sig i fackförbunden och i arbetsgivareorganisationerna. Den så kallade Saltsjöbadsandan har medverkat till kollektivavtalens höga täckningsgrad och dess framträdande roll för att reglera arbetsvillkoren i både stora och små företag. I grunden låg ett ömsesidigt erkännande från alla parterna, staten, näringslivet och fackföreningarna, av den industriella utvecklingen och tillväxten som bas för ett välförståndssamhälle, samt ett medgivande från staten att överlåta lönerörelser och andra arbetslivsfrågor till arbetsmarknadsparterna att göra upp om utan statlig inblandning. Underförstått finns också ett ansvar hos parterna för att löneutvecklingen skulle vara förenlig med en samhällsekonomi i balans.

Arbetet med förutsättningarna för arbetstagare och arbetsgivare att umgås på arbetsmarknaden ska inte göras av kommuner eller deras kommunstyrelseordförande. Detta arbete sköts bäst av arbetsmarknadens parter, oftast genom att tecknande av kollektivavtal. Det kan också konstateras att det vanliga på arbetsmarknaden är att företag har tecknat kollektivavtal, inte tvärtom. Den flexibilitet och det lugn på arbetsmarknaden som följer av den Svenska modellen har i hög grad bidragit till vår internationella konkurrenskraft. Vi har jämförelsevis få konflikter på arbetsmarknaden och de lösas ofta relativt snabbt och det finns stridsåtgärder som både arbetstagare och arbetsgivare kan vidta.

Som ansvarig för näringslivsfrågor i allmänhet och som ytterst ansvarig för Haninge kommuns arbetsgivarpolitik vill jag klargöra att kommunens medarbetare ska mötas av schyssta villkor i arbetslivet och jag konstaterar att den svenska modellen och kollektivavtalen underlättar detta arbete.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag att kommunfullmäktige beslutar att anse interpellationen besvarad

Meeri Wasberg
Kommunstyrelsens ordförande

§ 29

Diarium
Medlemskommunerna

Förändrad rutin för årlig uppräknings av taxa

Sammanfattning

Förbundets medlemskommuners fullmäktige fastställer nu föreskrivna taxor gällande myndighetsutövning inom förbundet årligen, i enlighet med konsekvenser av domslut som angav att kommunalförbund inte självständigt får fatta beslut om föreskriven taxa. Sveriges kommuner och landsting (SKL) fastställer tillsammans med Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund (SSR) årligen det s k "sotningsindex", vilket är ett sammanvägt index baserat på lönekostnad och KPI. Detta index har använts som bas för att uppräknings taxa för sotning och brandskyddskontroll i förbundets medlemskommuner under en längre tid, men fastställts genom enskilda beslut i samtliga tio medlemskommuner varje år. Då meddelande om uppräknings kommer sent från SKL och SSR, hinner inte besluten tas upp i kommunernas fullmäktige innan indexuppräknings ska vara genomförd och därför skulle en löpande indexuppräknings vara att föredra.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att föreslå medlemskommunerna att uppdraga åt Söbiff att från och med 2016 fortlöpande justera den årliga uppräknings av taxan för sotning och brandskyddskontroll enligt det av SKL och SSR:s förhandlade sotningsindex.

Ordförandes sign 	Justeraandes sign 	Utdragsbestyrkande
---	--	--------------------

Dnr SBN 2015/182

§ 52 Förslag revidering plan- och bygglovstaxan

Sammanfattning

Plan- och bygglovstaxan har inte i sin helhet reviderats sedan flera år då den varit kopplad till prisbasbeloppet som i stort sett stått stilla i flera år. Den kopplingen togs bort i samband med revideringen av lantmäteriets taxor 2016-01-01.

Lantmäteriet höjde och renodlade sina taxor för mät- och kartverksamheten 1 januari 2016. Samtidigt följde den kommunala lantmäterimyndigheten det statliga lantmäteriets taxehöjningar.

Förvaltningens kostnader för framtagande av detaljplaner och handläggning av bygglov har ökat, mycket på grund av kompetensbristen på marknaden vad gäller handläggare. Detta har bland annat medfört ökade löne- och rekryteringskostnader.

Förvaltningens synpunkter

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår en höjning på samtliga avgifter med 5 %.

Vid en jämförelse med ett antal kommuner, framför allt på Södertörn har Haninge kommun i dagsläget taxor som ligger i ett "normalläge". En höjning med 5 % skulle inte innebära en markant ändring i förhållande till andra kommuners taxor.

Framöver kommer en noggrannare uppföljning av tid och projekt innebära att faktisk tidsåtgång kan följas upp mot specifika taxor.

En höjning av taxorna med 5 % innebär ungefärligen ökade intäkter på ca 500 tkr på årsbasis. Höjningen föreslås träda i kraft 2016-07-01.

Underlag för beslut

- Sammanställning jämförelser bygglovstaxa 2016-03-22

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden godtar förvaltningens förslag till revidering av plan- och bygglovstaxan.

Trafik- och arbetsutskottets förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden godtar förvaltningens förslag till revidering av plan- och bygglovstaxan.

Sven Gustafsson (M) deltar ej i beslutet.

Överläggningar i stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden behandlade 2015-12-10, § 182, ett tidigare ärende om revidering av plan- och bygglovstaxan vad gäller mät och kartverksamheten. Av misstag har revideringsförslaget från december inte behandlats av kommunfullmäktige.

Ordföranden Göran Svensson (S) föreslår, med bifall från Sven Gustafsson (M), att stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till revidering av plan- och bygglovstaxan enligt följande;

1. Kart och mätverksamhetens taxor ändras enligt nämndens beslut 2015-12-10, § 182, med ändringen att nya taxor blir gällande från den 1 juli 2016.
2. Plan och bygglovstaxorna höjs med 5 % utom vad gäller i tabell 1, tillbyggnad eller påbyggnad över 40 kvm som fastställs till 11 000 kr. Taxeändringarna träder i kraft 1 juli 2016.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kart och mätverksamhetens taxor ändras enligt nämndens beslut 2015-12-10, § 182, med ändringen att nya taxor blir gällande från den 1 juli 2016.
2. Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att plan- och bygglovstaxorna höjs med 5 % utom vad gäller i tabell 1, tillbyggnad eller påbyggnad över 40 kvm som fastställs till 11 000 kr. Taxeändringarna träder i kraft 1 juli 2016.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KS/KF

För kännedom: enhetschefer på plan och bygglov